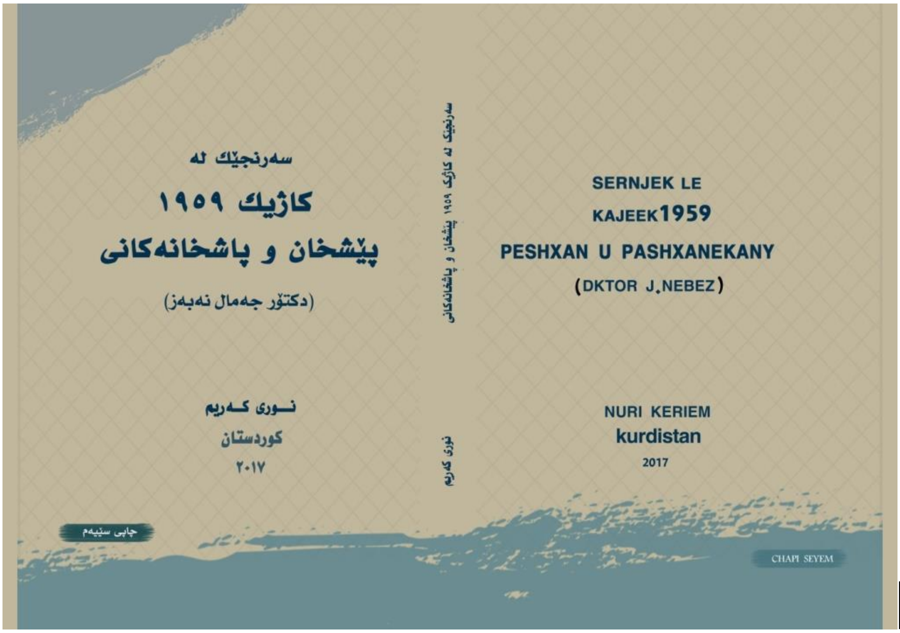
سەرنجێك لە
كاژيك ١٩٥٩
پێشخان و پاشخانەكانی
(دكتۆر جەمال نەبەز)
نوری كەريم
كوردستان
٢٠١٧
چاپی سێیەم
سەرنجێك لە كاژيك ١٩٥٩ پێشخان و پاشخانەكانی
نوری كەريم
SERNJEK LE
KAJEEK1959
PESHXAN U PASHXANEKANY
(DKTOR J.NEBEZ)
NURI KERIEM
kurdistan
2017
CHAPI SEYEM

سەرنجێك

لە كاژێك ١٩٥٩

پێشخان و پاشخانەكانی

(دكتۆر جەمال نەبەز)

نوری كەریم

كوردستان

٢٠١٧

چاپی سێیەم

ناوی كتێب: سەرنجێك لە كاژێك ١٩٥٩ و پاشخانەكانی،(دكتۆر جەمال نەبەز)

ناوی نوسەر : نـــوری کـــەریم

نـــەخشەسازی بـــەرگ : ناوەندی سارا (هونەر عوسمان)

نەخشەسازی ناوەڕۆك : ناوەندی سارا (ئارام عوسمان)

چا پی یەکەم : ٢٠١٥ , ئەڵمانیا

چا پی دووەم : ٢٠١٦ ، کوردستان

چا پی سێیەم : ٢٠١٧، کوردستان

قەبارە : ٣٢٧ لا پەڕەی ناو نجی(ئەی٥)

شوێنی چاپ : ناوەندی سارا بۆ چاپ و بڵاوکردنەوە- سلێمانی –بازاری ئاوباریك

تیراژ: ٢٥٠ دانە

لە بەڕێوەبەرایەتی گشتی کتێبخانە گشتییەکان ، ژمارەی سپاردنی(١٨٢٧)ی ساڵی (٢٠١٦) ی پێدراوە

مافی چاپ و لەبەرگرتنەوەی پارێزراوە بۆ نووسەر

پێشکەشە :

بە گیانی بەرزە فڕی

گشت شەهیدانی ڕێگای ڕزگاریی و سەربەخۆیی کورد

بە هەموو ئەوانەی

لەبەرامبەر تاریکیدا شمشێر هەڵناکێشن،مۆمێک دادەگیرسێنن

ناوەڕۆکی کتێبەکە :

بابەت	لاپەڕە
دەســـــــتـپـێــك	٥ ـــ ١٨
دەقــی کتێبەکە	١٩ ـــ ٢٩٦
ژێــــدەرەکـــــــان	٢٩٧
ئــــەلبوومی وێنــــــەکان	٢٩٨ ـــ ٣٢٠
سەرچاوەکانی وێنەکان	٣٢١
پاشکۆ	٣٢٢-٣٢

دەستپێك

وەك ئاشكرایە پرۆفیسۆر دكتۆر جەمال نەبەز, ناوێكە پانتاییەكی فراوانی لە رووبەری رووناكبیریی كورددا بە شایستەیی پڕكردۆتەوە و هەرلەپەنجاكانی سەدەی رابوردووەوە بەنووسینەكانی لەرۆژنامە عارەبییەكانی ئەوسەردەمەی بەغدادا بەناوی(صامدألكوردستانی) و (ج . أ . كلول) بۆداكۆكیكردن لە مافەكانی كوردو بەرپەرچدانەوەی ناحەزان , نەیاران ودوژمنانی كورد لەلایەك و وەرگێڕانە سەركەوتووەكانی لە زمانەكانی بێگانەوەو دانانی یەكەمین فەرهەنگی زانستیی و هەوڵەكانیشی بۆدانان وبەكاربردنی ئەلف و بێی لاتینی لە لایەكی دیكەوە , ئیتر پێدەنێتە دنیای رامیاریی و رێكخستن و خەباتی نهێنی ولەگەڵ هاوبیرەكانیدا ١٩٥٩/٤/١٤ یەكەمین رێكخراوی نەتەوەیی لەمێژووی كورددا دادەمەزرێنن بەنێوی كۆمەڵەی ئازادی و ژیانەوە و یەكێتی كورد ـ كاژیك , كەبنكە سەرەكییەكەی سلێمانی بوو, دواتریش لەسنووری پارێزگای سلێمانی دەرنەچوو, مەگەر بەئاستەم, بەڵام مامۆستا نەبەز ساڵی ١٩٦٢بەنیازی خوێندنی باڵا، وڵات جێدەهێڵێت و روودەكاتە ئەورووپاو پێلاوی نامۆیی لە شاری جنێڤ ـ سویسرا دەكرێتەوە و دەست بە خوێندن دەكات و لەپاڵ خوێندن و فێربوونی زمانی و فەرەنساییداوەك رامیارو كارگێڕێكی چالاكیی خەبات ورێكخستنی نەتەوەیی و نووسەروكوردۆلۆگییەكی پڕكارو فرە بەرهەم وماندوونەناس

بازووی کوردانەی هەڵدەماڵێ و تەمەن درێژبێت هەتا ئەمرۆش خاونەبۆتەوە ,بەرهەمەکانیشی لە بواری هزر و هەوڵدان بۆ خستنە قاڵبی بیری کوردایەتیی و دارشتنی پایەکانی، وەك فەلسەفەیەکی کوردانە ... بەمەش دکتۆر نەبەز دەبێتە نەك یەکەمین بەڵکو تاکە سوارچاکی رێبازەکە . لێرەدا بەهەلی دەزانم بڵێم لە بەرواری سەر بلاڤۆکە سەرەتاییەکانی کاژیکدا رۆژ و مانگ و ساڵ دەنوسران , لە مانگ وساڵەکە(٤/١٩٥٩)دڵنیام بەڵام گومانم لە رۆژەکە هەیە کە ١٤بێت ،بریا هاوبیرێك دۆکومێنتێکی لەو رووەوە بلاوبکردایەتەوە کە گومانەکەم پشتراست بکاتەوە یا بڕەوێنێتەوە.

گریمان نەتەوەی کورد بیرمەندانی هەن, وەك پیرەمێرد , ئیبراهیم ئەحمەد , مەسعوود محەمەد ,عەبدوڵڵاجەوهەر, زەبیحیی ,دکتۆر جەمال نەبەز ئەگەر

پێشەنگیان نەبێت بەدڵنیاییەوە دەڵێم لەهەرهەموویان بەبەرهەمترو پشوودرێژترو بەمەوداترە,منیش کە ئەم پێشەکییە دەنووسم دەڵێم نەبا هێشتا(هەرچەندە گومانیشم هەیە) خوێنەری کورد هەبێت دکتۆر جەمال نەبەز ناسنەکات . ئەز یەکەمین جارمامۆستا نەبەزم وەك نووسەر و وەرگێر ناسکرد, کاتێك ناوەڕاستی پەنجاکانی سەدەی رابوردوو لە کتێبخانەی گشتیی سلێمانی کەئەو کات لەشەقامی پیرەمیرد, بەرامبەر ملکێکی بنەماڵەی سۆران بوو کەبارەگای شابەندەر(کونسولگەریی) ی ئێرانی تێدابوو(خوارووی باخچەی دایك).یەکەمین جار لەو کتێبخانەیە لەسەر پێشنیازی هاوڕێیەکمان کە ساڵێك لە ئێمە بەتەمەنتر بو, داوای کتێبی

(پاڵتۆ) دەکەین, دەڵـێم داوای دەکـەین , چـونکە پێکـەوە دەمانخوێنـدەوە!!

مــن بەشــبەحاڵی خــۆم نەمــدەزانی نوســەرەکەی کێیــە , گــرنگیش نــەبو هەرکەسە, دیارە ئەوەشم نەدەزانی کە لەزمانی بێگانەوە وەرگێڕدراوەتە سەر زمانی کوردی , دوای چەندین ساڵ ئینجـا زانـیم ئـەوە (گۆگـۆڵ) نوسـیوێتی مامۆسـتاجەمال نەبـەز کردوویـەتی بـەکوردی... ئیترجارێـك و دووان وئـەو کتێبەمان وەردەگرت و هەموو جارێکیش پێکەوە تەنها یەك دوولاپەڕەمان

دەخوێنـــــــدەوەو کەدەگەیشـــــــتینە ســـــــەر نـــــــاوی پاڵـــــــەوانی چــیرۆکەکە(ئەلفریدمویللەرئەفەندی) پێکــەنین دەیگــرتین وخۆمــان کــۆنترۆل نــەدەکرد و دەنگمــان دەبیســترا. بەڕێوەبــەری کتێبخانــەش کــە پیــاوێکی سپیکەلەی بالاَبـەرزی چاوێلکەلەچـاوی زۆر پۆشتەوشـیك بوو,دەهـات و زۆر بەهێمنی سووکوباریك کتێبەکەی وەردەگرتەوەو دەریدەکردینە دەرەوە, بـەلاَم هــەرگیز نەیــدەوت جــارێکی دیکــە نەیەنــەوە! ئێمــە ئــەوکات هەســتمان بەهەڵوێســتی پەروەردەکارانــەی ئــەو بەڕێوەبــەرە نــەدەکرد....دەچــوینەوە وئەویش وەك هــیچ نــەبوبێت ئــەرکی پــیرۆزی خــۆی ئەنجامــدەدا. ســالاَنێکی دوورودرێژ تێپەرین وکتێبخانە گوێزرایەوە شـوێنی ئێسـتاو هـەر ئـەو پیـاوە ئێسك سووکەش بەڕێوەی دەبردو بەهۆی برای گەورەو هاوبیرو هاوڕیم شەهید مامۆستاحەمەصـالح ناسـراو بـە (صـالح هێتلـەر)زانیم نـاوی عـەبدلکـەریم عارفە و دواترێکیش زانیم ئەندامی سەرکردایەتی کاژیکیشـە,جیگەی داخـە شــەوێك لەیــەکێك لەئوتێلــەکانی بەغــدا(گیان دەســپێرێت) ... دووەمــین

بەرهـەمی مامۆسـتا نەبـەز کـەمن بـە هـەرزەکاریی خوێندمـەوە چیرۆکێك بوو(ئەگەرهەڵەنـەبم) بەناوی(ئەمرەکـەی بەگم)هەرچـەند ئێسـتاش نـازانم مەبەسـت لەناونیشـانەکە کـام لـەم دوانەیـە: بـەڵێ قوربـان فەرمانتـە(یا) فەرمانەکەی بەگ . (دیارە بەهەڵەدا چوبووم, ئـەو چیرۆکە نوسینی یوسف ئەلعانی و وەرگێڕانی بەهەشتیی ئەمینی میرزا کەریمە),ئەمـە وەهـا.سـاڵی ١٩٦٢رۆژێکیـان پورزاکـانم وتیـان تەماشـاکە, دەسـتیان بـۆ پیـاوێکی باڵامەیلەوبەرزی سووروسپی چاو سەوزو رووخۆش راکێشا وتیان(ئەوەجەمال نەبەزە,کە زۆر حەزدەکەیت بیبینیت !) چاوم لێ نەتروکاند و بەهەمو کـامی دڵ تێرتێر سەرنجمدا... ئیترلەو رۆژە بـەدوا ئـەو پیـاوەم بـەبینین نەبینییـەوە بـەڵام لـە ئـەورووپاوە بەرهەمـەکانی دەگەیشـتە رێکخسـتنەکانی کاژیـك لـە کوردستان. وەك وتم ئیتر من مامۆستا جەمال نەبەزم نەبینییەوە هەتاسـاڵی ١٩٩٤ گەیشتمە ڤییەننای پێتەختی وڵاتی نەمساو میوانی هاوڕێی دڵسۆزم ئەنـدازیار ئازادحەمـە عـەلی بـوم ,وتـی خۆشـی لـەخۆت سـبەینی دەچین بۆسیمینارێکی دکتۆرجەمال نەبەز.... بەڕاستی ئەوە بۆمن مژدەی بەهەشت بـو دوای ٣٢ سـاڵێك ئـەو پیـاوە , ئـەو روونـاکبیرە ناسـراوە, خـاوەنی ئـەو قەڵەمە بەبڕشت و فرە بەرهەمـە ببینـم . بەڕاسـتی مـن زۆر تامـەزرۆبوم, لەهۆڵی سیمینارەکەدا هەرچاوم دەگێڕاو ملەقوتەم بوو, بەڵام ئەو جەمال

نەبەزەم بەرچاونەکەوت کەلەبیرەوەریمدابوو, یا لە وینە فۆتۆگرافەکەی لەسەر گۆڕەکەی یەکەمین شـەهیدی کاژیـك, شـەهیدی جوانەمـەرگ لـەتیف عـەلی

لەگۆڕستانەکەی شاری گـویتینگن گرتوویـەتی وناردبوویـەوە بۆهـاوبیرانی کاژیـك , وتم ئـەری کاکـە ئـازاد ئـەوە دکتـۆر نەبـەز بۆنـەهات؟ وتـی ئـەی ئەوەنییـە دانیشـتووە, ئـەوەی کراسـە رەنگاورەنگەکـەی لەبەردایـە, بـاوەرم بەچاوی خۆم نەدەکرد, زۆر گۆڕابو, زۆر زۆر, ئەو کاریگەرییـەکانی نـامۆیی و دەردی نامۆیی و دور لەکەسوکار و دۆسـت و ئـازیزان و یادگارییـە تـاڵ و شیرینەکانی کۆڵان ,گەڕەك,شـار و کوردسـتانەکەی ئاشـکرا پێـوە دیـاربوو. مامۆستا سیمینارەکەی بـەزمانی ئەڵـەمانی پێشکەشـکردو منـیش تەقـەی سـەرم دەهـات , وامـدەزانی گـوێزم بۆدەژمێرێـت , کەتـەواوبوو چـوومە بەردەمی و وەك هاوبیریك خۆم پێناسـاند و هەنـدیك باسوخواسـی کاژیـك و پاسۆکم وروژاند بەلاّم ئەو هەر زۆر سارد و سڕ بوو, وایدەزانی هاتووم لەپـەنا ئەودا کوردایەتی یا حیزبایەتی بکەم! نە وەلاّمێـك , نـە روونکردنەوەیـەك , نە کۆمێنتێك. دواتریش هەموو ئەو جارانەی لەسـیمینارەکانیدا بەخزمـەتی دەگەیشتم سـەری پریاسـکەیەکم بـۆدەکردەوە بـەلاّم هـەرگیز ئـەو وەلاّمانـەم دەستنەکەوتن تاسەشکێن بـن .... لـە سـەردانەکەمدا هـاوینی٢٠١٥دا بـۆ کوردسـتان, دوو رۆژ بـەر لەگەڕانـەوەم وتیـان بەرهـەمێکی دکتـۆر جـەمال نەبەز دەرچووەو وەلاّمی بۆچوونەکانی دکتۆر عەبدولّلا ئاگرینیشی داوەتەوە. لەو دو رۆژەدا کتێبەکەم دەست نەکەوت بـەلاّم هـەر گەیشـتمەوە ئەڵـەمانیا پەیوەندیم بە مامۆستاوەکرد , فەرمووی خەم ناکـا بەپۆسـت بـۆت دەنێـرم و وەلاّمـی هەرهـەموو پرسیارەکانیشـت لەوێـدا دەبینیتـەوە. بەرەکەتـدا لـەم کتێبەدا زۆریك لەو باسوخواسـانەی(بن بەڕە)کـەی خسـتۆتە سـەر (بەڕە)کـە

یەڵام هەرچەند لاپەڕەیەکم دەخوێندەوە سەرنج و تێبینییەکانی کە پێشتر هەمبوون قووڵتر دەبوونەوە و لەهەندێك بابەتیشدا کەموزۆر, دورو نزیك, راستەوخۆ و لاوەکی (خۆمانم) دەبینییەوە کە لە رووداوەکاندا ژیاوین و ئەو چرایەی مامۆستاش پێیکرد هانیدام و رێگای بۆخۆشکردم سەرنج و تیبێنییەکانم کۆبکەمەوەو بیانخەمە بەرچاوی خوێنەری کورد بەگشتیی و هاوبیرانی کاژیك و پاسۆك بەتایبەتی .

بەرهەمەکانی مامۆستا لەژماردن نایەن ,هەموویانیش هەر لە کتێبی میری سۆران کەتێزی دکتۆرانامەکەیەتی بە زمانی ئەڵەمانی و فەخری سیلاح

شۆڕ وەریگێڕاوەتە سەر زمانی عەرەبی وبەئەرك و ماندوبوون وپارەی خۆی چاپ و بڵاویکردوونەتەوە . کۆمەڵە وتارەکانیشی لەیادنەکەین لەرۆژنامەکانی بەغدادا, وەك وتاری بەرپەرچدانەوەی درۆ و دەلەسەکانی کونسولگەریی عێراق لەلوبنان بەزمانی عارەبی لە١٠/٥/١٩٦٦دا بەناونیشانی(أنتم مجرموا حرب ولستم كحكام سويسرا) ئێوە وەك فەرمانڕەواکانی سویسرا نین بەڵکو تاوانکارانی جەنگن. نووسینەکانی لە رۆژنامەی(صوت ألاهالی) بەغدادا, بەناوی نهێنی (صامدالكوردستانی) و (ج.أ.كلۆل)لەبەرپەرچدانەوەی دو وتاری بەڕێزان بەهادین نوری و مەسعوودی مەلامحەمەدی کۆیی, لەبەرهەمەکانیشی بە شێوەی کتێب لە بوارەکانی زمان و زمانەوانیی,دیرۆك,رامیاریی ,ئەوەندەی من بزانم بریتین لە :

١ - بەرهەمە ناوازەکەی(سەرەتای میکانیك وخۆماڵەکانی مادە) ساڵی ١٩٦٠ نوسیوێتی کە یەکەمین بەرهەمی زانستیی فیزیکە بەزمانی کوردی وشارای ئەو وشە نوێیانەی لەو کتێبەو لەفەرهەنگۆکە زانستییەکەیدا کە بۆ یەکەمجارخستییە سەر خەرمانی وشەو دەربڕینی نوێ لە زمانی کوردیداو بەرهەمەکەشی بێ بەرامبەر دابەشکردووە بەسەر خوێندکارانی کورددا لەشاری کەرکووك.

٢ـ کتێبی کوردایەتی بزووتنەوەو بڕواو رژێمە(بەناوی خواستراوی زەردەشت) ەوە .

٣ـ حقیقە کاژێك (بەزمانی عەرەبی) .

٤ ـ فەرهەنگۆکی زانستیی.

٥ – زمانی یەکگرتووی کورد-١٩٧٦

٦– هەندێك لە کێشە بنەڕەتییەکانی قوتابخانەی سۆشیالیزمی کورردی ١٩٨٤.

٧ـ کوردو شۆڕشەکەی, ألمستضعفون ألکورد واخوانهم المسلمون.

٨ـ بیری نەتەوەیی کوردی, نەبیری قەومییەتی رۆژهەڵاتی و نەبیری ناسیۆنالیزمی رۆژاواییە.

٩ ـ دۆزی ناسیۆنالی کورد....

١٠- فەلسەفەو رامانی یارسانیی -٢٠٠٩.

١١-ناسنامەو کێشەی ناسیۆنالی کورد-٢٠١٢

١٢ ـ دۆزی ناسیۆنالی کورد....

١٣ ـ پێوەندارێتیی کورد, کورد کێ یە و کوردبوون مانای چی ؟

١٤ـ رۆژانی ئاوارەییم لەسویسرا. ئەمانە جگە لەو وتارانەی لەرۆژنامەو گۆڤارەکاندا بەهەردو زمانی کوردی و عەرەبی بلاْویکردوونەتەوە. مێژووی خەباتی نهێنی و ئاشکرای دکتۆر نەبەز لە کوردستان و لە ئەورووپا کەچێکی کەمتر نییەلە بەرهەمەکانی بەنووسین و چاپکردن و بلاْوکردنەوەشەوە.ئینجا تۆ وەرە تەماشای مێژووی ژیانی رامیاریی و٦٥ساڵێك خەباتی سەخت و نەپساوەی بکە, هەر لە هاوبەشیکردنی دامەزراندنی کاژیکەوە بۆ دامەزراندنی نوکسە,سوکسە, ئەکادیمیای زانست و هونەری کوردیی,کۆنگرەی نیشتمانیی کوردستان,دامەزراندنی پەیوەندی لەگەڵ پێشەوا شەهید موعەمەر قەززافی و... ئیتر ئەم کەڵە پیاوەی کورد بەهەموولایەکدا هەڵپە دەکات بۆ رەنگدانەوە و سەرخستنی بیری نەتەوەیی کوردو سەرکەوتنی شۆڕش, هەمووەدەمیش پڕکار و بەکار وبە بەرهەمە وهاوکاری بەردەوام و هاوبیری دڵسۆزو بەئەمەکیشی کاك بروسکە ئیبراهیمی ئەحمەدی قازییە.

لەم دواییەدا دکتۆرنەبەز بەرهەمێکی نوێی بەنێوی کاژیك ١٩٥٩ پێشخان و پاشخانەکانی (کۆبەرهەم ژمارە١٣ سلێمانی٢٠١٥) خستەسەر خەرمانی بەرهەمەکانی وبۆیەکەمین جارگۆمە مەنگەکەی شلەقاندو چەندین قۆناغ و لایەنی گرنگی نهێنی و نەزانراوی پەیوەست بەکاژیك و پاسۆکی ئاشکراکرد و وەڵامی زۆرێك لەوپرسیارانەی دایەوە خوێنەری کورد بەگشتی و هاوبیرانی کاژیك و پاسۆك بەتایبەتی بەدووایدا وێڵبوون ... بەندەش کەلە ساڵی١٩٦٢ەوە لەگەڵ بزوتنەوەکەدا ژیاوم و وەك کادیرێکی پێشکەوتووش لەرووداوەکان بێئاگانیم , بۆیە لەژێر سێبەری ئەم بەرهەمە دانسقەیەی مامۆستادا سەرنج و تیبینییەکانم دەخەمە بەرچاو, **بەتایبەتیش کەمامۆستا دەڵێت : (بەرهەمەکە بێ کەموکووڕیی نییەو پێویستی بەتێهەڵچوونی هاوبیرانی کاژیك هەیە),**جائەوە منیش سەرنج و تێبینییەکانی خۆم دەردەبڕم وکورد وتەنی(تاڵ وکرمێش لەسەرخۆم !) ئەم هەوڵدانەش تەنها لەو سونگەیەوەیە, کە مامۆستا هەرلە١٩٦٢ەوە, هەتا ئێستا بێ پچڕان دووره وڵات ژیان دەگوزەرێنێت ولەوکاتەوە چاوی بە باشوور نەکەوتۆتەوە, پێدەچێت ئاگاداری زۆر چەمك و زۆر رووداو نەبێت ... **بۆیە هەوڵدەدەم لە پشت مامۆستاوە و پێ بە**

پێی کتێبەکە لەهەر شوێنێکدا ڕێگەی قسەم هەبێت ڕوخسەت لەمامۆستا وەردەگرم و بەسەربوردەی بزوتنەوەکەو ئەو هەمووکۆسپ وتەگەرەو تەنگەژانەی لە ڕێیدابوو سەرنجێك دەدەم و سەرەتەقەیەك دەکەم, ئەگەرنا پێگەو پلەی زانستیی وخەباتگێڕیی وماندونەبوون وخۆراگریی مەزنە پیاوێکی وەها تەنیاو تەنیابالْ , بێ پلەی دکتۆراو پرۆفیسۆریش هێشتا ئەوە نییە گەدایەکی دەست سپی وەکو من ڕەخنەی لێبگرێت , بۆیە بەتایبەتیش قسە لەو بابەتانە دەکەم کە خۆی ورووژاندوونی, ئەو خالانەش کە پەیوەندی بەو بەرێزانەوە هەیە مامۆستا ناویانی هێناوە, یا ناویانم هێناوە , بەویژدانەوە دەدوێم و لایەنی هەق و ڕاستیی دەگرم و لەگەلْ هیچ کەسێکیاندا کێشە و ئالۆزیم نەبووە و نییە.

دەمێنێتەوە سەر ئەوەی مامۆستا کە گۆمە مەنگەکەی شلْەقاند, نەك کەلێنێکی گەورە بەلْکو کەندەلانێکی لە مێژووی کاژیك وبزوتنەوەی نەتەوەیی ڕێکخراوەییدا پڕکردەوە کە لای خوێنەر بەگشتیی و لای زۆرینەی هاوبیرانی کاژیك و پاسۆکیش پەنهان بوو... لێرەوە پێ بە پێی کتێبەکە ئەو خالانەی سەرنج و بۆچوونم لەسەریان هەیە, جگە لە چەند شوێنێك کە لەبەر دوورو درێژیی, پوختەی کورتکردنەوەی بیر و بۆچوونەکەی مامۆستام نووسیوەتەوە, بێئەوەی تۆزقالێك ناوەڕۆك و کاکلْەی مەبەستەکەی

گۆڕدرابێـت , ئەگـەرنا دەقـاو دەق بۆچـوونەکانی مامۆسـتادەخەمە نێـوان دووجووت کەوانەی "   " لەمجۆرەوە و بە فۆنتی قەڵەو دەنووسم و ژمارەی لاپەڕەکانیشیان دەخەمـە بەرچـاو و سەرنجەکانیشـم بـە هێمـای دوو ئەسـتێرە ** نیشـانە دەکـەم . دەخـوازم خوێنـەری هێـژا بزانێـت یەکـەمین چاپی(تایپ) ی ئەم نامیلکەیە هەڵەی تایپی پێوە دیاربوو, مامۆستای هێـژا کامیل ژیر دوای ئەوەی دووجار پێیداچووبووەوە لەو رووەوە رێنمایی کـردم و منیش پێداچوونەوەیەکی سەرتاخوارم کردو ئەوەی هەڵەی چاپ ـ تایپ بـوو, راستکرانەوە و بەدەم ئەو هەڵە چنییەشـەوە, پیتێـك لێـرەو وشـەیەك لـەوێ, دەستە واژەیەك لەملاو رستەیەك لەولا, سڕینەوە و لابردنێك , خستنەسـەرو زیادکردنێـك روویـداوەو ژمـارەی لاپـەڕەکانیش هەڵکشـاون و(ئـەلبوومی وێنەکان) یشی چۆتە پاڵ، بەو هیوایەی مەلۆیەك بخەمە سەر خەرمانەکە .

نوری کەریم

ئەڵەمانیا,نیسانی٢٠١٦

دکتـۆر جـەمال نەبـەز ئـەم دوا بەرهەمــەی بەنێونیشــانی (کاژێــك ١٩٥٩ پێشخان و پاشخانەکانی) بەمجۆرە دەستپێدەکات :

لا.١: " ... کەمێك دوورو درێژ باسێکی دامەزراندنی کاژێك و پاسۆك و ڕەوتی کارکردنیان بکەم , تا ئەو هەندازەیەی ئاگادارم لێیان , هەروەها پێشخان و پاشخانی هەردووکیان ... "

**مامۆسـتا دکتـۆر نەبـەز ئـەو بۆشـایی و کەلێنـە گەورەیـەی بەمێـژووی ڕەوتی یەکەمین ڕێکخراوی ڕامیاریی نەتـەوەیی کـوردەوە زەق زەق دیـاربوو, بــەهۆی کەمتەرخــەمیی و بێبــاکیی هــاوبیرانی دامەزرێنــەر وکۆمیتــەی سەرکردایەتیی (کۆمەڵەی ئازادی و ژیانەوە و یـەکێتی کـورد ـــ کاژێـك)ەوە پڕدەکاتــەوە, بەتایبــەتیش ئەوانــەی هــەتا ڕاپەڕینەکـەی بـەهاری ١٩٩١ی باشوور لەژیاندابوون وهیچکامیان لەو ڕووەوە کەم وزۆر قەڵـەمیان نەخسـتە سەر کاغـەزو هەرنەبێت سەرەتای بڵاوبوونەوەی بیری کاژێـك و قۆنـاغی ئـەو چەند ساڵەی نێوان ١٩٥٩ ــ ١٩٦٤ یا مەرگە سـاتی لـەناکاو و خەفـەکردن وکوژاندنـەوەی مەشـخەڵەکەی دەسـتی کاژێـك, کـە هەریەکـەیان دەیتـوانی بەپێی تواناو لێپرسراوێتیی خۆی تیشکێك بخاتە سەر یـەکێك لـەو قۆناغانـە ... لە کاك ئاسۆس هەردی بیستوومە کە مامۆستا هەردی بیرەوەرییـەکانی خۆیی گێڕاوەتەوە و ئاری بابانی پۆرزای کە دەبێتە پورزای منیش پاکنووسی کـردوون .گرنگـی بەرهەمەکـەی مامۆسـتا نەبـەز لەوەدایـە ئـەو کەلێنـەی پڕکــردەوە و گیــانی هــاوبیرانی شــەهیدو کوچــکردوو ئاســوودە دەکــات و

تینوێتیی هاوبیرانی زیندوش دەشکێنێت و تەمەن درێـژبێت دوابەرهەمیشـی نابێت

لا . ٢ :" لەنیوەی یەکەمی پە نجاکاندا رەخنەمان لەسیستەمی کۆمۆنیستێتی و سەرمایەداریی دەگرت وخۆمان بە قوتا بخانەیەکی کوردیی بۆ سۆسیالیزم دەزانی . جالەبەرئەوەی نەلەگەڵ پارتی ونەلەگەڵ کۆمۆنیستەکان بووین , خەڵك ئێمەیان بە (رێبازی سێیەم) دادەنا چونکە قسەکا نمان لەقسەی پارتەکان و کۆمۆنیستەکان نەدەچوون ."

* *ئەوە زۆر راستە نەتەوەییەکانی کورد , لەهەموو لایەنەکانی رێکخراوەیی و رامیاریی و مێژوویی و ستراتیژ وتاکتیکیشەوە, لە شـیکردنەوەی کێشـەی کورد , خەباتی هاوبەشی کوردو گەلانی عـەرەب و تـورك و فـارس ,برایـەتی کورد و داگیرکارانی کوردستان,ململانێی چینایەتی وخۆبەستنەوە بـە بلـۆکی خۆرهـەلأت بـە سـەرکردایەتی رووسـیا و بلـۆکی خۆرئـاوا بەسـەرکردایەتی ئەمـــەریکا زۆر جیـــاواز بـــوون , ئەمانـــەش هـــەمووی لەقســـەو کـــردار وهەڵســوکەوتی رۆژانەیانــدا, وەك تیژێکــی جیــاواز لــە نێــو کۆمەڵگــەی مەڵبەندی سلێمانی و خوێندکارانی زانکـۆ و رووناکبیرانی کـورددا لەبەغـدا رەنگی دەدایەوە , تەنانەت ناوی رێکخراوەکەش (کاژیك) نویٚ بو, لەهـەموو مێژووی کورددا یەکەمجار (ژیٚ ـ کاف)لە خۆرهەلأتی کوردستان و دوای نزیکەی ١٧ ساڵیش لە باشوور نـاوی (کاژیـك) نـویٚ و نـاوازە بلأوبـووەوە و کەوتە سەرزاران ...... بەلأم رێبازی سێیەم یا هێزی سێیەم , ئەوە لە سەرو بەنـدی یـەکگرتنی پاسـۆك و حیزبـی سۆسیالیسـتی کوردسـتان و دواتـر یەکگرتنی سێقۆڵی لەگەڵ پارتی گەل بۆ دروسـتکردنی هێزێـك بەرامبـەر دو

زلهێزەکەی باشوور, یەکێتی نیشتیمانیی کوردستان و پارتی دیموکراتی کوردستان ـ عێراق, زاراوەی (هێزی سێیەم) بڵاوبووەوە و نزیکەی ساڵێك بەسەرزارانەوە بوو هەتا هەرسێکیان پێکەوە چوونە نێو پارتی وفیکەی کۆتایی گەمەکەش لێدرا, سێ بە هیچ.!

لا.٢: "... **پەرتووکی جۆراوجۆرمان دەخوێندەوەو هەوڵی فێربوونی شتی نوێمان دەدا. لەوهاورێیانە مامۆستا فایەق ئارف ,دکتۆر ئەلی, مامۆستا ئەبدوڵلا میدیا,مامۆستا ئەبدوڵلا زێباری, بەرێز ئەحمەد سمێڵ کاکەیی , مامۆستا جەلال تۆفیق , شێخ ئەحمەد نەقیب , مەلا ئەبدوولی مەلا سەئید و چەند هاورێیەکی دی ...... بەتێپەربوونی کات پەیوەندیم لەگەڵ کاك کامیل ژیر بەهێزبوو** ..."

** پێدەچێت لێرەدا دکتۆر نەبەز ناوی مامۆستایان محەمەد حەوێز و نوری عەبدوڵلا(ناسراو بە مەلا نوری) لەیاد نەبووبێت یا بەرچاپ نەکەوتبێت . ئەو بەرێزانە لە پیاوە ناسراوەکانی شاری سلێمانی بوون ,یەکەمیان کۆیی و دوەمیان گەرمیانی و خەلکی گوندی عەسکەرە لە دەڤەری گەرمیان.مامۆستا محەمەد حەوێز بەرێوەبەری خانەی پێگەیاندنی مامۆستایان ,فایەق عارف مامۆستای کیمیا و مامۆستا نوری عەبدوڵلا مامۆستای زمان و وێژەی عەرەب لە وانە بێژە سەرکەوتووەکان بوون ولای خوێندکاران زۆر بەرێزو خۆشەویست بوون ,. لەرووی کۆمەلایەتییەوە هاوکاریی خوێندکارانیان دەکرد, بەشانازییەوە دەلێم ٣سێ چوار ساڵ لە خزمەت هەرسێکیاندا خوێندکاربووم لە دواناوەندی وەتەن و خانەی پێگەیاندنی مامۆستایان . مامۆستایان عەبدوڵلامیدیا و عەبدوڵلا زیباری

دووماموٚستای خوێندنی سەرەتایی و فرە دڵسۆز و کوردپەروەربوون , عەبدوڵڵا زێباری لەسەر کوردایەتی دوورخرابووەوە بۆ سلێمانی, لە رقی میریی و دەستوپێوەندەکانی بە شاڵوشپیلکە نەتەوەییەکەیەوە دەهاتە بازاڕ. بەڵام کاك جەلال توٚفیق ماموٚستا نەبوو, دوٚکانێکی رازاوەی هەبوو بۆ فروٚشتنی کالآی کارەبایی ناوماڵ, محەمەد عەلی توٚفیقی برازای لە رێکخستنەکانی کاژیکدابوو. شێخ ئەحمەدیش کوڕی شێخ رەوفی کوڕی سەیید نوری نەقیبە ولە بنەماڵەی شێخی کوردان, شێخ مەحموودی مەلیکی کوردستانە, خاوەنی مزگەوتی نەقیب و ئەو ملکانەی دەوروبەری مزگەوتەکەشن کە بەشێکی کراوە بە بازاڕی نەقیب بە ١٥٠ دوکانەوە .بەداخەوە بەرێزان مەلاعەبدوولی مەلاسەعید و ئەحمەد سمێل کاکەیی ناناسم.

لا ٣٠: .." پێموابوو, ئێستەش پێموایە کۆمەڵگەی کورد کۆمەڵگەیەکە لەبنەڕەتەوە سەقەتە و پێویستی بەخۆدروستکردنەوە وخۆناسین و باوەڕ بەخۆهێنان هەیە و دەبێ جاری خەریکی رۆشنکاریی بین , بەتایبەتی بۆ ئەو سەردەمە کە رێبازی کۆمۆنیستێتی سەربە سۆڤێت و چین بەرچاوی گە نجی کوردی بەتەواوی گرتبوو, رێی نەدەدا هیچ جۆرە بیرۆکەیەکی دیی لەکوردستاندا رووناکی ببینێ,خۆئەگەر بیرۆکەیەکی دیکە سەریهەڵبدایە, ئەوا ئەوەی بەفیتی ئیمپریالیزم و زایۆنیزم و چی وچی لێکدەدایەوە ."

**ماموٚستا دەق پێکاوێتی , کۆمەڵگەی کوردەواری سەقەتە وهەر بە سەقەتیش هاتووە, ئێستەش ئەم سەقەتییە چەند نەوەیەك دەپێچێتەوە.ئەو هەڵشێلانەوەیەش پرۆسەیەکی مێژوویی درێژخایەنەو بە دە ساڵ و بیست

وسـی سـاڵیش ئەگـەر ئـەنجام بـدرێت ئینجـا دێتـە سـەر بـارە دروسـتەکە و راسـتدەبێتەوە,ئەوەش ئاسـان نییە,چارەسـەرکردنی هـەر ئەنـدامێکی لـەش ساناترە لە چارەسەرکردنی ئەوەی لە کەللەسەردایە.کۆمۆنیسـتەکانیش هـەر لـە سـاڵی ١٩٣٤ەوە گۆڕەپـانی بـیر و رامیارییـان نـەك تـەنها لەباشـوور,لە کوردستانی گەورەو تـۆبلّیّ لـە خۆرهـەلاّتی ناوەندیشـدا لـەباری رێکخسـتن و جەماوەرەوە قورخ و پاوان کردبوو, کۆمۆنیستە کوردەکان گاڵتەو قەشمەرییان بەزمانە زگماکەکەی خۆیان دەکردو ئاواتە خوازبوون لەکوێرە دێیەکی روسـیا بهاتنایە دنیاوە و بە(زمانە پیرۆزەکـەی) دیکتاتۆریـەتی پرۆلیتاریـا زمانیـان بپژایە,زۆربەشیان سوکایەتییان بە ئالاّی پـیرۆزی کوردسـتان دەکـرد و دەیـان وت پـەرو بەگوێـەکیان هێنـاوە لەپێناویـدا شـەڕدەکەن! ئەوانـە لەشۆڕشـی کوردیش بەدگومان بوون و دەیانگوت ئەم جولاّنەوە چـەکدارییە بـۆنی نـەوت وئینگلیزی لێدێت .! لـە کتێبـی (پانۆڕامـای مێـژووی کـورد,٤٠٠٠پـز. ـــ ١٩٧٥, کورد نەتەوە, نیشتیمان, کولتوور) ئەم بابەتەم خەسـتتر کردۆتـەوە .

لا.٤٠: "...هەرلەو رۆژانەدا لەسلێمانی چەند کەسێك هەبوون وەك ئێمە سەربە (رێبـازی سێیەم) نە پارتی بوون و نەکۆمۆنیست ... بەزۆری لەگەڵ مامۆستا ئەحمەدهەردی دەبیندران , لەوانە ئەبدوللا جەوهەر و فەرەیدوون ئەلیی ئەمین ...بەکاك کـامیلم وت : تـۆ جـارێ سەرێکی سلێمانی بدەو لە پێشدا پێوەندیی بکە بە مامۆسـتایان فایـەق ئـارف و ئیحسـان ئەبدولکەریم فوئادەوە کە هاورێی نێزیکی منن و سەر بە(رێبازی سێیەم) بوون و ئەگەر رازی بوون هەرسێکتان پێکەوە پێوەندی بە هەردی, جەوهەر, فەرەیدوون بکەن و بزانن بیروڕایان چۆنە . کامیل کە گەڕایەوە بەخدا گوتی : پەیامەکەتم بە ئیحسان ئەبدولکەریم فوئـاد,

كاميل ژير, گەیاند وهەردوولا رازين و لەكۆبوونەوەيەكدا رۆژى ١٩٥٩/٤/١٤ لەسلێمانى بە ئەو شەش كەسە : فايەق ئارف ,ئەحمەدهەردى, عەبدوڵلا جەوهەر,فەرەيدوون عەلى ئەمين بڕياردرا بە دامەزراندنى رێكخراوێكى نەتەوەيى, پاش ئەوە بەرەزامەندى منيش (نەبەز) و لەكۆبوونەنەوەيەكى حەوت قۆڵيدا لەسلێمانى و لەماڵى مامۆستا ئەحمەد هەردى برياردەدەن ئەو رۆژە بكرێت بەرۆژى دامەزراندن و رێكخراوەكەش ناوى كۆمەڵە بێت (كۆمەڵەى ئازادى و ژياندنەوە و يەكێتى كورد ـ كاژيك) نەك حيزب, ئەوانەى سەر بەو كۆمەڵەيەن (هاوبير) و دژەكانيش (دژبير)ن و دروشمى كوردستان بۆ كورد , يەكسانى بۆگەل دروشمى سەرەكى بێت . "

**بۆ ئەم پەرەگرافە تەنها دووسێ كورتە تێبينيم هەيە:

يەكەم : جگە لەوانەی سەرەوە لە قۆناغێكیشدا (١٩٦٤ ـ١٩٦٥) سونبولێك بۆ كاژيك دانرا لە شێوەی دوو پيتی لاتينی k بەرامبەر بەيەك وكاژيك لەناوەڕاستياندا نوسرابوو . ئەگەر هەڵەنەبم دەستپێشكارييەكی جوانی هاوبيرانی باڵەكەی پارتی گەلی كورد و جێگەدەستی ئەوانی پێوە دياربوو كە ئەوماوەيە زۆر چستوچالاك وماندونەناس هەڵدەسووڕان لەگەڵ هاوبيرانی ديكەشدا,لەوانە :

شەهيد شێخ محەمەدی هەرسين	دوكاندار
محەمەد عەزيز	پێشمەرگە
شەهيد تۆفيق نوری بەگ	خوێندكار
شەهيد حەمە صاڵح بێسەری(صاڵح هێتلەر)	مامۆستا

شەهید عیزەت رەشید	مامۆستا
شێرکۆ بێکەس	فەرمانبەر/هۆنەر
جەمال شارباژێڕی	فەرمانبەر/هۆنەر
جەلال دەروێش قادر	فەرمانبەر
عەلی محەمەد مامە	کرێکار
ئەحمەد حەمە شەمەیی	بازرگان
غەفور ئەمین ئەفەندیی	مامۆستا
سەعید گەوهەر	چایچیی
لەتیف سابیر قەرەداخی	خوێندکار
کەریم شێخ حەسەن چەخماخساز	خوێندکار
حەمە عەلی فەرەج	مامۆستا
محەمەد مەجید ئەصڵان	مامۆستا
فەتاح عەبدولرەزاق(مەلا فەتاح)	فەرمانبەر
ئەحمەد ئەمین ئەفەندیی	فەرمانبەر
عەبدوڵڵا ئەحمەد کۆرناڵ	خوێندکار

شێخ جەلال بەردەزەردیی   بازرکان

هیوا ...   رادیۆساز

دوەم : هاوبیر ئیحسان فوئاد لەنێو کۆڕو کۆمەڵی نەتەوەییەکاندا دەنگورەنگی نەبووە, تەنانەت لە بەیانەکەی١٩٧٥/١/٢٥ی دژبە سەرکردایەتی کاژیکیشدا ناوی نەهێنراوە. بێگومان هاوبیری جوانەمەرگ عەبدولکەریم عارفیش کە بەڕێوەبەری کتێبخانەی گشتیی سلێمانی بوو,دواتر دەبێت بە ئەندامی سەرکردایەتی کاژیك.

سێیەم : مامۆستا نەبەز بۆ ئامادەی ئەو کۆبونەوە مێژوییە نەبوو؟ خۆ لەدەرەوەی وڵات نەبو, نەتوانێت بگەڕێتەوە ,لە بەغدا بو, بەچەند سەعاتێك دەگەیشتەوە سلێمانی! لەوەش گرگنتر نازانین هێڵەگشتییەکان وئامانجە سەرەکییەکان چیبوون کە رەنگرێژکران, یا ئەوانە خرانە دواتر؟

چوارەم : لەو رۆژەدا کاژیك لە دایکبو, ناویش نرا(بڕیار دەدەن ئەو رۆژە(١٩٥٩/٤/١٤ بکرێت بە رۆژی دامەزراندن و رێکخراوەکەش ناوی کۆمەڵە بێت ....) ئەی ئامانجەکان , هێڵە گشتییەکان ,دروشمەکان چیبون , یا هەر دامەزراندن و ناونانەکەبو ,ئەوانی دیکە دواتر ئەنجام دراون !

لا.٥: " .... پارتییەکانیش کەریم قاسمیان بە(کاکە کەریم) نێودەبرد و وەك فریشتە تێیاندەڕوانی, تەنانەت پارێزەر برایم ئەحمەد کە ئەو کاتە لە سەرکردەیەتی پارتی دابوو, لەهەڵبەستێکدا بۆ پەسەندانی قاسم , گوتی(کەریم گۆشت و ئێسقان نییە , کەریم تاکە ئینسان نییە ,کەریم بیروباوەڕە .."

**** بەر** لە هەموو شتێك (كەريم تەنها ئينسان نييە) دروستە, نەك (كەريم تاكە ئينسان نييە)! دواى ئەوە مامۆستا برايم ئەحمەديش هەمان بيروباوەڕى نەتەوەيى هەبوو, بگرە خۆيى و زۆرێك لەهەڤاڵەكانيشى هەتاسەر ئێسقان نەتەوەيى بوون , لەو لايەنەوە تەنها لە تاكتيك و ستراتيژدا ڕێبازێكى گونجاو و بەرنامەيەكى لەبارى هەڵدەبژارد ,جياواز لەتاكتيك و ستراتيژى كاژيك ودرۆشمى سەربەخۆيى و كوردستانى گەورەو دەوڵەتى كورد, خۆ هەر هاوبيرانى كاژيك نەتەوەيى نەبوون ,راستە ئەوانە لە ڕێخراوێكى نەتەوەييدا كاريان نەدەكرد,بەڵام ڕێژەيەكى كورد ئەوساش هەر نەتەوەيى بوون ئەگەرنا لە ژێر (دروشمى كوردستان يا نەمان) خەباتيان نەدەكرد.عەلى عەسكەريى لە بنكەى سەركردايەتيى تيپى دوى سوپاى عيراق ـ كەركوك كورسييەكى لەسەرى ئەفسەرێكى باڵادا شكاند سوكايەتى بە كورد كردبو.سەركردايەتيى شۆڕشى ئەيلوول لەژێر دروشمى (ياكوردستان يا نەمان) دا شۆڕشيان هەڵگيرساندو دواتر دابەزين و ئەمجارە دروشمى (ديموكراتيى بۆعێراق و ئۆتۆنۆمى بۆكورد)يان بەرزكردەوە. بريا و هەزار جار بريا دواى جيابوونەوەى باڵەكەى مەكتەبى سياسى لە بارزانى, نزيكبوونەوەو لەيەكتر تێگەيشتنێكيان لەگەڵ كاژيك بسازاندايە , بێگومان ئەو كاتە مێژووى بزوتنەوەى كوردايەتى لەباشوور و ڕێڕەوى ڕووداوو گۆڕانكارييەكانيش زۆر جياوازو لەبەرژەوەندى كورد دەبوون, چەندين كارەساتى مێژوويى پشتشكێن و هەڵەو پەڵەى ڕەشيى ئەم لايەن و ئەو لايەنيش نەدەكەوتنەوە....مامۆستا ئيبراهيم ئەحمەديش هەرچييەكى بۆ پيشەواكەى شۆڕشى

١٤/تەمووزی١٩٥٨ژەنەڕاڵ عەبدولکەریم قاسم وتووە لەجێگەی خۆیدابوو. ئەو پیاوە دۆست و پشتیوانی کورد بوو , بۆ یەکەمین جار لەمێژووی عێراقدا ,خاڵێکی گرنگی لەبەرنامە رامیارییەکەی حیزبی دیموکراتیی نیشتمانیی بەسەرۆکایەتی کامیل چادرچی وەرگرت و سەلماندی کوردو عەرەب لەعێراقدا هاوبەشن و لەیاسای کاتیی عێراقیشدا(ألدستور العراقي المؤقت) چەسپاندی کە(عارەب و کورد لەم نیشتیمانەدا هاوبەشن). هەرئەویش بوو خەنجەری کوردو شمشێری عەرەبی لە دروشمی فەرمیی کۆماری عێراقدا جێگیرکرد ,مۆڵەتی کاری رێکخستنی رامیاریشی بە پارتی دیموکراتی کوردستان دا, لە کاتێکدا بە پارتی کۆمونیستی عێراق نەدا! خوا ئەوانە بگرێت کوردیان کردە دوژمنیی و ئەویشیان کردە قوربانیی بۆ بەعسییەکان . برایم ئەحمەد هەڵە نەبوو, لەبەر بارزانی وبارودۆخە (هەڵگیرسێنراوەکە) ش نەبووایە پەیوەندییەکانی لەگەڵ سەرکۆمار عەبدولکەریم قاسمدا تێکنەدەدا و بەردەوام پارتی دیموکراتی کوردستان و پارتی کومۆنستیش پشتگیرییان لێدەکرد و بەعسییەکان بەو ئاسانییە بەسەریدا زاڵنەدەبوون .

لا٦٠: بەم جۆرە کاژێك لەگەڵ ئاستی هوشیاریی و رادەی تێگەیشتنی کۆمەڵگە نەدەچوو بەرێوە, بەڵکو لە پێش کۆمەڵگەوە بوو, چاریش نەبوو, رێپیشاندەر چرا بەدەستە و دەبێ ریزی پێشەوە بگرێ ..."

** بەڵێ راستە, رابەرو رێگا پیشاندەر دەبێت لە پێش جەماوەرەوە بێت ,رێبین و رێگارۆشنکار بێت بەلاّم کاژێك لە پراکتیکدا نەیتوانی ئەوە بکات ! بۆ؟ چونکە

نەیتوانی بچێتە نێو چینە جیاوازەکانی کۆمەڵگەی کوردەواری باشوورەوە , دەستەی دامەزرێنەر و کۆمیتەی سەرکردایەتیش کۆمەڵێکی هەڵبژاردەی چینی هەرە پێگەیشتو و رووناکبیری ئەوکاتە بوون و بە دەستەبژێر(نوخبە) ناودەبران و لەبریی ئەوەی جەماوەرەکە بەدووی ئەو چراو (چرابەدەستانە)دا بگەڕێن , ئەوان بەدووی کەسانێکدا وێڵبوون وەك خۆیان هەڵبژاردە و لە هەموو روویەکەوە پەسەند و عەیاری ٢٤ بێت, دیارە رێکخراوی رامیاریش بەوجۆرە دانامەزرێت و ئەگەر دامەزراش سست و لاواز وبێهێز دەردەچێت و ناتوانێت رەگوریشەی قووڵ لەنێو کۆمەڵدا دابکوتێت و لە هەموو کۆڵان و گەڕەك وشار و شارۆچکەو گوند و کارگەو فەرمانگەو خوێندنگەو بازاڕ و قەیسەرییەکدا ئەندام و دۆست و لایەنگری هەبێت , بۆیە کاژێك بەئاستەم لە سنووری سلێمانی چووەدەرەو دەستی بە کرێکاران و جوتیاران و کاسبکاران و ئافرەتان و ..... نەگەیشت و رۆژ لەدوای رۆژیش دەپووکایەوە و ژمارەیەك لە ئەندامانی دامەزرێنەریش زۆر زوو هەستیان بەوەکردبوو ئەم کارە هەوڵدانێکی نەزۆکە و هیچی لێ سەوز نابێت , بە بێدەنگی کشانەوە و چوونە دوواوە وەك هەستکردنێکی قووڵ بە لێپرسراوێتی مێژوویی سەرشانیان بەرامبەر نەوەکانی داهاتوو کە پڕ بە پێستی واتای وشەی , گەر (سەرکردایەتیی)نەبم , (سەیرکردایەتی) ش نابم .

کە هەنگاوێ ئەنێم هەنگاوی دی یاریدەم نادا
نییە ئومێدی سەرکەوتن لەبەر کەمتینیی هەنگاوم

لا.٧:" ئەو کەسانەی کە کاژێك دەگەڕابۆیان, دەبوو کەسانێك بن لەجۆرێکی تایبەتی و جێی متمانە بن, بێجگە لەمەش دوژمن نەیدەزانی تۆ خۆت بەژمارە چەندیت و قەوارەی خۆت و لایەنگرانت چەندە ."

**کاژێك کەدامەزرا لەچەند دەستەو چینێکی هەڵبژاردەو(نەخت و پوخت) پێکهاتبوو:

١ـــ دەســـتەی دامەزرێنەر(حەوتەوانەكـــە): ئەحمـــەد هـــەردی, جـــەمال نەبەز,عەبـدوڵڵا جەوهـەر,كامیل ژیـر, فایـەق عـارف, فەرەیـدوون عـەلی ئەمین,ئیحســـان عەبدولكـــەریم فوئاد.ئەمانـــە هەرخۆشـــیان كۆمیتـــەی سەركردایەتیش بوون ودوای یەكگرتنی هەردو ڕێكخراوە نەتەوەییەكـە(پارتی گـەلی كورد)و(كۆمەڵـەی ئـازادیی وژیانـەوە و یـەكێتیی كـورد ـ كاژیـك)حەمەی عەزیز وشـێخ محەمـەدی هەرسـین و دواتـر عەبدولكـەریم عـارفیش بوونەتە (ئەندامی سەركردایەتیی)یەكگرتنەكە بـەناوی كۆمەڵـەی ئـازادیی و ژیانەوە و یەكێتیی كـورد-كاژیك.كـاك حەمـەی عـەزیز لـەو ڕووەوە دەڵێـت (ڕۆژێك تۆفیقی نوری بەگ هات,وتی چەند مامۆستایەك دەناسم وەك ئێمـە بیردەكەنەوە,یـــــەكێكیان مامۆســـــتا ئەحمـــــــەد هـــــــەردی شاعیرە,خزمیشمانە,حەزدەكەن یەكتربناسین و قسە بكەین.ئـەوەبوو لـەماڵی ئەحمەد هەردیی كۆبووینەوە و هەردوولا یەكمانگرت بە ناوی كاژیكەوە.)

٢ ـ دەســتەی دووەم : كـادیرە پێشـكەوتووەكان , وەك هـاوبیران شـێركۆ بیكـەس ,حەمەعـەلی فـەرەج , محەمەدصـاڵح فـەرەج (ناسـراو بـە صـاڵح هیتلەر), محەمەد مەجید ئەصلان,عەبدولفەتاح عەبدولڕەزاق(ناسراو بە مەلا فەتاح), ساڵح سیك ,جەلال دەروێـش قادر,غـەفوور ئـەمین, شـەهید تۆفیـق نوری بەگ,جەلالی حەمەی قەپانچیی,شەهید فـەتاح ئاغا,عەبـدوڵڵا عـەزیز خالید(دكتۆر عەبدوڵڵا ئاگرین),سەعید گەوهـەر,عارف قەرەچـەتانی,ئەكرەم عـارف و ئـەنوەرعارف قەرەچـەتانی,كەمال عوسمـان دایی,لـەتیف سـابیر

قەرەداخی,عـــــەلی محەمــــــەد مامە,کـــــەریم شـــــێخ حەســــەن چەخماخساز,عەبدوڵلائەحمەدچاپچـــــی(عەبدوڵلاکورناڵ),ئەحمەد ئـــــەمین ئەفەندیی,کەبەوپەڕی چالاکی هەڵدەسووران و جـەماوەریان بـە بیروباوەڕەکـە گۆشـدەکرد و ئامادەیـان دەکـردن بـۆ ڕێکخسـتنەکانی لاوان و قوتابیـانی نەتەوەیی و ئینجا لەوێوە دەکەوتنـە بـەر پرۆسـەیەکی سسـت و درێژخایـەنی لەبێژنگـدان و تەتەڵـەکردن و بڕیـاردان لەسـەر (وەرگـرتن یاوەرنـەگرتن) لـە ڕێکخستندا, جابزانە بۆ ئەندامێتیی کاژیـك چـەندی دەویسـت و مەرجـەکان چیبوون و چەند گرانبوون ؟ بێگومان ڕێکخسـتنی جـەماوەر و دامـەزرانـدنی کۆمەڵـە و ئۆرگـان وحیـزب بـەمجۆرە شـتێکی لێسـەوزنابێت و وەك ئەوەیـە ئاسـنی سـارد بکـوتین یـا ئـاو بەبێژنگـدا بکـەین ! زۆریـش لـە هـاوبیران و بەتایبەتیش دەستەی دووەم هەستیان دەکرد ئـەو جـۆرە دیسـپلینە یـەکجار سـەخت و دژوارە ,دەسـت و پێـی بەسـتوون و کاژیکیشـی کردۆتـە ئـەو ڕێکخراوەی دەنگی هەیەو ڕەنگی نییە , هەوادارانیشی هـەر سـاڵێك و دوان بێئارام چاوەڕوانیان دەکـرد و ئـیتر بێهیـوا دەبـوون و بـەناکامیی ڕوویـان لـە لایەکی دیکە دەکرد یا هەر وازیان لە حیزبایەتیی دەهێنا .

٣ ـ چـینی پێشـمەرگە و ئەوانـەی لـەنێو شۆڕشـدابوون, بەتایبـەتیش هێـزی خـەبات کـە بـەهۆی هـاوبیران و هـەوادارانی کاژیکـەوە ئەوەنـدە فـراوان بوو,سـەرکردایەتیی شۆڕشـی ئـەیلوول ناچـاربو بیکـات بـە دووهێـز. لـەو پێشـمەرگانەش شـەهیدان فـەتاح محەمـەد ئـەمین ئاغـا(فەرمانـدەری هێـز)

,نـوری حەمــە عەلی(فەرمانـدەری بـەتالیۆن وجێگـری فەرمانـدەری هێـز),
عومەری صالح مەنصوور(سەرلق),صالح سـیك, نـوری شـەریف (سـەرپەل),
ئەنوەری عەلی نەججار(دەستەی تایبەت),محەمەدی حاجی مەحمود,حامیـدی
حاجی غالی مولازم عومەر , شەوکەتی شا محەمەد,رەوف بالابەرز و هتد...
ئایا دوژمنانی کاژیك و ناحەزەکانی ئەندامان و هـەوادارانی ئـەو رێکخـراوە
(زۆر نهێنی)یەیان نەدەناسی ,زانیاریـان لەسـەریان نـەبوو,قالب و قـەوارەیان
چەندە؟ بـەڵی زانیارییـان هەبوو,هـەموو ئەندامانی(سـەرکردایەتی) وکـادیرە
پێشـکەوتووەکانیان دەناسـین بـەڵام بەڵگـەیان لەسـەر جموجـۆڵ و چـالاکییان
نەبوو کـە زیـانی راسـتەوخۆ و بەتایبـەتیش سـەربازیی بـەدواوە بێـت ,ئـەو
ململانێ فیکریی و فەلسەفییەی کاژیـك لەگـەڵ کۆمۆنیسـتەکان و پـارتی و
جلالییەکانیشـدا دەیکـرد وچـۆن حکومەتـەکانی عێراقـی بـەداگیرکاری
کوردسـتان دەبینی,ئێـران و تورکیاشـی هـەر بەوچـاوە تەماشـادەکرد,بۆیە
دەسگا هەواڵگرییە تۆقێنەر و داپڵۆسێنەرەکانی میریی عێراق نەیدەوروژاندن
...کـە دەڵـێم دوژمنـان و ناحـەزان بەڵگـەیان لەسـەر هـاوبیرانی کاژیـك
بەدەستەوە نەبوو, هەتا ساڵی١٩٧٥وهەرەسی شۆڕشی ئەیلوول بەهەرهەموو
دەسـگاکانی میریـی و سـیخوڕەکانیانەوە , بەهـەموو هێـزە رامیارییـەکانی
گۆڕەپانەکەی کوردستانی باشوور کۆپییەکی کاژیکنامەیان دەستنەکەوت کە
زۆر بەتایبـەتیی عـەوداڵی بـوون , یـەکێك لـەو (هاوبیرانـە) پەیوەنـدی
رێکخستنی بە بەنـدەوە بـو! ئـەو بـرادەرە راسـپێردرابوو بەهـەرجۆرێك و بـە
هـەرنرخێك بـێ مـن بخاتـە سـەر ئـەو بـارە کاژیکنامـەی بـدەمی شـەوێك

بیخوێنێتـــەوە و بـــەیانی زوو بیهێنێتەوە.لـــەو رۆژگارەشـــدا دەســـگاکانی هەواڵگریی میریی ئامێریان هەبوو کتێبێك زۆر بە خێرایی کۆپی بکات.

لا.٧:"... بەرامبەر بەم خاڵە نەرێتییانە کەلەژێرباری ناچاریی و لەبن باندۆری بارودۆخە سەختەکەدا سە پێندرابوون بەسەر کاژێکدا ئەم نهێنیکارییە لایەنێکی باشەشی هەبوو کـە دژیرو دوژمن نەیاندەتوانی پەی بـەکاروبڕیارەکانی کاژێـك بـەرن و بەئاسـانی خۆیـان بخزێننە نێو ریزەکانی ... کاژێك لەسەر رێبازی نەخت و پوخت نەك زۆر و بۆر دەڕۆی بەڕێوە .... دوژمن نەیدەتووانی بزانیّ تۆ خۆت بەژمارە چەندیت و قەوارەی خۆت و لایەنگرانت چەندە."

** بارۆدۆخی خەباتی نهێنی هەموو کاتێك هەرسەختە,بەڵام خـۆ هـەر بـۆ کاژیك وەهـا نـەبوو, بەگشـتیی بـۆ لایەنـەکانی دیکـەی نێـو گۆڕەپانەکـەش (جادەکەی پان نەبوو).ئەوە راسـتە ناحـەز و دوژمـن نەیـدەتوانی بەئاسـانیی دزە بکاتە ریزەکانی کاژیکەوە, بەش بەحاڵی خۆم لەو باوەڕەدام لای ناحەزان و دوژمنان هەر هەموو هـاوبیرانی نەتـەوەیی ناسـراوبوون و دەزانـرا ژمـارەو قەوارەشیان چەندە. لـە کۆبوونەوەکـەی هێزەکـانی کـوردی باشـوور لـەلیبیا, شاندەکەی (ینك)کە هاوبیران بروسـکە ئیـبراهیم وجـەواد مـەلا دەبیـنن, بـە یارمەتیـدەرەکانی پێشـەوا شـەهید موعەممـەر قـەززافیی دەڵـێن: ئەمانـە جوداخوازەکـانی پاشماوەی کـاژیکن و ژمارەشـیان لـە ژمـارەی پەنجـەکانی دەست تێپەڕناکات , نە جەماوەریان هەیەو نەکاریگەریشـیان بەسـەر رەوتـی رووداوەکانەوە هەیە.قەزافی کە ئەو قسەیەی پێدەگات بەیەکێك لە هاوکـارە نێزیکـەکانی دەڵێـت : ئـەو بەڕێزانـە سـەرەرای ئـەوەی بـانگ کـراون بـۆ

کۆبوونەوەکــە, میــوانی تایبــەتیی مــنن . ئــەوەبو دەمودەســت جێگــەی دانیشتنیان لەریزی هەرە پێشەوە بۆ دیـاریکردن . مـەلا بـەختیاریش١٩٧٧ نامەیەکی نووسیوە بۆ(حەمەی عەتێ) بەرپرسیی (ینك) لەشارباژێڕ: (جـارێ بەسەبر بن لەگەڵ پاسۆك, هێشتا مەترسیی نـین بۆسـەر ئێمـە , هـەرکاتێك ژمارەیان گەیشتە ١٠٠ صـەد کـەس ئینجـا پـەلاماریان بـدەن.) قوربـان , مامۆستا گیان , دوژمن و نەیارانیش کـەموزۆر زانیاریـان لەسـەر کاژیـك و هــاوبیرانی کاژیــك هەبوو,دەمــە دەمــی هەڵگیرســاندنەوەی شۆڕشــی نــوێ بەرپرسێکی باڵادەستی حیزبی بەعس لە سلێمانی لە دانیشـتنێکدا لەگـەڵ کۆمـەڵێك کورددا وتوویەتی: با کـەس بەهەڵـەدا نەچێت زانیـاری تـەواومان لەسەر هەمووﻻیەنە سیاسییەکانی کـورد هەیـە, تەنانـەت کـازیکیش(پیتی (ژێ) کەی بە (زێ) دەربڕیوە) . خۆ ئـەوەش نهێنـی نییـە هـەر کـادیرێکی سەر بە پارتی , یەکێتی,کۆمۆنیست تەزبیحێکی بەدەستەوە بگرتایە , دانـە دانــە هــەموو هــاوبیرانی کــاژیکی دەژمــارد ! بــەڵام لەگــەڵ ئەوانەشــدا خۆشـبەختانە بەدرێـژایی سـاڵانی ١٩٥٩ ـ ١٩٧٥هـەر بـە نـەخت پـوختی مایەوە, هەرچەندە وەك (دوکانەکەی بەکر و چوار قاڵب صابوون) مانـەوەو و وەك کریستەکانی سلێمانی کە هەر بە زاووزێ زیاد دەکـەن ! پارتـەکان بـە کاژیکیــان دەوت شــەش کــەس و لــەتێکن ویــەکێتیش بەپاســۆکی دەوت مەنجەڵێك یاپراخ سەرو زیادیانە .

ئەوەنـدەی منـیش بـزانم وكـاتی خـۆی ناوەكانیـانم گەیانـدووە,دوو(هاوبیر)ی كاژیــك, یــەكێكیان پەیوەنــدی ڕێكخستنیشــی بــە منــەوە بــوو, جــۆرە پەیوەندییەكیان بە میرییەوە هەبوو{ئەگەری ئەوەشم لەبەرچاوگرتبوو ناپـاك نین بەڵكو بە(لارێدا- خەت مائیل) نێردراونەتە نێو میریی}بەڵام دواتـرو لـەم ساڵانەدا هـاوبیرێكی دێرینمان(جـەلالی حـاجی دەروێشـی بـەقاڵ) كـە كـاتی خۆی ئەویش پەیوەندی ڕێكخستنی بەمنەوە بوو بەڵگەی سـەلمێنەری لەسـەر یەكێكیان پێدام كە باوەڕپێكراوێكی بەعسییەكان بـوو, منـیش بەڵگـەكانیم سەلماند چونگە ئەو بەناو هاوبیرە چـەند جارێـك داوای كاژیكنامـەی دەكـردو كلاشینكۆفێكی بێقۆناغی دەخستە بەردەسـتم و دەیـوت (تـەنها یـەك شـەو كاژیك نامە بخوێنمەوە , ئەم دیارییەت پێشكەش دەكەم) .خۆ ئەگەر بپرسین ئەی بۆ كاژیكیش بەرشاڵاوی دڕندانەی دوژمن نەدەكەوت؟ ئەوە بەو هۆیـەوە بوو كە كاژیك مەترسییەكی هەنووكـەیی بۆسـەر دوژمـن نەبوو,بەتایبـەتیش لەرووی جەنگییەوە كـە هێـزی چـەكداری نەبوو.ئەمـە جگـە لـەوەی كاژیـك لەیــەك كاتــدا بەربــەرەكانێی پــارتی و كۆمۆنیســت وعێــراق وئێــران و توركیاوسووریا وئەمەریكاو سۆڤێتیشی دەكـرد! ڕژێمـەكانی عێـراقیش هـەر دژی ئەوانــەبوون.ئینجا ئایــا كاژیكــەكان نەدەناســران؟ وەك پێشــتریش روونمكردەوە, بەڵێ دەناسران... سـاڵی ١٩٦٤ڕێكخەرەكـەم لـە ڕێكخسـتنی قوتابیانی نەتەوەیی كورددا, لەبەردەم درگای قوتابخانەی دواناوەندی وەتـەن, ئاسایش دەسـتگیریانكردبوو, مـن نـەمزانیبوو, وەك هـەموو رۆژانـی دیكـە ئاسایی چووم بۆ قوتابخانە,دوو هاوڕێی خوێندن جیـا بـەجیا هـاتن و وتیـان(

نـەوزاد گـیراوە , تۆچـۆن هاتوویتەوە ؟هـەتا زووە دەربازبـە, تـۆش دەگـرن.)
کەواتە ئەو هاورێیانە نەك هەر ئەوەی بزانن ئێمە کاژیکین بـەڵکو دەیـانزانی پەیوەندی رێکخستنیشمان پێکەوەیە!!

ل.٧: مامۆستا نەبەز دوای شۆڕشی ١٤ی تەمووزی ١٩٥٨و بەرلەوەی کاژیك دا بمەزێت تایـپ رایتەرێکی عارەبیی کڕیوەو هێناویتییەوە بۆ سلێمانی بۆ کاروباری تاییـەتیی خـۆی و دواتـر داوێتی بەهاوبیران و لەوباوەڕەدایـە: "بەرهەڵسـتێکی گـەورە لەبـەردەم کاژێکـدا لـەرووی تەکنیکییەوە نەبوونی تـایپ رایتەرو رۆنیۆ بووە بۆ دابینکردنی کاروباری چاپەمەنی."

**قوربان هەرگیز باوەڕمەکە, ئەوە بەرهەڵست بوویێت .رێکخستنەکەش ئەوەندە لقوپۆپی لێنەبووبوەوە بە هۆی تایپ رایتەرەوە نەبێت فریانەکـەوێت, ئەگـەرنا ئـەویش وەك لایەنـەکانی دیکـە پەیدایدەکرد.ئـەو تایـپ رایتـەرەی ئێوەش هەرمابوو,لە ماڵی هاوبیر عەبدولفەتاح عەبدولرەزاق (مـەلا فـەتاح) بـوو ,سـاڵی ١٩٦٨ بەنـدە لەگـەڵ هـاوبیر ئەحمـەدی ئـەمین ئەفەنـدی بـە ماتۆڕەکەی ئەو(هێنامانەوە) و لە گەنجینە تاریکەکەی مـاڵی کـاك ئەحمـەد شاردمانەوە وکاك ئەحمەدیش تەمەن درێژبێت هێشتا لەژیاندایە . مامۆستا جیهان عومەری چیرۆکنووس دوای خوێندنەوەی چاپی دووەمی کتێبەکە,بیرەوەرییـەکی سەرەتای ساڵانی شەستەکانی سەدەی رابوردووی لەمـەڕ تایـپ رایتـەرێکی کاژیـك بـۆ ناردم بەڵام لە ساڵەکەی دڵنیا نییە, بۆیە ناتوانین بڵێین هی پارتی گەلی کورد بـووە یـا هی کاژیك بووە؟ مەبەستم ئەوەیە ئایا پێش یەکگرتن بووە یا دوای یەکگرتنی هەردوو رێکخـراوە نەتەوەییەکـە بـووە؟ مامۆسـتا جیهـان دەڵێت(لـەو سـاڵانەدا هاتوچـۆی دۆکانەکەی شەهید شێخ محەمەدی هەرسینم دەکرد لە سەر شەقامی مەولەوی سلێمانی

و له بارو دۆخی ئەو سەردەمەی کورد و لایەنە رامیارییەکانی گۆڕەپانەکـەی باشـووری کوردستان دەدواین, بیرو راو بۆچوونەکانیشمان جووت دەهاتنەوە و بـاوەڕێکی چەسـپاو و نەگۆڕیشـم بــە هێڵــە درشــتەکانی کاژێـك هەبوو,بــەردەوام لــە نووسینەکانیشــمدا رەنگدانەوەیان هەبوو,بەڵام لە رێکخسـتندا نـەبووم. رۆژێـك وتـی ئـەرێ کاکـە جیهـان شارەزاییت لە(تابیعە) هەیە؟ وتم بەڵێ,وتی دانەیەکمان هەیـە دەمێکـە هـەڵگیرراوە و شریتەکەشی پچڕاوە,دەتوانیت بۆمـان چـاکبکەیتەوە؟ وتم بەسەرچـاو. رۆژی دوایـی لـە شـــوێنی دیـــاریکراو چـــاوەڕوانی کـــورێکم دەکـــرد بـــە پەرلەیـــەکی نهێنیـــدا یەکتربناسینەوە...ئەو کوڕە شەهید تۆفیقی نوری بەگ بوو کە دواتر ئەو و هـاوبیرێکی دیکەی کاژێك(مامۆستاعەبدوڵڵا ئەحمەد(عەبدوڵڵا کۆرناڵ) بوون بە هاوژینی دووان لە خوشـکەکانم! چـووینە مـاڵی شـەهید تۆفیـق و لـە گەنجینەیـەکی تاریکـدا چـاڵێکی هەڵدایـەوە تایپەکـەی دەرهێنا.دەسـتوبرد بەنـەوت پـاکمکردەو دوای وشـککردنەوەی چـەورمکرد و شـریتە پساوەکەشـم گـۆڕیی و بـۆ دڵنیـابوونیش چـەند دێـرێکم پـێ چاپکرد.دواتر بەدەستی کـاك عوسمـان حەمـە صـاڵح (بـرای مامۆسـتا یاسین,یاریزانی هەڵبـــــژاردەی تیپـــــی تـــــۆپی پێـــــی ســـــلێمانی,لە رۆژە رەشـــــەکەی ١٩٦٣/٦/٩شەهیدکرا)سوپاسنامەیەکم لە (یەکێتی لاوانی نەتەوەیی کورد)ەو بۆ هات .دەمێنێتەوە سەر ئەوەی ئاخۆ ئەو تایپ رایتەرەی دکتۆر جـەمال نەبـەز باسـیکردووە, ئەوەیە کە من چاکمکردەوە یا ئەوەیە کە تۆ و کاك ئەحمەدی ئەمینە فەندی لـە مـاڵی کاك فەتاح (مەلا فەتاح)ەوە گوێزاوتانەتەوە بۆ گەنجینەکەی ماڵی ئەوان؟

لا.٩: لەبارەی ئەو چەندو چوونەی کراوەو دەکرێت کە ئایا کێ کاژێکنامــەی نووسیوە , چاکبوو مـاموستا نەبەز (بەرلـەوەی هـەموو شـتەکان بـێ خـاوەن بمێننەوە) فریاکەوت و ئەوگرێیەی کردەوە وتەمومژەکەشی رەواندەوە ودەڵێت : " کاژێکنامە بەرهەمێکی ناوکۆییە, پێشەکی و پاشەکییەکەی کەبانگەوازێکی بەسـۆزن,

هاوبیر عەبدوڵڵاجەوهەر نووسی, بەشی تیۆری و سۆسیالیزمەکەی نووسینی منە, بەشی مێژووەکەی بەرهەمی هەموومانە بەتایبەتی هاوبیران ئەحمەد هەردی وهاوبیر فەرەیدوون ئەلی ئەمینیش چەند پێشنیازێکی بەکەڵکی هەبوو, لەسەر پێشنیاری منیش ناونراوە."

**لە سەرکردەکانی کاژیك ,تەمەن درێژبن تەنها مامۆستایان دکتۆرجەمال نەبەز, کامیل ژیر, فایەق عارف لە ژیاندامـاون. مامۆستا نەبەز قسەی خۆیی کرد و مامۆستا فایەق عارفیش زۆر بەداخەوە باری تەندروستییەکەی زۆرناسازە, دەمێنێتەوە کاك کامیل ژیر ئەویش قسەی خۆی بکات وئەگەر برایان ئاسۆس هەردی و رێبین هەردی,ئاسۆ فەرەیدوون عەلی ئەمین(پارێزگاری سلێمانی),ئاری هەرسین زانیاریی تایبەتییان لەهەر روویەکەوە لەباوکیان بیستبێت.یا بەرگوێ کەوتبێت ,کەلێنێك دەگرێت ,هاوبیرانی دیکەش دڵنیام هەریەکێکیان کەموزۆر سەرەداوێك,باس و خواسێکی بەلاوەیە.

لا. ١٠: "... **بەمجۆرە هەتا کاژێکنامەم بەتەواویی لە نێزیکەی ٧٥لا پەڕەدا(نیوە پەڕە) تایپکرد, بەقەوارەی گیرفان. بەرگێکی جوانیشم تێگرت و دامە دەست هاوبیران, کە بەداخەوە نەیانپاراست.)هەروەها دەڵیت (تلینڤیسێك(تایپ رایتەر)ەکەشیان نە پاراست."**

** بە دڵنیاییەوە دەڵێم هاوبیرانی دەستەی یەکەم یا (سەرکردایەتی) چەندین کۆپی کاژێکنامەیان وەك گلێنەی چاو دەپاراست و هەر یەکێ لەوان وهاوبیرانی دەستەی دووەم و دەستەی سێیەمیش هەریەکەو کۆپییەکی (کتێبە پیرۆزە)کەیان روونووس کردبو, ئەوەندەی من بزانم هەتا دوای هەرەسی شۆڕشی ئەیلوولیش جگە لە ئەندامانی کاژیك , هاوبیرانی لاوانی

نەتــەوەیی وقوتابیــانیش نەیانــدیتبوو ! چــجای نــەیاران . هــەر هــەموو لایەنەکانیش وەك پارتی و جـەلالی وپـارتی کۆمـونیسـتی عێـراق و میریـی عێراقیش بەئاواتەوەبوون بەچاو بیبینن . چەندهاوبیرێکی جواننـووس چـەند کۆپییــەکی دەستنووســیان لێهــەڵگرتبووەوە, بــەڵام بــە قــەوارەی لاپــەڕەی خورشیدی(ئەی ٤)چونکە ئەرکی کەمتر و لاپەڕەی کەمتریشی دەویست وبـۆ شاردنەوەش قەبەو ئەستوور نەبوو, بەئاسـانیش تێبینیـدەکرا دەسـتخەتەکان جیاوازن و ژمارەی دێڕەکان ودیزاینەکانیش چوونیەك نـین. بڵاوکردنەوەشـیان تەنها بۆ ریزەکانی رێکخستن بوو, دوای خوێندنەوەش لەماوەی دیـاریکراودا, وەردەگیرایەوە.! جگە لە کاژیکنامـە , بڵاوکراوەکـانی دیکـە بـە نهێنـی بـۆ کەسـانێکی دیـاریکراو لـە خوێندنگـەکان دەخرانـە مێـزی خوێندکارانـەوە و شەوانیش فرێدەدرانە حەوشەی ماڵانـەوە .لەگـەڵ کۆمـەڵێك هـاوبیردا هـەتا ١٩٦٦/١٩٦٧لـە رێکخسـتنەکانی یـەکێتی قوتابیـانی نەتـەوەیی کـورددا بووین,کەمال عەلی نانەوا,کەمالی جەمالی موختـار و بەنـدە , پەیوەنـدیمان بە هاوبیر عـارف ئەحمەد(ناسـراو بـە عارفـە سـوور)ەوە بـوو, پێویسـت بـوو هەفتانـەش هەریەکـەمان ٩کـۆپی لەبـەر ئـەو نووسـراوانە بنووسـێتەوە کـە پێماندەدرا و دوواتـرییش دەبـوو بـەیانی زوو بەرلـەهاتنی قوتابیـان, بچـینە پۆلەکان و بە نهێنی بیانخەینە مێزەکانی چـەند قوتابییـەکی دیـاریکراوەوە! هەرچەندە ئێمـە کارەکـەمان زۆر بـەنهێنی ئـەنجام دەدا , بـەڵام هاوڕێکانمـان هــەموویان دەیــانزانی ئێمــەین , چــونکە کاژیکــەکان وەك گــای قەشــە

دەناسـران. چـەندین جـار هاوڕێیـانی خوێنـدن وەك نەجمـەدین عەزیز(سالارعەزیز) و سەلاحی شێخ جەلال باراوی بەپێکەنینەوە دەیـانوت : (ئەرێ کاکە بۆ نایدەنـە دەسـت خۆمـان!) راستیشـیان دەکـرد, بـەڵام ئێمـە دەبوو وەك سیستمی سەربازیی (ئەرکەکە ئەنجامدە ئینجا رەخنە بگرە) ئێمە رەخنەکـەمان دەگـرت بـەڵام تـەنها جـارێکیش وەڵامێـك ,ئـەنجامێکمان بۆنەهاتەوە . با ئەوەش بڵێین گشت پێداویستییەکانی کۆپیکردنەکـەشمان بـە پارەی خۆمـان دەکـرێ. هـەموو نامەیـەکی رێکخسـتنیش دوای خوێندنـەوە دەسووتێنرا. دێمەوە سەر کاژیکنامەی پیرۆز, کەبەراستی شـاکارێکی مـەزن بـوو لـە مێـژووی چـاپەمەنیی خـەباتی نهـێنی هـەموو کوردسـتاندا, لـەو رۆژگارەدا بۆ ئێمە وەك (بیبلێ) وەهابوو بۆ کریسـتەکان, کەسـانێکی پسـپۆڕ لــە بوارەکــانی مێــژووی کــورد و دراوســێکانیدا, لــەزمان و کولتــور و دەروونناسـیدا بـەزمانێکی سـفت وپوخـت وپـاراو و بەشـێوازێکی نـوێ و زۆر بەتام وشام مرۆڤی کوردی دەدواند کـە زۆر جیـاواز بـوو لەگـەڵ چاپەمەنیی لایەنەکانی دیکەی گۆڕەپانەکەدا,بەتایبـەتیش ئەوانـەی کۆمۆنیسـتەکان کـە هەر قەوانـە سـواوەکەی ئیمپریـالیزمی جیهـانیی وکۆمپانیـا مۆنۆپۆڵـەکانی نـەوت و یـەکێتی خـەباتیی کـوردو عـەرەب و خـەباتی چـینایەتی و قـەڵای ئاشتیخوازان و...هتد. بوون و خوێنەر هەر زوو لەخوێندنـەوەیان بێزاردەبـوو چونکە سەرتاخوار وشەو دەستە واژەو رستەی وشك وبێزارکار بوون, ئەوانەی پارتیش تەنها بلاڤۆکی شەڕی بەرەکانی جەنگ و چـالاکییەکانی پێشـمەرگە بوو ,خوێنەری بەردەوامیشی هەبوو چێژی لێوەردەگرت .ئەمـە جگـە لـەوەی

بیرو بۆچوونەکانی کاژیك وشـیوەی خەباتیشـی نـامۆ و نـاوازە بـوو, دروشمـە سـەرەکییەکانیش چـاوی لـە هـیچ داگیرکـارێکی کوردسـتان و چـینێکی کۆمەڵگای کوردەواری نەدەنووقاند (کوردستان بۆ کـورد یەکسـانی بۆگـەل) ئەمەش نەك هەر دەسەڵاتدارانی عێراق , ئێـران, تورکیـا و سـوریا , بـەڵکو شۆڤێنزمی عەرەب و فارس و تـورك و فێـودال (ئاغـاو دەرەبـەگ) و چینە مشەخۆرەکانی کوردەواریشی بێ جیـاوازی پێدەناسـاندین و ئـاڵای خـەباتی لەدژیان بەرزکردبووەوە و هەر ئەوەش ئەو شـێوە خەباتـە نهێنییـە سـەخت و دیسپلینە ئاسنینەی بەسەردا سەپاند,کە نەدەبوو بچێتە ژێر ئەو بارە گرانە.

لا.١٠: "...(کاکە کـەریم) بەتـەمای تـەختکردنی سـلێمانی بـوو بـە بۆمبـای فڕۆکـە شەڕکەرەکانی(میگ و سۆخۆ و ئیلیوشن) کە لە سۆڤێتەوە بۆی هاتبوون."

** فڕۆکـەکانی سـۆپای عێـراق لـەجۆری مێـك ١٧حەڤـدەی بەرهـەمی کارگەکانی یەکێتی سۆڤێت هێندە نزم بەئاسمانی سلێمانیدا دەفڕین , هەموو جارێك بەربەستی دەنگیان دەبەزاند(حاجزالصوت). دواتر فڕۆکەی شەڕکاریی مێـك ١٩, ٢١, ٢٣ درا بـە عێـراق , سـوپای عێـراق دوای هەرەسـهێنانی ڕێککەوتنی ١١ی مارتی ١٩٧٠ ی نێوان شۆڕشـی کـوردو میریـی عێـراق و دەسـتپێکردنەوەی شـەڕ, لـە بـەهاری ١٩٧٤ دا فڕۆکـەی سـۆڤێتیی جـۆری (سـۆخۆی) دژی کـورد و شۆڕشـەکەی بـەکارهێنا, نـەك لـە ١٩٦١ەوە , هەرچـەند فڕۆکـەی مێـك بـە توانـاترو کاریگـەرتربوو.کوردی بـێ پشـتیوان کەدەکەوتە ژێر ڕۆکێتەکانی ئەو فڕۆکانەی رووسـیای قـەڵای ئاشـتیخوازانەوە

دەبوو سەر بەرزبکاتـەوە بـۆ ئاسمـان و هاواربکـات (کـۆتری ئاشـتی) قـەڵای ئاشتیخوازان , خۆت یا هێلکەکانت .! بەڵام هەرگیز نە ئەو سـەردەمە و نـە دواتـریش بەرنامـەو پلانـی (تـەختکردنی شـارە گـەورەکانی وەك سـلێمانی ,کەرکوك ,هەولێر ,دهـۆك لـە ئـارادا نەبووە,بـەڵکو حکومـەتی بەعسـییان لـــە١٩٨٦ بـــەدواوە پلانـــی چـــۆڵکردنی ســـلێمانی و هـــەولێری هـــەبوو, دانیشتووانەکەش راگوێزێت بۆ عەرەبستانی عێراق و عـەرەب لـە شـوێنیاندا نیشتەجێ بکات .

٣٧: "... **خۆپیشاندانی خۆکرد لەشارەکانی کوردستاندا بۆ بەجێگەیاندنی مافەکانی کورد کەلە دەستوورەکەی قاسمیشدا نوسرابوو, کەوتە سەرپێ . سەرکردەکانی پارتی و کۆمۆنیست هەردوولایان دژ بـەم خۆپیشـاندنانە بـوون و دەیانویسـت ئۆباڵەکـەی بخەنـە ئەسـتۆی ئیمەمانانی ناسراو بە(رێبازی سێیەم) و کەسانی نەتەوەیی** ."

** خۆپیشاندانەکان(وەك زۆربەی بەرخۆدانەکانی دژبە دوژمن لـە باشـوور هـەر لـە سـلێمانی بـووە) بـەبڕیاری سـەرانی پـارتی دیمـوکراتی کوردسـتان ـ عێراق بوون, بەمەبەسـتی قورسـکردنی پارسـەنگی هێـزی بـارزانی مسـتەفا بەرامبـەر سـەرکۆماری عێـراق ژەنـەڕاڵ عەبدولکـەریم قاسـم و سـوپاکەی, هـەروەها هێـزو پێـزی جـەماوەری کـورد پێشـانی کۆمۆنیسـتەکان بـدەن . یەکێتی قوتابیانی کوردستانی عێراق سەر بـە پـارتی دیمـوکراتی کوردسـتان لقـی سـلێمانی داینـەمۆی بـەکاریی خۆپیشـاندنەکان بـوو, هەرهەموشـیان نەتەوەیی و خوێندکاری سەرگەرم بـوون بـەڵام لـە رێکخسـتنەکانی پارتیـدا خەباتیان دەکرد.

ل.١٤٠ : "... نارەزایی جەماوەرانە کە بوو بەهۆی بەرخۆدانی چەکدارانە و لەئەنجامدا هەلگیرسانی شۆرش واکوتوپر و لەو هەلومەرجە نالەبارەدا, لەکلۆلی و بێشانسیی کاژێک بوو, چونکە کاژێك هێشتا بنکەی خۆی جێگیرنەکردبوو, رەگی خۆی لەنێوجەماوەردا دانەکوتابوو, هەمووی دووساڵ و نیو بوو دامەزرابوو."

**لای هەموان ئاشکرایە شۆڕشی ئەیلوول کاردانەوەی فێودالّی کوردی باشوور(ئاغاو دەرەبەگەکان) بوو لەدژی یاسای دابەشکردنی زەویزارەکانیان بەسەر جووتیاراندا.ئەوەبوو پێشتر هەندێکیان بە خێزانەوە چوونە ئێران, تەوژمی هەڕەشەو پاڵەپەستۆی بەردەوام و ترسناکی چینە چەوساوەکانیش بە هاندانی پارتی کۆمۆنیستی عێراق روو لە هەڵکشان بوو , بەتایبەتیش ئەوانەی کۆمۆنیست بوون و ئەوانەش کە تەنها لەدژی ئاغاودەرەبەگ چووبوونە ریزەکانی پارتی کۆمۆنیستەوە. ئەو دەمە سەرکردایەتی پارتی دیموکراتی کوردستان بەگشتی پشتگیریی چەوساوەکانی دەکرد... هەوڵیاندەدا بارودۆخەکە بقۆزنەوەو بەرەکە لەژێر پێی فێوداڵە یاخییە چەکدارەکان دەربهێنن و رێڕەوی یاخیبوونەکە بە ئاراستەی شۆڕشێکدا بگۆڕن لەپێناو مافەکانی کورددا و رەزامەندیی بارزانیشی لەسەربێت, هەرچەند بارزانی هێشتاکاری دیکەی هەبوو, پەیوەست بەکێشەکانی بارزانیان لەگەڵ هۆزەکانی دراوسێدا وەك لۆلان , هەرکیی , سورکیی ودەبوو ئەو کێشانە (بەلایەکدا بکەون).پارتی گەر سەربکەوتایە ئەوە ئالای شۆڕشی کوردی بەرزکردۆتەوەو پێشڕەوی خەباتی رزگاریخوازی کوردە, خۆ ئەگەر سەرکەوتووش نەبوو, ئەوە یاخیبوونێکی چەکدارانەی فێوداڵەکان بوو

دامرکایەوە . خۆشبەختانە ئەنجامی رووداوەکان بەدڵی ئەوان و جەماوەری کوردی باشوور کەوتەوە و دروشمی(پێشڕەوی کورد پارتییە, سەرۆکمان بارزانییە)زۆر بەفراوانیی بڵاوبووەوە وحەپولکی دروشمی دیکەی نەدەدا. دەشێت کورد شانازی بە رۆڵی ئەو سەردەمەی پارتییەوە بکات کە پشتگیریی چینە بەشخوراوەکانی کوردی باشوری دەکرد, هۆکارەکەشی دیاربوو لە کوێوە سەریهەڵداوە کە بریتیبوو لەسەرهەڵدانی ناکۆکیی سەرانی پارتی لەگەڵ بارزانیدا ولە ولاشەوە بووە ململانێ وکێشەیەکی ئاشکراتر لەجاران لەگەڵ کۆمۆنیستەکاندا, کە وایاندەزانی ئەوان لەهەرکوێ بونیان هەبێت, هەر خۆیان پێشڕەوی جەماوەرن. کاژیکیش هەتا١٩٦٤ بانگەشەی ئەوەی نەدەکرد پێشڕەوی راستەقینەی کوردو خواستەکانێ جەماوەرو ئامانجە نەتەوەییەکانێتی , چونکە نە ئەو سەردەمەو نە دواتریش ئەوهێزەی نەبوو دروشمەکان بکاتە کردار, ئەگەرنا کاژیک لەبری باڵەکەی مەکتەبی سیاسیی بەرابەرایەتی ئیبراهیم ئەحمەد لە بارزانی راستدەبووەوە , جا ئەنجامەکەی چۆن دەکەوتەوە, وەڵامدانەوەی ئاسان نییە و ئێرەش شوێنی ئەوە نییە.ئینجا کە دکتۆر نەبەز دەڵێت (هەڵگیرسانی شۆڕش وا کوتوپڕ و لەو هەلومەرجە نالەبارەدا, لە کلۆڵی و بێشانسیی کاژیك بوو,چونکە کاژیك هێشتا بنکەی خۆی جێگیر نەکردبوو,رەگی خۆی لە نێو جەماوەردا دانەکوتابوو, هەمووی دووساڵ و نیو بوو دامەزرابوو.) دەتوانین بڵێین :

١ ـ بارو دۆخەکە زۆر لەبار بوو, کورد تینووی ئازادی و سەربەخۆیی بوو,ئامادەییەکی تەواوی هەبوو بە سەر و سامان هەموو قوربانییەك لەو پێناوەدا بدات .پۆلیسی کورد لە بنکەکانی پۆلیسدا لەدەرەوەی شارەگەورەکان , پۆلیسە عارەب و تورکمانەکانیان چەك دەکردو بە بارێك تفەنگ و فیشەکەوە پەیوەندییان بە شۆرشەوە دەکرد,سەربازە کوردەکانی نێو سوپای عێراق لە (عەرەبستان) ناوەڕاست و خوارووی عێراق بەهەزار دەردەسەری و ڕێگایەکی دور و پڕ لە مەترسیدا چەکەکانیان دەفڕاند و بە(کونی هەتیتە)دا خۆیان دەگەیاندەوە کوردستان و دەچوونە نێو شۆڕشەوە, تەنانەت شوورەیی بوو سەربازێکی کورد بێ چەك پەیوەندی بکات بە شۆڕشەوە .

٢ ـ ئینجادکتۆر نەبەز کەدەڵێت: کاژێك هێشتا بنکەی خۆی جێگیرنەکردبوو, ڕەگی لە نێو جەماوەردا دانەکوتابوو... هەموو ئەوە دەزانین و دەشزانین نە جێگیر دەبوو نە لە نێو جەماوەریشدا ڕەگی دادەکوتا, چونکە کوڕی خۆی دەکرد بە قوربانی کچی خەڵکی ,ئەوەندەی پەرۆشی حاڵوباری خۆی بوو, چەندانەی ئەوە پەرۆشی سەرکەوتنی شۆڕشی کورد بوو بە سەرکردایەتیی بارزانی مستەفا .

٣ ـ ..."**هەمووی دوو ساڵ و نیو بوو کاژێك دامەزرابوو**" قوربان دوو ساڵ و نیو کەم نییە, بەتایبەتیش بۆ ئەو ڕۆژگارە کە وەك بینیمان پارتی کۆمۆنیستی عێراق هەتا ساڵی١٩٥٩ـ١٩٦٠ زۆر لە پێش پارتی دیموکراتی کوردستانەوە

بــوو لــە نێــو جــەماوەری کــورددا و لــەناو جــەماوەری عەرەبیشــدا ئــەوە هەرمەپرسە,هەرکەس خۆی بە روناکبیر لە قەڵەم بدایە دەبوو سەر بەو پارتــە بێت, بەڵام پارتیی بە بەرنامەو پلانی دروست تــوانی زۆر ســەرکەوتووانە لــە ماوەیــەکی کورتــدا بــە پشــتدا ئــەوان بخاتــە چــاڵەوەو ئــاڵای پێشــڕەوایەتی جــەماوەریی لــە دەســت دەرهێنــان و(پێشــڕەوی کــورد پارتییــە , ســەرۆکمان بەرزانییـــــە)ی بـــــەرز و جـــــێگیر چـــــەقاند و وەك پـــــارتێکی نیشـــــتمانیی باوەڕپێکراویش(بــە هیمــەتی مامۆســتا بــرایم ئەحمــەد و هــەڤاڵانی مۆڵــەتی یاسایی وەرگرت ولە١٩٦١دا شۆڕشیکی نەتەوەییشی بەرپاکرد و دوو ســاڵ و نیویشــی نەخایاند...بزوتنــەوەی گــۆڕان لــە مــاوەی کــەمتر لــە (دوو ســاڵ و نیودا) دامەزراو لە هەڵبژاردنەکانیشدا ئەوەندەی جەمار هەبوو ٢٥ کورســی پەرلەمانی کوردستان داگیربکات .

لا.١٤ " شۆڕشیش لەسەرەتاوە را پــەڕینێکی جەماوەرانــەی خۆجــۆش بــوو,هیچ حیــزب و رێکخراو وسەرکردەو کەسایەتییەکی ناسراوی لە پشــتەوە نــەبوو, دەســتی هــیچ بیــانی و ناحەزێکی کــوردی تێدانــەبوو, بێزاریــدەربڕینێکی رەوای خەڵکەکــەبوو دژ بــە ملــهوڕی و لووتبەرزی کەریم قاسم, ئەگەرنا خۆپیشاندەرەکان هیچ داخوازییەکی گەورەوەگرانیان نەبوو کەجێبەجێ نەکرێ, دەیانویست قاسم بەڵێنەکان و دەستوورەکەی خــۆی بخاتــەکار بــەڵام گەوجێتی قاسم کارێکی وایکرد مەلامستەفای بــارزانی کــەتا ئــەو دەمــەی قاســم فرۆکــە بۆمباهاوێژەکانی نەناردبووە سەری, بێ قرەوبــڕە لەگوندەکــەی خــۆی دانیشــتبوو بــەڵام بەقسەی قاسمی نەکرد کەداوای کردبوو لێی خۆپیشاندەرەکان بە نۆکەری بێگانــە بداتــە قەڵەم .کە نێوچەی بارزان بۆمباران کرا لە١٩٦١/٩/١٦ دا, مەلامستەفا ناچارکرا بکەوێتە بەربەرەکانی لەشکری دەستدرێژکەری ئێراق, ئەوجا خەڵکەکەش کەدەیاندی پیاوێکی وەك مەلامستەفای بارزانی سەرکردەیەتیی بەرخۆدان دەکا, ئەوانەی پێیاندەگوتن (کوڕەکوڕە) چ

بەئارەزوو ج بەناچـاری و لەترسـی گـرتن و كوشـتن چـوون بـۆلای مەلامسـتەفاو بوونـە پێشمەرگەی ویی. ئیدی رووبیان لەكاژێك نەكرد, مەگەر كەسانی خاوەن باوەڕو تێگەیشتوو, ئەوانیش زۆر زۆر كەم بوون لەو رۆژەدا و ئێستەش هەروا كەمن ئەگەر نەبێژم دەگمەنن ."

**بـەڵێ شۆڕشـی ئـەیلوولی١٩٦١دەسـتی دەرەكیـی تێدانـەبوو, یاسـای چارەسـەركردنی كشـتوكاڵ یـا دروسـتتر بڵـێم یاسـای چارەسـەركردنی زەویـو زاری كشـتوكاڵیی كـە سـەركۆماری عێـراق خوالێیخۆشـبێ ژەنـەڕاڵ عەبدولكەریم قاسـم بڕیـاری جێبـەجێكردنی دابـوو لەبەرژەوەنـدی جوتیـار و پاڵەی چەوساوە و فلیقاوەی چنگی چینی فیوداڵ و مشەخۆرەكانی كوردستان و عێـراق, بەرژەوەندییـەكانی ئـەو چینەی خسـتە مەترسـییەوە و جوتیـار و پاڵەو رەنجدەرانی كوردستان راچڵەكین و ئینجا راپەڕین و سەریان بـەرزكردەوە بینییـان ئاغـاو دەرەبەگـەكان تـا دوێنـێ خوێنیـان دەمـژین, ئێسـتا كـزو لاواز,پشتوپەنایان نەماوە,ئەوچـینە چەوسـاوانە بـەجۆرێك راپـەڕین هەنـدێك لەو دەرەبەگانە خۆیان لەبەردەم رقوكینەی پەنگخواردوویاندا رانـەگرت و بـە خاووخێزانەوە هەڵاتن و پـەنایان بـۆ شـای ئێـران بـرد. شـای ئێرانیش لـەوە تۆقیبوو لەپەنایەوە لە عێراق شۆڕشێكی پێشكەوتنخواز رژێمـی پاشـایەتیی رامـاڵیی وگـەلانی عێـراق جگـە لـە توركمانـەكان بـەدڵ و گیـان و هـەموو توانایەكیانــەوە پشــتگیریی دەكــەن و ســەربازی گیــان لەسەردەســتی خوالێخۆشبوو سەركۆمار ژەنەڕاڵ عەبدولكەریم قاسم بوون,هەست و سـۆزی خۆشەویسـتیی بـۆ یەكـەمین سـەركۆماری عێـراق گەیشـتە ئاسـتێك كـە بەبرینداری لەپلانی تیرۆركردنەكەی بە دەسـتی بەعسییەكان رزگـاربوو كـە

صەدام حسەین یەکێك بوو لە تیرۆریستەکان, بەو بۆنەیەوە رۆژیك تائێوارە چێشتخانەو کەبابخانەو چایخانە شەربەت و ماستاو و دۆی کوردیی وگەلێك خواردن و خواردنەوەی بەخۆڕایی پێشکەش هاوولاتیان دەکرد....

نێوەڕاستی ساڵی ١٩٦١ ولەم بار و دۆخەدا چینە چەوساوە و بەشخوراوەکان لەزادەی بیری سادەی خۆیانەوە دروشمە بەنێوبانگەکەی (فەلاح ئەرزی خۆیەتی ئاغا باوکە رۆیەتی) بەرزدەکەنەوە و تەنگیان بە رەنجخۆر وخوێنخۆرەکانیان هەڵچنی , ئەوانیش (ئاغاو دەرەبەگەکانی دەڤەری پشدەرایەتی و بیتوێن) دژی یاساکە و رژێمی کۆماریی و یاسای چارەسەرکردنی زەویوزار دەستیان دایە چەك و یاخیبوونیان راگەیاند,دەربەندی بازیان و رێگەی سلێمانی ـ کەرکووك دەبەستن , ئەمەش فرەوەگیانی بەریتانیاو ئێران و تورکیاو هاوپەیمانەکانیان خۆشبوو بەلام یاخیبوونەکە بەرگەی یەکەمین بەرپەرچدانەوەی سوپای عێراقی نەگر,چەکدارەکان بلاوەیان لێکرد, سەرانی پارتیش دەمودەست ئەو هەلە دەقۆزنەوەو سواری شەپۆلەکە بوون . جەماوەرەکەی پارتیی و بارزانیی بەوپەڕی ناهوشیاریی کولتووریی ومێژوویی و رامیارییەوە , تینووی سەربەخۆیی نەتەوەیی بوون, پارتی دیموکراتی کوردستان و بارزانیش بێ زەمینەسازیی وهەلومەرجی گونجاوو ئامادەکردنی چینوتوێژەکانی کۆمەڵ بۆ شۆڕش, فوویان پێداکردو چوونە شاخ , دەستیان دایە چەك و بووبە شۆڕشی ١٩٦١/٩/١١ بۆیە ئێستەش هەر کێشەو قەیرانی چارەسەرنەکراوەوبێ

چارەسەر بەسەریەکتردا کەڵەکە بـوون وبـە دوای یـەکتردا دێـن و زۆربەشـیان گەیشتوونەتە بنبەست.

"خۆپیشاندەرەکان داخوازی گەورەو گرانیان نەبوو"

** ئەگەر دکتـۆر نەبـەز مەبەسـتی خڕبوونـەوە چـەکدارییەکەی دەربەنـدی بازیانە, ئەوە یاخیبووێکی چەکداریی بوو رۆژێك خۆیان رانـەگرت, (بـەرەی شەڕ) یان چۆڵکرد کشانەوە بۆ پشتی چوارتا ـ شاربازێر و فڕۆکـەکانی هێـزی ئاسمانیی عێراقیش لە جۆری میك١٧ی دیاری رووسیا لـەوێش پەلاماریـدان ویەکەمین قوربانیش شـەهید حەمیـد کـاوانی و دوای ئـەویش شـەهید مـەلا رەســوولْ بوو.خۆپیشــاندانەکانی ئەوسەردەمە(خۆپێشــاندانی ئاشــتییانە) یەکێتی قوتابیانی کوردستان زۆر چـالاکانە و کاریگـەر رابەرایـەتیی دەکـرد بە ئامانجی پیادەکردنی یاسایەك بۆ خوێنـدن بـە زمـانی کـوردی (بەرنامـەی خوێنـدن بـە کـوردی کـە ئـەو کاتـە پێـی دەوترا(مـەعاریفی کوردسـتان) وکۆمۆنیستەکان بـۆ سـوکایەتی بـە لاقرتـی دەیانوت(مـەعاریفی قلیاسـان!) هـەرگیز سـەرکۆماریش ئـەو خۆپیشـاندنانەی بـە نایاسـایی یـا مەترسـیدار نەبینیوە هەتا داوا لە بارزانی بکات ئەوانە بە(نۆکەری بێگانە بداتە قەڵـەم) ئەوەشمان لەیاد بێـت ژەنـەڕاڵ قاسـم بەدەسـتی خـۆی دو دەسـکەوتی گـەلێك مەزنی بۆکورد لە یاسای کاتیی کۆماری عێراقدا چەسپاند: عـارەب و کـورد هاوبەشن لەم وڵاتـەدا(عێراق وڵاتـی عـارەب و کـوردە) و دروشـمی کۆمـاری عێراقیش شمشێری عارەب و خەنجەری کوردە.جگە لەوانـەش هـەموو کاتێـك

بۆ ئەو جۆرە داواکارییانە رووی لە شێخ ئەحمەدی بارزان دەکرد نەك مەلا مستەفا کە پەنجەی بە ئاودا نەکرد بێ رەزامەندیی گەورەو سەردار و رابەری دینیی ودنیایی بارزانیان (خودانی بارزان)... ژەنەراڵ قاسم گەوج نەبوو بەڵام لێبوردەییەکەی و فرە باوەڕبەخۆبوونەکەی,خاڵی هەرە لاوازی بوو کەبەدەستێکی ئاسنین لەو بەعسییانەی نەدا کە رۆژی٧/١٠/١٩٥٩لە کاتی تێپەڕبوونی بە شەقامی رەشیددا لەناوجەرگەی شاری بەغدادا کە سەرەکیترین شەقامەکانی پایتەختە,تەقەیان لێکرد.ئەو دەستوەشێنە جەربەزانەی بەعسییەکان زۆر پشت ئەستوور و بێباك ئەو چالاکییەیان ئەنجامدا: عەبدلوەهاب غرێری,صەدام حسەین, ئییاد سەعید سابیت,تەحسین معەلە,سلیم زیئبەق و خالید عەلی صالیح .عەبدولوەهاب غرێری وصەدام حسەین ئازاترین لاوە دەستوەشێنەکانی حیزبەکە بوون بەلام ناکۆك و رکەبەری یەکتریش بوون,صەدام لەبەردڵی گران بوو کەسێك لەو ئازاتربێت,لەو چالاکییەدا لە دوواوە تەقەی لێکرد و کوشتی!! صەدام بە برینداریی بە هۆی دۆستێکی هەرە دڵسۆزی بنەماڵەکەیانەوە لەکەنار رووباری فورات خۆی گەیاندە سوریا. ئەوە هەمان ئەو دۆستە هەرە دڵسۆزە وهەمان ئەو ماڵەی سەنار کەناری رووباری فورات بوو کە صەدام لە چاڵێکی حەوشەکەیدا دەستگیرکرا چونکە خانەخوێ دڵسۆزەکە ئەمجارەیان دڵی گۆڕیی و ناپاکیی لێکرد! با لێرەدا ئەوەش بڵێین صەدام حسەین و عەبدولوەهاب غرێری لە هەرە لاوە سەرگەرم و دەستوەشێنەکانی بەعسییەکان بوون بەڵام رکەبەر و ناحەزی یەکتریش بوون,صەدام حسەین

بەدەم تەقەکردن لە سەرکۆمار عەبدولکەریمەوە تەقەی لە غرێریش کرد و کوشتی !

لەبارەی پەیوەندی نێوان ژەنەراڵ عەبدولکەریم قاسم و بارزانی مستەفاشەوە , ماوەیەك بوو نێوانیان تێکچوبو بەڵام هەرگیز ئەو بارزانی پاڵنەدا دەست بداتە چەك , نەخێر, لە کۆبوونەوەی سەرۆك هۆزەکانی کورددا بۆ چارە سەرکردنی کێشەی نێوان بارزانیان و هۆزەکانی هەرکی و سورکی و لۆلانی بەسەرپەرشتیی پاریزگاری هەولێر بەدرەدین عەلی, نوێنەرانی بارزانییەکان بەسەرۆکایەتیی شێخ ئەحمەد ئامادەی کۆبوونەوەکە نەبوون, بەو بیانووەی میریی و(صدیق میران) ی سەرۆکی هۆزی خۆشناو ,مەحموود ئەفەندی سەرۆکی هۆزی هەمەوەند بیلایەن نین و پشتگیریی دوژمنەکانیان دەکەن وهەوڵی لاوازکردنی بارزانیان دەدن. ئەوە لەکاتێکدا بارزانیان لەچەند شەڕێکدا بەسەرکردایەتیی خودی بارزانی مستەفا , دەستی قورسیان لە دوژمنەکانیان وەشاندبوو... ئیتر ئەوەبوو پارێزگاری هەولێر و هەردوو سەرۆکی هۆزی خۆشناو و هۆزی هەمەوەند کوژران و گوایە مامۆستا برایم ئەحمەدیش لەو کێشەیەوە تێوەگلاو میریی عێراق فەرمانی دەستگیرکردنی بۆدەرکرد و ناچار چووە شاخ بەڵام راستییەکەی ئەوەیە مامۆستا برایم وتارێکی لە رۆژنامەکەی نیشتمانپەروەری عەرەبی عێراق مامۆستا کامیل چادرچی بلاوکردبووەوە بەرپەرچی شۆڤێنیستانی عەرەبی دابووەوە کە گەلی عێراق بەشێك نییە لە نەتەوەی عەرەب بەڵکو گەلی عەرەب لە عێراق

بەشێکە لەنەتەوەی عەرەب و گەلی کوردیش لە عێراق بەشێکە لەنەتەوەی کورد ... جەماوەری کورد بەخۆشیی بارزانییەوە باوەشی بۆ شۆڕش کردەوەو کەوتنە شوێن ناو و ناوبانگ و مێژووی خەبات و کولنەدانی ژەنەراڵ مستەفا بارزانی و داستانی پەڕینەوەی بارزانییان لە رووباری ئاراس بۆ ئەرمینیا ــ یەکێتی سۆڤێت . دکتۆر نەبەز دەڵێت **"گەوجێتی قاسم کارێکی وایکرد مەلا مستەفای بارزانی کە تا ئەودەمەی قاسم فڕۆکە بۆمباهاوێژەکانی نەناردبووەسەری, بێ قڕەوبڕە لە گوندەکەی خۆی دانیشتبوو** " قوربان مامۆستا نەبەز, مەلا مستەفای بارزان کەی بێ قڕەو بڕەدانیشتووە؟ بۆمبارانی گوندی بارزانیش لە ١٩٦١/٩/١٦دا پێنج رۆژ بوو شۆرش بەفەرمان و بە سەرکردایەتی خودی بارزانی مستەفا لە١٩٦١/٩/١١دا هەڵگیرسابوو. ئینجا مامۆستا دەڵێت **"ئەوانەی پییان دەگوتن (کوڕە کوڕە" چ بە ئارەزوو چ بە ناچاری و لە ترسی گرتن و کوشتن چوون بۆلای مەلا مستەفاو بوونە پێشمەرگەی ویی. ئیدی روویان لە کاژێك نەکرد"** لێرەشدا هەر بۆ مێژوو چەند راستییەك دەخەمە روو:

١ ـ لاوانی خوێن گەرمی کورد لە سلێمانی, ئەو دەمەی مامۆستا باسیدەکات هیچ ترسێکیان لە میریی نەبوو, زۆربەی هەرە زۆری سیخوڕەکانی بەڕێوەبەرایەتی ئاسایش(ئەمن)لە رێکخستنەکانی پارتیدابوون و هەرە چالاکەکانیشیان شەهید عومەری سام سام , حەمەی شەریف وسابیرە لووتە بوون, ئەوانەی دژی شۆڕشیش دەجوڵانەوە لیژنەی رێکخستنی پێشمەرگەی ناوخۆ(ناوشار) زوو دەستنیشانی دەکردن و رۆژانە چەند

دانەیەکیان بە ئاسـانی لـەنێو دەبـران ... گومـانم نییـە ئـەو سـاڵانە لاوانـی سلێمانی لە ترسی گرتن و کوشتن چوونەتە شاخ , نەخێر بـاو بـاوی بـوون بـە پێشمەرگە بـوو, ئـەوەی بەخۆیـدا رادەپەرموو(دەچـووە دەرەوە) ئـەگینا بـەر تانەو تەشەری هەڤاڵانی دەکـەوت . کەواتـە هـەرگیز ئـەوە رێگـر نـەبوو لـە پەیوەنـدیکردن بـە کاژیکـەوە, چـەندین کەسـانی نەتـەوەیی پەیوەنـدییان بـە ریکخسـتنی لاوان یـا قوتابیـانی نەتـەوەیی سـەر بـە کاژیکـەوە کـردووە و چـوونەتە شـاخ و چـەکی پیشـمەرگایەتییان کردەشـان و هـەر بـە هـاوبیری دڵسـۆزی کـاژیکیش مانـەوە, وەك ئـەو هاوبیرانـەی هێـزی خـەبات چـونکە کاژیك (لای) نەبوو هاوبیرەکـان بچـنە لای... ئـیتر کاژیـك هـاوبیرانی خـۆی پەروەردە دەکرد وئامادەی دەکردن بۆ خزمـەتی شۆڕش و سـەرکردایەتییەکەی بارزانی مستەفا, هەروەك چۆن لە پەنجاکانی سـەدەی رابـوردودا کـە هـەمزە عەبــــدوڵڵا ســــکرتێری پــــارتی دیــــوکراتی کوردســــتان   ـ عێــــراق بوو,رێکخستنەکانی قوتابیـان و لاوان و ئافرەتـانی بـە مارکسـیزم پـەروەردە دەکردو ئامادەی دەکردن بۆ پەیوەندیکردن بە پارتی کۆمونیستی عێراقەوە!

لا. ١٥ : "وەك لەمەوبەر بڕیارم دابوو کەلەوڵات بچمەدەرەوە بۆ ئـەورووپا بـۆ درێـژەدان بەخوێندن و هەوڵبدەم ئاشـنایەتیی و پێوەنـدی لەگـەڵ کەسـانی زانـاو زانسـتگەکان و رۆشـنبیران و رامیـاران ببەسـتم و چـەند زمـانێکی دیکـە فێـرببم و ئـەوجا بگەڕێمـەوە کوردستان..... بێجگە لەوەش رێکەوتنێك هەبوو لەنێوا نماندا کە هەندێکمان بچنە دەرەوەی وڵات بۆدروستکردنی پێوەندییەك لەنێوان ئەوروپاییەکان و کورداو کێشەی کـوردو رۆڵـی کاژێك بە رۆژنامەوانەکانی ئەوروپاو رامیارەکانیان بگەیەنین. بۆ ئەمە هـاوبیر ئیحسـان فوئاد زەمالەیەکی خوێندنی بۆ وێژەی کوردیی لەسۆڤێتی دوابڕاو درابوویە, چوو بۆ مۆسکۆ

بۆخوێندن بەڵام هیچ چالاکییەکی بۆکاژیك نەبوو ...بێجگە لــەوەش بووبــوو بەئەنــدامی کۆمەڵەی KSSE ی سەر بە پارتی نەك ئەندامی یەکێتی نەتــەوەیی خوێنــدکارانی کــورد لەئەورووپاNUKSEکە لە ۱۹٦٥/۳/۲۱ دا لە میونشن دروستمانکرد.... و لەســەر ڕێــازی کاژیك دەچوو بەرێوە ."

** وا مەزەنـدە دەکـەم دامـەزرێنـەرانی کاژیـك هـەر لەسـەرەتاوە نەخشـە ڕێگایەکیان داناوە بـۆ ئەرکـەکانیان و بـۆ ئـەو مەبەسـتەش بـەپێی ئاسـتیی زانسـتیی و پسـپۆڕیی ولێوەشـاوەییان لـەبوارە جیاجیاکانـدا, بەسـەر سـێ دەستەدا دابەشبن :

چەند کەسێکیان بچنە نێو ریزەکانی شۆڕشەوە : فەرەیدوون عـەلی ئـەمین و دواتر محەمەد عەزیز و شێخ محەمەدی هەرسین .

ژمارەیــەکیان ئــەرکی سەرپەرشــتیکردنی ڕێکخســتنەکان و رابــەریکردنی بزوتنەوەکە بگرنە ئەستۆ: ئەحمەد هەردی, عەبدوڵڵا جەوهەر, فایەق عارف.

ئەوانیدیکـەش بچـنە دەرەوەی وڵات بـۆ ناسـاندنی بزووتنەوەکـەو دۆسـت و پشتیوان پەیداکردن : جەمال نەبەز, ئیحسـان فوئـاد و کامیـل ژیـر . بـەڵام هــەر زوو دەرکــەوت ئەنجامــەکان هیوابــەخش نــین و هــیچ نیشــانەیەکی سەرکەوتنیان پێوە دیارنییە, جگـە لـە مامۆسـتا جـەمال نەبـەز کەجێگـەی خۆیی کردەوەو خوێندنی باڵای بەکامی دڵـی خـۆی تـەواوکرد و درێـژەدەدات بەو خەباتەی کاژیـك دەسـتیدابوویە , بـەڵام مانەوەکـەی لـە ئـەورووپا هـەر نەبڕایـەوە وهـەتا ئـەمڕۆش هـەر درێـژە دەکێشـێت و بـۆ تـەنها جـارێکیش

سـەردانی کوردسـتان وسـلێمانییەکەی زێـدی بـاو و بـاپیرانی نـەکردەوە کـە ئەوانیش وەك بنەماڵەی حاجی تۆفیقی تازە دەوڵەمەند لە بنەماڵە رەسـەن و هەرە دێرینەکانی سلێمانین ,ئەمـە جگەلـەوەی**"رێکـەوتنێك لەنێوا نمانـدا هەبوو**..." لەهیچ بڵاوکراوەیەکی کاژیکدا نەبینراوە, کە ئامانجێك بوبێت.

لا.١٨ :"... بەدرخان شتێکی پەیداکرد بۆم کەبەوشتە هاوبیرانم لەکوردستان توانییـان زووتر و باشتر دەنگوباسەکان بگەیەنن پێم . ئەوشتەم بە زەکێ خانی خێزانی خوالێخۆشبو سەئید قەزازدا ناردەوە بۆهاوبیران."

** بێگومان ئـەمڕۆ خوێنـەران بـە گشـتیی و هـاوبیران بەتایبـەتیی و بـەر لەهـەموان دەپرسـن : دەبـێ ئـەو شـتە چـی بووبێـت و کـەی نێردراوەتـەوە بۆهاوبیران؟ ئینجا ئەگەر وایە , دەبوایـە بـەردەوام و گـەرموگوڕ لـە هـەموو روویەکەوە ئاگاتان لەیەکدیی بوایە و لە رووداوە گرنگەکان بێئاگانەبوونایـە, هــەر بــۆ نموونــە یــەکگرتنی پــارتی گــەلی کــورد لەگــەڵ کاژیــك کــە هەتاسەردانەکەی هاوبیر بروسکە ئیبراهیم لە ئەیلوولی١٩٦٤ دا بۆ سلێمانی و لەگەڵ خۆیدا چەند بڵاوکراوەیەکی کـاژیکی لەگـەڵ خۆیـدا هێنابوو,ئینجـا زانیتــان یــەکگرتنێك کــراوە , بــەڵام چــەند و چــۆن و ســەرو ژێــر و وردەکارییــەکانی چــیبوون و بــۆ و بــە چ ئامانجێــك ئــەو یەکگرتنــە یــا تێکەڵاوبوونە لە نێـوان پـارتی گـەلی کـورد و کاژیکـدا کرابـوو, ئێـوە هـیچ زانیاریتان نـەبوو هـەتا هـاوینی١٩٧٠کـە مامۆسـتاکامیل ژیـر و دواتـریش ماموسـتا فایـەق عـارف بەسـەردان دێنـە ئەڵـەمانیا و ئاگـادارت دەکـەن ,

ئـەوەش ئـەوە دەسـەلمێنێت کە(شـتەکە) نەگەیشـتۆتە دەسـت هـاوبیران یـا بێکەڵك بووە یا هەرنەبووە.

لا.١٨: " رادیۆی قاهیرە کەلەساڵی ١٩٥٧دا بەشی کوردی کردەوە بەهۆی هەوڵی منەوە بوو."

** دکتۆر فوئاد مەعصووم کە ئێستا سەرکۆماری عێراقـی فیدراڵـەو ئـەو کاتە سەرکردایەتی شۆڕشی ئەیلول ناردبووی بۆ میصر بۆخوێندن و هـەروەها بۆ هاوکاریکردنی نوێنەری شـۆڕش لـەقاهیرە , لـەبارەی پەخشـی ئێسـتگەی رادیۆی قاهیرە بە زمانی کوردی بۆ ماوەی کاژێرێـك بووچـوونێکی جیـاوازی هەیــە . لــەو دۆکۆمێنتــەدا کــە کــەوتبووە دەســت پــارتی و کۆپییــەکم دەســتکەوتووە, راپۆرتێکیشــی تێدایــە فوئــاد مەعســووم کــە ئێســتا سەرکۆماری عێراقی فیدراڵە,لەسەر جەلال تاڵەبانی پڕکردۆتەوەو ناردوویەتی بۆ بارەگای بارزانی . دکتۆر فوئاد پەخشی ئەو ئێستگەی رادیۆیـە بـەزمانی کوردی و بەڕێوەبردنیشی بە دەستە گوڵی خۆیان دەژمێرێت .

لا. ٢١ : لـەبارەی نێـوانی میرکامـەران بـەدرخان و عیسـمەت شـەریف وانلـی سـەرۆکی KSSEماموٚسـتا نەبـەز دەڵێـت " ...میرکامـەران بـەدرخان بـۆ دامەزرانـدنی دەوڵـەتێکی کوردستانی هەوڵیدەدا, بە پێی پەرتووکی (ألموساد فی ألعراق و دول ألجوار, أنهیارللامـال ألاسـرائیلیە وألکردیـە, ترجمـە بـدرعقیلی), کامـەران بـەدرخان پێوەنـدیکردبوو بەئیسرائیلەوە بۆ یارمەتیدانی کورد بەلام ئیسمەت شەریف وانلـی لای ئیسـرائیلییەکان و مەلامستەفای بارزانی تێچێنی دژ بـە میربـەدرخان کردبـوو, لەئە نجامـدا ئیسـمەت کـرا بە(نوێنەری شۆڕش) لەلایەن مەلامستەفاوە."

* *خوێنەر بۆی هەیە بپرسێت (تێچینی) یەکە چیبوو , چ تۆمەتێکی درایەپاڵ ؟ بەداخەوە مامۆستا بۆ نەیدرکاندووە, ئەوانە میژوون وئەرکی مێژوونووس, لێکۆڵەر, روونـاکبیر و بەتایبەتیش دکتـور نەبـەز کـە کوردۆلۆگییە , ئەرکیان ساغکردنەوە , روونکردنەوە و کردنەوەی گرێ و گرێ کوێرەکانی مێژو و رووداوەکانە , بەتایبەتیش هەردوو تێکۆشەری چالاکی کورد لە ئەورووپا کامەران بەدرخان و عیسمەت شەریف وانلی رۆڵی بەرچاویان لە خەباتی کوردایەتیدا هەیەو خاوەن چەندین لاپەڕەی پڕ شانازیی مێژوون .دیرۆکی کورد چەندین لاپەڕەی پڕ لە گرێکوێرەو لایەنی ئاڵۆز و ئاڵۆسکاوی تێدایە هەر وەك خۆی بە لێڵوپێڵی وتەمومژێکی ئەستوورەوە ماونەتەوە.

لا. ٢٤ : "... رژێمی سۆڤێت سەبارەت بەوەی بەئسپیەکان کوشتاریکی گەورەیان لە کۆمۆنیستەکانی ئێراق کردبوو , هەڵوێستییان بەرامبەر رژێمی ئێراق دوژمنانەبوو,رژێمی سۆڤێت ماوەی چەند مانگێك پشتگیریی کوردی دەکرد. لەکۆنگرەی کۆمەڵەدا(مەبەستی لەکۆمەڵەی خوێندکارانی کوردە لە ئەوروپا.ن . ك) لە میونشن لە ٩ - ١٥مارتی١٩٦٣ ... کۆمۆنیستەکان و پارتییەکان تووکەی سمێلیان دەهات . بۆ ئەو کۆنگرەیە جەلال تالەبانی ومحەممەد مەهدی جەواهیری و گەلێك کەسی دیی وەك میوان هاتبوون . کاك بروسکەو ئەز گوتمان " ئێمە ئەم هەڵوێستەی دوایی سۆڤێت بەباش دەزانین هیوامان وایە لەسەر ئەم هەڵوێستە بمێنێتەوە , لەگەڵ ئەوەشدا نابێ رابوردووی یەکێتی سۆڤێت دژ بەکورد لەبیرخۆمان ببەینەوە" ئەم قسانە هەلایەکی گەورەیان نایەوە. سەیر ئەوەیە کاك ئەلی قازی(کوڕی پێشەوای شەهید قازی محەمەد) کەئەوکاتە لە کونسڵخانەی ئێران لەبەرلین کارمەندبوو لەنێو ئەوخەڵقانەدا داوای ئەوەی کرد کەکاك بروسکەو ئەز لەکۆمەڵەی خوێندکارانیکورد لە ئەوروپا KSSE دەربکرێین چونکە قسەمان بەیەکێتی سۆڤێت گوتووە. "

**شای ئێران و هاوپەیمانەکانی, یەکێتیی سۆڤیێتیان بەمەترسی هەرەگەورە دادەنا بۆسەر ئێران وناوچەی خۆرهەلاتی نێوەند وهەموو بلۆکی خۆرئاوا وئەمەریکاش, ئاخۆ دەشێت کارمەندێکی کونسولخانەی ئەمەریکا وەها ئاشکراو بەرۆژی نیوەڕۆ داکۆکی لەسۆڤیێت بکات؟ جا ئەمە لەچاو هاوکاریکردنی کاك عەلی قازی لەگەلٚ شای ئێرانی باوە کوشتەیدا , هەر هیچ نییە .

ل ٢٧ : " لەمانگی تەباخی ١٩٦٤دا بوو کەهاوبیر بروسکە ئیبراهیم لە پشووی زانستگەدا چووەوە بۆکوردستان و پێوەندیکرد بەهاوبیرانی کاژیکەوە. لەسلێمانی چاوی بەهاوبیران فایەق ئارف , کامیل ژیر و ئەحمەد هەردی کەوتبوو, پێیانی گوتبوو کەدەیەوێ ببێ بەئەندامی کاژیك, ئەوانیش بەخۆشییەوە رازی بوون ... کەهاتەوە میونشن چەند بلاڤۆك و نوسینێك کەهاوبیران دابویان پێی... یەکێك لەونوسینانە بیرخەرەوەیەك بوو لە ١٩٦٤/٥/١٣ بەئارەبی نووسرابوو بۆمەلامستەفای بارزانی لەبارەی جەمال عەبدولناسرەوە ... نووسینێك باسی ئەوەکرابوو کەحیزبێك بەنێوی "پارتی گەلی کورد"ەوە لەگەلٚ کاژیك یەکیگرتووە و لەو رووەوە هیچیان بەبروسکە نوگوتبوو, ئەم نهێنییە هەروامایەوە هەتا هاوینی١٩٧٠هاوبیر کامیل ژیرهات بۆبەرلین و گوتی ئەوانەی سەربە پارتی گەلی کورد بوون کاك حەمەی ئەزیز و شێخ محەمەدی هەرسین و چەندکەسێکی دیی بوون ... ئێمە ئەو دووکەسەمان ناردنە نێو شۆڕشەوە کەخزمەتی بیری کاژیك بکەن لەنێوشۆڕشدا , کەچی خزمەتی پارتییان کردو هیچ خێرێکیان بۆکاژیك نەبوو. "

**دیارە هاوبیری بەڕێزمان بروسکە ئیبراهیم بەتەزکییەی تۆ و بەقەلەمبازێك بووە بە ئەندامی کاژیك! من ئەو هاوبیرەم خۆشدەوێ و وەك دۆستایەتی خۆیی و ناسیاری هاوسەرەکەشی ڕێزی تایبەتیم بۆیان هەیە و ئەو شەرەفە گەورەیەشی پیرۆزبێت چونکە بەردەوام و بێ پسانەوە هەتا

ئەمڕۆ ساردنەبۆتەوەو چالاکیی کوردانەی ئەکادیمیی و زانستیی بەهێز و پێز پەخش دەکات بەلام ئەوە ڕێگام لێناگرێت بلێم زۆر کوردی دلسۆزمان هەبوو, چەند سالێك چاوەڕوان بوون لە ڕێکخستنی کاژیکدا وەربگیرێن و ئەو شەرەفە گەورەیەیان هەبێت بەلام بەو ئاواتەوە سەریان نایەوە و وەرنەگیران! ناردنی ئەو دوو برادەرەش شەهید شێخ محەمەد هەرسین و محەمەد عەزیز بۆ نێو شۆڕش و چۆن وازوو گەیشتنە بارەگای بەرزانی و بوونە دوان لەهەرە نزیکەکانی بارزانی و باوەڕپێکراوەکانی و بناوانەکەی چۆن و بەدەستی کێ و کێ شێلرابوو, کەینو بەینەکەی سەر بە کوێوە دەنێت نهێنییەکە ئێستەش ئاشکرا نەبووە و کەسیش سەرەداوێکی لێشۆرنەکردۆتەوە نەك بەو دووقسەیەی مامۆستا ژیر لە١٩٧٠ دا, گرێکە کرابێتەوە ,چونکە بۆمان هەیە بپرسین ئەی مامۆستا فەرەیدون عەلی ئەمین لە نێو شۆشدابۆ جێگەی نەبووەوە ؟...لەبارەی ئەو دووکەسەشەوە کە خێریان بۆ کاژیك نەبووە,لەهەلۆیستدا بەرامبەر هاوبیرانی کاژیك جیاوازبوون , شەهید شێخ محەمەدی هەرسین دەستی بەرووی هیچ هاوبیرێکەوە نەناوە.کەبەرپرسی لقی چواری پارتیش بوو هەتا ١٩٧٠ دلسۆزانە هاوکاریی هاوبیرانی کاژیکی دەکرد وهەولی دەدا لە هەلبژاردنەکانی لیژنەی ناوچەکاندا هاوبیران سەربکەون, بەتایبەتی بۆ مامۆستایان کامیل ژیر, فایەق عارف و شەهید تۆفیق نوری بەگ و بەندە نوری کەریم کەخۆمان پالاوتبوو بۆ ئەندامێتی لیژنەی ناوچەی سلێمانی . ئەو ماوەیەی دوای ڕێککەوتنەکەی مارتی١٩٧٠ی نێوان حکومەتی عێراق

و سەرکردایەتیی شۆڕشی کوردی باشووریش کە بەرپرسی لقی سێی پارتی بوو لەکەرکووك درێغی نەدەکرد, هەربۆنموونە دەڵێم دووخزمان لەوێ کارێکی گرنگیان کەوتبووە لق, نامەیەکی ئاساییم پێدان ئاسانکارییان بۆبکرێت,شێخ محەمەد بەدڵی خۆیان کارەکەی بۆ ئەنجامدابوون . بەڵام کاك حەمەی عەزیز وەهانەبوو, دوای تەواوبوونی کۆبوونەوەکەی(کۆنفرانسەکەی) شاری نەغەدە ـ خۆرهەڵاتی کوردستان(کۆتایی پایزی١٩٧٥), کاك هەردی فەرمووی حەمە نوری ئەم ماوەیە هاتوچۆت زۆرکردووە و لەسەر گیرفانی خۆتیش, نامەیەکت بۆ دەنووسم بۆ کاك حەمەی عەزیز یارمەتییەکت بدا, نامەکەی نوسیی و لەوەدابوو زەرفەکە دابخات , زمانی بەکەتیرەکەشیدا هینابوو, فەرمووی بەخوا باوەڕناکەم ...! وتم خەم مەخۆ, ئەم سەفەرەیان پارەم خەرج نەکردووە, کاك فەتاح ئاغا بۆی دابین کردووین و ئوتومبیلێکیشی خستۆتە ژێردەستمان و پەنجا دیناریشی بۆ سەرف کردووین و بێمنەتیش لەگەل نوری حەمە عەلیدا دەگەڕێینەوەو دەچێنەوە بۆ پێنجوین . لێرەدا خاڵێکی یەکجار گرنگیش ماوە, نامەوێت بەسەریدا تێپەڕێم , هەر هەموو ئامادەبووانی کۆنفرانسەکەی نەغەدە یەك ئامانج کۆی نەکردبوونەوە وەك لە هەموو کۆنفرانسێکدا دەبینرێت,هەر گروپ و هەر تاکێکیش بەخۆی و چەند خاڵێکەوە بەشداریدەکات , جا دەیەوێت بیانکاتە بڕیار و پیادە بکرێت یا جەند خاڵێکی لە پەیڕەوی ناوخۆ یا پرۆگرامدا دیاریکردووە و هەوڵدەدات دەستکاریی پێویستییان تێدابکرێت یا هەر بڕیاری سرینەوەی بدرێت , هەولی بردنە پێشەوە و سەرخستنی هاوبیر و

هاوەدەنگەكان ولاوازكردن و پەڕكردنی نەیارەكانی دەدات بەڵام كۆنفراسـەكەی نەغەدە زۆر جیاوازبوو, شەهیدان كاك فەتاح ئاغا و شێخ محەمـەدی هەرسـێن , كاك حەمـەی عـەزیز, كـاك عەبـدوڵڵا ئـاگرین پـرۆژە بڕیارێكیـان ئامـادە كردووە بۆ (كپكردنی) دەنگی كاژیك و لەرێگەی عەبدوڵڵا ئاگرینەوە لەگـەڵ مامۆسـتایان ئەحمـەد هـەردی,كامیل ژیـریش پێشـوەخت (جۆرێـك لەیـەكتر تێگەیشتن) لەنێوانیاندا هەبووە, ئەگەرچی بۆ ئەم یا ئەو (نابەدل) یش بـووە! شـەهید نـوری حەمــە عــەلی , عــەلی تۆفیــق, فـەرهاد عەبدولحەمیـد هەرسـێكیان لـە هێـزی خـەبات و لای شـەهید كـاك فەتاحـەوە هـاتبوون و دەیانزانی بۆچی هاتوون و دەبێ چی بلێن چی نەڵێن بەو جۆرەی خزمـەت بـە و(جۆرێك لە یەكتر تێگەیشتن)ە بكات و بیكاتە بڕیاری كۆنفرانسەكە بـەلای كەمــەوە بــە زۆرینــەی دەنگــی ئامــادەبووان .جوانــە مــەرگ عومــەر حەمەشەمەیی پێشمەرگەیەكی بارەگـای بـارزانی بـوو لـە دەربەنـدی رایـات وپەیوەندیشی بە كاك حەمەی عەزیزەوە هەبوو .دەمێنێتەوە سەر مامۆسـتا محەمەد مەجید ئەصلان و بەندە نوری كەریم, ئەم دوانەمان وەك دو ئەندامی هـەر كۆنفرانسـێك چووین و هەریەكـەمان كۆمـەڵێك رەخنـەو پێشـنیازمان گەلاڵە كردبوو بیخەینەبەردەم كۆنفراس و پڕۆژەیـەكی لـێ ئامادەبكـەین بـۆ بزواندن وهەستانەوە سەر پێی كاژیك ... بەڵام هەر زوو هەستمان كرد (ئاش لە خـەیاڵێك و ئاشـەوان لـە خەیاڵێكـە). بـەو جـۆرە مـن بەشـبەحاڵی خـۆم كۆنفراسەكەم وەهـا بینـی وەك ئـەوەی پرسـەی كۆچیدوایی كاژیـك بێـت و ئێمەش هاتووین فاتیحایەك بۆ رۆحی پاكی بخوێنین و (گەرمە گـۆڕ)ە كەشـی

هەر لە ماڵی کاك هەردی بووە خواردنی نیوەڕۆی ئامادەبوان کە بریتیبوو لە خورماو رۆن و دەست شتنیشی نەدەویست وهەریەکەمان بگەڕێتەوە جێگاو رێگای خۆی و باقی حورمەت !!

لا.٢٨: " هاوبیر لەتیف عەلی ١٩٣٩ـ١٩٦٨/٣/٨له رۆژی ١٩٦٤/١٠هاتە میونشن ونامەی هاوبیرانی کوردستانی بەدەستەوەبوو."

**شەهیدی جوانەمەرگ هاوبیر لەتیف عەلی , یەکێك بوو لەدەیەها پێشمەرگەی کاژیك لە شۆڕشی ئەیلوولدا. تەنها بۆ چارەسەرکردنی نەخۆشییەکەشی روونەکردە هەندەران بەڵکو ئەوو چەند هاوبیرێك بەئامانجی خوێندن و پێکەوەنانی پێگەیەك بۆ کاژیك چوونە ئەوروپا, وەك مامۆستاکامیل ژیر , بروسکە ئیبراهیم ئەحمەدی قازیی ,عەتا سوڵتان , عومەری حاجی عەبدوڵلا مولازم عومور(لەتورکیاوە گەڕایەوە) بەلام هیچیان نەمانەوە و گەڕانەوە. ئەمە سەرەتاو بنەتای ئەو پرۆژەیەبوو.هاوبیر لەتیف هاوبیر و هابیرێکی خەباتگێڕ و ماندوو بوو, وەك ئەوانە نەبوو بۆ کارئاسانی راپەڕاندنی کارەکانیان لە تۆ دەهاتنە پێشەوەو خۆیان لێدەکردیتە کاژیکێکی عەیاری٢٤ ,ئینجا بۆ دڵنیابوونیش دەپرسم جوانەمەرگ لەتیف عەلی کە هاوبیرێکی کاژیك بوو,نامەی چ رێکخستنێکی بەدەستەوە بوو, قوتابیانی نەتەوەیی,لاوانی نەتەوەیی؟ یا نامەی پشتگیریی لیژنەی ناوچە, لق , لیژنەی پەیوەندی یا سەرووتر؟ یا نامەی هاوبیرێکی ناسراوی پێدرابوو؟ چونکە ئەو خاڵە لە رووکەشدا گرنگییەکی ئەوتۆی نییە بەلام بۆ نووسینەوە

و لێکۆڵینەوەی مێـژووی کاژێـك زۆر گـرنگن و چـەندین گرێکـوێرەو لایـەنی شاردراوە و تەمومژاویی ڕووندەکەنەوە .

لا.٢٩ : " هـاوبیر ئەحمەدنـەقیب کەلەسـەردانێکی کوردسـتان گەڕایـەوە لەسـەرەتای بەهاری١٩٦٥دا, تاکە بلاڤۆکێکی کاژێکی لەگەڵ خۆی هێنابوو کەلە ١٩٦٥/٢/١٢دا بەئارەبی لەبارەی بارودۆخی سلێمانییەوە دەرکرابوو, باسی وەستاندنی چـالاکیی کـاژێکی تێـدابوو بەهۆی بەرچاوگرتنی بارودۆخەکەوە, ئێمە وامان دەزانی بۆماوەیەکی کورتە بەڵام بەداخەوە هەتاسەربوو, ئەوەش دوابلاڤۆکی کاژێك بوو کەبگاتە دەستمان لە ئەوروپا."

** نە ئەوکاتەو نە دوای ئەو کاتـەش(سـەرکردایەتی)کاژێـك راسـتوڕەوان ڕوونی نـەکردەوە هۆکـاری ڕاسـتەقینەی پشـت ئـەو بڕیـارە چـاوەڕواننەکراوە چیبوو, چـالاکی کاژێـك بـۆ لـەکارخرا, بڕیارێـك بـوو بەسـەریدا سـەپێنرا و توانـای ڕەتکردنـەوە و بـەردەوامبوونی نـەبوو یـا (ڕێککـەوتن) بـوو؟ ئـاخر ڕێککەوتنیش لەنێوان دولایەن یاپتردا دەکرێت , ئەو لایەنانەی پشت پـەردەو کەوالیسـەکان کێبـوون ؟ ئـەمڕۆ هـاوبیران و دڵسـۆزانی کاژێـك بـۆ تفـەنگ بەتاریکییەوە بنێن و لە خۆڕا ئـەم و ئـەو تاوانبـار بکـەن و هەنـدێکیش بـێ خشپە, سـوکوباریك وەك بـەرزەکی بانـان شـانی پێدابکـەن و خۆیـان بکەنـە (کوڕە ئازاکە) . بۆیە دەبوو مامۆسـتا نەبـەز هەرنـەبێت بـەهۆی (شـتەکەوە کەناردبوویـەوە بۆهـاوبیران) پـێش وەخـت ئاگـادار و بەشـداریش بووایـە لـەبڕیارێکی وەهـا چارەنووسسـازدا, لەتەکدایـە یـا دژە ؟ هەرنـەبێت لەئـەورووپاوە ڕوونکردنەوەیـەکی بڵاوبکردایەتـەوە, یـا دوای ڕاپەڕینەمەزنەکـەی باشـوری کوردسـتان ودامـەزرانـدنی حکومـەتی هـەرێمی

کوردستان ئەو سەرکردانەی کاژیك (مەبەستم دەستەی دامەزرێنەرە) کەلەژیاندا مابوون ئەو لایەنەو چەندین لایەنی دیکەشیان روونبکردایەتەوە . ئێستەش تەمەن درێژبن تەنها مامۆستایان کامیل ژیر و فایەق عارف لەژیاندا ماون ئەگەر بێنە دواندن . پێویستە ئەوەش نەکەین بەژێر لێوەوە کە کاژیك و رێکخراوەکانی لاوانی نەتەوەیی کوردو قوتابیانی نەتەوەیی کورد هەتا١٩٧٤ ـ ١٩٧٥بەردەوامبوون لەخەباتداو دواتریش ئەندامانی کاژیك دووراو دوور جۆرە پەیوەندییەکیان پێکەوە مابوو. هەر بۆ نموونە کۆبوونەوەکەی مالّی مامۆستا فایەق عارف بەئامادەبوونی: فایەق عارف , کامیل ژیر , محەمەد مەجید ئەصلان , عومەر شەمەیی , مژدە تاهیر , نوری کەریم بۆ تاو وتوێکردنی نامەکەی دکتۆر نەبەز سەبارەت بە هاوکاریکردنی کاژیك لەگەلّ لایەنێکدا..... لە نێوان ئامادە بوواندا یەکێك زۆر سەرگەرم و پەلەی بوو لە ئەنجامی ئەو رێککەوتنەدا پۆستێکی گرنگ وەربگرێت .نامەکەش کاك بەختیاری برای هاوبیر بروسکە ئیبراهیم لە ئەلّمانیاوە هێنابووی . هاوینی٢٠١٤ لەگەلّ هاوبیری هێژا خوالێیخۆشبێت ئەحمەد سەلام چووینە دیدەنیی مامۆستا کامیل ژیر و لەنێو بابەتەکاندا ئەم خالّەشم بەسەرکردەوە , مامۆستا وتی (فەرامۆشیکەین باشترە.) لێرەدا پێویستە ئەوەش بلّێم دوای کۆبوونەوەکە هاوبیر عەبدوللّا ئاگرینم ئاگادارکرد , بۆ مێژوو دەلّێم ئاگرین وتی(نەکەن, کاکە نوری هەولّی تەواو بدە ئەوانی دیکەش تێبگەیەنیت هەنگاوێکی زۆر ترسناکەو بەراستی و بێ پەردە چوونە پێشەوە و بەشداریکردن لە وەها پرۆژەیەکدا تەنهاو تەنها

ریسوابوونی له دوایه... فلان سەری لەو جۆره سەرکیشییانه دەخورێت , وریابن دەستتان نەچێت بە زاخدا...) لە راستیشدا ئەو فلان کەسە فره وەگیانی خۆشبوو, هەرخێرا قەڵەم و قاقەزی دەرهێناو وتی با کورته وتارێك بنوسم لەویَ دەیخوێندمەوه ! من ئیَستەش کە لەتەك دکتۆرعەبدوللا ئاگریندا ساردییەکمان لەنێواندایه ئەو هەڵوێستەی بەرز دەنرخێنم , ئەویش ئەو کات زۆر سوپاسی منی کرد کە لە رووی دڵسۆزی و خەمخۆری هاوبیرانەوه ئەوم ئاگادارکردووه چونکه نەك ئاگاداریان نەکردبوو بەلکو نەیاندەویست بەهیچ جۆرێکیش کەموزۆر شتێك لەوبارەیەوه بزانێت.لە سەردانەکەی ئەمجارەدا بۆ وڵات رۆژی ٢٩/١٢/٢٠١٦لەگەڵ خوێندکاری دکتۆرا ,هیوا کەریم حسەین(مامۆستا کەریم بە شەهید هاوڕێ گەرمیانی ناسراوه) به شەهید گەرمیانی) چووینه دیدەنیی مامۆستا کامیل ژیر, لەنێوان باسوخواسەکاندا پرسیاری ئەو (پرۆژەیەوه) م لێکرد کە کۆبوونەوەیەکمان بۆکرد لە ماڵی مامۆستا فایەق لەگەڕەکی شۆڕش (عەقاری), مامۆستا له وەڵامدا وتی (کاك وریا که براگەورەی هاوبیران بروسکه و بەختیاری ئەحمەدی قازییە, لەگەڵ کوردانی دانیشتووی نەمسا له خۆپیشاندانێکی نارەزاییدا له بەردەم کونسوڵخانەی عێراقدا لە ڤییەنای پێتەختی نەمسا , پاسەوانەکانی کونسولخانەکه و ئەفسەرانی دەسگای هەوالگریی عێراق پەلاماری خۆپیشاندەرەکان دەدەن و یەکێك لەوانەی بەردەستیان دەکەوێت هاوبیر وریا بوو, هەتا پۆلیس فریای دەکەوێت نیوه گیانی دەکەن ... پۆلیس تاوانکارەکان دەسگیردەکات و فایلێك بۆ رووداوەکە دەکاتەوه . چەند پیاوێکی کونسولخانەکه چەند جارێك سەردانی وریا دەکەن و داوای لێبوردن دەکەن بەڵام هاوبیر وریا پێداگره له سەر سکالاکەی و دەڵێت دەبێت سزای تاوانەکەتان بچێژن, خۆ ئێرەش

عێراق نییه بكوژ و ببڕ خۆتـان بـن . لـه یـه‌كێك له‌سـه‌ردانه‌كاندا ده‌پرسـن , ئێـوه بـۆ دژایه‌تی حكومه‌ت ده‌كه‌ن؟ لیره‌وه گفتۆگۆ و شێوه دانوستاندنێك دێتـه كایـه‌وه, وریـا ده‌ڵێـت ئێمـه نه‌تـه‌وه‌یین و داوای مافـه ره‌واكـانی نه‌ته‌وه‌كـه‌مان ده‌كـه‌ین, بـۆ ده‌مانچه‌وسێننه‌وه, بۆ مافه‌كانمان زه‌وتده‌كه‌ن , وڵاتی ئێمه كۆلۆنییه...ئه‌وانیش ده‌ڵێن ئێمه‌ش نه‌ته‌وه‌یین و وڵاتمان پارچه پارچه كراوه... ئێمه وه‌ك حیزب و وه‌ك حكومـه‌ت ئامـاده‌ین هـه‌موو یارمه‌تییـه‌كتان بـده‌ین و ده‌تانبه‌ینـه‌وه كوردسـتان هاوبیره‌كانتـان ئاگاداربكـه‌ن ئێمـه ده‌مانـه‌وێت یه‌كتربناسـین و له‌یـه‌كتر تێبگـه‌ین , رێكه‌وتنێكلـه نێوانماندابێت بۆ به‌رژه‌وه‌ندی هه‌ردولا, ئێوه‌چه‌ند كه‌سێكتان سـه‌فه‌رێك بكـه‌ن, ئێمـه‌ش نوێنه‌رێكی خۆمان له‌ته‌كتاندا ده‌نێرین بچنه‌وه وڵات و هه‌وڵبـده‌ن هاوبیره‌كانتـان بچـنه به‌غدا بۆ گفتوگۆ.....ساڵی ١٩٧٧/١٩٧٨بـوو, رۆژێـك هـاوبیر برووسـكه ته‌لـه‌فوونی كرد, وتی له سلێمانیم, زۆر به‌لامه‌وه سه‌یر بوو, وتم چۆن هاتوویته‌وه؟ وتی به‌ته‌له‌فوون ناوتریَ,له ماڵی خۆمانم, چاوه‌ڕوانتم. ده‌موده‌ست چـووم, بینـیم بروسـكه و بـه‌ختیاری بـرای له‌گه‌ڵدایـه‌و نوێنه‌ره‌كـه‌ی كونسـوڵخانه‌ش لـه ئوتێـل دابه‌زیوه.باسوخواسـه‌كه‌ی به‌دورودرێژی بۆ گێڕامه‌وه...بۆ رۆژی دواتر ئه‌وان سیان و من و كـاك فایـه‌ق عـارفیش دووان پێكه‌وه به ئوتومبیلێكی تایبـه‌تی كـه لـه گـه‌ڵ خۆیـان هێنابوویـان چـووین بـۆ به‌غدا, به‌ڵام كاك فایه‌ق نه‌هات بۆ كۆبوونه‌وه‌كـه... چـووینه وه‌زاره‌تـی رووشـنبیریی و وه‌زیر(نه‌عیم حه‌دداد) پێشوازیكردین به ئاماده‌بوونی عه‌بدولصه‌مه‌دحه‌مید.من ده‌بـوو ئه‌و هاوبیرانه رزگاربكه‌م به سه‌لامه‌تی بگه‌ڕێنه‌وه ئه‌وروپا,بۆیه هه‌ر له سـه‌ره‌تاوه وتم ئه‌م براده‌رانه ئاگادارنین كه ئێمه وه‌ك رێكخستن له ساڵی ١٩٧٥ه‌وه رێكخسـتنه‌كه‌مان هه‌ڵوه‌شاوه‌ته‌وه‌و به‌یان ده‌رچووه و ئێمه لابراوین...) له كۆبوونه‌وه‌كه‌ی ئه‌و سـاڵه‌دا لـه ماڵی هاوبیر مامۆستا فایه‌ق عارف لـه گـه‌ڕه‌كی شـۆڕش(عه‌قاری) ئێمـه‌ی هـاوبیرانی ئاماده‌بووی ئه‌و كۆبوونه‌وه‌یه: كامیل ژیر,فایه‌ق عارف,محه‌مه‌د مه‌جید ئه‌صلان,عومه‌ر

شـــەمەیی,مژدە تـــاهیرو بەنـــدە نـــوری کـــەریم دەنگمـــان بـــە پرۆژەکـــە نـــەداو رەتمانکردەوە.مامۆستا کامیل ژیـر ئەوەشـی وت کـە خۆشـبەختانە هێنـدەی نەخایانـد نـەعیم حـەدداد و هاورێکـانی ناویـان نـەما و ئـیتر شـتەکە کـپ بوو,نەکـەس بـەدوادا چوونێکی بۆکرد و نـە ئێمـەش لـەوە پترمـان دەویسـت ,بروسـکەو بـەختیاریش بێـوەی گەڕانەوە ئەورووپا.!

بـــەبیری هەموانیشـــی دەهێنمـــەوە هەرچـــی دەنووســـم بەدەســـتپاکیی و بەویژدانەوە دەینووسم و دۆستایەتی فلآن و ساردو سـڕییەك لەگـەڵ فیسـاردا لـەو رێبـازەم لانـادەن, نـە دەروێـش ومورێـدی شـێخم نـە دەسـندەخۆر و جانتاهـەڵگری هـیچ کـەس ولایـەنێکم ,وەك نـاتوانم کـەس بکەمـە پاڵـەوان ناشتوانم لەپلـەو پایـەی هـیچ کەسـیش کەمبکەمەوە,ئـەوەی دەینووسـم بـۆ مێـژوو, بـۆ روونکردنـەوەی بەرچـاوی خوێنـەر و دەوڵەمەنـدکردنی مێـژووی بزوتنەوەکەیە, نەمکردۆتە عادەتیش وشـەی ترشوشـیرین ببەشمـەوەو هـەوڵی پەیداکردنی(دۆست) و (دڵسـۆزی) خـەیاڵی بدەم.کـە دکتـۆر جـەمال نەبـەزم بەرزنرخاندووە ,رەخنەشـم لێگرتووە,کـاك عـەبدوڵلا ئـاگرین گلـەیی دەکـات گوایـــە لـــە چـــاپی یەکـــەمی ئـــەم کتێبەدا(بـــەجۆرێك لـــە بێڕێزیـــی) نـــاوم هێناوە,بەمـــەرجێك تـــەنها جـــارێکیش بـــێ (کـــاك ,مامۆســـتا,دکتۆر) نـــاوی نەهاتووە ,دیارە زمانی بەد بەدکارییان تێدا کردووە! نـەك ئـەوە بـەڵکو لـە لاپـەڕەکانی ٧٣, ١١٠, ١٩٦. ٢٠٣, ٢٠٧, ٢١٥, دا بێمنـەت داکـۆکیم لێکردووە.دیارە نووسـەر لەروانگـەی نـاوەڕۆکی بابەتەکـە و پەلوپۆکانییـەوە دەنووسـێت ,خوێنـەریش لەروانگـەی خـۆی و تێگەیشـتنی بابەتەکـە

بڕیاردەدات.هـاوڕێ و دۆسـتی دێـرینم پرۆفیسـۆردکتۆر حەمەدلێرمیسـریی وتی(ڕێـز و نـەوازش نرخانـدنێکی یـەکجار زۆرت بـۆ دکتـۆر جـەمال نەبـەز دەربڕیوە) لە بەرامبەریشدا,دۆستی خۆشەویستم کاك فەرەج بێسـەریی بـرای شەهیدی نەمرحەمەصالّح بێسەریی وتی (بـرا, زۆر قـورس دابەزیویتـە سـەر دکتۆر جەمال بائەوەندە دەستت دانەگرتایە)...بەلاّم نووسەریش هەیـە (فـوو لە دۆ ناکات) و بەپێوانـەی جـۆرو ئاسـتی پەیوەندییـەکانی بـە هاوبیرەکـانی دوێنێوە دەنووسێت .

{ گوێی ڕاستت سوك بی بۆ چاکە بیستن
گوێی چەپت کەڕ بێ بۆ فیت هەڵبەستن
قسەی چاك زەحمەت ئەگاتە جێی خۆی
قسەی بەد زۆرکەس پۆستە چییە بۆی }

لا.٣٤: "هاوبیر کامیل ژیر لەوتوویژەکەیدا لەگەڵ کەناڵی (ئێن ئار تی)گوتی کە ئێمە (نوکسە) ئەو هەڵوێستەی نوکسەمان ناردووە بۆ مەلا مستەفای بارزانی(مەبەستی لەگومانی نوکسەیە لەرێکەوتنی١١/٣/١٩٧٠کەلەئۆرگانەکەی نوکسەدا,کوردستان ئینفۆرماسیون ژمارە ١٤ ی رۆژی ٢١/٣/١٩٧٠ بەئەڵەمانی بلاّوی کردبووەوە) ئەوە راست نییە. ئێمە بە ئەڵەمانیی بلاّومان کردەوە بۆ رای گشتی, نەك بەتایبەتی بۆتاکەکەسێك."

** هەمیشـە لـە گێڕانـەوەی بەسـەرهات و ڕووداوەکـانی ڕابـوردوودا لـە کەسێکەوە بۆ کەسێکی دی جیاوازی و گۆڕانکاریی ڕوودەدەن , بەتایبـەتیش ئەو ڕووداوانەی کە نەنووسراونەتەوە.ئەوەی لەم خاڵەدا گرنگە ئەوەیە بـەپێی

لێدوانەکەی مامۆستا ژیر, هەرنەبێت چالاکییەکانی کاژیك هەتا ئەوکاتە (١٩٧٠/٣/٢١) بەردەوام بووە .

لا. ٣٥: "... لەسیانزەمین کۆنگرەی (K.S.S.E)دا لە١١ ـ ١٩٦٩/٨/١٧ی کۆمەڵەدا لەبەرلینی رۆژاوا, بەسێ ئەندام, هاوبیران بروسکە ئیبراهیم, یوسف زەند و جەمال نەبەز بەشداری تێداکرد و بۆ ئەو کۆنگرەیە د.ئەورەحمانی قاسملو, کەمال فوئاد(کەهێشتا خوێندنی خۆی تەواونەکردبوو) د. پاکیزە رەفیق حیلمی, هیوامستەفابەهجەت, داراتۆفیق(وەك نوێنەری سەرکردایەتیی شۆڕش) محەمەدمەحمودئەبدۆ(سامی ئەبدولڕەحمان), میرکامەران بەدرخان و خێزانەکەی, دکتۆر جەمال رەشید کەهێشتا خوێندکاربوو, جوێس بلۆ, حیلمی ئەلی شەریف, ئیسمەت شەریف وانلی بەشدارییان تێداکرد."

*** بەراوردێکی سەرپێیی کۆبوونەوەکانی خوێندکارانی کورد لەئەوروپا KSSEوکۆبوونەوەکانی خوێندکارانی نەتەوەیی کورد لەئەوروپا NUKSE و تێڕوانینی ئامادەبووەکان لەرووی چەندێتی و چۆنێتییەوە دەریدەخات هەوڵ و کۆششی بەردەوام و تاقەت پڕوکێنی دکتۆر نەبەز و دکتۆر بروسکە ئیبراهیم و هاوکارەکانیان نەبووایە کە لاپەڕەیەکی پرشنگداریان لە مێژووی خەباتی خوێندکاران و رەوەندی کورد لە ئەورووپاو کوردایەتیشدا نەخشان, ئەو هەموو چالاکییە بەچەند کەسێك نەدەکرا کە ئەرك وکاری رێکخراوێکەو چەند کەسێکی لە خۆبردوو ئەنجامیاندەدا هەرچەند زۆر بەداخەوە ئەویش وەك کاژیك (دووکانەکەی بەکر و چوار قالب سابوون) ی لێقەوما!

لا. ٣٦: " هەر بەهۆی ئەوکۆبۆنەوەیەوە لەگەڵ داراتۆفیق کەنوێنەری سەرکردەیەتیی شۆڕش بوو.... دووبە دوو قسەمان کرد, باسی ئەوەی کرد کە ئێران زۆر دەستی خستۆتە نێو شۆڕشەوە

و پێویستە کارێك بکرێ بەئسییەکان لەترسی ئێران و بە نێوانکاریی سۆڤێت، دان بەئۆتۆنۆمیی کوردستاندا بنێن . لەوەوە هەستم کرد بەوەی شۆڕش بەرەو نەمان دەچێ . زۆر لەگەڵ داراتۆفیق خەریك بووم کە ڕێ بدرێ پێم بگەڕێمەوە کوردستان، دارا گوتی ئەو حەزدەکا کە ئەز لەنێو ریزەکانی شۆڕشدابم بەڵام ئەوە بەدەستی وی نییە. گوتم ئەی بەدەست مەلامستەفای بارزانییە؟ گوتی باوەڕبکە هەمووشتێك لە شۆڕشدا بەدەست بارزانی نییە، ئێران شتێکی بەدڵ نەبێ ناکرێ ."

**بەعسییەکانی عێراق لەترسی ئێران کە خەریکبوو راستەوخۆ دەکەوتە شەرەکەی نێوان کورد و بەعسەوە و رۆکێتی جۆری (هۆك) ی دژ بە فرۆکەکانی عێراق بەکاردەهێناو چالاکییەکانی فرۆکەکانی جۆری (باجەر ـــ راماڵدەر) ی کەمکردەوە لەسەر شۆڕش، بەتایبەتیش دوای خستنە خوارەوەی فڕۆکەیەکی باجەر بە رۆکێتێکی (هۆك) لە دەڤەری چۆمان ـ حاجی هۆمەران ، بەعسییەکان لەترسیی ئەوەی شەڕەکە نەبێتە شەڕی عێراق و ئێران، لەگەڵ شای ئێراندا پێکهاتن لەسەر حسابی کورد کە چوار ساڵ پێشتر دانیان بە ئۆتۆنۆمی کوردستاندا نابوو. هەرگیز ئەو بۆچوونەش بە دروست نابینم(ئێران شتێکی بەدڵ نەبێ ناکرێ) ، نەخێر هەموو شتێك لەشۆڕشدا بەدەست بارزانی و بارەگای بارزانیی بوو. نەك شتێکی وەها بچووك کە بریتییە لە گەڕانەوەی نووسەرێکی ناسراو بۆوڵات کە پێویست بە هیچ جۆرە رەزامەندییەك ناکات.دکتۆر نەبەز نەتاوانێکی کردبوو، نەفەرمانی دەستگیرکردنی هەبوو،نەناو و نیشانیشی لای ئەنتەرپول تۆمارکرابوو. بارزانی رێککەوتنی مارتی١٩٧٠ ی لەگەڵ صەددام حسێن مۆرکرد، پرسەگورگانەیەکیشی بە ئێران نەکرد کە نەك بەدڵی شای ئێران

نەبوو, بەڵکو زۆریش نیگەران بـوو, بەسـووکایەتییەکی گەورەشـی بینـی بـۆ شانوشەوکەتی خۆی کـە (ئولیـا حـەزرەت شاهەنشـای ئێـران حەمەرەزاشـای پێدەڵێن .

لا.٣٦: کاتی خۆیشیی پێویستە جەمال نەبەز کە ئەحمەد نەقیب گـەڕابووەوە کوردسـتان و چاوی بە بارزانی کەوتبوو, پێی گوتبوو بهێنیتەوە بۆ کوردستان. بارزانی پێیگوتبوو" دەبـێ پرس بکرێ" ئەحمەد دەیگوت" دیاربوو پرسەکە بەبێگانە بوو, نەك بە کورد."

**بـەش بـەحاڵی خـۆم سـەر لەوەدەرناکـەم بەربەسـت و رێگـر لەبـەردەم گەڕانەوەی دکتـۆر نەبـەز بـۆ کوردسـتان دەسـەڵاتدارانی ئێـران بـوون یـا لـە بارەگای بارزانییەوە یا هەردوولا لەسەریی کۆکبوون.بـەڵام بـارزانی مسـتەفا هەرگیز دەستەمۆ نەبووە , تا بۆ وەها کارێکی سادە ئەوەندە دەستەمۆو چاو لەدەمیی ئێران بێ , هەرگیزاو هـەرگیزیش خـۆی لـە سـەرۆکەکانی وڵاتـانی دراوسێ بەکەمتر نەبینیوە و جار هەبووە ناچاری سـەفەری سـەخت و دژواری چیاکانی کوردستانیشی کردوون , قۆناغێـك بـە کۆپتـەر دەهاتنـە نـزیکترین شوێن بۆ نیشتنەوە بگونجێت ئینجا هەتا ئوتومبیل دەربچێت بـە ئوتومبیـل و لەوە دەاتریش چارناچـار قۆنـاغێکیش بـە سـواری ئێسـتر و دوا قۆنـاغیش بەسەر پشتی گوێدرێژەوە لە گەشتێکی تاقەت پڕوکێندا دەگەیشتنە خزمەت بارزانی! دکتۆر نەبەز خـۆ کـەمیی بـە رژێمـەکانی عێـراق و بەتایبـەتیش بـە رژێمـی بـەعس نـەکردبوو, دوور و نـزیکیش پەیوەنـدی بەلایـەنێکی دۆسـتی بەعسەوەنەبووە, بەڵام رێگرییان لێنەدەکرد نووسین لە گۆڤاری کۆڕی زانیاری

کورد لەبەغدا بڵاوبکاتەوە, ئارەزووی گەڕانەوەشی هەبوایە بە شانازییەوە پێشوازیشیان لێدەکرد, تەنانەت ئەوەندەشیان حەزدەکرد بگەڕێتەوە چەند جارێك دەنگۆی (جەمال نەبەز دەگەڕێتەوە) ش بڵاوبووەوە . ئەی رژێمەکەی شای ئێران بۆ بەوجۆرە لە دکتۆر بەداخبوو, خۆ دکتۆر نەبەز پەیوەندی دۆستانەو هاوکاریی لەگەڵ حیزبی پان ئێرانیست هەبوو کەسەر بە شای ئێران بوو(ئەو پەیوەندی و هاوکارییە هەنگاوێکی دروست و لەبەرژەوەندی بزوتنەوەی کوردایەتیش بوو.)

لا.٣٦: " وابزانم زەینم بەهەڵە نەچووبوو کە داخۆیانی ١١مارتی١٩٧٠لەلایەن رژێمی بەعسەوە دەرکرا, ئەوەم بەئاشبەتاڵی یەکەم زانی."

**له مێژووی کورددا دەیەها جار ئاشبەتاڵ لە جۆرەها ئاش و ئاشەوان روویداوە بەڵام هەتا بەهاری١٩٧٠ (ئاشبەتاڵ) نەبووبووە زاراوەیەکی رامیاریی و سەربازیی . ژمارەیان کەم نەبوو ئەوانەی پێشبینیی سەرنەگرتنی رێککەوتنی ١١ی مارتی ١٩٧٠ یان دەکرد بەڵام گردەبڕ دەڵێم هیچ کەسێك ئاشبەتاڵی بەبیردا نەهاتبوو.

لێرەوە زنجیرەی باسەکانی کتێبەکە بازدانێکی تێدەکەوێت و دەچێتە سەر کۆنگرەی کۆمەڵە لەتەباخی١٩٦٩ دا، دکتۆر نەبەز دەڵێت: "**سەیر لەوەدابوو کابرایەك هاتبوو بۆ کۆنگرەی کۆمەڵە(کوڕی بارزانی بوو لە ژنە رووسەکەی بەڵام بەهۆی ئەوەوە کە بەکری حاجی مەلاخالید لە بەرلینەوە چەندجار نامەی ناردبۆم و نووسیبووی کە لەبەرلین خوێندکاری کورد زۆرن و دەیانەوێ لەگەڵ نوکسە کاربکەن, وازم لەهامبۆرگ هێناو خوێندنەکەم گواستەوە بەرلینی رۆژاوا. داخەکەم قسەکانی کۆچکردوو بەکرخالید کە دەیگوت**

لەسلێمانی کاژێك بووە, راست دەرنەچوون. چەند کوردێکی کەم لەبەرلین وەك جەمالی حەمەی قەپانچی و قادر خەریب ئامادەی کارکردن بوون لەگەڵ نۆکسە، ئەوانیش بە مەرجی چەقۆ. بەلأم ئەمە ئەو خێرەی تێدا هەبوو کەلەبەرلین لەماڵی حەمڕەش رەشۆ, کەلەسەردەمی میونشنەوە یەکدیمان دەناسی,کاك جەواد مەلام ناسی, ئەوە لە پایزی١٩٧٠دابوو. کاك جەوادیش پاش گوێگرتن لەبیروڕاکانی کاژێك و نۆکسە, بوو بە ئەندامی نۆکسە و کاژێك و بڕیاری دا هەرئەو ساڵە لەرێی لوبنانەوە بەدزییەوە بچێتەوە بۆ سوریاو لەوێ کۆمەڵەیەکی خوێندکارانی نەتەوەیی کورد دا بمەزرێنێ, ئەمەش پاش ئەوەی کە کاك کامیل ژیری هەر لە پایزی ئەو ساڵەدا(١٩٧٠) لەبەرلین دیی."

**ئەو کاك بەکرە خوالێیخۆشبێت هەر بە(دەیگوت) بووبە کاژێك؟ بروسکە ئیبراهیم بەتەنها چاوپێکەوتنێکی چەند هاوبیرێکی دامەزرێنەر وداواکارییەك بوو بەئەندامی کاژێك وکاك جەوادیش سوکو ئاسان تەریقەتی لە شێخەوە وەرگرت! پیرۆزیان بێ, وانەبووایە دکتۆر هەتا ئەمڕۆش هەر خۆی و خۆی دەبوو! بۆ مێژووش ئەم پرسیارە دەکەم : قسەکانی ئەوکاك بەکرە, لە چیدا راست دەرنەچوون , لەوەدا کەکاژێك بووە یا لەوەدا کە خوێندکاری کورد زۆرن و دەیانەوێ لەگەڵ نوکسە کاربکەن ؟ ئینجا چۆن دەبێت هەر وتیان جەژنە و برنج بکەینە ئاو, هەر ئەوەندەی بڵێن فلانە شار ژمارەیەکی زۆر خوێندکاری کوردی تێدا دەژین , مامۆستا بنەو بارگەی بپێچێتەوەو دوایی بۆی دەربکەوێت ئەوە ئاو نەبو هەر تراویلکە ـ سەراب بوو. حەزرەتی مەحوی دەڵێت : بەئاوی تێگەیشتین ئێمە دنیا, هەرسەرابێ بوو

هەموودەشچین بە خنکان ولە وشکیشە مەلەی مەخلووق

ل.٣٧" ١٩٧٢ كاك فەرەیدوون عەبدولقادر برای هاوبیر فەرهاد بە كاك جەوادی گوتبوو, ئەو هەرچەندە لەنێو پارتیدایە بەڵام كاژێكە.كاك جەواد گێڕایەوە دەیگوت (كە لەسلێمانی بووم, واهەستم دەكرد هەموو خەڵكەكە كاژێكن. "

**نازانم بۆ كاك جەوادمان نەبینی, یا من لە یادم نەماوە, خۆ هەر لە سەرەتای ١٩٧٠ەوە بەشێوەی شانەیەكی فراوان لەدەرەوەی كاژێك كارمان دەكرد, هاوبیران فایەق عارف لە سكرتارییەتی یەكێتی مامۆستایانی كوردستان (سەر بەپارتی),كامیل ژیر لە یەكێتی لاوانی كوردستان (سەر بە پارتی), بەندەش لەپاڵ شەهید تۆفیق نوری بەگ لە ڕێكخراوی فەرمانبەران و قوتابیانی پارتیدا كارمان دەكرد لەگەڵ فەرهاد عەبدولحمید و كامیل سەراج و عومەر شەمەیی. ئەو سەردەمانە كاژێك زۆربوون كە دواتر و بەرودوا پەیوەندیان پچڕا , هەر بۆ نموونە: ,مولازم عومەر.حامیدی حاجی غالی,,حەمەی حاجی مەحموود,بەرهەم سالح,شێركۆی شێخ عەلی وزۆری دیكەش كە ناوهێنانیان لێرەدا بەپێویست نابینم . پێشمەرگەی دێرین حەمە عەلی هەڵەبجەیی دەڵێت ئەو شانە چەكدارەی لەشارەزوور شۆڕشیان هەڵگیرساندەوە زۆربەیان لە ڕێكخستنەكانی ماژیكدا بوون وەك حەمەی حاجی محمود حامیدی حاجی غالید.

ل.٣٨: " ئەلی ئوسمان سۆرانیی (خولە فیرنەگولە) شاربەشار لەگەڵ نوێنەرانی بەئس دەگەڕان بۆ پڕوپاگەندەكردن بۆ حیزبی بەئس و هەڤاڵبەندییەتیی پارتی و بەئس و دوژمنایەتیی پیشاندان بەرامبەربە كاژێك و بەتایبەتیش بەرامبەر بەمن ."

**وەك پێشتر سووكە باسێكم كرد, لە هەڵبژاردنەكانی لیژنەكانی ناوچەكانی پارتیدا لە سلێمانی . هاوبیرانی كاژیك سەركەوتنی بەرچاویان بەدەستهێنا , بەڵام كەلقی چواری پارتی و (ل.ن.س) ئەو سەركەوتنەیان بۆ قووتنەچو. شێخ محەمەدی هەرسینیش لە لقی چوارەوە گوازرایەوە بۆ پەرپرسی لقی سێی كەركوك و دووركەوتبووەوە. بۆیە كار گەیشتە بارەگای بارزانی و هاوینی ١٩٧٠لە مەكتەبی سیاسییەوە دكتۆر مەحمودیان نارد بۆ بەلاداخستنی كێشەكە, ئەویش دوای بەدواداچوونێكی سەرپێیی ولقی سلێمانیش ژمارەیەك لە ئەندامانی پارتیی سەر بە لیژنەی ناوچەی سلێمانی داواكرد بۆ لێپرسینەوەی حیزبیی كە گومانیان لێدەكردن كاژیكن و لێكۆڵینەوەیەكی وردی راستەوخۆو رووبەرووی لەگەڵدا ئەنجامدان, وەك مامۆستایان كامیل ژیر, فایەق عارف , خوالێخۆشبێت مامۆستا حەمەعەلی فەرەج, تۆفیق نوری بەگ و بەندە نوری كەریم. پێش من مامۆستا حەمەعەلی فەرەج بانگكرا , بەڵام هەر زوو بووە هەراوزەناو مامۆستا بەتووڕەیی هاتەدەرەوە و وتی زەندەقیان لە كاژیك چووە! من پێویست بوو خۆم وەها پێشان بدەم كە لە گەڵ مامۆستادا یەكتر ناناسین .... چوومە ژوورەوە بینیم ئەندامێكی كارگێڕی لقی چوار, شەهید صدیق ئەمین(صدیق ئەفەندی) دانیشتووە وكاك جەلالی كوڕیشی یە پێوە وەستاوە و یەكسەر وتی باوكە ئەمە كاك نوری خۆمانە, نەتەوەییە بەڵام كاژیك نییە.كاك صدیق وتی : جەلال تۆ بڵێیت هاوڕێ هەرەنزیكەكانت نەناسم؟ رۆڵە من نەك خۆی باوكیشی دەناسم . وەرە حەمە نوری ناوە نهێنییەكەت و

ناوی لێپرسراوەکەت بە گوێمدا بچرپێنە , با جەلالیش نەیبیستێت... ئینجا وتی ئەو مامۆستایە(مەبەستی مامۆستا حەمەعەلی فەرەج بوو) شەوێك لەماوەت هەتا نیوەشەو خەریك بوو خۆشەم بكات بۆكاژیك, بەڵام ئەمڕۆ،كە وتم تۆ كاژیكیت كردی بەهەراو دەنگە دەنگ. دەی كاكە با لێبینەوە لەم بەزمە! دکتۆر مەحمودیش کە گەڕایەوە هەتا سێ ڕێیانەکەی تاسلووجە بەڕێکراو لەوێ راپۆرتەکان و داكۆكیكردنەكانی ئێمەشی لە زەرفێکی گەورەدا , دابوو بە کۆچکردوو عەبدوولی سۆران بەرپرسی لقی چوار و بەخەتێکی درشت لەسەری نوسیبوو(تکایە بێ عائیدییەت)دکتۆر مەحموود لە ئەنجامیشدا بە لایەنگیرییەوە دوابڕیاری لەبەرژەوەندی ناحەزانی کاژیك دابوو.

ل.٣٨: "... **كاژيكيش كە لە زستانی ١٩٦٥ بەولاوە هیچ جۆرە چالاكییەكی پێوە دیارنەبوو, تەنانەت ساڵی١٩٦٩ كاتێك نامەیەكم بەهۆی برادەرێكەوە كەلەتاران دەژیا گەیاند بە سەركردایەتیی كاژێك و داوام كرد هەوڵی گەڕانەوەم بدەن بۆ نێو ریزەكانی شۆڕش. هاوبیر فەرەیدون ئەلیی ئەمین وەرامی دامەوە كەناتوانن هیچ یارمەتییەكم بدەن . ئەوەش دەبێ بێژم كە لەساڵی ١٩٦٤ەوە كاتێك هاوبیر بروسكەئیبراهیم چووەوە كوردستان و هێندەك بلاڤۆكی لەگەڵ خۆی هێنا, تا ئەو نامەیەی هاوبیر فەرەیدون هات, بێجگە لەو بلاڤۆكەی هاوبیر ئەحمەد نەقیب هێنای و بەرواری٦٥/٢/٢١ی لەسەربوو, هیچ نامەو هیچ بلاوكراوەیەكی كاژێكمان پێنەگەیشت. كە كاك كامیل ژیریش ساڵی ١٩٧٠ هات بۆ بەرلین هیچ بڵاوكراوەیەكی لەگەڵ خۆی نەهانی (نەهێنا) چونكە نەبوو. بەڵام نامەیەكی مامۆستا ئەحمەد هەردیم پێگەیشت, نووسیبوی(لە نووسینەكانتاندا پەڕگیرمەبن, باسی ئۆتۆنۆمیی بكەن.** " دکتۆر نەبەز هەر لەم لاپەڕەیەدا باسی شەهید فەتاح ئاغا دەکات کە لەگەڵ شەهید ئیدریس بارزانیدا هاتوونەتە لەندەن ولەوێوە نامەیەکی بۆ ناردووە...

** ماموستا گیان خۆ تۆ زۆر قایمکاریت و ئەرشیفێکی ناوازەشت هەیەو بەمەزندەی من چوارەم ئەرشیفی کوردە, لە دوای ئەرشیفەکانی مام جەلال , مالّی مەلامستەفا, نەوشیروان مستەفاوە و هەمیشەش لەدەستی دوژمنان و زەوتکردن و لەنێوچوون و مشك و مارو مێرووش دووربووە . بۆیە خوێنەر چاوەڕوانی بلاّوکردنەوەی ئەو دووسێ نامەیەشی دەکرد لەگەلّ بەلّگەنامەکاندا.

لا ٣٨.: "پاش داخۆیانیی مارتی١٩٧٠, ڕۆژژێکیان نامەیەکم لەلەندەنەوە پێگەیشت کەخوێندمەوە هی فەتاح ئاغای فەرماندەی هێزی خەبات بوو, نووسیبووی لەگەلّ ئیدریسی کوڕی مەلامستەفای بارزانی هاتووە بۆ لەندەن و ئەگەر کارێك یان راسپێرییەکم هەیە بۆبرادەران لە ولاّت, بنووسم بۆی تا بیگەیەنێ. ئەز دەسبەجێ نامەیەکم نارد بۆی بە پۆستی ئێکسپریس و نووسیم, تکایە ئەگەر بۆ رۆژێکیش بێ سەرێکم بدە لەبەرلین, ڤیزەی بەریتانیا بۆمن کە پەساپۆرتی ئێراقیم هەیە زۆر زەحمەتە, ئەگەرنا دەهاتم بۆلات, هاتنت زۆر بە پێویست دەزانم. پاش٧ ـ ٨ رۆژ وەرامی نامەکەم هاتەوە, نووسیبووی ئەو رۆژەی کە نامەکەی ناردووە بۆم لەو هوتێلە گواستوویەتەوە بۆلایەکی دیی, بەلاّم بەرێکەوت رێی کەوتووەتەوە ئەو هوتێلە وکارمەندی هوتێلەکە پێیگوتووە نامەیەکی بۆهاتووە, کە کردوویەتەوە نامەی من بووە. کاك فەتاح لەوەرامدا نووسیبووی ئەو (نایەوێ بێ بۆ ئەلّمانیاو دەگەڕێتەوە بۆ ولاّت). ئەمە هەموو پەیوەندییەکی من ورەحمەتیی فەتاح ئاغای فەرماندەی هێزی خەبات بوو, کە خۆی وهێزەکەی لەسەرکاژێك حسێب بوون. بێجگە لەمەش ... دیارە وەرامی منی بەلاوە گرنگ نەبووە, نامەکەیشی هەر بۆ شەرم لەسەر خۆ لابردن بووە.هەر بەم بۆنەیەوە... پاش ئاشبەتاڵ, ئازادی کوڕی پوورم (ئازاد قەراخیی) ماوەیەکی کورت لەنەمسا مایەوەو بەوبۆنەیەوە چووم بۆیبینیی, چونکە ڤیزەی ئەلمانیایان وەرنەگرتبوو بۆی, تاکو نەتوانێ من ببینێ, ئازاد گوتی کەئاشبەتاڵ روویدا, لەگەلّ گەلێك

کەس قسەمکرد بۆ ئەوەی بزانم بیروڕایان چییە, یەکێك لەوانە فەتاح ئاغا بـوو, گـوتم دەڵێیت چی؟ گوتی : (سەرۆك بارزانی چی بڵێ گوێڕایەڵم.)"

بەر لە هەمووی ئـاخۆ دکتـۆر نەبـەز مەبەسـتی چـییە کـە لـە وەڵامـی نامەکـەی شـەهید فەتاحـدا داوای لـێ کـردووە (هاتنـت بـۆ بـەرلین زۆر بـە پێویست دەزانم)ئەو پێویستە چییە ،بـە تایبـەتیش کـە وەك دکتـۆر دەڵێت یەکتر ناناسن !؟ نێـوانی کـاك فـەتاح و کاژیـك زۆر هەڵـدەگرێت , مـن ئـەو پیـاوە دەناسـم و وەك نوێنـەری کـاژیکیش دوو جـار لەگـەڵ کـاك عـەبـدوڵڵا ئـاگرین و جـارێکیش لەگـەڵ کـاك شـێرکۆ بێکـەس چـووینەتە گوندەکـەیان (زیـێ) کە حەزیاندەکرد بەو جۆرە بوترێت نـەك (زێ). کـاك شـێرکۆ چـەندو چـوونێکی زۆری لەگەڵـدا کـردو رەخنـەی زۆریشـی لـە چـالاکیی و شـێوەی کـارکردنی کاژیـك دەگـرت . کـاك فـەتاح هـەموو هاوکارییـەکی هـاوبیرانی کـاژیکی دەکـرد **هـەتا ئەوشـوێنەی سـنووری ویسـت و یاسـاکانی بارەگـای بـارزانی نەبـەزێنێت.هاوبیر شـەهیدی سـەرکردە نـوری حەمەعـەلی و هاوبیرعەلی تۆفیق دوو بەرپرسی هێزی خەبات بوون و بەئاشکراش هـاتن بـۆ کۆبوونەوەکەی نەغەدە وخەرجیی چوون و هاتنەوەشمان لەسەر هێـزی خـەبات بوو, کاك فەتاح ئوتومبیلە تایبەتەکـەی شـەهیدی سـەرکردە تـاهیری عـەلی والی بەگیشی خستە خزمەتمان, ئەمەش ئەوە دەگەیەنێت بارەگای بـارزانی و سەرانی پارتیش پێشوەخت ئاگاداری ئەو کۆبوونەوەیەو ئامادەبووەکـان بـوون . کاك فەتاح هەرگیز ئەوەشی نەدەشاردەوە کە (پێی بەرزانی لە کوێ بێت , سەری منیش لە وێیە) . لێکۆڵینـەوە و بەدواداچـۆنی ورد و بێلایـەنیش زۆر

لایەنی تەمومژاوی پەیوەندی ئەو پیاوە هەڵکەوتووە ڕووندەکاتەوە بە کاژیك و هاوبیرانی کاژیکەوە. شێرکۆ بێکەس کە ماوەیەك ڕێکخەری کاك فەتاح بووە بەر لەوەی بچێتە شاخ و پلە بە پلە سەربکەوێت هەتا پلەی فەرمانداری هێز(هێزی خەبات) دەڵێت (دوا بەدوای هەرەس , ئەو کاتەی هیچ هیوایەك نەمابوو, ئێمەو خەڵکی تریش لە پێنجوین چووینە لای, داوای ئەوەمان کرد کە وەك ئامرهێزێکی شۆڕش, وەك پیاوێکی لێ هاتوو, کە خەڵکی خۆشیان ئەویست, بڕیاری مانەوە بدات و چ پێشمەرگەو چ خەڵکیش گەلێ ئامادەبوون لەگەڵیدا, بمێننەوە , بیرمە لە هەموو لایەکەوە ئەچوونە لای, تەنانەت کەسانی وەك شەهید شەهابی شێخ نوری و ئارام چوونە لای , وەرامی شەهید فەتاح ئەوەبوو کە (ئەو ناتوانێ لە قسەی جەنابی مەلا مستەفا دەربچێ! ئەمە حەقیقەتەو هەموو ئەوانەی ئەو رۆژگارە لە پێنجوین و لە مەریوان بوون ئەمە ئەزانن...) تکایە بڕوانە کتێبی حوسێن موحەمەد عەزیز,شێرکۆ بێکەس یاد و یادەوەری,٢٠١٣ز.)

لێرەدا بۆمان هەیە ئەوەش بپرسین ئێوە کە ناسیاویتان لەگەڵ شەهید فەتاح دانەبووە , ناونیشانی ئێوەی چۆن دەستکەوتووە؟ بەهەرحاڵ لێرەدا شتێکم بیردێتەوە, بۆهاوبەشیکردنی پرسەی حەمە ئەمین ئاغای باوکی کاك فەتاح , مامۆستا عەبدوڵڵا ئاگرین و بەندە وەك نوێنەری هاوبیران چووینە گوندی زیبێ , حەشاماتێکی یەکجار زۆری لێبوو , بەردەوامیش خزم و دۆست و ناسیاو ونەناسیاو هەر دەهاتن , ئەوە جگە لە لێپرسراوانی شۆڕش . کاك فەتاح حەزیدەکرد ئێمە بمێنینەوە , دووشەو گلیداینەوەو لەرادەبەدەر ڕێزیان

دەگرتین و پتر لە باڵاترین بەرپرسانی شۆڕش دەستی ڕێزیان لەسەر ئێمە دادەنا, هەموانیش هەستیان بەوەکردبوو بایەخێکی زۆر(بەو دوو مامۆستایە دەدرێت) بەتایبەتیش یادی بەخێر تایەری عەلی والی بەگ کە نەیشاردەوەو وتی کاك فەتاح ,ئەها چۆن خزمەتی مامۆستاکان دەکەیت! مەبەستیشی ئەوە بوو کە تۆ مامۆستایەك بوویت ئێستا فەرمانداری هێزیت ! کاك فەتاحیش زوو لە و فیکەیە تێگەیشت وپڕبەپڕی خۆی وەڵامیدایەوەو وتی کاك تایەر, ئەگەر دوو پۆلیس لێرە بونایە تۆش خزمەتی ئەوانت دەکرد.! (مەبەستی ئەوە بوو تۆش ئەفسەری پۆلیس بوویت)

لا. ٤٠: " لەزستانی ١٩٧٥دا شتێك ڕوویدابوو کەماوەیەکی زۆر دوای ئەوە بیستم کەسانێك, بەرلەوەی ئاشبەتاڵ ڕوویدا, بلاڤۆکێکیان لە دژی سەرکردەکانی کاژێك دەرکردووە و گوایە ئەوسەرکردایەتییەیان (هەڵپەساردووە) و سەرکردەیەکی(سەرکردایەتییەکی) تازەیان دامەزراندووە, ئەم قسەیەم لە دکتۆر کەمال فوئاد بیست. هاوبیرانی کاژێك لەکوردستانەوە بە هیچ شێوەیەك ئێمەیان ئاگادارنەکرد لەوە. وەك لەخەڵك و دوایی لە خۆشیانم بیست, وەرامی ئەوەیان نەداوەتەوە. مامۆستا فایەق ئارف ئەندامی دامەزرێنەری کاژێك کە لە١٩٧٧/٧/٦دا لە بەرلین چاومان بەیەك کەوت, دانی بەوەدانا کە وەرامنەدانەوەیان هەڵەبووە, چونکە ئەوەیان بە ناگرنگ گرتووە, گوتی (ئەوە هەڵەیەك بوو کردمان, دەبوو زوو وەرامان بدایەوە). کە پرسیارم کرد لێی ,کێ ئەوەی کردووە, گوتی دەستی گەلێك لایەنی تێدابوو, دەستی بەئس , دەستی پارتی, دەستی ساواك, دەستی کۆمۆنیستەکانی سەر بە ئەزیزولحاجی فەیلی(مەبەستی لە ناوەندی سەرکردایەتی ـ ألقیادە ألمرکزیە للحزب ألشیوعی ألعراقی بقیادە عزیزالحاج)ە.لەلایەکی دیکەوە ئەوانەی بووبوونە سەرکردەی نوێی کاژێك, بێجگە لەو بەیانە هیچ چالاکییەکیان بەنێوی کاژێکەوە لێ دەرنەکەوت. ئەمەش دەری دەخا کەهەر ئەو ئەرکە سپێردرابێ پێیان. بێجگە لەمەش, بە پێی هەواڵێك کە دکتۆر کەمال خۆشناو کاتی خۆی بڵاویکردەوە, پارتی بەتەمابووە هەشتا کەسێك لە ئەندامان و

لایەنگرانی کاژێك بکوژێ, بەڵام ئاشبەتاڵی١٩٧٥بووە هـۆی سـەرنەگرتنی ئـەو پیلانـە(سەرنج: ئەم هەواڵە لە تەلەفیزیۆنی (ئێن ئار تی)دا لەچاوپێکەوتنەکەی شێرزاد فاتیح دا باسکرا, ج.ن)

هەروەها لەلا.١١١دا,دکتۆرنەبەز دێتەوە سەر ئەم باسە , کە نووسەرانی بلاڤۆکەکە داوای (حوکمی زاتی)یان کردووە بە سەرکردایەتیی بارزانی... " ئێستا دیارە پەنجەی کـێ لـەو قوڕەدا بووە بۆ خرا پکردنی (ناوی) کاژێك و سیخوڕێتیی بەسەریانەوە.... پـاش ئاشـبەتاڵی پارتی ئەوانیش ئاشبەتاڵیان کردووە چونکە ئەو فەرمانانەی پێیان سپێردرابوو تەواوبووە و ئیدی فەرماندە کاری نەماوە پێیان ..."

**ئەگەر بێلایەنانە لەو بلاڤۆکە بڕوانین , نەك هەر ئەوانەی نووسیبوویان و بلاویـانکردەوە بـەڵکو زۆرێـك لـەهاوبیران بەتایبـەتی و نەتەوەییـەکانیش بەگشـتیی تێبینـی و ڕەخنـەکانیان لـەکاژێك بـێ وەڵام مابوونـەوە: (کاژێـك دەنگی هەیەو ڕەنگی نییە), پەنگخواردنەوەی درێژخایەن و مانەوەی کاژێـك لەشـوێنی خـۆی لـەنێوان بـوون و نـەبوون, بـەردەوامبوون و وەسـتاندا, کەڵەکـەبوونی پرسـیارە بـێ وەڵامـەکان بەسـەر یـەکتردا و بێدەنگییـە نائاساییەکەی(سـەرکردایەتی)ش یـا باشـتر وەهایـە بڵـێم دەسـتەی دامەزرێنەر... (نییە هەر دەنگی هیچ نایە , لە هیچ شوینێ لە هیچ لایـە , لەرەی پووشێ شنەی بایە) ئـەو فاکتانـە سـەرەتا لـەرووی دڵسـۆزییەوە لای ئـەو کۆمەڵـە گەنجـەوە بـوون بـە چـەند پرسـیارێکی زەق و ڕەق بـەرووی سەرکردایەتی یا (سـەیرکردایەتی)دا تەقینـەوە ... ئـەو هەنگاوەشـیان بـە بزوتنەوەیەکی شۆڕشگێڕانە دەناساند و هێندەش سەرگەرم و بەپەلـەش بـوون , کارەکـەیان لای دۆسـت و ناحـەز و دوژمنـانیش نـەك هـەر ئاشـکرابوو,

دەستیشیان تێوەردابوو, ئاشکراش جێگە پەنجەی برادەرانی سەرکردایەتیی ناوەندیی جیابووەوە لە پارتی کۆمۆنیستی عێراق و پارتیشی پێوە دیاربوو ,هەریەکێك لەو ناحەز و دوژمنانەش بەجۆرێك بۆ بەرژەوەندی خۆی و دژی کاژیك قۆستییەوە و لەیەکەم هەنگاوی ئاشکراشدا تەنها بلاڤۆکەکەیان خۆبەخشانە بڵاودەکردەوە. خودی خۆم چەند دانەیەك لە و بلاڤۆکەم بەدەست گەیشت , یەکەمجار لە کاك فاروقی مەلامستەفاوە کە بەرپرسێکی باڵای کۆمۆنیستەکانی باڵی (ناوەندی سەرکردایەتی) بوو لە کوردستان دانەیەکم بەدەست گەیشت .{ئەم باسەم لە کتێبی پانۆڕامای دیرۆکی دێرین و نوێی کورد ٤٠٠٠پز.ـ١٩٧٥ .... (لەژێر چاپدایە) بە دوور ودرێژی باسکردووە } و دانەیەکیشم لە هەمان بلاڤۆك لەکاك جەمالی عومەر ملۆزم سەر بە پارتی بە دەست گەیشت و دانەیەکیش لە (ش . ح . م) ی سەر بە پاراستن کە دواتر دەرکەوت سەر بە رژێمی بەغداشە . جا ئەو کارەی بە فەرمانی پاراستن یا رژێمی بەغدا دەکرد یا بە فەرمانی هەردولا بوو؟ دڵنیانیم .... لە شوێنێکی دیکەدا ئەنجامی ئەو دەست تێکەڵکردن و هاوکارییەی ئەو(بەدناوە) م لەگەڵ دوژمندا روونکردۆتەوە کە ناپاکیی لەگەڵ نزیکترین هاوڕێیدا کردو بووە هۆی لەسیدارەدانی. هەڵەی گەورەی ئەو هاوبیرانەی کاژیك ئەوەبوو دەبوایە پیشتر پرۆژەیەکی پێداچوونەوەو چاکسازییان پێشکەش بە هاوبیرانی دەستەی دامەزرێنەر و سەرجەم هاوبیران بکردایە و ئەگەر ئەنجامێکی گونجاوی نەبوو, هەڵوێستی دێکەیان بنواندایە , لە هیچ بارێکیشدا نەدەبوو ناوی (سەرکردەکان) بۆ دوست و دوژمن ئاشکرا

بکەن.بەهەرحاڵ(شتەکە) لـەپڕ هـەڵتۆقی و هـەروا خێـرا و زووش وەك بلقـی سەر ئاو توایەوە و ناوی لەناواندا نەما, جا بەهۆی هەرەسیی شۆڕشـەوە بـوو یا هەر خـۆی (شـل پێچـرابوو), زوو هەڵوەشـا. ئـەوەی مامۆسـتا فایـەقیش وتوویەتی , راستە, بەڵام یەکێکی وەك هاوبیر شەهید فەتاح ئاغاش بـەر لـە هەموان ئاگای لە هـەموو کـەین و بـەینێکیان بـووە وچـەندین پێشـمەرگەی هێـزی خەباتیشـیان لەگەڵـدابوو , هـەر بـۆ نموونـە شـەهید ئـەنوەری عـەلی نەجارِ،بەلاّم هیچ جۆرە دەنگدانەوە یا رەنگدانەوە یا هەلوێست وەرگرتنێکـی ئەرێنی , نەرێنی و ئـەو قرِوقەپکردنـە سـەیرە و وەلاّم نەدانـەوەیان بـە هـیچ جۆرێك وەك ماموستا فایەق عارفیش دەڵێـت بێگومـان هەڵەیـەکی گـەورە بوو هیچ پاساوێك هەڵناگرێت.. هەڵەیەك بـوو بـەگرێوگۆڵ پێچـرابوو, تـەنها مامۆستایان ئەحمەد هەردی(ئەگـەر لـە ژیاندابوایـە),کامیل ژیـر, عـەبدوڵلا ئاگرین ,محەمەد عەزیز دەتوانن گرێکـان بکەنـەوە یـا بەشـداریی کردنـەوەی بکــەن و بــوێریی کــاك شــێرزاد فــاتیحیش باسوخواســێکی لەهەمبــەردا بورووژێنێت.لــەبارەی بەرزکردنــەوەی دروشمــی ئۆتۆنــۆمی بــۆ کوردســتان بەسـەرۆکایەتی بـارزانیش , ئاشـکرایە بـارزانی دەیویسـت جۆرەهـا دەنگـی دیکەش هەبێت جگـە لـەپارتی و هێـزی پێشـمەرگە و پاراسـتن بـەلاّم لـەژێر سـێبەری خۆیـدا, ئـەو سیاسـەتەی لەگـەل پـارتی کۆمۆنیسـتی عێـراقیش لەسەردەمی هەردو سکرتێری ئەو پارتـەدا کـەریم ئەحمـەد و عـەزیز محەمـەد پیادەدەکرد.

لا.٤٢: مامۆستا باسی ڕێککەوتنەکەی نێوان سەرکردایەتیی شۆڕشی کوردو حکومەتیی عێراق دەکات کە هەردوولا پێویستیان بەپشوویەك هەبوو, هێزەکانیان بحەسێنەوە وخۆیان ڕێکبخەنەوە بۆ گوژمێکی دیکەی شەڕ, هەردوولاش هەریەکەو ئامانجی تایبەتی خۆیی هەبوو لەو ئاگربەستە کاتییە نەك ڕێککەوتن و کۆتایی هێنان بەکێشەکە. **مامۆستا نەبەز لەو ڕووەوە دەڵێت " سەرکردەکانی شۆڕشی کوردیش, واتە مەلا مستەفای بارزانی ودکتۆر مەحمود ئەلی ئوسمان(خولە) و داراتۆفیق وحەبیب محەمەد کەریم و...هتد, لەترسی لەنێوچوون بەدەستی جەلالییەکان کە بووبوونە هاوکاری حیزبی بەئس و لەشکری ئێراق, ئەمانیش پێویستیان بەحەوانەوەیەك بوو."**

** ڕاستە هەردوو لایەنەکە, شۆڕشی کورد و لەشکری عێراق ماندووبوون و هەریەکەشیان لە گۆشەنیگای بەرژەوەندیی خۆیەوە بڕیاری ئاگربەست و ڕێککەوتنی١١مارت١٩٧٠ی مۆرکرد هەرچەند کێشەی هەرە گەورەی بارزانی, جەلالییەکان بوو , بەلاّم مەترسییان نەگەیشتبووە ئاستێك دەستیان بگاتە کادرەکانی پارتی, چجای لە نێوبردنی خودی بارزانی و هاوکارە هەرە نێزیکەکانی وەك شەهید ادریس بارزانی ، مسعود بارزانی ،دکتۆر مەحمود،حەبیب محەمەد کەریم،ئەوانی دیکە .لەو ئاستەدا هەولێکی سەرنەکەوتوودرا بۆ تیرۆرکردنی عەبدولوەهاب ئەتروشی،مەفرەزەیەکی گیان لەسەر دەستی کۆکۆییەکان بە سەرکردایەتی قادر کۆکۆیی خۆیان گەیاندە سەربانی بارەگاکەی عەبدولوەهاب و نارنجۆکێکیان خستە لولەی زۆپاکەوە ،تومەس ئەوانیش لوولەی زۆپاکەیان بە تەلی هێلّك گرتووە.قادر کۆکۆیی

ئەوەنــدەی هــەوڵ دەدات نارنجۆکەکــە ڕەت بکــات بــە دەموچــاوی خۆیــدا تەقییــەوە   لەهــەمووو ئــەو ماوەیەشــدا تــەنها ئیــبراهیم ژاژڵــەیی کــوژرا کەئەندامێکی لیژنەی ناوچەی شارباژێری پارتی بوو .

لا.٤٣: " ســەرکردەکانی شۆڕشــی ئــەیلوولیش کــە خۆیــان و شۆڕشــیان خســتبووە داوی داخۆیانییی١١ی مارتەوە,لەباتی ئەوەی هەوڵبدەن خۆیان لەشای ئێــران دووربخەنــەوە و شەڕی نێوان کوردو بەئس بگۆڕن بە شەڕی بــەئس وئێــران, کــە دەرفــەت و هەلومــەرج زۆر لەباربوو بۆ ئەوە...."

** ئەو کارانە جێبەجێکردنیان هەروا ئاسان نییە , تۆ پلانی خــۆت بخەیتــە کار و دوژمنەکەشت دەست بەستراو تەماشــابکات , نــەخێر ئــەویش پــلان و دژە پلانی هەیەو دەجووڵێت و تواناکانی هەواڵگریی وسیخوریی و دزەکردنی دەستنێژ و بەکرێگیراوەکانی دەیەهاو بگــرە صــەدەها جــاران لــەتۆ بــەهێزترە وئەو هەموو کەناڵە دیپلۆماسیی و کونسوڵگەرییەشــی لەبەردەســتدایە و تــۆ لێیان بێبەشیت.ئینجا کورد لە هەر پارچەیەکی کوردستاندا شۆڕش بکــات , دەبێت دەست بۆ دراوسێیەك درێژ بکــات, کــە هــەرکامیان هەڵبــژێرێت هــەر دوژمنەو داگیرکار . شۆڕشی ئــەیلوول ئێرانــی لەپشــتەوە نەبوایــە هەناســەی لێــدەبڕا, هــەروەها شوڕشــی بــاکووریش لــە گــەڵ ســووریادا.پەیوەندی دانەمزراندایــە توانــای بــەرخۆدانی نەدەبوو.ســەرکردایەتی شۆڕشــی ئــەیلوول ئەوەشی تاقیکردەوە "شەڕی نێوان کورد و بەئس بگۆڕن بــە شــەڕی بــەئس و ئێران کە دەرفەت هەل و مەرج لەبار بوو بــۆ ئەوە"ئــەوەبوو ســەرکردایەتیی ،شەڕەکەی بردە سەر سنوورەکانی ئێــران عێــراق بــە تایبــەتیش لــە دەڤــەری

حاجی هۆمەران و دەرووی عەلی بەگ بەلاّم ئەنجامەکەی پێچەوانە کەوتەوە ، سەرکردایەتی بەعسیەکانی عێراق هەستی کرد شەڕەکە وردە وردە دەبێتە جەنگێکی ڕاستەوخۆ لەگەلّ ئێراندا ،ئەوانیش ئەوەیان نەدەویست بۆیە کەوتنە هەولّ و تەقەلای دیپلۆماتکارانە و لە بەختی ئەواندا کۆنگرەی ولاّتانی هەناردەکاری نەوت لە جەزائیر بەسترا و بە هۆی (دەلاّلّی سەرکۆماری جەزائیر هەواری بۆمیدیەن هەردوولا کۆبوونەوە و سەددام حوسێن بە هەموو مەرجەکانی شای ئێران ڕازی بوو،ئێرانیش سنوورەکانی خۆیی بە ڕووی کورددا داخات و ڕۆژی ٦-٣-١٩٧٥ پەیماننامەکە بلاّو کرایەوە و شای ئێران و سەددام یەکتریان ماچ کرد .یەکیك لە شانازییەکانی کاژیك ئەزموونکاریی سەرکردەکانی بوو, سالّی ١٩٦٤ بەنامەی تایبەتیی بارزانییان ئاگادارکردووە : چ مەترسییەك روو لە شۆڕش دەکات ئەگەر لە عێراق کۆدەتایەکی سەر بە ئێران رووبدات یا لە ئێران کۆدەتایەکی سەر بە عێراق (یا عەرەب) رووبدات؟ کاژیك ئەوەی خستە بەردەم بارزانی , نەك هەر ئەوە، بیرخەرەوە و نامەی دیکەشی بۆناردووە بەلاّم نەك سوپاس و پێزانین , تەنانەت لە گەیشتنی نامەیەکیش کاژیك ئاگادارنەکرایەوە. مەسعوود بارزانیش هەروایە, دوو نامەی دلّسۆزانەی پرۆفیسۆر دکتۆر جەمال نەبەزی پشتگوێ خست وەك بەدەستیشی نەگەیشتبێت . منیش خودی خۆم نامەیەك بەهۆی لقی شەشی ئەورووپای پارتی و نامەیەك بە ئیمێل و نامەیەکیش بەدەستی خۆم بردمە بێرۆی تایبەتیی سەرۆکی هەرێم لەپیرمام ــ سەری رەش , بەلاّم وەك بەردی بنگۆم ! بۆ دلّسۆزان وەهاو,

بەڵام سەرۆك بۆ ماستاوچی,کوڕی ڕۆژ و خۆبەرەپیش, هەڵپەرست وچی وچی ئامـــادە و لەســـەر خەتــە. هــەر بــۆ نموونــە بــۆ راکێشــانی رێگایــەکی ٨٠کیلومەتری, سەرۆکی حکومەتی هەرێمی کوردستان نامەیەکی ئەوەنـدە دورو درێــژی بــۆ کۆمپانیایــەك نووســیوە هــەر بــەجارێ بەڕێوەبەرەکــەیی شــەرمەزار کــردووە و لــە وەڵامــدا نووســیویانە: (بــەڕێز جــەنابی ســەرۆکی حکومەتی هەرێم , زۆر بەختەوەر بووم کــە ســەرەڕای ســەرقاڵیت نامەیــەکی دورو درێــژت بــۆ نووســیوم ...حکومــەتی ئێــوە داوای لــە کۆمپانیاکــەمان کــردووە بــۆ دروســتکردنی ٨٠کــم. رێگــا... ـ گۆڤــاری پــەیڤین ژمــارە/٢٥ لاپــەڕە٢٤٢ت١/٩/٢٠٠٩.) بــەڕێزان ســەرۆکی هــەرێم و ســەرۆکی حکومــەتی هەرێم , داواکارییەکەی منیش چاپکردنی کتێبێکی ١٣٠٠ لاپەڕەیی بوو لە سەر مێــژووی کــورد کــە مــاوەی دە١٠ ســاڵی رەبــەق پێــوەی مانــدووبووم و ئەگــەر دێرەکــانی درێژبکەینــەوە٨٠کیلومــەتر درێــژترە و بــەرێزیان بــە سانتیمەترێك , بە تەنها وشەیەك وەڵامیان نەدامەوە !

لا.٤٣: " راستە مەلامستەفای بارزانی لەم ئاشبەتاڵەدا بەشی گەورەی گوناهەکە دەکەوێتە ئەستۆی, ئەگەرچی ئەوانەی کەتا رۆژی ئاشبەتاڵ لەگــەڵی بــوون , بەتایبــەتی دوکتــۆر مەحموود ئەلیی ئوسمان(خولە) هەموو گۆتاوڕۆکەی ئاشبەتاڵیان خستە ملی مەلامستەفا و بنەماڵەکەی, بەڵام ئەوانە هەموویان زۆروکەم گوناهبارن. ئەوەی مەلامستەفا لەسەری بوو بیکاونــەیکرد, دەبــوو دەســتبەجێ بەرپرســیارێتیی بخاتــە مــل خــۆی و, وازبهێنــێ لــە سەرکردەیەتیی و کارەکە بسپێری بەکەسانێك کە خەڵکەکە هەڵیانبژاردنایە بۆ برپیــاردان لەبارەی چارەنووسی شۆڕشەوە. زۆر بەداخەوە کە ئەمەی نەکرد و دەمی هەموو لایەکی بەڕەواو ناڕەوا لە خۆی کردەوە. گوناهی ئەوانی دیکەش ئەوەبوو کــە خــاوەن هەڵوێســت نــەبوون و

نەیانگوت (مەلامستەفا و کێش لەگەڵی دەڕۆن, خوایان لەگـەڵ, ئێمـە درێـژە بـە شـۆڕش دەدەین).ئەز پێموایە ئەگەر فەتاح ئاغای فەرماندەی هێـزی (خەبات)ئـەو هەڵوێسـتەی بنواندایە, شەڕو هەراو بەیەکدادانی لێنەدەکەوتەوە وئەوی بیویستایە بچێتە ئێران یـان ئێراق دەیتوانی بچێتەوە. پێشمەرگەش ئەودەمە بەژمارەیـەکی کـەم, بـەڵام هەڵبـژاردە, دەیانتوانی رژێمی ئێراقیش و ئێرانیش بەچۆکدابهێنن ودوژمنانی ئێرانیش وئێراقیش دەستی یارمەتیدانیان درێژدەکرد بۆی و شۆڕشی کوردیش رێزێکی گەورەی دەبوو کە سـەربەخۆیە و دەستکەلای دەستی کەس نییە. بەداخەوە ئەمە روویندا."

** ئەو باسە زۆر هەڵدەگرێت و پـەلوپۆی کـورت و درێـژی لێدەبیتـەوە,خۆ هەر شەهید فەتاح نەبوو, چەندین سەرکردەی بەئەزموونی دیکـە هـەبوون , با بڵێین هەموویان نـا, خـۆ سـەرکردەیەکی وەك شـەهید عـەلی عەسـکەریی رابوردوویـەکی دیـار و سـەرکردەیەکی ئـازاو دڵسـۆز و بـە ئـەزموونیش بـوو لەبەرامبەر ویست وبڕیاری بارزانیدا دەست بەسـتراو و (بـێ ئـیرادە) مانـەوە وهیچـیان بۆنەکرا...پێشـەوای عـەرەب کۆچـکردوو جـەمال عەبدولناصـر کە١٩٦٧جەنگی(رۆژی لێخۆشبوون) یا جەنگی شەش رۆژەکـەی لەبەرامبـەر جوولەکەدا دۆڕاند, ئازایانە ئۆباڵی شکستەکەی خستە ئەستۆی خـۆی, بۆیـە هەتا ئێستەش سەرۆکەکانی بەدوایداهاتن جێگەی ئـەویان بۆگـەلی میصـر و عەرەب نەگرتۆتەوە.ئینجا کەی و کام سەرکردەی کـورد بەدرێـژایی مێـژووی پڕلە شکست وژێرکەوتنی کورد, ئۆبـاڵ و بەرپرسـیارێتی شکسـتێکی خسـتە ئەستۆ, ئەوانی دیکەش لە ناخی دڵدا دەیانوت(ئاگرە سـوورە لـەخۆم دوورە) .پێویستە ئـەو راسـتییەش بـدرکێنین کـە راگەیانـدنی رێککـەوتنی صـەددام حسێن و شای ئێران و داخستنی سنووری ئێران بە رووی شۆڕشـدا وهەرەسـی

شۆڕش بەو شێوە ناکاو و بروسکە و هەورە تریشقە ئاسایە راگەیەندراو کۆمەڵی کوردەواری هەژاند وتووشی شۆکیکرد, ورەو متمانەی هەمووانی لە رەگوڕیشەوە هەڵتەکاند و مەحال بوو کەسێك بتوانێت رابەرایەتی لەشکرێکی بەزیو و گەلێکی سەرلێشێواو بکات .

لا . ٤٥ : مامۆستا نەبەز باسی دانیشتنێکی سێ قۆڵی دەکات , خۆیی وجەلال تاڵەبانی و دکتۆر کەمال فوئاد لە نیسانی١٩٧٥دا, کەدەکاتە دوومانگێك دوای هەرەسی شوڕشی ئەیلوول وچەند پرسیارێك دەخاتە بەردەم تاڵەبانی کە گرنگترینیان چوار پرسیارە:

1- "چۆن بوو کەبەهاری١٩٧٤شەڕ تازەبووەوە لەگەڵ رژێمی عێراقدا, تۆ لەگەڵ بەعسییەکاندا رێکنەکەوتیت دژی مەلا مستەفا؟ بەعسییەکان بەدوای هاوڕێ وکەسێکدا ناگەڕێن بیروڕای خۆی هەبێ, بەدوای خزمەتکاردا دەگەڕێن, نەمویست خزمەتکارییان بکەم, بێجگە لەمەش کەرکووکیان بەکوردستان دانەدەنا."

٢ ـ ئەگەر بەئسییەکان کەرکووکیان بە کوردستان دابنایە , شەڕی بارزانیت دەکرد؟گوتی ئەگەر بارزانی بەوە رازی نەبووایە و دژی بوەستایەتەوە , شەڕی بارزانیم دەکرد .

٣- " کاتی خۆی سۆڤیێت یارمەتی شۆڕشی دەدا؟ "

" مانگی٥٠٠٠هەزار دیناری دەداینێ, بەڵام ئەم قسەیە باهەر لای خۆت بێت."

٤- " لەبارەی رژێمی حافز ئەسەدی دژ بەکورد و بارودۆخی کوردەکانی سووریا وپشتێنی عارەب (ألحزام ألعربی)شەوە پرسیارم کرد, گوتی حافز ئەسەد هیچ دوژمنی کورد نییە."

"ئەی بۆچی مافی کوردەکانی ئەویێ ناداو ئەو(الحزام ألعربی)یە لانابا؟"

" گوتی جا ئەوە چییە؟ (گوتم) چۆن چییە؟ گوتی بە کوردەکان دەڵێ کەمێك بچنە ئەولاوە. گوتم خۆ ئیسرائیلیش هەر ئەوە بە فەلەستینییەکان دەڵێ ."

** تاڵەبانی یا دکتۆر کەمال فوئاد کە ویستوویانە مامۆستانەبەز ببینن مەبەستیان چیبووە؟ خۆ بۆ ئەوە نەبووە مامۆستا ئەو پرسیارە ترش وسوێرانە لە جەلال تاڵەبانی بکات؟ تاڵەبانیش بەوجۆرە گرێی دڵی خۆی بۆکەس ناکاتەوە, بەتایبەتیش کە نەبەز بەهەواداری بارزانی دەزانێت و بەدرێژایی سالأنی ١٩٦٤ـــ ١٩٧٠ش سەرومڕ وسەرسەختانە دژی جەلالییەکان بوو. مام جەلال پەیوەندی هاریکاریی لەگەڵ ئەو یا ئەم داگیرکاری کوردستان کردووە و بەناچاریش چاوی لە خاڵێك یادووانی پرەنسیپەکانی کوردایەتی نووقاندووە , وەك (حافز ئەسەد هیچ دوژمنی کورد نییە) بەلأم هەرگیز خزمەتکاریی نەکردووە . مامۆستاش ئەوە چاکتر دەزانێت . ئۆجەلان سەردەمیك دەیوت سووریا خاکی کوردی داگیر نەکردووە, بەلأم هەموو دنیای بەپاککردنەوەی کۆبانی سەرسامکرد و سێ کانتۆنی رزگارکراویشی دامەزراندو دوست و دوژمنی حەپەساند. ئەگەر هەندێکیش بەجۆرێك لە جەلال تاڵەبانی تێگەیشتوون, ئەوە بەو هۆیەوەیە ئەو پیاوە زیادەڕۆیی لە تاکتیکدا دەکرد و هەمیشە بۆ رزگاربوون لە کێشەیەك چارەسەرێکی کاتیی نیوەو ناچڵی دەدۆزییەوە و هەمیشەش پەنای بۆ تاکتیکێك دەبرد و زۆریشی نەدەخایاند ئەنجامە نێگەتیڤەکانی ئەو هەنگاوە بەرۆکیان دەگرت و بۆ چارەسەرکردنی ئەوەش تاکتیکێکی دیکەی پیادە دەکرد, بەلأم کێشەکان هەر کێشەبوون و چارەسەری هەنووکەیی وشلوپڵ وکاتیی (وەك رەچەتەی پزیشك بۆ دەنووسین) و بەرووکەش کێشە لەئارادا نەمابوو, بەلأم لەپشتەوە کەڵەکە دەبوون ولە ئەنجامیشدا گەیشتە

رادەیەك تواناى بەسەریاندا نەمێنێت و لە پەلوپۆى بخەن . بەداخەوە ئەمە کاتێك روویدا کێشەى کورد لە هەموو پارچەکانى کوردستاندا ئەوپەرى پێویستییان پێى هەیەو بەلاى کەمەوە ئەو نەیدەهێشت بارودۆخى ناوخۆى هەرێم و پەیوەندییەکانى لەگەڵ بەغدا بگاتە بنبەست . ئەوەش وەك تواناو کارامەیى دیپلۆماتیى و فرە ئەزموونى بەڵگە نەویستە ونکوولى لێناکرێت , دوورکەوتنەوە و دیارنەبوونى لەگۆڕەپانەکەدا, راستەخۆ لە یەکێتیدا رەنگیدایەوە , هەر لە سەرکردایەتییەوە بۆ بنکردایەتى و بەهەموولایەکى باشوور, باکوور,رۆژاوا و عەرەبستانى عێراقیشدا بلاوبووەوە .

لا.٤٧: " لەکۆبوونەوەکەى(بەنێوى کۆنگرەى خوێندکارانى کورد)ەوە ٢٧ - ١٩٧٥/٨/٢٨ لەبەرلینى خۆراوا سازکرا, ژمارەى ئەوانەى کەخوێندکارنەبوون چوار هێندەى ژمارەى ئەوانەبووکەخوێندکارى راستەقینەبوون! "

ئینجا مامۆستا لەلاپەڕە٤٨دا دەڵێت : " **ئێمەى هاوبیرانى نوکسە بەژمارە کەم و بەکاروکردەوە گەورە و ناسراو: بروسکە ئیبراهیم, یوسف ناسرۆ, لۆقرى نابۆ, یوسف مارف زەند, ئەز و چەند کەسێکى هاوکارمان چالاکیى بەرچاومان نواند... وێنەیەکى یەکجار گەورەى مەلا مستەفا هەڵواسرابوو, چەند کەسێك بەدەنگى بەرزو بەتوورەییەوە داواى داگرتنیان دەکرد, مەلاییەکانیش بەتایبەتى تاریق ئاکرەیى وسیامەند بەننا دەیانوت بەهیچ جۆرێك لاینابەن و بووە هەرایەکى گەورە. بیروڕاى ئێمەى هاوبیرانى (نوکسە)ش ئەوەبوو ئەگەر کۆنگرەى خوێندکارانە, دەبێ وێنەى خوێندکارانى خەباتکار,شەهیدان,شەهیدانى زانکۆى سلێمانى لە قەلآدزێ بەرزبکرێنەوە.ئەگەرنا, فەرموون نەخشەى کوردستان و ئالاى کوردستان هەڵدەواسین. بەلام مەلایى و جەلالى لەوەدا یەکدەنگ و یەکهەڵوێست دژى ئەوەبوون و تەنانەت دژى ئەوەش بوون باسى کوردستانى خۆراوابکرێت و دەیانگوت(لەسوریا کوردستان نییە!!) "**

**هــەر لــە ســەرەتاوە وهــەتا ئــەمڕۆش خــوا ئــەو بەشــەی بــەباڵای نەتەوەییــەکانی کــورد بڕیــوە, بــەبیرو بــاوەڕ مــەزن و بــەژمارەو قــەبارە کــەم وبچووك . کاژیك و پاسۆکیش هەروا هــاتن و هــەرواش چــوون . باشــە ئــەوە یــەکێتی نیشــتیمانی کوردســتان هاوپــەیمانی ســووریابوو دژی عێــراق و هاوکاریی نەختینەو چەك و تەقەمەنی لەوێوە وەردەگرت ولــە دەســتگاکانی پــەخش و راگەیانــدنی بینــراو وبیستراویشــدا دەســتیان واڵابــوو, بــەردی نەدەهاویشتە ئەوکانییەی ئاوی لێدەخواردەوە , ئەی هەڤاڵانی پارتی بۆ ئــەو خزمەتــەیان بێبەرامبــەر بــە ســووریا دەکــرد ؟ ئــەوەیان لــەو روانگەیــەوە بووە(چــاکە بکــەو بیــدە بــەدەم ئــاوەوە) . ئینجــا خوێنــەری بەویــژدان بەراوردێکی هەڵوێستی کوردانەی مامۆستا نەبەز و هاوبیرەکــانی بکــات لــە گەڵ هەڵوێستی تەسك و چەواشەی حیزبییانەی هەڤاڵانی پــارتی و یەکێتیــدا لــەو بۆنەیــەو لــەو هۆڵــەدا, تێــدەگات بــۆ نەتەوەییــەکان وەك کریســتەکانی سلێمانی مەگەر هەر بە زاو و زێ ژمارەیان زیادبکات .!

مامۆستا بەســەرهاتێکی نوکتــەئامێزیش دەگێڕێتــەوە : .... درگــای هــۆڵی کۆبوونەوەکە لەسەرپشــت بــوو, خوێنــدکارێکی ئەڵــەمان بەوێــدا تێدەپــەڕێت ودەپرسێت ئەم کۆبوونەوەیە چییە, ئەوانیش دەڵێن کــۆنگرەی خوێنــدکارانی کوردە . کابرای ئەڵمان تەماشایەکی وێنە گەورەکەی مەلامستەفا دەکــات و دەڵێت دیارە ئەمەش وێنەی بەتەمەنترین خوێندکارتانە.!

ل. ٥١ ـ ٥٢: وەك لـەو دوولا پەڕەیـەدا دەردەكـەوێت, دوای سـەرهەڵدانی ململانێـی توندوتیژو كوێرانەی نێوان مەلایی و جـەلالی, كۆمەڵـەی خوێنـدكارانی كـورد لەئـەورووپا شـەقو پەق بـوو بەدووكەرتـەوە, ژمارەیـەك خوێنـدكاری لەهـەردوولا بێزار, دەیانویسـت كۆمەڵەیــەك پێكــەوەبنێن دوور لــە حیــزب حیزبێنــە و ئامــادەبوون لەگــەڵ خوێندكارانی(نوكسە)داكاربكەن بەمەرجێك بەناوێكی دیكەوە خـەبات بكـەن. دوای ١٣سـاڵ خەباتی دیارو كاریگەر, كۆمەڵەی خوێنـدكارانی نەتـەوەیی كوردلـە ئەورووپا(نوكسـە) لـە ١٩٧٧/٩/٣دا هەڵدەوەشێننەوە. !

** خوێنـەر تووشـیی جـۆرە تێڕامانێـك دەبێـت, مامۆسـتا بـەو هـەموو ئەزموونەوە وەها سووكوسانا ریشـی خـۆی دەداتـە دەسـت خـەڵكیی, ئـاخۆ ئـەوەش پلانێـك نـەبوو بـۆ زیندەبەچـاڵكردنی (نوكسـە)؟ پێدەچـێت هـۆی كاریگـەر, بـەدەر لەهۆیـەكانی دی (دەردە دوابڕاوەكـە) بێـت كەهـەر بـە كۆرپـەیی دەپەڕێتـە هـەناوی هـەموو ئـەو بزوتنـەوە نەتەوەییانـەوە رێبـازی نەتـەوەیی راسـتەقینە دەگرنەبـەر و ناهێڵێـت گەشـەبكەن و وەك حـەوت كورتەبالاكانی داستانە ئەفسانەییەكە دەكەونـە بەرچـاوی ناحـەزان یـا وەك (أصحاب الكهف) حەوت كەس و سەگێك .

ل. ٥٢و٥٣: " لە هاوینی ساڵی ١٩٧٦دا كاك فەرهاد ئەبدولقادرو كاك شێرزاد فاتیح هاتن بۆ بەرلین بۆلام. ئەز لەوەپێش ئەو دوو بەڕێزەم نەدەناسی. هەردووكیان خۆیان بەخـەڵكی كەركووك وئەندامی كاژێك بەمن ناساند و گوتیان, بەتاییەتیی هاتوون بۆلای من, چونكە بارودۆخی كاژێك زۆر خراپ بووە و پێویستە چارەسـەرێكی بكـرێ. پێیـا نمگوت لـە پـاش ئاشبەتاڵەوە كەبۆم دەركەوت ئەوانەی لەسەر بیروبۆچوونی نەتـەوەیی دەژمێـردرێن هـیچ هەڵوێستێكیان نەبوو دژ بە ئاشبەتاڵ, ئەگەرچی فەتاح ئاغای حەمەمین ئاغـای نـۆڕك (حەمەمین ئاغای زیێ و ئەورەحمان ئاغای نۆڕك بران. ن .ك.) كە ئەو دەمە فەرماندەری هێزی

خەبات بوو, خۆیی و هێزەکەی بەلایەنگری کاژێك دەدرانە قەڵەم, ئەز لەو کاتەوە خۆم بە مرۆڤێکی لەبارەی ڕێکخراوەوە, بە سەربەخۆ دەزانم ونامەوێ لەگەڵ هیچ ڕێکخراوێك کاربکەم و ئەگەر ئێوەش لە کاژێك ناڕازین, فەرموون لەکوردستان کۆنگرەیەك یان کۆنفرانسێك ببەستن بۆ هەموو ئەندامانی کاژێك, با ئەو کۆبوونەوەیە بڕیاربدا چی بکرێ. گوتیان ئەوەنابێ, چونکە ئەندامە خراپەکانی کاژێك دیسانەوە دێنەوە نێو کاژێك و ریسەکەمان دەکەنەوە بە موو.(گوتم ئەو ئەندامە خراپانە کێن؟) گوتیان هەر بۆ وێنە : حەمەی ئەزیز(دۆم), شێخ محەمەدی هەرسین و... ئەو جۆرە کەسانە نێوی کاژێکیان خراپ کردووە, بۆیە بەنێوی کاژێکەوە کارناکرێت و خەڵك کۆناکرێتەوە, لەبەر ئەوە پێویستە نێوی کاژێك بگۆڕدرێ. (گوتم ئەگەر کێشەکە هەر نێو بێ و بیروڕاو ڕێباز هەر کاژێکانە بێ, ئەوە زۆر گرنگ نییە, هەرچەندە نێویش ڕۆڵی خۆی هەیە." شایانی وتنە مامۆستا نەبەز نێوی پارتی سۆسیالیستی کورد(پاسۆك) دیاریدەکات بۆیان و ئەوانیش پێداگرییەکی زۆر دەکەن شتێکیشیان بۆبنووسێت وەك مانیفێست بڵاویبکەنەوە و ئەم کەموزۆر هیچ ئەرك و بەرپرسیارێتییەك ناخاتە ئەستۆی خۆی و ئەگەر کارەکانیانی پەسەندکرد دەستخۆشییان لێدەکات .ئەوانیش "بەڵێنیان دا, وابکەن."

** بارودۆخی کاژێك یەکجار خراپ بوو, ئەوە راستییەکە هیچکام لەهاوبیرانی کاژێك لەسەری ناکۆك نین, نەك ئەو کاتە بەڵکو دەمێك بوو(خوم شێوابوو) چارەسەری بەپەلەی دەویست , بەڵام کێ بیکات؟ نەخێر نەکەس هاتە پێشەوە و نە بیر لەهیچ چارەسەرێکیش کراوەتەوە مەگەر ئەوەی دکتۆر عەبدوڵلا ئاگرین دەیلێت لەگەڵ کاك شێرکۆی هەژاردا خەریکیبوون , چونکە نەك بارودۆخە خراپەکە , بەلکو رێکخراوەکەش کەس خۆی نەدەکردە خاوەنی , هەولی سازدانی کۆبونەوەیەك , کۆنفرانسێك بدات بۆ هەڵسەنگاندنی بار و دۆخەکە بەگشتیی و دیاریکردنی تەنگەژەو خاڵە لاوازەکان بەتایبەتی و دۆزینەوەی چارەسەری گونجاو و کاژێك بکەوێتەوە

سەرپێی خۆی .نەك هیچ دەست پێشخەرییەك نەكرا و هەنگاوێك نەنرا ,بەڵكو وەك دەردی بێدەرمان تەماشادەكرا, كە ئەنجامەكەی هەر وشكبوونەوە و لەناوچوونە و ئەوەتە ئیستەش كاژیك لەنێوان ژیان و مردندا راكشاوە و تەنها بە(رۆح) زیندووە.

فەتاح ئاغا هەموو هاوكارییەكی هاوبیرانی دەكرد, بەلام دڵسۆزیەكەی بۆ بارزانی بێسنووربوو, لە هیچ كات و شوێنیكیشدا ئەوەی نەشاردۆتەوەو راشكاوانە بەدۆست و دوژمنی وتووە(پێی بارزانی لە كویێ بیت , سەری من لە وێیە.) بەلام ئەوەی لای من پرسیارەو چەندین جاریش لای هاوبیران وروژاندوومە بەتایبەتی لای هاوبیران شێركۆبێكەس, كامیل ژیر,عەبدوڵڵا ئاگرین,ئایا مرۆڤ چۆن لەیەك كاتدا خۆی بە دوو رێبازی جیاوازەوە دەبەستێتەوە و دەكرێت دڵسۆزی هەردوو رێبازەكەش بێت . بیەوەی یا نەیەوێت لایەكیان لەپێشترەو بەسەر ئەوی دیكەدا دەیشكێنێتەوە .شەهید كاك فەتاح ئاوهابوو, بەلام لەبەرژەوەندیی بارزانی.

ئامادەبووانی گرووپەكەی پێنجوین لەكۆبوونەوەكەی گوندی (بناوەسووتە)كە بلاڤۆكێكیان دژی كاژیك بۆ بلاوكرایەوەو ئیتر هیچی دیكەی بەدوادا نەهات , ئەوان ودواتریش دامەزرێنەرانی پاسۆك رەخنەكانیان لە كاژیك لەجێگەی خۆیدابوو, بەو پێیە بیركردنەوە لە گۆڕینی ناوی كاژیك بیرێكی درووستبوو, ئاخر بە نارەوا جێگەدەستی رەش وچەپەڵ و پوخلەواتی ئەموئەوی كەم بەدواوە نەبوو, بەلام كە هەموو ئەندامانی كاژیك بانگ نەكرێن بۆ كۆنگرە

, نـەبا ئەندامـە خراپـەکان دیسـانەوە بێنـەوە نێـو کاژێـك بەڕاسـت نـازانم و بیانوویەکی لاوازیشە چونکە کاك محەمەدی عەزیز و شێخ محەمـەدی هەرسـین لە دوای هەرەسی شۆڕشـی ئەیلوولـەوە هـەرگیز ئامادەنـەبوون تـوخنی هـیچ چـالاکییەکی کاژێـك بکـەون چـجای بەشـداریکردنی کـۆنگرە, هـەمووشمان دەزانین کەس بە تۆپزیی ناتوانێت خۆی بە رێکخراوێکدا بکات و خۆی بکاتە ئەندامی کۆنگرە...دکتۆر جەمالیش ناهەقی نەبوو ئەو بڕیارە بدات کـەدوور و بێبەرییـە لـە هـەموو رێکخراوێکـی رامیـاریی و لەگـەڵ هـیچ لایەنێکـدا کارناکـات, بـەڵام نامەگۆڕینـەوەی ئاسـایی لەگـەڵ مامۆسـتاکامیل ژیـر و مامۆســتا فایــەق عارفــدا هــەبوو, دەیتــوانی نامەیــەك بنێرێــت و لەســەردانەکەی١٩٧٦ی هــاوبیران فەرهادعەبـدولقادر و شـێرزاد فـاتیح و ناوەڕۆك و ئەنجامی چاوپێکەوتنەکە ئاگاداریان بکـات و ئـەوانیش ئاگـاداری بکەنەوە ئەو دوانە و هاوبیرەکانیان چییانکردووە و چی بـەدوادا دێت,جگـە لەوەشــهەر رێکخراوێکی(کاژیکانە)بــە هــەرناوێکی نوێــوە دابمــەزرێت باوەڕناکرێت لە پاسۆك بەهێزتر و لەو زۆرتری بۆبکرێت.

لا.٥٤: "... دوایی دەرکەوت کە ئەو کۆنگرەیەیان نەگرتووە و بێ کۆنگرە (پاسۆك) یـان دامەزراندووە و ئەوەشیان لەمن شاردۆتەوە. بێجگە لەمەش ئەوەشیان لـەمن شـاردەوە کـە ئەوانیش بەشداربوون لەگەڵ شێرکۆی هەژار و محەمەد مستەفا لەو بلاڤۆکـەدا کـە دژ بـە سەرکردەیەتیی کاژێـك دەریـانکردووە. ئەمـەش دەچـێتە ریـزی نـاپـاکی و فێلکردنـەوە. بۆیەکەمجار لە دکتۆر کەمال فوئادم بیست کەلەکۆتایی زستانی١٩٧٤دا, بەر لە ئاشبەتاڵ کــردن بەشــۆڕش لەبــەهاری١٩٧٥دا, بلاڤۆکێــك لەکوردســتان بلاوکراوەتــەوە لــەدژی

سەرکردایەتیی کاژیک و گوایە ئەو سەرکردایەتییە هەڵپەسێردراوە و سەرکردایەتییەکی نوێ دانراوە..."

** مــن هــەتا هاتمــە ئــەورووپاو بــە خزمــەت دکتــۆر نەبــەز گەیشــتم , وامدەزانی ئاگای لە خشەی مارومێرووە, بەڵام ئەوەتــە کــەموزۆر ئاگــاداری شتێك نــەبووە کەهــەتا ئــەمڕۆش زۆر گــرنگ و پــیرۆزە بەلایــەوە, مەبەســتم کاژیك و دامــەزراندنی کاژیکە بەو کــوێرەوەری و دەردی ســەرییە ودواتــر لــە ١٩٧٥ دا چــەند هــاوبیرێکی لاو و ســەرگەرم بلاڤــۆکێکی (گومــانلێکراو) دەردەکەن و بڕیاری وەدەرنانی ـ دەرکردنی(حەوتەوانەکــە) لــە کاژیــك دەدەن کە دامــەزرێنەران و سەرکردایەتیش بوون . پێویستە ئەوەش بڵێم کە ئاســتی رۆشنبیریی ئەوانەی نووسیبویان نەك زۆر نزم نەبوو,وەك مامۆســتا دەڵێــت, بەڵکو بەهیچ جۆرێك نزم نەبوو ... ئینجا قوربان گیان نازانم تۆ بەو هەمــوو ئەزموونــەی ژیــان و دووره وڵاتــی و تەنیاییــە چــۆن نــەجارێك و نــەدوان و نەسیان ریشی خۆت دەدایە دەست کەسانێك ئەوان تۆ ناسدەکەن و تــۆ ئــەوان ناسناکەیت , وەك فەریاد فازیل عومەر, سەروەت عــەلی (کــوردۆ عــەلی) , فــەرهاد عەبــدولقادر , شــێرزادفاتیح , ئــازاد مســتەفا..... کــورد دەڵێــت (جارێکت خەڵەتاندم خوابتگرێ , ئەگەر دووجارت خەڵەتاندم خوا خۆم بگرێ).خۆتۆ لەگەڵ خانەوادەکەتاندا لەسلێمانی نامەتان لە نێواندا بوو, هــەروەها لەگەڵ مامۆستایان کامیل ژیر و فایەق عارف وعەبدوڵڵا ئاگریداو هــەواڵ و دەنگوباسی کوردستانیشت پێدەگەیشت , من دووجار نامەی تــۆم دیــوە کــە بــە ناونیشــانی بــەڕێز فاتمــە خــانی حــاجی ... نــاردبووت کــەوابزانم جــەنابی

دایکتانە.لــەو دواییانەشــدا(ئەگەرهەڵەنەبم١٩٨٠) نامەیــەکت بــە کــاك بــەختیاری بــرای هــاوبیر بروسـکەدا نــاردبوو, پێشـنیازی کارێکـت کردبـوو, هاوبیران لە کوردستان بیکەن,کارەکە زۆر گـرنگ و هەسـتیاربوو,لە دەرەوەی وڵات قســەی لەســەرکرابوو,هەر ئــەوە مــابوو هــاوبیرانیش بڕیــاری لەسەربدەن,کارەکە دەکرا,بەڵام ئەنجامەکەی بـاش نـەدەبوو, نـاو و ناوبـانگی نەتەوەییەکانی لەکەدار دەکرد. لەکۆبونەوەکەی هاوبیراندا لە ماڵی مامۆستا فایەق عارف بە ئامادەبوونی (فایەق عارف , کامیل ژیر , محەمـەد مەجیـد ئەصـڵان , عـومـەر شـەمەیی , مـژدە تـاهیر, نـوری کـەریم) پێشـنیازەکە پەسەند نەکراو بەکاك بەختیاردا وەڵامەکەمان بۆ ناردیتەوە . ئـەوەی لێـرەدا سەرنجراکێشە ئەوەیە کاك عەبدوڵڵا ئاگرین لەو کۆبوونەوەیـەدا نـەبوو, مـن خودی خۆم بەلامەوە سەیر بوو, کە پرسیارم کرد مامۆستایان کامیـل ژیـر و فایــەق عــارف وەڵامــەکانیان جـووت نەدەوەسـتانەوە وەك ئــەوەی (شـتێك لەئارادا بێت) بۆیە کە کاك عەبدوڵڵام ئاگادار کرد دەرکـەوت هـیچ نازانێـت لــەو بارەیــەوە و ئــەوە لــەمن دەیبیســتێت , دوای مــن عـومــەر شــەمەییش ئاگاداری کردبوو. ئەمەش بەر لـە هــەموو شـتێك نیشـانەی ئەوەیـە نـاوبراو پەیوەنـدیی بــە (ســەرکردایەتیی) کاژیکــەوە نــەبووە کــە ئــەو کاتــە تــەنها مامۆستایان کامیل ژیر و فایەق عارف لە باشوور بوون و مامۆستا ئەحمـەد هــەردیش پەنابــەر بــوو لــە ئێـران, بـۆ مێـژووش دەڵـێم کـاك عـەبـدوڵڵا زۆر بەگەرمی دەستخۆشی لێکردین کە نەچووینەتە ژێر ئەو بارەو هەنگاومان بـۆ نــەنا و بەهــەمان ڕێگـای خۆیـدا ناردمانــەوە بـۆ نێرەرەکـەی کـە هەمیشـە

دەیەوێت هاوبیران (هەنگاو بنێن و بجوڵێن) و ئەویش لـە دوورەوە چـاودێریی ئەنجامەکان بکـات و بزانێـت کـار بەچـیدەگات ! ئـاگرین نـاوی یـەکێك لـە ئامادەبووانیشی هێنـا کـە (حـەز لـەو جـۆرە کارانـە دەکـات) و راستیشـی دەکرد, یەکێکمان هەر زوو قەڵەم و قاقەزی هێناو وتی (با وتەیـەکی کـورت بنووسـم لـەویً دەیخوێنمـەوە) بەراسـتی شـەنوکەوکردنی ئـەم خاڵـە تێهەڵچـوونێکی قـووڵی گەرەکـە و تـەنیا بـە منـیش ئـەنجام نادرێـت و مامۆستایان فایەق عارف وکامیل ژیر و عەبدوڵڵا ئاگرین وهاوبیران محەمـەد مەجید ئەصلان و مژدە تاهیریش هـەتا زووتـر بۆچـوونی خۆیـان رابگەیـەنن درەنگە .

لا. ٥٥: " ئەز هەتا نامیلکەکەی ئەبدوڵڵا ئـاگرینم نـەدیبوو لـە بـەهاری٢٠١٣دا, ئـەو بلاڤۆکـەم لـەوە پێش نـەدیبوو. سـەرنجراکێش ئەوەیـە نێـوی سـەرکردەکانی کـاژێکی تێدایە ,بەڵام نێوی کاك حەمەی ئەزیز(دۆم) و شێخ محەمەد هەرسینی تێدانییە. ئەمـەش بۆخۆی پرسیارێکە کە دەبێ لە ئەبدوڵڵا ئاگرین و (خاڵە حەمە) ی ئەبدوڵڵا بکرێ. ئەوەش دەبێ بگوترێ کە پاش ئەو بلاڤۆکە ئێـدی هیچـی دیکـە دەرنەچوو(دەرنەچـووە) لەلایـەن (سەرکردەیەتیی نوێی)کاژێکەوە. وادیارە ئەوانە هەر ئەوفەرمانە سپێردراوە پێیان. ئەوجا ئەگـەر کۆتـایی بلاڤۆکەکـە تەماشـا بکـرێ, داوای (حـوکمی زاتـی راسـتەقینە) دەکـا بەسەرۆکایەتی بارزانی و باسی (برا شیوعییەکانی قیادەی مەرکەزی)دەکا, ئەوسا تێدەگەین کە کێ لە پشت دەرچوونی ئەم بلاڤۆکەوە بوو!! کە ئێستە ئەبدوڵڵا ئاگرین دەیەوەێ ئەمـە بشارێتەوە لێمان ."

** مامۆستا گیان, ئەو دوانە , شێخ محەمەدی هەرسین و محەمـەد عـەزیز کـە لـەدوای ١٩٦٤ەوە چـوونە دەرەوە و لـەبارەگای بـارزانی گیرسـانەوە و

پشتیان کردە کاژێك و هاوبیرەکانی دوێنێیان , ئیتر بڕای بڕ هاوبیرانی کاژێك ودواتریش هاوبیرانی پاسۆك ئەو دوانەیان , نە بە کاژێك و نەبە هاوبیر نەژماردووە , ئیتر چۆن بەسەرکردە ناویان دەهێنن؟ ئەو سەرکردە نوێیانەش(خوداعەفوویان بکات) تەقینەوەکەیان و هاتنە دەرەوە یان لە قومقومە تونوتۆڵ داخراوەکەی کاژێك , دەتوانین چەندین خوێندنەوەی پوزەتیڤ و نێگەتیڤیشی بۆ بکەین بەڵام بەو شێوە نەشیاوەی کەخۆیان و ڕێبازەکەیان بەجەماوەر ناساند, گومان و نیشانەی پرسیاری زۆر و زلی خستە سەریان . نازانم ڕێکخراوێك پۆستی بەرپرسیی ئاسایشی نەتەوەیی تێدابێت کە ئەو کات ئەو پۆستە تەنها لەحکوومەتی هەرێمە یەکگرتووەکانی ئەمەریکادا هەبوو, چۆن بە حوکمی زاتیی رازی دەبێت ؟ باسەکەمان ئەو دوو برادەرە بوو,شەهید شێخ محەمەدی هەرسین و کاك محەمەد عەزیز , پرسیارێکی زۆر گرنگیش ئەوەیە: ئەوان چۆن وازوو, لەماوەیەکی ریکۆردا بەیەك قەڵەمباز لە سلێمانییەوە گەیشتنە لای بارزانی و دامەزران و بوون بە کارگێڕی بارەگای بارزانی وهاوکار و جێگە باوەڕ ومتمانەی خودی بارزانی و بارەگای بارزانی و پۆستی باڵاشیان لە شۆڕشدا وەرگرت , کە سەرزارەکیی بە ئەندامی کارگێڕی بارەگای بارزانی دەناسران . ئاخر بارزانی مستەفا باوەڕی بەهەمووکەس نەدەکرد , بە نزیکەکان و باوەڕپێکراوەکانی خویشی دەوت : ئەوەی دێت و شتێکت پێدەڵێت یا بۆت دەگێڕێتەوە , تۆ وابزانە هەرهەمووی درۆیە! بۆیە گەشتە ئەفسوناوییەکەی

ئەو دووبرادەرەم هەروەك بەسەرهاتی کوڕی چیرۆکەکانی گویّ ئاگردان دیّتـە بەرچاوکە(لە پریّ دەبیّ بەکوڕیّ) .

ل٥٦. ,٥٧ : " لە١٩٧٧/٧/٦دا مامۆستا فایەق ئارف کە یەکێك بوو لەحەوتەوانەی کاژیك هات, بۆ بەرلینی رۆژاوا بۆ سەردانم, کە لیێم پرسی ئەو داخۆیانییە چـی بووکـە لـە دژی سەرکردەیەتیی کاژیك دەرچووە, گوتی (ئەوە دەستی گەلیێك لایەنی تیێدابوو, دەستی پارتی , ساواك, دەستی تاقمیێك لەکۆمۆنیستەکانی سەر بە ئەزیزولحاجی فەیلی کە بوویـوو بـە نۆکەری بەئسییەکان, دەستی بەئسیش...هتد, ئەوە کاریێکی یەك لایەنە نەبوو(گوتم) باشە ئیێـوە هـیچ وەرامیێـك ,هەلۆیێسـتیێك, بەرپیێچـدانەوەیەکتان پیشـاندا بەرامبـەر بـەوە؟ گوتی(نەخیێر), گوتم (باشە, ئیێوە کۆنگرەتان بەست, پاش گەڕانەوەی مامۆستا شیێرزاد و کاك فەرهاد بۆ کوردستان؟) لەمەدا باسی هاتنی ئەبدوللاّ ئاگرین و شیێرکۆی هەژار وکـاك فەرهاد ئەبدولقادر ومامۆستا شیێرزادم گیێڕایەوە بۆی, گوتی نە ئەوبرادەرانە هـاتوون بـۆ لامان و نە کۆنگرەش گیراوە و ئیێستە حیزبیێك بـەنیێوی پاسـۆکەوە دامـەزراوە کـە ئیێمـەی تیێدانین.) هەروەها مامۆستا فایەق گوتی (شیێرکۆی هەژار و ئەبدوللاّ ئاگرین وەك مـەقاش بەکارهیێندراون.) سالاّنیێك دوای ئەمە ملازم مەنسوور حەفید گوتی ئـەو بلاڤۆکـەی دژ بـە سەرکردەیەتیی کاژیك بوو لەلایەن شیێرکۆی هەژار وفاروقی مەلا مستەفاوە دەرکرابوو. "

** دوای شەهیدبوونی ئەحمەدی حاجی مەحمود, ناسراو بە ئەحمەد حـەللاق کـە جـەلادەکانی نـازم گـزار بەبەرچـاوی عـەزیز حاجـەوە بـە چـەقۆیەکی سەروریش تاشین ئەلّقاو ئەلّق سەریان بڕی , عەزیز حاج ئەژنۆی شکا, رووخا وچۆکیدادا و چووە پالّ بەعسـییەکان وخزمەتیانـەوە و ئـەوانیش لەپاداشـتدا کردیان بە کونسولّی عیّراق لە بـراغ , سـەرکردەکانی دیکەشـیان روویـان لـە کوردسـتان کـرد و دەیانویسـت ڕیّبـازیّکی نەتـەوەیی سۆسیالیسـتانە یـا مارکسییانە بگرن بەلاّم هیّزو پیّزیّکی ئەوتۆیان نەمابوو, هەولّیشیاندەدا لـە

کاژێك نزیك ببنەوە و سەرکردەکانی دەیانوت کاژێك کۆمەڵێکی پوخت و ئامادەن بەلام عەبدوڵڵا ئاگرین لەو ئاستەدانییە رابەریی بکات . چەندین جار ئەم قسەیەم بیستووەو چەند جارێکیش بەتایبەتی داویانە بەگوێی مندا کە نزیکم لە کاك عەبدوڵڵا ئاگرینەوە بەڵام هەموو جارێك (کاژیکانە) خۆم واپیشان دەدا لەو بارەیەوە هیچ نازانم و بیر و باوەڕی رامیاریی کاك عەبدوڵڵاشم بۆ دەرنەکەوتووە ! ئەوان پرۆژەیەکیان هەبوو رێکخستنێکی (نەتەوەیی سووربا‌و - نەتەوەیی مارکسییانە) دابمەزرینن و لەگەڵ نەتەوەییەکاندا بەشێوەیەك لەشێوەکان کارو چالاکییەکانیان یەکبخەن هەتا بەئاستی یەکگرتنیش دەگات . جارێك بە رێکەوت چەند ئەندامێکی سەرکردایەتییانم لەماڵی خاڵۆم(مامۆستا فەرەج ئەحمەد بابان) بینی و نزیکەی٤٥ خولەکێك وەڵامی پرسیارەکانیانم دەدایەوە, یەکێکیان کە زۆر پرسیاری دەکرد ناوی (عامر) بوو , دواتر زانیم کاك فاروقی مەلا مستەفاش یەکێکیان بوو, من نەمدەناسی و ئەویش خۆی ئاشکرانەکرد.(ئەم دانیشتنەم لە کتێبی پانۆڕامای دیرۆکی کورد دا بە درێژی باسکردووە) ئەوەبوو چەند هەنگاوێکیشیان هاویشت وەك لێکۆڵینەوە و بەدواداچوونی تاوانەکەی کانی ماسیی (بەمەبەستی یەکلاییکردنەوەو داخستنی فایلەکە) و دادگاییکردنی چەند گومانلێکراوێك کە یەکێکیان عەبدوڵڵا محەمەد بوو, ناسراو بە عەبەلالە ,لەلایەن مامۆستا فەرەج بابان وپارێزەر حەمەسدیق مەحموود, ئەنجامی لێکۆڵینەوەکەش ئەوەبوو(لێکۆڵەرەوەکان)بڕیاردەدەن بەڵگەی تاوانبارکردن لەبەردەستدا نییە

وگومانلێکراوەکـە بێتاوانــە. ئــەو باڵــەی پــارتی کۆمۆنیســتی عێــراق کاردانەوەیـەکی پـۆزەتیڤ لـەکاژیك نـابینن, بۆیـە روودەکەنـە نـەیارەکانی سەرکردایەتییەکەی و پەیوەندی بەوکۆمەڵە هاوبیرە خوێنگەرمـەوە دەبەسـتن وکەینوبەینێك دەکەن , بەڵام ئەوان بەوهەموو ئەزموونەی چل سـاڵێك کـارو چـالاکیی رامیــاریی خۆیانــەوە, کارەکــە بــەهاوبیرەکان دەکــەن و خۆیــان لەدوورەوە چاودێری کاردانـەوەو ئەنجامـەکان دەکـەن و بەشـێوەیەکی نیمچـە ئاشـکراش بەیانەکـەی ئـەو هاوبیرانـەیان بڵاودەکـردەوە کـە سـەرکردایەتیی کاژیکیان لە کارخستبوو, لـە شـوێنیدا سـەرکردایەتییەکی نوێیـان لـەخۆیان دانــابوو . داینــەمۆی پرۆژەکــەی برادەرانــی کۆمۆنیســت کــاك فــاروقی مەلامستەفا(ئەنـدامی سـەرکردایەتی باڵەکـەی ناوەنـدی سـەرکردایەتیی - پارتی کۆمۆنستی عێراق) بوو بەهاوکاریی کاك شێرکۆی هەژار موکریـانی - دەمڕاسـتی گرووپــە دابڕاوەکــەی کاژیــك .دەســگای پاراســتنیش هــەمان بلاڤۆکی بڵاودەکردەوە , خودی خۆم ئەو بەیانەم لە سێ کەس وەرگرت: کـاك فاروقی مەلا مستەفا , جەمالی عومـەر مڵۆزم سـەر بـەپارتی و(ش . ح . م)کە سەر بە دەسگای پاراستنی شۆڕش بوو, ژێربـەژێریش خۆفرۆشـە و کـار بــۆ دەســگانهێنییەکانی حکومــەتی بەعســییەکانی بەغــدا دەکــات و دەستەکەشــی نەکەوتــە روو هــەتا راپەڕینــە مەزنەکــەی بــەهاری١٩٩١ی جــەماوەری کوردســتانی باشــوور, ئەوکاتــە دەرکــەوت کــە یــەکێك لــە خزمەتەکانی بۆ دوژمن , شانەیەکی رێکخسـتنەکانی حیزبـی سۆسیالیسـتی کوردستان (حسك) ی بـۆ دوژمـن ئاشـکراکردووە و بـەو هۆیـەوە جـەمالی

حەمە نوقڵە و مامۆستا مەحمودی حاجی عومەری شاناز دەستگیرکران , جەمال بەرپرسی شانەکە بوو , لە زینداکانی مەرگدا لە مووصڵ لەسێدارەدراو گەیشتە کاروانی شەهیدە نەمرەکان و مەحموودیش هیچی لەسەر ساغنەبووەوە لەمەرگ رزگاربوو.

ل٥٧. , ٥٨ , ٥٩ :کاك حەمەی عەزیز لەسیمینارەکەی هاوینی١٩٧٧دا کە بۆ مامۆستا سازکرابوو لەشاری دۆرتمونـد, خۆی بە مامۆستا نەبەز ناساندووە و وەهای پیشانداوە کەتازە هاتۆتە ئەڵەمانیاو ئارەزووشی نەدەکرد لەبارەی کاژیکەوە بدوێت وەك چۆن لە شۆڕشیشدا نزیکیان نەدەکەوت.ئەمە سەرباری ئەوەی بەهیچ جۆرێکیش بەمامۆستای نەوتووە لەشۆڕشدا بالادەست بووە. مامۆستا نەبەز ئەو خۆناساندنە بەجۆرە باسدەکات: **" لەو بۆنەیەدا کاك محەمەد ئەزیز(حەمەی ئەزە دۆم) خۆی بەمن ناساند, کەتا ئەو کاتە نەدیبووم نەدەمناسی.کەویستم باسیی کاژیك و بارۆدخی هاوبیرانی کوردستان بپرسم لێی, هەستم کرد نایەوێ لەوبارەیەوە زۆرقسەبکا, وامزانی تازەهاتووە و دەترسێ, بەلام دوایی زانیم کە دووساڵ پێش ئەوکاتە هاتووە بۆ ئەڵەمانیا و ئەز نەمزانیوە.بەکورتیی, باسی بارودۆخی ئابووریی خۆی کرد کەزۆر خرا پە,لەبەر ئەوە هێندەك یارمەتیم دا.دوایی هاوبیر ئومەر کەرکووکیی کەوەك پێشمەرگە لەشۆڕشی ئەیلوولدا کاك محەمەدی ئەزیزی ناسیبوو گوتی لەشۆڕشدا دەسەلاتی زۆر دەرۆی ولەبارزانی وحەبیب محەمەد کەریمی سکرتێری پارتییەوە زۆر نێزیك بوو, پارەی باشی بەدەستبوو, بەیەك و شەش چییە, باسی کاژیك نەدەبیسترا لێی, هەرکەسێکیش کاژیك بووایە نێزیك نەدەبووەوە لێی... هەرلەو ماوەیەدا رۆژێکیان شێخ محەمەدی هەرسین تەلەفونیکرد بۆم وگوتی حەزدەکا چاوی پێم بکەوێ, لەلایەن برادەرانەوە لەکوردستان هێندەك دەنگوباسی هێناوە بۆم.چووم بۆ هامبۆرگ بۆلای. وەك دەرکەوت بۆم هیچ دەنگوباسێکی بالکێشی پێنەبوو, بەلام زۆر تکایکرد**

کەیارمەتی بدەم بۆکڕینی ترومبێلێك... سێ چوار مانگی پێچوو, جارەکی دیی حەمەی هەرسین تەلەفونیکردەوە." ئەمجارەیان لەبەرلین یەکتر دەبینن و ئەم گفتوگۆیە دەکەن : " گوتم تکایە باسێکی کاژێك بکە لەو کاتەوە کە ئێوە چوونە نێو کاژێکەوە.گوتی مەبەستت لە (ئێوە) چییە؟ گوتم پارتی گەلی کورد. گوتی ئێمە بووینە هۆی پاراستنی برادەرانی کاژێك, ئەگەرنا یەکێکیان نەدەمان. گوتم چۆن؟ گوتی داروودەستەی برایم و جەلال وایان لەبارزانی گەیاندبوو, کە کاژێك دەیەوێ دەست بەسەر شۆڕش و هەموو شتێکدا بگرێ و ئەگەر فریانەکەوتینایە ئەنجامی زۆرخراپی دەبوو.گوتم ئەنجامی خراپ وەکو چی؟ گوتی (وەکو ئەوەی ئەوی گومانیان بکردایە لێی کە کاژێکە, ناچاریان دەکرد بچێ خۆی رادەستی ئێراق بکا. گوتم وەك هەواڵ گەیشتووە بەمن هیچ خراپەیەك نەماوە دژ بە کاژێك نەیکەن...ئەوجا گوتی بەڵام حەزدەکەم بڵێم کە ئێوە لێرە زۆر شتی خراپتان نووسیوە و بڵاوکردۆتەوە, چ لەبارەی پارتییەوە و چ لەبارەی ئێرانەوە, ئەمەش بارودۆخی ئێمەی لەوێ زۆر شلۆق کردووە..."

** کاژێك بەگشتی ودکتۆرنەبەز بەتایبەتیی رەخنەی توندی لەپارتی دەگرت وەك حیزب بەڵام بێپەروا داکۆکی لەشۆڕش و رابەرەکەی دەکرد, بارزانیش هەر ئەوەی دەویست و ئێرانیش هیچ گلەییەکی لەوەنەبوو, هەردولاش , شاهەنشای ئێران و بارزانی مستەفاش رقیان لە هەموو حیزب و حیزبایەتییەك بوو .لێرەدا پرسیارێك بەزۆر خۆی دەسەپێنێت: ئایا کاك حەمەی عەزیز و شێخ محەمەدی هەرسین چۆن خۆیان بە مامۆستا ناساند, بەچ سیفەتێك؟دیارە پێشینەیەك هەبووە , ئەگەرنا,مامۆستا کەکاك حەمەی عەزیزناسناکات,چۆن باسی کاژێك و بارودۆخی هاوبیرانی کوردستان دەپرسێت لێی؟جگە لەوەش بۆ لەو باوەڕەدایە دەترسێت باسی کاژێك بکات چونکە تازە هاتووە, ئەمە لە کوێش لە ئەڵمانیا کە گرووپی رێکخراو هەن

بانگەشەی رازیست دەکەن دژی دەوڵەت!بەداخەوە مامۆستا لەهەندێك باسدا تەنها سەرکۆزەرەکەی بۆ گرتووین و خستوویەتییە بەر دیدەی خوێنەران بەڵام بنکۆزەرەکەی هەڵگرتووە و جاریٚ داپۆشیوە!ئەمە جگە لەوەی کاتێك شەهید شێخ محەمەدی هەرسین و محەمەد عەزیز لە شۆڕشدا دەستیان هەبوو(داروەدەستەی برایم وجەلال) نەك لەپارتی جیابوبوونەوە, تەنانەت لەمدیویش نەمابوون , چوبوونە ئەودیو,هەرچەندیش دەکەم لەو هەواڵە تێناگەم(...**ئەوی گومانیان بکردایە لێی کە کاژێکە,ناچاریان دەکرد بچیٚ خۆی رادەستی ئێراق بکا**). شێخ محەمەدی هەرسین یادی بەخێر ساڵی١٩٦٤دوای دایکی کاك سەلاح ,کچێکی دراوسێی ئێمەی خواست لە گەڕەکی شێخان ـ سلیمانی, خوشکی شەهید جەمالی حەمەی سابیر, هێشتا زەماوەندییان نەکردبوو, زۆربەی ئێواران کورتە سەردانێکی ماڵی خەزووری دەکرد . هەرچەند بهاتایە یەکێك یا دوو کەسی لەتەکدا بوو, ئەوان لای ئێمەی کوڕانی گەڕەك دەوەستان هەتا ئەو دەگەڕایەوە.دواتر ئەو هاوبیرانەم ناسیی , یەکێکیان کاك کەریمی شێخ حەسەنی چەخماخساز بوو . شێخ محەمەد کەلەهاتندا تەنها(کوڕینە ئێوارەتان باش) یٚکی پێدەوتین , ئەوە لە گەڕانەوەدا کورتە وانەیەکی سەرپێیی لەسەرکوردایەتی و ئەرکەکانمان بەرامبەر بە نەتەوەکەمان پێدەوتینەوە , ئێمەش ئەوەندە قسەکانیمان بەلاوە خۆش بوون ,حەزماندەکرد ئەو وانەیە زوو نەبڕێتەوە. شەهید شێخ محەمەد هەرسین وەك کاك حەمەی عەزیز نەبوو, کاژێك یا هەر هاوبیرێك پێویستییەکی بوویێت هاوکاریی کردووە,بەتایبەتیش ئەو ماوانەی بەر لە

ڕێکەوتنەکەی١١ئازاری١٩٧٠کە بەرپرسی لقی چواری سلێمانی بوولە ماوەت, دووای ڕێککەوتنەکەش یەکسەر بووە بەرپرسی لقی سێی کەرکووك , دوو خزممان لە کەرکووك کارێکیان کەوتبووە لقی سێ, هاتنە سلێمانی و نامەیەکی ئاساییم پێدان , شێخ زۆر ڕێزی گرتبوون وگورجوگۆل و بەدڵی خۆیان بەرێیکردبوون .

لا. ٦٠:"لە مانگی نیسانی١٩٧٨دا بیستم کە مامۆستائەحمەد هەردیی هاتووە بۆلەندەن, ئەو دەمە هێشتا لەئێران پەنابەربوو. لەبەرلینەوە چووم بۆ لای, لەماڵی دکتۆر شەفیق قەزازی زاوای میوان بوو, گوتی(دەڵێن حیزبێك بەنێوی پاسۆکەوە دامەزراوەو تۆیان کردووە بە براگەورەی خۆیان وهیچ پرسیێکیش بەمن نەکراوە) لەبارەی بانگکردنی هاوبیرانی کاژێکیشەوە بۆ کۆنگرە , (مامۆستا هەردیی گوتی: کەس پێوەندیی نەکردووە پێوە و هیچ کەسێکیش بانگی نەکردووە بۆ کۆنگرە) ئەوجا گوتی: (خۆ ئەگەر مەسەلەش هەر گۆڕینی نێوبێ, بەلام ڕێباز هەر ڕێبازی کاژێك بێ, ئەوا هیچ رەخنەیەکی نییە.) گوتم ئێوە لەماوەی ئەم (١٩) ساڵەدا, تەنێ(٣) نامەتان ناردووە بۆمن وجارێکیش کاك کامیل ژێر لەهاوینی١٩٧٠دا هاتووە بۆ سەردانی من. لەنامەیەکدا کە پاش بەیانی مارتی١٩٧٠ تۆخۆت ناردبووت, نووسیبووت کە دەبێ ئێمە لێرە نووسینی(توندوتیژ) بلاونەکەینەوە و باسی (ئۆتۆنۆمی) بکەین لەجیاتی سەربەخۆیی . ئەمە بێجگە لەوەی ئێوە لە مانگی شوباتی١٩٦٥بەولاوە تا ئەورۆ(نیسانی١٩٧٨) کە ١٤ساڵ دەکا,هیچ چالاکییەکتان نەبووە کە ئێمە لێرە ئاگامان لێی بێ. بەکورتی کەستان خۆتان نەکردووە بەخاوەنی کاژێك.ئەو هەموو چالاکییە کە لە ئەورووپا کراوە,ئێوە هیچ سووتتان وەرنەگرتووە لێی... مامۆستا هەردی گوتی: (بارودۆخی کوردستان وەك ئێرە نییە. ئەوی وەك کاژێك بناسرێ لەلایەن پارتی وکاربەدەستانی شۆڕش و حکوومەتی ئێراق و ئێرانەوە خوێنی رەوایە, ئەم کارانەی ئێوەش لێرە, ئێمەی لەوێ خستووەتە بەر مەترسیی لەنێوبردنەوە...هتد.) گوتم: باشە, وەك کاك کامیل ساڵی١٩٧٠گوتی: ئێوە لەکوردستان چەند کەسێکتان ناردۆتە نێو شۆڕشەوە کەبوونەتە ئەندامی پارتی و خۆیان لەمەلا مستەفا نێزیك کردووەتەوە, ئەی ئەوانە چی! چ خێرێکیان

هەیە بۆ کاژیك؟ گوتی: (ئەوانە هیچیان ناتوانن خزمەتی کاژیك بکەن. کاژیـك دوژمنـی یەکجار زۆرە.ئەو نووسینانەی کە ئێوە پاش ئاشبەتاڵ لێرە بڵاوتان کردووەتەوە, رکی پارتی یەکجار هەستاندووە...ئەوەی راستیبێ کاژیك هەر وەك بیر مـاوە, وەك رێکخـراو دەمێکـە نەماوە...) بەکورتی وەك کاك فەرهاد ئەبدولقادر وکاك شێرزاد فاتیح بەڵێنیان دا بەمن لە کوردسـتان کـۆنگرەی کاژیـك بگـرن وهـەموو هـاوبیرانی کاژیـك بـانگ بکـەن وکـۆنگرە بڕیاربدا(بڕیاری چارەنووسی کاژیك.ن.ك), ئەوە رووی نەداوە و پاسۆك وەك شتێکی نـوێ دروستبووە, نەك وەك جێگرەوەی کاژیك. ئەمەش هۆیەك بـوو لـەنێو هۆیـەکانی دیکـەدا, بۆدەرگەکردنەوە بە رووی کەسانی لە هەموو بابەتێك کەبتوانن دەستبگرن بەسەر پاسۆك داو پاسۆك بەرەو بێهێزبوون و تواندنەوە لەنێو پارتیدا ببەن لەلایەن ئەبدوڵڵا ئاگرینەوە. خۆ ئەگەر مامۆستایان ئەحمەد هەردی و فەرەیدوون ئەلی ئەمین و فایەق ئـارف و کامیـل ژیـر وئیحسان فوئاد بانگ بکرانایە بۆ کۆبوونەوە, دیارە رێبازی کارەکە جۆرێکی دیکە دەبوو.

**مامۆستایان فایەق عـارف و فەرەیـدوون عـەلی ئـەمین بەهیمـەت بـوون .بـەڵام فەرەیـدوون دوابـەدوای رێککەوتنەکـەی ١١ی مـارت١٩٧٠ی نێـوان سـەرکردایەتیی شۆرشـی کـورد و میریـی عێراق,لـە شـاخ گەڕایـەوە و بەیـەکجاریی دەسـتبەرداریی کاژیـك بـوو وگواسـتییەوە بـۆ بەغـدا و هاوسـەرگیریی لەگـەڵ خوشـکێکی مامۆسـتا موکـەڕەم تاڵـەبانی ئەنـدامی سەرکردایەتیی پارتی کۆمۆنیستی عێرقدا کـرد و کـاك ئاسـۆی پارێزگـاری سـلێمانی لەسـەر لیسـتی سـەوز نۆبـەرەی ئـەو هاوسەرگیرییەیە.ئیحسـان فوئادیش دەمێك بوو لە کاژیکدا نەمابوو.

مامۆستا هەردی لەئێرانەوە بە پەنابەریی دەچێت بـۆ لەنـدەن, بـا لـەخۆمان بپرسـین ئایـا دەسـگای سـاواك نەیـدەزانی مامۆسـتا هـەردی کاژیـك و ئەندامێکی دامەزرێنەری کاژیك و سەرکردایەتییەکەشیەتی؟ ئایا نەیـدەزانی

که دەچێت بـۆ ئـەورووپا چـیدەکات و پەیوەنـدی بـە کێـوە دەکـات؟ کاژێـك دوژمنی زۆربوو, دۆستیشی کەمنەبوون,هیزی خەبات ئەوەنـدە فـراوان ببـوو کرا بەدووهێز و پینج هەزار پیشمەرگەیەك لەسەر کاژێك حسیب دەکران.

پاسۆك باوەڕی بەسەرکردەکانی کاژێك نەبوو, هەر هـەموویانی بەترسـنۆك و بوودەڵەو هیچ لەباردا نەبوو دەژماردن. چەند جارێك دەمـەتەقـەو چەندوچـۆنم لەمبارەیەوە لەگەڵداکردوون , یەکەمجار کە ئەو رەخنە توندوتیژەم لە مـولازم شوان بیست مانگی نیسانی١٩٩١لە (سـەیران بەنـد) ی سەرسـنووری ئێـران وچـەنجارێکیش لـە شـەهیدی سـەرکردە مـولازم کـەریم هـەمان رەخنـەی توندوتیـژم بیسـتووە. پاسـۆك خۆشـیان کەسـانی وایـان نـەبوو, دیسـپلینیش زۆرکزبوو,سـەرکردەیەکی بـەتواناو هەڵکەوتووشـیان نـەبوو بتوانێـت وەك پێویست رابـەرییان بکـات , کەسـانی لـە خۆبـوردووی وەك شـەهید مـولازم کەریم سەلام و مولازم شـوان و ئـازاد مسـتەفاش هەرئەوەنـدە فریادەکـەوتن ...کێشەو نـاکۆکی ناوخۆیـان ئەوەنـدە زۆر بـوو, رێکخسـتنێکی بەقـەوارەو ژمارە بچووك بەئاسـتەم خـۆی لەبـەردادەگرت و پاسـۆك شـایانی ئافـەرین و رێزلێنانیشە کـە نەکـەوت و هـەتا قۆنـاغی دوای راپـەڕین لەسـەرپێی خـۆی وەسـتابوو و سـەربەخۆیی سیاسـیی و پێشـمەرگایەتیی خۆیشـی پاراسـت . رێکخسـتنەکە هـیچ گلەییـەکی لێناکرێـت , چـجای رەخنـە! ئـاخر پاسـۆك بەگشتیی لەمنداڵێکی هـەتیوی بـێ بـاوك و دایـك دەچـو, بـۆ پڕکردنـەوەی بۆشایی رابـەرێك داوایـان لـە مامۆسـتا ئەحمـەد هـەردی کـرد براگـەورەییان

بکات,مامۆستاش لەوتەمەنە هەڵکشاوەشدا چووبەدەنگیانەوەو ماوەیەکی لەگەڵدا گوزەرانن ...دواتریش عەلی بەگی جاف بانگکراو بووبە ئەندامی سەرکردایەتیی , عەلی بەگ لای من وتی (برا, ئەمانە زۆر وێرانن , رووناکبیریکیان تێدانییە!) هەرچەند من هاوڕای نەبووم ,شەهید ملازم کەریم سەلام رووناکبیر بوو, بەردەوامیش دەیخوێندەوە, جگە لەوەی بەراستیش سەرکردەیەکی هەڵکەوتووی جەنگی پارتیزانی بوو, بە شایەتیدانی جۆرەها پێشمەرگەو بەرپرسی لایەنەکان پێشمەرگەیەکی زرنگ و ئازاو بوێر و بەدەستی خۆی ئازابوو. دوای راپەڕین سەرەتا من لەگەڵ کاك عەبدوڵلا ئاگریندا پێکەوە برِیارماندا هاوکارییان بکەین و چووینە سەردانیان لە یەکێك لە بارەگاکانیاندا لە نزیك (سەهۆڵەکە) کە پێشمەرگەی دێرین کاك عومەر قەرەچەتانی بەرپرسی بوو , هەرچەند کاك عەبدوڵلا زۆریش(غایلە ـ تەحەففوز)ی هەبوو, وایدەزانیی هێشتا شەهید تۆفیقی نوری بەگ لەگەڵیانداماوە. پاسۆك بە ژمارە زۆر پەرەیسەند, بەو بۆنەیەوە بە شەهید مولازم کەریم وت: باوەڕمەکە ئەم ژمارە زۆرە میلاکی پاسۆك بێت, نیوەی بەرەوژوور لایەنەکانی دیکە ناردوویانن و یارمەتی مانگانەو چەك و خواردنیشیان لەسەر ئێمەیە.

عەبدوڵلا ئاگرین دەمێك بوو ئاواتی بوو ئەوکۆمەڵەیە بدات بەعەردا کە ئازاد مستەفایان بەسەرکردەی نەتەوەیی دەزانی کەلەگەڵ ئەمدا شیر و تیریان لەیەکتر دەسوو.

دکتۆر نەبەز کە بە مامۆستا ئەحمەد هەردی(یادی بەخێر) دەڵێت : (کەستان خۆتان نەکردووە بەخاوەنی کاژێك) راستییەکەی وتووە بەڵام هۆکاریش زۆرن و ئەوانیش قسەی خۆیان هەبوو, بەداخەوە نەیاندرکاندو بڵاویشیان نەکردەوە و باوەڕناکەم خستبێتیانەتە سەرکاغەز,بەڵکو خواو راستان رۆژێك رووناکی ببینن, ئەوانەی لەژیانیشدا ماون تەمەن درێژبن تەنها مامۆستایان کامیل ژیر و فایەق عارفە ئەگەر بینە قسە. کامیل ژیر نیازی نووسینەوەی مێژووی کاژیکی هەبوو,زۆریشی ئەنجام دابوو.مامۆستایان ئەحمەد هەردی و فەرەیدوون عەلی ئەمین یادیان بەخێر زۆر دڵسۆزو خەمخۆربوون,کاك هەردی کە دەینووسی شاکاری دەنووسی , بەتەنها چەند هۆنراوەیەك توانی ریزی پێشەوەی هۆنەرانی کورد بگرێت بەڵام لەنووسینداخاوو سستبوو(هەندێك دەڵێن تەمەڵ بوو) ساڵانێك خەریکی مێژووی بابانەکان بوو, هەرتەواونەبوو.چەند جارێك لەخزمەتیدا چووین بۆ پرسیارو زانیاری وەرگرتن لەخزمانی ئێمە وەك نوری بەگی ئەورەحمان بەگی قەپانچی(باوکی شەهیدتۆفیق نوری) وئەحمەدی رەشید بەگ(باوکی مامۆستا فەرەج بابان).بەداخەوە کاك فەرەیدونیش زووجێیهێشتین , ناهەقیشی نەبوو, بۆیە گلەیی لێناکرێت.ئەوەی ئاهێك بەدڵی خەمخۆرانی کوردا دەهێنێت وهیوابەخشە,کاکە دیاری بابانی پورزام لەم رۆژانەدا وتی مامۆستا ئەحمەد هەردی رەشنوسیی بیرەوەرییەکانی بە کاکە ئاری برای نوسیوەتەوە, بەراستی ئەوە بۆمن و بۆ هەرهەموو هاوبیرانی نەتەوەیی مژدەیە.

شوباتی٦٧ بۆ نیسانی٧٨کە دەکاتە١١ساڵ, دکتۆر نەبەز ئاگاداری چالاکییەکانی کاژیك نەبووە لەکوردستان و ئەوانیش کەڵکیان لەچالاکییەکانی ئەوروپا وەرنەگرتووە, ئیتر بۆ دەبێ دوژمنان لەسەر نووسینەکانی دکتۆرجەمال نەبەز گێچەڵ بەهاوبیرانی کاژیك بکەن لەکوردستان؟ ئەو کاتەش هێشتا دەکرا, مامۆستا نەبەز هەڵوێستی خۆی لەمەڕ ئەو چمکانە دەرببڕێت کە ئاگاداریان نەبووەو بەهوی سەردانی ئەو هاوبیرانەوە بیستوویەتی . خۆ ئەگەر ئەو چەند سەردانە نەبوایە مامۆستا نەبەز ئێستەش نەیدەزانی کاژیك و پارتی گەلی کورد یەکیان گرتووە ودووئەندامی سەرکردایەتی ئەو یەکگرتنە نێردراون بۆ پەنا بارزانی و١٩٧٥یش کۆمەڵێك لە هاوبیرە سەرگەرمەکان دوای وەرس بوون و بێهیوایی لەو شێوە نەزۆکەی کارکردنی کاژیك , سەرکردایەتییەکی نوێیان بۆ کاژیك هەڵبژارد...هتد. راستە کاژیك وەك بیر ماوە, وەك رێکخراو دەمێکە نەماوە, بەڵام دکتۆر نەبەز لە مامۆستا هەردی نەپرسیوە: بۆ؟ چۆن وبەچ بریارێك سەری کرا بەگۆمدا ؟لایەنێکی دیکەی زۆر روون وئاشکراش ئەوەیە, پاسۆك بە ژمارەو قەوارە ئەوەندە نەبوون تا هەموو بابەتێکی تێبکەوێ...زۆربەی هەرە زۆریشیان حەزیان نەدەکرد بچنە نێو پارتی یا یەکێتییەوە بەتایبەتیش شەهید مولازم کەریم شێخ سەلام.نەوشیروان مستەفا دەڵێت(مولازم کەریی پاسۆك ئەوە بەچاکتر دەبینێ سەرکردایەتیی کۆمەڵێك پێشمەرگە بکات وەك بێتە نێو یەکێتییەوە بە پلەی ئەندامی سەرکردایەتی. سەرەتای راپەڕینەکە کاك عەبدوڵلاو من دەستمان بە

هاوکـاریکردنی هـاوبیرانی پاسـۆك کرد ,بـۆ کۆکردنـەوە و هاتنەپێشـەوەی هـاوبیرانی دیکـەی کاژیـك ودرێـژەدان بەخـەبات لـەنێو پاسۆکدا ,لەسـەر داواکاریی مولازم کەریم سـەلام بەنامـەی فـەرمیی مەکتـەبی سیاسـییەوە , یەکەیەکە دەچوومە خزمەت هاوبیرانی کاژیك, بۆنموونە: فایەق عارف, برایم حـاجی کـەریم ,غەفورئەمین,سـەعید گەوهـەر, ئەحمـەد سـەلام ,عومـەر شـەمەیی, ئەحمـەد ئەمین,عەبدوڵلائەحمـەدکۆرناڵ, شـێخ جـەلال بـەردە زەردی,قادر عومەر, کەریم عومەر,...هتد. بەڵام هەندێکیان نەیاندەویست بێنە نـاوەوە و لەملاشـەوە تاقـە ئەنـدامێك هـەبوو حـەزی نـەدەکرد ئەوانـە بێنەناوەوە,کەهاتیشـن هـەر زوو دەرکـەوت چـەند ناکۆکـە لەگەڵیاندا,بەتایبەتیش لەگەڵ مامۆستافایەق عـارف و عومـەر شـەمەیی و بەوهۆیەشەوە ئەوانە و چەند هـاوبیرێکی کاژیـك بوونـە هـاودەنگی مـولازم شوان.

لا.٦٢ " کوردۆ گوتی (ئەندامی کاژیك بووە) گوتمان هیچ نامەیەکی کاژیکت هیناوە؟ ئەویش وەك ئەبدوڵلا ئاگرین وشیرکۆی هەژارو مامۆستا شیرزاد و کاك فەرهاد گوتی بە پەلە پروزکیٚ خۆی رزگارکردووەو لەبەر ئەوە فریای هیچ نەکەوتووە... بارودۆخی ئەوانـەی نەتـەوەیین لەکوردستان زۆر خراپە".

**رەوانشادکوردۆ عەلی-سەروەت عـەلی(٢٠١٦/١٢/١٨کۆچیدواییکرد) کە وتوویە ئەندامی کاژیك بـووە , بـەمانای لـە رابـووردوودا ئەنـدام بـووە. ئەگـەرنا دەبـوو بڵێـت (ئەنـدامی کاژیکـە) و ئەنـدامیش دەتـوانیٚ نامـەی پشتگیریی وەربگرێت و هەرگیز بارودۆخەکەش ئەوەندە خراپ نـەبووە فریـای

ئـەوە نەكـەون. ئەگـەر ئـەوەيان وتبێـت ئـەوە درۆيـەكى يـەكجار گەورەيـە. ئەمـەيان وەها ئەی كاك عـەبدوڵڵا چۆن ؟ خۆ ئەو مۆرەكـانی لقـی سـلێمانی، لیژنەی پەیوەندی و سەركردایەتیش بەدەست خۆیەوە بوو!! بۆیە ئەوە دەبێتـە پرسیارێكی زەق زەق و چەندین نیشـانەی سـەر سوڕمانیشـی بـە دوادا دێت نـــاوبراو١٩٧٢/٨/٢٤ بـــەرەسمی و بەپاســـپۆرتی عیراقـــی كەلەســـلیمانی دەریهیناو من كەفیلی بووم چوو بۆ ئەڵەمانیا و وتی تەنها تۆ دەزانیـت ئـەم سەفەرە دەكەم .

ل٦٣.: "**دوایی زانیم كە پاسۆك لەچەند كەسێك پێكهـاتووە: جـەلالی حـاجی حسـەین كەلۆش،فەرهاد ئەبدولقادر، شێركۆی هەژار، حەمەی مستەفا(ئازاد) و چەند ئەفسەرێك: ملازم مەنسوور حەفید، ملازم كەریم، ملازم شوان، ملازم حەمە شەوقی...**" مامۆستا نەبەز هەر لەم لاپەڕەیەدا دەڵێت: " **سێ جار چووم بۆ ڤیەننا بۆ سەردانی كوردۆ، ئەو دەمە زانیم كاك جەلال لەگەڵ هێندەك لەوانەی بوونەتـە ئەنـدامی كۆمیتـەی پاسـۆك ، وەك مـلازم مەنسوورحەفید وملازم شوان و كاك فەرهاد ئەبدولقادر و شێركۆی هەژار ومحەمەد مسـتەفا ناكۆكیی هەیە...جەلال وفەرهاد جیابوونەوە وجەلال چـۆتە سـوریا و فـەرهادیش چـۆتە سوید.**"

** من نامەوێت بچمە شەنوكەوكردنی ئەو باسـانەوە كـە پەیوەنـدییان بـە پاسـۆكەوەهەیە، تـەنها ئەوەنـدە دەڵـێم كـە یـەكێك لەهویـەكانی نـاكۆكیی شەهیدی جوانەمەرگ جەلالی حاجی حسێن لەتەك هاوبیرەكانیدا و تەنانـەت شەهید ملازم كەریمیش ، چەند خالێك بوو : ئاستی خوێنـدەواریی، پەنابرنـە بەر هێزو بـەكارهێنانی چـەك بـۆ بەلاداخسـتنی ناكۆكییـەكان. كـاك جـەلال

کــورێکی ئــازاو جەربــەزە بــوو, زۆریــش باوەڕبــەخۆ بــوو, ســەرەتای دروستبوونەوەی شۆڕشی نوێ ,لەکۆبوونەوەیەکی فراوانی هەموو لایەنەکانـدا لە شارباژێر, مام جەلال ناوی لایەنەکان دەخوێنێتەوە و ئەوانیش لەلایەکەوە بەجیا ریزدەبن . کە دەڵێت (نەتەوەییەکان), جەلال بەتەنها دەچێتە دەرەوەو وەك هێمای گرووپێك رادەوەستێت ! جارێکیان شـەهید جـەلال لـە سـلێمانی زۆر بە گەرمیو پێداگریی وتـی : زۆر پێویسـتمان بەئیوەمانانـە, براگـەورەی ئیمەن, بۆنایەنە دەرەوە و رابەریمان بکـەن؟ وتمـان ئـەی کـاك ئـازاد مسـتەفا رابەرتان نییە ؟ وتی : ئەوە هەر زۆر ئاسانە !

مامۆسـتا چـۆن ئاگـاداری ئـەم شـتانە نـەبوو, شـەماڵی جوانەمـەرگ لـە ئەڵەمانیا, بەختیار شەمەیی لە هۆلەندە,سەرداری صدیق ئەفەنـدی لەسـوید بەرپرسی رێکخستنی پاسۆك بوون .

هەموو ئەوانەی ناوێکیان هەبوو لەنێو پاسۆکدا , ناکۆك و ناتەبابوون, هـەتا (قووتدانی) پاسۆکیش شەهید مولازم کەریم وملازم شوان ناکۆك بوون بـەلام دەریان نەدەخست ,هەریەکەشیان هەوادارانی خۆیان هەبوو, شـوان پیـاوێکی ئــازاو بەهیمــەت, وشــك و رەق وکەمــدوو, لاپــەریز و تاســەر ئیســقان میلیتاریزم, بارەگای خـۆی بردبـووە رەوانـدز و لەگـەل خزمەکانیـدا سـەریان پێکەوە نابوو...لەگەڵ شەهید مولازم کەریم سەلامدا ساردییەکیان لەنێواندا بوو,بەڵام بە هـەردولا نەیانـدەهیش ببێتـە کێشـەو بکەوێتـە سـەرزاران.کاك عەبـدوڵڵا هەسـتیکردبو بـەڵام نەیـدەزانی هۆکارەکـان چـین .دەیویسـت

بیزانێت,جارو بارێك دەیوت تۆ لەگەل مولازم كەریم زۆر نزیكیت, هۆی ناكۆكییەكانیان چییە؟دوای راپەڕینەكەی١٩٩١كەپاسۆك بارەگای خۆی لە بیارەوە بردە قەلاچوالان, كاك عومەر قەرەچەتانی بارەگای خۆی جیابوو, هەر پەنجا مەتریش لەبارەگای گشتییەوە دووربوو, زۆرتریش لە سەربەخۆدەچوو. نانەواخانەیەكی چاكیشی هەبوو بەلاّم هەر بۆخۆیان بوو, نانێكی بەئێمە نەدەدا,كەسیش گلەیی وگازندەیەكی لێنەدەكرد... دواتر كەچەككرا لەسەر ئەوەی دەستی بەسەر لاندكرۆسەی كاك كەریمداگرت كە ئەودەم دوامۆدێل و ناوازەش بوو, ئینجا زانیم ئەو كارەی بە پشتی مام رۆستەم كردووە و دەستنێژی یەكێتییە لەناو پاسۆكدا.لاندكرۆسەكە لە پێشانگاكەی كاك صالّح حاجی ئەحمەدی سیرەمێرگ(صالّح میزەللی) دانرابوو بۆ فرۆشتن ,پەیوەندیم بە كاك صالّحەوە كرد كە ئەوە ئوتومبێلی پاسۆكە,وتی دلّنیابە لەم پێشانگایەدا كرین و فرۆشتنی پێوە ناكرێت , ئەوەندەم لە توانادایە.زۆرمان هەولّدا ئۆتومبیلەكە وەرگرینەوە,مام جەلالیش بەلێنیدا... بە ئاشتی هیچمان بۆنەكراو بەشەڕیش لە كێشی یەكێتیدا نەبووین (دامانە دەست خوا.)

لا.٧١: " لێرەدا دەبێ ئەوەش باس بكەم كە پێش بەستنی كۆنگرەكە لەبەرلین,هێندەك شت روویان دا, گومانی منیان بەرامبەر حەمەی مستەفا و كوردۆ ئەلیی قوولّتركردەوە:

١ـ كێشەی هاوبیر جەوادی مەلا لە كوردستان و هەولّدانی حەمەی مستەفا بۆلەناوبردنی.

٢ـ بوختان کردن بە ئەحمەد نەقیب و هەوڵدان بۆلەکەدارکردنی نێوونێوبانگی بەناڕەوا وەك خۆشخزمەتییەك بۆ ڕژێمی ئێران.

٣ـ بانگێشتکردنی حەمەی ئەزیز(حەمەی ئەزەدۆم) بۆ کۆنگرەکە, ئەگەرچی زۆربـەی زۆری ئەندامانی کۆمیتەی بەڕێوەبەرایەتیی کە لە رابوردووی حەمەی ئـەزیز ئاگـاداربوون, دژی ئەوەبوون بەشداربێ, کە لە کوردۆم پرسی بۆچی کاکەحەمەت بانگێشت کردووە بۆ کۆنگرە؟ ئەو خوێندکار نییە وگەلێك لەوانەی لەکوردستانەوە دەیناسن, رازی نین بەوەی ئەو بێتـە کۆنگرەکە.گوتی : (بەڕاستیی کاك حەمە منی منەتبارکردووە, مـانگی ٢٠٠مـارك دەنێـرێ بۆم.)(گوتم زۆر سەیرە... هاوینی١٩٧٧ کاك حەمەی ئەزیز کەدووساڵ بوو, بێ ئاگاداریی من وەك پەنابەر لە دۆرتمۆند دەژیا, بۆ یەکەمجار دیم و ناسـیم و لـە قسـەکردندا لەگـەڵی دەیگوت باری ئابووریی زۆر خراپە و منیش ئەوکاتە بەباشیی نەمدەناسی , پارەیەکم دایە وەك یارمەتیی ."

**کاك حەمەی عـەزیز چ لە نێو کاژیکداو چ لەبارەگای بارزانیش دەنـگ و ڕەنگی تایبەتیی هەبوو, زۆریش جێگەی باوەڕو متمانەی بارزانی و ئیـدریس و مەسـعوود بـوو. دوای ئاشـبەتاڵ وەك پەنابـەر دێتـە ئەڵـەمانیا, بـەڵام پەیوەندییەکی ئەوتۆی بە بنەماڵەکەوە نەمابوو, سـەیرە مامۆسـتا تەنانـەت نەیزانیوە لـە ئـەڵمانیاش دەژی! باوەڕبکـەن مـن وامـدەزانی دکتـۆر جـەمال نەبـەز ئاگـاداری خشـەی مـار و مێـرووە و هیچـی بەسـەردا تێناپـەڕێت و دەزانێـت لـە هەرچـوار پارچـەکەو وئـەورووپاش چـی دەگوزەرێـت لـەوەی پەیوەستە بە کورد و کێشـەی کـوردەوە, ئـاخر لـە کاژیکـدا زانیـاریی وەهـا کرنگ و هەستیارمان پێدەگەیشت کە شانازیی بە دەسگا هەواڵگرییە فراوان و باڵ درێژەکەیەوە بکەین کە دەستی دەگاتە هەموو شوێنێك ! توومـەز ئـەو زانیارییانـە لـە دەسـگایەکی دیکـە یـا بەرپرسـێکی ناسـراوی دەسـگایەکی

هەواڵگرییەوە دەهاتن !! کورد دەڵێت (ئاش لە خەیاڵێك و ئاشەوان لە خەیاڵێك)

هەرچۆنێك بێت دکتۆر نەبەز با حەمەی عەزیزیش ناسنەکات, بەڵام کاك محەمەد پێشتر ئەندامی کۆمیتەیەك بووە بەناوی سەرکردایەتیی کاژیك کە جەمال نەبەزیش یەکێك بوو لە ئەندامەکانی و لە١٩٦٢ ەوە لەئەڵەمانیا دەژیی (سەرکردایەتیی کاژیك هەموویان بە یەکسانیی پلەی ئەندامانی سەرکردایەتییەکەیان هەبوو, سکرتێر یا سەرۆك یا رابەر دیارینەکرابوو, پاسۆکیش هەروابوو) مەگەر کاك ئازاد مستەفا حەزیدەکرد بە سکرتێر ناوببرێت,یا هاوبیرانی پاسۆك حەزیان دەکرد ئەوانیش وەك لایەنەکانی گۆڕەپانی حیزب حیزبێنەی باشووردا ئەوانیش سکرتێریان هەبێت. لە نێو ئەوانەدا تەنها یەکێتی نیشتمیانی کوردستان سکرتێری گشتیی هەبوو کەلە رۆژی دامەزراندنییەوە لە ساڵی١٩٧٦داهەتا ئەمساڵیش٢٠١٦هەر لە پۆستەکەیدایە هەرچەند دەمێکیشە نەخۆشی برستی لێبڕیوەو لە پەلوپۆی خستووە.

ئەوەی لەم بوارەدا زۆر جێگەی سەرنجە,ئەم پرسیارە خۆی دەسەپێنێت: چۆن کاك حەمەی عەزیز کەچاك دەزانێت دکتۆر نەبەز لەئەڵەمانیایە و هەرنەبێت وەك دوکورد لەغەریبیی , دوکوردی خەڵکی سلێمانی, نەك سەردان ودیدەنیی , هەواڵ پرسییەکیشی نەکردووە و بگرە خۆیشی لێ ئاشکرانەکردووە , ئەوە یەك , یەکەودواش لەملاوە مامۆستا نەبەز بەپارە

یارمەتی کاك حەمەی عەزیز دەدات و لەولاشەوە کاکە حەمە مانگانەی بۆ کوردۆ عەلی بڕیوەتەوە؟ سەیرە , بانێکەو دوو هەوا, یا ڕۆن ڕژابوو؟ ئەم پرسیارەم ڕاستەوخۆ ڕووبەڕووی کاك حەمەی عەزیز کردەوە لە دانیشتنێکدا لە سلێمانی پالاس بە ئامادەبوونی دکتۆر ئەبوبەکر عومەر,لە وەلامدا وتی(سەر لەبەری ئەو قسانە درۆن,هەرگیز نەکڕوزاومەتەوە, من ئەوە چەندین ساڵە بەدەست دوو جۆر شێرپەنجەوە دەناڵێنم,گەدەم نییە,بەتەواوەتیی دەریانهێناوە نەکروزاومەتەوەو ناکڕووزێمەوە, ئێدی ئەوکات سپوساغ و لە هیچم کەمنەبوو,بۆ کڕوزاومەتەوە؟جەمال نەبەز هاتۆتە ماڵی من و وەك دیاری کە لە کوردەواریدا باوە پارەیەکی بە منداڵەکانم داوە.)

لا.٧٢: " حەمەی مستەفاکەینوبەینێکی ڕێکخست, ئاراس وەلی(کە ئێستە لە سوید دەژی)لەگەڵ خوشکەزایەکی جەلالی حاجی حسەین کە نێوی نیازە, حەمەی مستەفا هانی دابوون بۆ کوشتنی جەواد, بەلام جەواد هاتە دەست و پیلانەکە سەری نەگرت بۆیان."

** ئەو جۆرە کارانە ١٩٧٥ لە پێنجوین دەستی پێکرد : فرمانێکی رەش بۆ لەناوبردنی کاك فوئاد حەمەئەمین سەڕاج کە مەنجەلێك ئاوی لەکوڵ بکرێت بەسەریدا! خوێنەر دەخوازێت بزانێت ئەو کەینوبەینە چۆن بووە , دەشێت لە ئاوی لەکوڵ سەیرتر بووبێت ؟ حەمەی مستەفا بۆ هەوڵی کوشتنی جەواد مەلا دەدات ؟ ئەی هاتنە دەستەکەی کاك جەواد چۆن بووە,

یا دکتۆر نەبەز تەنها مەبەستی ئەوەیە کاك جەواد پیشتر پێیزانیـوەو فریـای خۆی کەوتووە یا دەستی گەیشتۆتە چەك و چنگ لەسەرشان هەڵیبڕیون؟ ئـەو خوشـکەزایەی شـەهیدی جوانەمـەرگ جـەلالی حـاجی حسـەینم دەناسـیی, لەشـــاری کـــوێلن _ ئەڵـــەمانیا لـــە دوکـــانێکی خواردەمـــەنی خێرا(ئیمبیس)کاریدەکرد,ئەم دواییانە پرسیارم کرد لەو دووکانە نەمابوو.

لا.٧٣: مامۆستا باسی شێخ ئەحمەدی نەقیب دەکات کە محەمەد مستەفا فەرمانیـداوە بـە کـوردۆ عـەلی ئـەم پیـاوە لـە رێکخـراوی خوێنـدکارانی سۆسیالیسـتی کـورد لـە ئەورووپا(سۆکسە)دەربکرێت چونکە ئێران رازی نییە! کوردۆش دەڵێت برادەری جەمال نەبەزە وناتوانین دەرییکـەین بـەلام بەئاشـکرا لـەنێو خەڵکـدا وتبـووی ئەحمـەد نـەقیب پیـاوی ئەمەریکایە. ئەوەی پێدەوت و نانی ماڵەکەشی دەخوارد! هۆیەکـەش ئەوەیـە شـێخ ئەحمـەد دوای هەرەسی شۆرشی ئەیلوول چۆتە کۆنسولاتی ئەمەریکا لەتاران و داوای کـردووە فریـای کوردبکەون و ئەگەر ئەوکارەبکەن ئەم ئامادەیە خۆبەخشانە هاوکارییان بکات بـەلام ئـەوان ویستوویانە هاوکارییان بکـات و پـارە وەرگرێـت, ئـەمیش ئـەوەی قبـوول نـەکردووە. ئـەم راستییەش لەوبەڵگەنامانەدایە کە شۆڕشی گەلانی ئێران دەسـتی بەسـەرداگرتن و بـەزەقیش تۆمارکراون, وەك خۆی و بەفارسیش بلاوکرایەوە. ئینجا نەبەز دەڵێت " ئەحمەد نەقیب هەتا مرد سەربەرزانە و بەرەنجی شانی خۆی دەژیا بەلام کوردۆ پەنای بردە بەر پارتی و یەکێتیی و سەری شۆڕکردەوە بۆیان..."

**بەندە بنەماڵەی نـەقیب لەنزیکـەوە دەناسـم و هـەتا سـاڵی١٩٦٠مـاڵی نـەنکم بەرامبـەر ماڵـە گەورەکـەی ئـەوان بـوو,چـەند هـەنگاوێك سـەروو مزگەوتی ئەوقاف _ سلێمانی, ماڵی خۆشمـان٥٠٠مـەترێك سـەرووتر بـوو . بەرێز شێخ ئەحمەد نەقیب کوڕی شێخ رەوفـی کـوڕی سـەید نـووری نـەقیب و لەسـاداتە هـەرە ناسـراوەکانی گڵـەزەردە و لـە هـەمان بنەماڵـەی شـێخ

مەحموودی مـەلیکی کوردسـتانە ومزگـەوتی نـەقیب لەسلێمانی بەهیمـەتی ئـەوان و لەسـەر زەوی ئـەوان دروسـتکراوە, ئـەو ملّکانـەی دەور و پشـتی مزگەوتەکەش ئەمبەر و ئەوبەر کە بازاڕە گەورەکەی نەقیب بەشـێکێتی.لەو بەڵگەنامانـــەی خوێنـــدکارە شۆڕشگێڕەکانی(ســـەربەئایەتوڵڵاخومەینی) لەکونسوڵخانەی ئەمەریکادا لە تاران دەستیان بەسەرداگرت (هەرچـەند بـە ئـامێری تایبـەتیش ونجڕونجڕکرابـوون),دواتر مۆنتاژکرایـەوەو لـە شـێوەی کتێبێکـدا بـە چـەند بـەرگێك چاپکرا,بەڕێزان حەمـەی حـاجی مـەحموود و عەبـدوڵڵائاگرین وەك شـاندێکی پـارتیی چـوبوونە ئێـران ئـەو کتێبـەیان پێدابوون, لـە یـەکێك لـە بەڵگەنامەکانیـدا راپۆرتیـك لـەبارەی ئەوبنەماڵـە بـەڕێزەوە هەیـە و باسـی بـەرێز شـێخ رەوفـی سـەید نـوری دەکـات کـە دژی تورکەکان بوون و هەواداری ئینگلیزیش نەبوو.

کوردو(ســـەروەر عـــەلی) ئـــەنجامی نەخۆشـــییەکی درێژخایـــەن رۆژی ٢٠١٦/١٢/١٨لە شاری سلێمانی جوانەمـەرگ بـوو, بـەو پێیـەی کەوتۆتـە پەرێزی ئەوانەی سەردەمی کێشەی نێـوان ئیمـام عـەلی وموعاویـەی کـوڕی ئـــەبو ســـــوفیانەوە کـــــە دانیشــــتوانی مەکـــــە پەنـــــدێکیان بەبەردابڕیبوون(لەســەرخوانی معاویــە دەلــەوەڕی و لــەدوای عەلییــەوە نوێژدەکات) ...ئەوان کە ناتوانن شێخ ئەحمەد لە نوکسـە دەربکـەن چـونکە برادەری جەمال نەبەزە, ئەی چۆن دەیانەویت خودی جەمال نەبـەز پەڕبکـەن, وەك لەلاپـەڕە ٧٩دانوسـراوە: (**بڕیـاری پـەڕکردنی جـەمال نەبـەز پێویسـتیەکی**

مەوزووعییە.) جگە لەمەش ئەگەر وەهابێت کە(محەمەد مستەفا فەرمانیداوە بە کوردۆ عەلی, شێخ ئەحمەد لە (نوکسە)دەربکرێت چونکە ئێران لێی رازیی نییە, دەڵێین ئاخۆ ئەوانیش بە دەهۆڵی ئێران هەڵدەرین ؟جگە لەوەش ئێران کە لە شێخ ئەحمەد نەقیبێکی ناسراو و میانڕەو رازی نەبێت لەنێو پاسۆکدا بێت , چۆن لە پاسۆك رازییە کەئالآی سەربەخۆیی کوردستانی گەورەی بەرزکردۆتەوە. ئینجا پارتیش و ئێرانیش حەزدەکەن یەکێکی وەك دکتۆر جەمال نەبەز بگەڕێتەوەکوردستان و بکەوێتە بەردەستیان , ئاخر ئەو لەئەورووپا مەلێکی بەرزەفڕە , کەگەڕایەوە دەبێتە بەندی قەفەز, ئەمە جگە لەوەی خۆمامۆستا سەری بەماڵی ئەمەریکاشدا نەکردووە .

لا ٧٨: رۆژێك دوای کۆنگرە, کوردۆ دەچێتە لای مامۆستا و دەڵێت بەبۆنەی هاتنی کاك جەلالەوە دانیشتنێکی چوارقۆڵی دەکەین, تۆ,من ,کاك جەلال , کاك محەمەدمستەفا. نەبەز دەڵێت با ئەندامانی کۆنگرەش ئامادەبن.کوردۆ دەڵێت " بۆخاتری خوا ئابڕومان دەچێ, دوورنییە کاك جەلال قسەی زۆر رەق بە کاك محەمەد مستەفا بڵێ... لەو دانیشتنەدا کاك جەلال قسەی وای بە محەمەد مستەفا گوت, ئەگەر بەخۆی بگرتایە دەبوو بگریایە, دەمی بۆ بەتەڵەی تەقیو, کوردۆ ئەلیش دەمی نەکرایەوە. "

**شەهیدی جوانەمەرگ جەلالی حاجی حسێن سامێکی بەسەر پاسۆکەوە هەبوو, ئەوەش لە جەربەزەیی خۆیی وگیانی رووبەڕووبوونەوە و پێشتر هاتنە دەست و بەردەوام ئامادەییش بۆ پەنابردنە بەر توند و تیژیی وچەك بۆ یەکلاییکردنەوەی کیشەکان و ئەزموونی سالآنێکی پێشمەرگایەتی(ناوشار ـ ناوخۆ) وشاخ و ناسیاویی و دۆستایەتییەکی فراوانیش بەدەور و بەرەوە ,بەڵام ئەو برادەرانە توانای داکۆکیکردنیك , پاکانەکردنێکیشیان نەبوبێت و

بووبنە(مقەبا),ئـەوە جۆرەگومانێـك لای خوێنـەر دروسـتدەكات كـە خـاڵی لاوازیان لەدەسـت كـاك جەلالـدا بووە.بـەڵام دەتـوانین بپرسـین ئـەوان ئەگـەر زاتیان نەبوو لەبەردەم ئەودا دەم بكەنەوە,ئەی چۆن توانییان لە بـەڕێوەبردنی پاسۆك كاركەناری بكەن؟

لا.٨١, ٨٢:" بـەر لـەمردنی حەمـە مسـتەفا, فـەرهاد شـاكەلی و شـێركۆی هـەژار چەندلا پەڕەیەك بەناوی ئەوەوە دژی كاژێك بلاًودەكەنەوە بەلاًم هەر لەو ماوەیەشدا ئەوانەی پاسۆكیان بەڕێوەدەبرد ,تكا لە مامۆستا ئەحمەد هەردی دەكەن كە یەكێكە لە دامەزرێنەران و رابەرانی كاژێك , پاسۆك بگرێتە دەست خۆی."

" مامۆستا هەردیی لەتارانەوە تەلەفونیكرد بۆم و گوتی(شتێكی وا هەیە تۆ دەڵێیت چی؟ گوتم تۆ ئازادیت و خاوەنی بڕیاری خۆتیـت, بـەلاًم ئەگـەر بـیروڕای مـن دەپرسـیت, تـۆ سەرپەرشتییان بكەیت لەكەسێكی دیكە باشترە. گوتی(بارودۆخی ئێرە زۆر خراپ بووە) گوتم لێرەش بەناوی محەمەد مستەفاوە چەند لا پەڕەیەك دەرچـووە ئەگـەركرا دەینێـرم بـۆت. مامۆستا هەردیی ماوەیەك سەرپەرشتی پاسۆكی كرد, پاش ئەوەی كەنووسـینەكەی دژ بـە كاژێكی پێگەیشت, داوای لە سەركردەكانی پاسۆك كرد بێزاریی خۆیان دژ بـەوە دەربـبڕن. ئەوانیش دەڵێن (هێندە راوەستە تا لاشەی محەمەد مستەفا دەگاتەوە كوردستان و دەنێژرێت, ئەوجا بەسەرچاو) ئەوان ئـەوەیان نـەكردو مامۆسـتا هـەردیش دەسـتبەرداریان بوو,لـە وتووێژێكیشدا لەگەڵ كەناڵی مید تی ڤی, زۆر بە توندوتیژی دژی پاسـۆك قسـەی كـردو بەرگریی بۆ هەڵوێستی من كرد."

" كەمامۆستا هەردیی وازی لەسەرپەرشتكاریی پاسۆك هێنا, پاسۆك بـەهۆی خزمایـەتیی ملازم شوان و ئەبدوڵلا ئاگرینەوە كەوتە دەست ئەبدوڵلاو ئەوەبوو ئەویش فرۆشتی بە پارتی, بەرامبەر بە وەرگرتنی هێندەك پلـەو پـارە و لـە حكوومـەتی پارتیـدا كـرا بەئەنـدامی سەركردایەتیی پارتی و پلەی دكتۆرا وپرۆفیسۆری پێدرا بەرامبەر بـەوەی پاسـۆكی كـرد بەخۆڵەمێش."

" لەو ڕۆژانەدا کە پاسۆك دەفرۆشرا بە پارتی, نامەیەك لە ملازم شوانەوە هات بۆم کە باس لەبارودۆخی خراپی خۆیان دەکا. ئەز چۆن وەرامی حەمەی مستەفام نەدایەوە وەرامی ملازم شوانیشم نەدایەوە, چونکە کارەکە بەدەست خۆیان بوو, لەبەرئەوە پێویستە جامە ژەهرەکە, وەك مامۆستا هەردیی لەهۆنراوەیەکدا دەبێژێ, بنۆشن. پاش ماوەیەك ملازم مەنسووری حەفیدیش نووسیبووی بۆم کە وازی لە پاسۆك هیناوە."

** ئەم هەڵوێستەی مامۆستائەحمەد هەردی کە یەکێکە لەبیرمەندەکانی کورد , ئەگەر بیرمەندمان هەبن , پێویستە زۆر بەرز بنرخێنین .دوای هەرەسی شۆڕشی ئەیلوول چووینە خزمەتی بۆماڵەوە , وتی کورد ئەو شۆڕشە گەورەیەی دۆڕاند, ئەمە کارەساتێکە گورچکبڕ, کورد هەڵدەستێتەوە وشۆڕشیش دەکاتەوە بەڵام بۆ گەیشتن بە ئامانج باشترین ڕێگەچارە ئەوەیە رووبکاتە زانست , خوێندن و خۆپێگەیاندن . یابانەکان وەك ئێمە جەنگیان دۆڕاندو ژێرکەوتن بەڵام بیریان لە تۆڵسەندنەوە نەکردەوە , بەجۆرێکی دیکە هەستانەوە و هەموو جیهانیشیان سەرسامکرد بە پێشکەوتنی تەکنۆلۆژیاو بەرهەمی پیشەسازیی و مارکەی باوەڕپێکراو. هەر ئەوەش ڕێگەچارەی کوردە بۆ هەستانەوەو قەرەبووکردنەوەی شکستە مێژووییە گەورەکە.بۆچوون و پێشبینییەکانی مامۆستا هەردیش هەروا دەرچوون,شۆڕشی نوێش١٩٧٦هەڵگیرسایەوەو ڕاپەڕینە جەماوەرییەکەی بەهاری١٩٩١یشی بەدوواداهات,کوردی بەکوێ گەیاند؟ ریگەیەك پڕ لەکۆسپ و تەگەرەو هەورازو نشێو,پەرلەمانێکی ئیفلیج و پەکخراو,حکومەتێکی شەلوشکست لەسەر دوو دارشەق وەستاوە هەندێك لایەنی ئاوەدانیی لێدەرچێت سەرلەبەری بەرنامە وپڕۆژەو ئەنجامەکانیش سەقەت و سەقەتتر و سەقەتترین

و سـەیرترین حکومـەتی ئـەم سـەرزەمینەیە.کار و ئـەنجام بـەو تەمەنـە هەڵکشاوەیەوە کەشاندەداتە بەر ئـەو ئەرکـە گرانـەی رابـەریکردنی پاسـۆك, هەموو هاوبیرانی کاژیك و نەتەوەییـەکان پشـتگیریان دەکـرد , بەتایبـەتیش لەبەر چەند هۆیەك :

١ ـ بەو هیوایەی دەنگورەنگی کاژیك بگەڕێتەوە نێو ناوان , ئەگەر چـی بـە شێوەیەکی ناڕاستەوخۆش بێ .

٢ ـ پڕکردنەوەی کەلێنە گەورەکەی پاسۆك لە نەبوونی رابەرێکی روونـاکبیر و بەئەزموون و ناسراو.

٣ ـ رزگارکردنی بزوتنەوەکە لەو سنوورە تەسکە کە هێـزو پێـزی لێبڕیبـوو , رێگەی بڵاوبوونەوەو گەشەسەندنی نەدەدا .

٤ ـ بـەهێزکردنی بزوتنەوەکـە , بـە رادەیـەك بگاتـە ئـەو ئاسـتەی بتوانێـت لـەرووی یـەکێتی نیشـتمانی یـا پارتیـدا خۆڕابگرێـت و توانـای ململانێـی پێشمەرگانەی هەبێت بەرامبەریان , ئەو کاتەش دەتوانێ کاریگەریی لەسـەر رەوتی گشتیی شۆڕشەکە دابنێ بەلای ئامانجە نەتەوەییەکاندا.

ستافەکەی مامۆستا هەردی بریتیبو لەکوڕەکانی خۆی کاکە ئاسۆس و کاکە رێبین و پوورزاکانیان کاکە ئاری وکاکە دیاری قادر بەگ کە پـورزای منیشـن و تۆفیقی نووری بەگ کە دەبێتە مامی کاکە ئاری ودیـاری بەرپرسـیی لقـی سـلێمانی پاسـۆك , بـەڵام مامۆسـتا هـەردی بـاری تەندروسـتییەکەی زۆر

سازنەبوو, بەتایبەتی کە هەر لەمێژبوو هەناسەبڕکێ(ڕەبوو)ی لەگەڵدابوو, بارودۆخی پاسۆکیش لەبارنەبوو,کادرە باشەکانی کە کۆمەڵێك ئەفسەری سوپابوون, شەهید بوون یا دانیشتن , بەڵام دەبێت بپرسین ئەو ژمارە زۆرە ئەفسەرە بۆ کشانەدواوەو دانیشتن ؟ ئەوە جگە لەوەی مامۆستا هەردی کاژیکانە کاریدەکرد, یانی کوردایەتی دەکرد, بەڵام ئەوان بەسەرێك حیزب حیزبێنە و بەسەرێکیش سیاسەتبازییان دەکرد, کە بریتییە لە هەموو شتێك لەپێناو بەرژەوندی تەسکی حیزبدا.ئەمە سەرەڕای ئەوەی نە یەکێتی و نەپارتیش نەیاندەویست ڕێکخراوێکی نەتەوەیی بەهێز لەگۆڕەپانەکەدابێت. نامەیەکی مەلا بەختیار دەست پاسۆك کەوتبوو, لەسەرەتای دروستبوونەوەی شۆڕشی نوێدا بۆ بەرپرسیی یەکێتی لە شارباژێر ,محەمەد (ناسراو بەحەمەی عەتێ)ی ناردووە: پاسۆك هەتا ژمارەیان دەبێتە ١٠٠ نەفەر مەترسییان نییە, بەڵام لەوە بترازێت لێیاندەن!

** پاسۆك بەهۆی خزمایەتی کاك عەبدوڵڵا ئاگرین و ملازم شوان نەچووە دەست عەبدوڵڵا ئاگرین ,کاك شوان دوای ڕاپەڕین کچێکی کاك عومەرمەحوی(سۆران مەحوی چیرۆکنووس) برای کاك عەبدوڵڵای خواست. عەبدوڵڵاو شوان نێوانیان خۆشنەبوو, هەریەکەشیان هەوادارانی خۆی هەبوو, ئەو هاوبیرانەی ڕۆژی شیرینی خواردنەوەکە ئامادەبوون , دووبەشی نەیاربوون, بەشێکیان مولازم شوان بانگیکردبوون(ماڵی زاوا) وبەشێکیشیان کاك عومەرمەحوی و عەبدوڵڵای برای بانگیانکردبوون(ماڵی بووکێ) وەك

ڕەنگدانەوەی ئەو ناتەباییە,کاك عومەرشـەمەیی ڕوویکـردە مـن وبـەدەنگی بەرز و بەشێوەیەك هەموان بیبیستن وتی (من ماڵی زاوا بانگیان کـردووم!) ئەو وماماۆستا فایەق عارف و چەندکەسێکی هـاوبیری کاژێـك , هـاودەنگی شوان بوون, عەبدوڵڵا بـانگی نـەکردبوون . پاسـۆك لەچـەند قۆناغێکـدا بـۆ یەکێك دەگەران لەدەرەوەی بازنە تەسـك و داخراوەکـەی خۆیـان کـە بەشـێك نەبێت لە کێشـە قوولـەکانی نیـوان کەسـە دیارەکانیـان کـە ڕێگـەی نـەدەدا کادیری نوێی تێدا دەربکەوێت. ژمارەیـەکی کـەمیان ڕووناکبیر بـوون, وەك مولازم کەریم و ئازادمستەفاو مژدە تـاهیر, ڕێبـاز .... عـەلی بـەگی جـاف کـەدانرا بەئەنـدامی سـەرکردایەتی , دوبـە دو لـەماڵی ئـەوان دانیشـتبووین وتی : (برا, ئەمانە زۆر وێرانن ئەی هاوار روناکبیرێکیـان تیانییـە.) مـولازم شـوان گروپێکـی لـە خـۆی گردکـردەوە لـەو هاوبیرانـەی لـە مـولازم کـەریم وعەبـدوڵڵا ئـاگرین ڕازی نــەبوون,زۆرینــەیان خزمــەکانی خــۆی وخــزم ودەروێشەکانی کاك ئـازاد مسـتەفا بوون,چـەند هـاوبیرێکی کـاژێکیش وەك مامۆستا فایەق عارف , جوانەمەرگ عومەر شەمەیی, فوئاد سەڕراج,بەڵام لـە یەکـەمین کـۆنگرەی پاسـۆکدا شکسـتیان بـە ڕکەبـەرەکانیان نـەهێنا... عەبـدوڵڵائاگرین لــە یەکــەمین کــۆنگرەی پاســۆکدا ,ئەوەندەی مــن بــزانم بەشـێوەیەکی دروسـت و ئاسـایی هەڵبـژێردرا و دەسـتی کـەس و لایـەنێکی بەپشتەوە نەبوو, شەهید مولازم کەریم لەویدا بازیکی بەسـەرمولازم شـواندا دا و ژمارەی دەنگەکانی زۆر لەسـەر بـوون ,کاریگەرییەکەشـی زەق زەق بـە مـولازم شـوانەوە دەبینـرا کـە چـەند نیگەرانـە. دوای ئـەوەش کەچـوونەنێو

پارتیشەوەو بوونە ئەندامانی سەرکردایەتی ,عەبدوڵڵا ئـاگرین پێشـتر چـەند گفتو و بەڵێنێکی بۆ خۆی, کـەریم , شـوان ,مـژدە وەرگرتبـوو, هەربـەوەش رازیی کردن بڕیاربدەن بچنە نێو پارتییەوە, ئەگەرنا مولازم کەریم نەدەچـووە ژێر ئەو بارە کە هەرگیز بیریشی لێنەکردبووەوە و لە یەکێتیشەوە نزیکتر بوو وەك لە پارتی و لەگەل مەسعود بارزانیشدا نیوانی ناخۆشبوو.کاك عەبـدوڵڵا لەهەلۆەشاندنەوەی پاسۆك بەتیریك دوو نیشانی شکاند و کردیشـی بەمنـەت بەسەر پارتییەوە کە حزبیکی پاکی پیشکەش دەکا.هەرچەندە پاسۆك سەنگ وقورسایی هێزی پێشمەرگەی ئەوەندە نەبوو بـەڵام بـۆ پارسـەنگی تـەرازووی هیزەکـانی بـەرەی کوردسـتانیی زۆرگـرنگ بـوو .ئـەو کاتـە مـام جـەلال لەدیمەشـق بـوو, بروسـکەی بۆمەکتـەبی سیاسـی یـەکێتی کردبـوو (هەرچۆنیك بێت نەهێلن ئەو یەکگرتنە بکرێت هەتا خۆم دیمەوە.) لەو رووەوە کاك عومەری سەید عەلی بـەمنی وت (کـوڕی بـاش, هـەر بۆبەرژەوەنـدیی خۆتان پرسێکتان بەئێمە بکردایە). هۆنراوەکەی مامۆستا ئەحمـەد هـەردیش کـە هــەر وشـەیەکی مروارییەکـەو قوولبوونەوەیـەکی فەلسـەفییە, وەهـا وەستایانە لە فۆرمێکی ناسکدا هۆنیویەتییەوە, هەتا کـورد مـاوە هۆنـەر و هۆنراوەکەی بەنـەمریی دەمێننـەوە . مامۆسـتا هـەردی هـۆنراوەی کەمـە بـەڵام ئـەو کەمـە هـەر هـەموی دوڕو گەوهـەرە وەك ئـەو مریشـکەی کـەم هێلکـەی دەکـرد, بـەڵام کـەدەیکرد هێلکـەی مـرواری دەکـرد! سـەرەتای هۆنراوەکەی مامۆستا هەردی :

کەجامی شەرابت خستە سەر لێوت غەشیمانە

ئـەگەر ژەهریشی تێدابێ گوناهی خـۆتە بیزانە

هەڵە یاخو گوناهت کرد,لەکاتیکا کە بێهۆشیی

سزاو تاڵاوی هەرچی بێ , ئەبێ وەك بادە بینۆشی

لا.٨٣: "سۆکسە بەرەسمی لە ٢٠٠٥/٤/٢٢دا هەڵوەشایەوە" پێشتریش نوکسە لە١٩٧٧/٩/٣دا هەڵوەشابووەوەوە,کاژێکیش پە نجاسـاڵە نـەهیچ بلاڤـۆکێکی لەکوردسـتان بلاوکردۆتـەوەو نەهیچ چالاکییەکی پیشانداوەو پاسۆکیش لە ١٩٩٣وە تواوەتەوە, هەمووشـیان لەسـەر رێبـازی نەتەوەیی بەرێوەدەچوون .

** ئـەوە چ دەردیـك بوونەیدەهیشـت ئـەو بزوتنەوانـە بکەونەسـەرپێ, شکستەو ئیفلیج ئاسا بەهەموویەکدا (هەڵدەسورا)؟ ملازم شـوان جارێکیـان وتی: وەك (أصحاب ألكهف) ئێمەش حـەوت پێشـمەرگەو سـەگێك بـووین . سەرانی کاژیك هەڵبـژاردە و پوختـەی روونـاکبیرانی کوردبـوون و لێوەشـاوەو بەهیمـەتیش بـوون , بـەلاّم هـەرزوو مامۆسـتا عەبـدوڵلا جەوهـەر, دکتـۆر ئیحسان فوئاد ئینجا مامۆستا محەمـەد سالّح (سـالّح هێتلـەر) , مامۆسـتا غەفور ئەمین , مامۆسـتا فەرەیـدوون عـەلی ئـەمین و دوای ئـەوانیش کـاك شـــێرکۆ بیکەس,مامۆســـتا حەمەعـــــەلی فەرەج,عەبدولفـــــەتاح عەبدولرەززاق(مەلافەتاح) وودوای هەموانیش مامۆستایان هـەردی و فایـەق عارف و کامیل ژیر گومانیان نەما کە بزوتنەوەکە هیچی لێسـەوزنابێت.... ئەمە جگەلەوەی کاژیك هەر لەسەرەتاشەوە خەباتی خۆی تێکـەل بـەپارتیی

کـرد و بووبـە کـراس سـووری بەرلەشـکر و نـەیاران و ناحـەزانی پـارتیی و دوژمنەکانیشـی وەك باڵەکـەی مەکتـەبی سیاسـیی ,پـارتی کۆمۆنیسـت ,حکومـەتی عێـراق بـی سـێو دوو دوژمنایـەتی کاژیکیـان دەکـرد... ئـەو شـیوەی کـاری نهێنییـەش بەکـەس قـووت نەدەچـوو بـەلام ئەوانـەمان کـە هەتا ١٩٧٥وهەرەسی شۆڕش ئەیلوول مابووینـەوە.وەك فـەرمانی سـەربازیی پێڕەویماندەکرد و باوەڕیشمان پێینەبوو.

لا.٨٤: مامۆستا رازیی نەبووە دەستپێکی پەخشی بەرنامەکانی سـەتەلایتیN.R:T بـە چـاوپێکەوتنێکی ئـەو دەسـت پێبکـات , چـونکە نازانێـت ئـاخۆ سـەربەخۆن یـان سەربەحیزبێکن و ناشزانێت سەرچاوەی داراییەکەیان لەکوێوەیە , ئەمەش دەبێتە هـۆی ئەوەی ئەوانیش لەبەرامبەردا چاوپێکەوتنێك لەگەڵ کاك عەبدوڵڵا ئاگرین دا سازبکەن بۆ ئەوەی گوایە بەدڵی بەرنامەکە قسـە لەسـەر کاژیـك بکات.سـەربەخۆبوون دەمێکـە رەها نییەو بۆتە پرۆسەیەکی رێژەیی, بەو پێوانەیە ئەو کەناڵە دەیتوانی لە بری دکتـۆر نەبەز (سەرێکی) لە سەرەکانی ئەو حیزبانە بـانگ بکردایـە.ئاخۆ میـدیای سـەربەخۆ هەیـە, یـا سەرچـاوەی دارایـی خـۆی ئاشـکرابکات؟برا ئـەو شـتانە لە(نهێنییـەکانی پیشەکەیە) رۆژێکیـان لـە ئەڵـەمانیا ناسراوێکی(ئیسـلامیی) میوانمـان بوو,شووشـەی ئاوەکـەی بـەردەمی هـەڵگرت و وتی:ئـەم ئـاوە حەڵاڵـە؟ وتم براله,نـە گۆشـتەو نـە شیرەمەنیشە, بڵێی هی بەراز یا گوێدرێژە!ئاو پاك و پیسی هەیە, نەك حەرام و حەڵاڵ.

** بەشبەحاڵی خۆم باوەڕناکەم ئەو چاوپێکەوتنەی دکتۆر ئاگرین سـیناریۆ بووبێت . لەوبارەیەوە لەگەڵ ئامادەکارو پێشکەشکاری بەرنامەکەدا , کـاك فەیسەل قسەمانکرد, ئەویش بۆچوونی تایبەتی خۆیی هـەبوو بەرامبـەر ئـەو

کاژیکانەی چاوپێکەوتنی لەگەڵداکردوون . هۆیەکە لای دکتۆر ئاگرین تـەنها خۆدەرخستنە لەمیدیاکانـدا بـۆ پاککردنـەوەی پـەرێزی خـۆی لەوهـەموو تۆمەتانەی رووبەڕووی دەکرێنـەوە,جا چـەندی راسـتە و چـەندی بێبناغـەیـە, کورد چاوی کراوەتەوە و مێژووش شەرم لەکەس ناکات.

لا.٨٥, ٨٦ **"بەڵام بەهەڵبژاردنی ئەبەئاگرین بۆگێڕانی ئەو رۆڵـە بە پەندبووانەیـە, دەریا نخست کە نەك هەر سـەربەخۆنین بـەڵکو لەرامیاریشـدا گێـل و نـەزانن,خۆ ئەگـەر مەبەستیی N.R.T زانیاری مێژوویی بووایە, دەبوو هیچ نەبێ پرسیارێکی لە دکتۆر بەرهەم ساڵحیش بکردایە,چونکە جەنابی دوومانگ و پێنج رۆژ بە پێی زانیارییەك کە لە مامۆستا ئەحمەد هەردیم بیست)ئەندامی کاژیك بووە. ئەوجا حکومـەتی بـەئس ناردوویـەتی بـۆ لەندەن بۆخوێندن... ئەبەئاگرین ئەوکەسەیە پاسۆکی فرۆشت بە پارتی.... ئەوجا بەرامبەر بەچی وا پاشڵی پیسی خۆی دەرخستووە...خۆی هەڵدەکێشی پڕ بە کراسێ, وەك ئەوەی کەس نەیناسێ, چونکە پێیوایە کە بەڕێزان ئەبدوڵڵا جەوهەر وئەحمـەد هـەردی و فەرەیـدوون ئەلیی ئەمین و ئیحسان ئەبدولکەریم کۆچیدواییان کردووە, هەر درۆیەك بفرۆشێ بەنرخی رۆژ لێیدەکڕدرێ. ئەوە نازانێ کەهێشتا هـی وامـاون کـەباش دەیناسـن و ئەگـەر چـەند وێنەیەکی لەگەڵ دامەزرێنەرانی کاژیك بڵاوبکاتـەوە, ئـەوە ناگەیـەنێ کە پاشـڵی پـاك بووە.ئەبە ئاگرین دەبێژێ پاش جیابوونەوەی ئەبدوڵڵاجەوهەر لەکاژیك و چوونی ئیحسان فوئاد بۆخوێندن لە مۆسکۆ,کاروباری کاژیك کەوتە دەست دووکەس, کاروباری رێکخراوەیی کەوتووەتە دەست جەنابی لەکوردستان و کاروباری نووسین کەوتۆتە دەست بەندە(جـەمال نەبەز), ئەوەش باش دەزانێ کە لە پاش١٩٦٤/١٩٦٥ەوە کاژیـك لەکوردسـتان هـیچ جـۆرە چالاکییەکی نەبووە..."**

** دکتۆرعەبدوڵڵا ئاگرین حەزلەخۆدەرخستن دەکـات, **زۆربەی هەرە زۆری رۆژهەڵاتیانیش مێژووی سیاسیی , کۆمەڵایەتیی یا وێژەیی وهونەریی خۆیان بەراستی ناگێڕنەوە, هەندێك کەسیش لە پاش مردووان ئینجـا**

قســـان دەكـــەن... كــاژێكیش هــەتا هەرەســی شۆڕشــی ئــەیلوول لــە بەهاری١٩٧٥دا, هێشتا لە بازنەیەكی تەسكدا جۆرە چالاكییەكی هــەبوو , نەك هــەتا ١٩٦٤/١٩٦٥ . مامۆسـتا عـەبـدوڵڵا جەوهـەریش جیانـەبووەوە بەلكو كشایە دواوەو دانیشت چونكە بەو ئەنجامە گەیشت كە (تۆز لە دەریـا هەڵناسێت) .دوای ئەو مامۆستایان ئەحمەدهەردی, فەرەیدوون عـەلی ئەمین, كامیل ژیر وفایەق عارف مابوون . كاك فەرەیدوون دوای ١١ئـازاری١٩٧٠و گەڕانـەوەی لەشـاخ , لـەماڵی جیهـانی بـرای دابـەزیبوو لەگـەڕەكی ئـەزمڕ, لەگەڵ كـاك عـەبـدوڵڵا ئاگرینـدا چـووین بـۆ بەخێرهاتنـەوەی, وتـی بـەنیازە یەكجاریی بچێت لە بەغدا دابنێشێ .

وینەگرتنیش گرنگییە میژووییەكەی لەوەدا نییە ئەو كەسایەتییانە هەتاسەر دۆسـت وهاوكـاربن ,سـەددام و حەسـەن بـەكر زۆر وینـەیان پێكـەوە گـرت, هەروەها بارزانی و كەریم قاسم,مام جەلال و بارزانی مستەفا, مام جـەلال و نەوشیروان مستەفا.

** لــەبارەیN.R.T یشــەوە دەڵــێم ئــەو كەناڵــەی تەلــەفیزیۆن ســەر بەهەرلایەك بێـت , سـەربەئێران نییـە, ئەگـەر وابوایـە لەسلێمانی پـەلامار نــەدەدرا. مــەرجیش نییــە ئەگــەر سەرچــاوەی داراییەكــەیی دەرنەخســت, ســـەربەخۆنەبێت, چـــەند لەمیـــدیاكانی كـــورد سەرچـــاوەی دارایـــی و پاڵپشتەكانیان ئاشكراكردووە؟ لەوەش گرنگتر ئەوەیە لـە هـەر بوارێكدابێت خزمـەت بـەكورد بكات.ڕۆژنامـەی تێگەیشـتنی راسـتی و گۆڤـاری پـەیام

لەسەردەمی پاشایەتیدا بەپارەو سەرپەرشتیی راستەوخۆی کونسولخانەی بەریتانیا لە عێراق و (مێجەرسۆن)ەوە دەردەچوون ,خزمەتی بەرچاویشیان بەزمان و وێژەی کورد دەکرد,مێجەر سۆن خەلاتی نەختینەی ئەو نووسەرەکوردانەی دەکرد هۆنراوەیەك,وتارێك,چیرۆکێك بە کوردییەکی پاکوپەتیی بنووسن.

**دکتۆر بەرهەم و زۆری دیکەش کاژێك بوون, وەك فەرەیدوون عەبدولقادر, حەمەی حاجی مەحموود,شەهیدعومەری سالح مەنسوور,شەهید نوری شەریف, مولازم عومەر,ئەندازیارعوسمان عەبدوڵلا برایمولازم عومەر , حامیدی حاجی غالیی...هاوبیر حەمەعەلی هەڵەبجەیی ئەو ناوانە پشتڕاستدەکاتەوەو دەڵێت:(بەڕێزان حەمەی حاجی مەحموود,حامیدی حاجی غالی,شەهید نوری شەریف ,شەهید بەختیاری مەجیدخان,مامۆستا سەید ئەحمەد(کارگێڕی لقی١٢یپارتی),وریابراخاس,فایەق براخاس,نامیق براخاس,شەهید جەمال(وەستامحەمەد),سەید فاتیح شێخ حەیدەر,کەریم عوسمانی ئەندازیار,عەلی حەمە سالح(عەلی فەیمە)حەمەی فەرەج چوارکلاوی,حەمەی غەفورشەریف) هاوبیر حەمەعەلی هەڵەبجەیی ئەوەش دەڵێت کە(مەفرەزە سەرەتاییەکەی شارەزوور کە ساڵی١٩٧٦شۆڕشی نوێیان لەو دەڤەرە هەڵگیرساندەوە شەش حەوت پێشمەرگەبوون زۆرینەیان لەو هاوبیرانەی کاژێك بوون).

وەرگرتنی کەسێك لە ڕێکخستنەکانی کاژیکداوەك وەرگرتنی کەسێك نەبوو لای پـارتی, یەکێتی,سۆسیالیسـت,پارتی کومۆنیسـت, هـاوبیران سـاڵانێك چاوەڕوانییان دەکرد بێنە نێو بازنە تەسـکەکەی کاژیکەوە..دڵنیاشـم دکتـۆر بەرهەم حکوومەتی بەعس نەیناردووە بۆلەندەن, بەڵکو لـە ڕێکخسـتنەکانی یـەکێتی نیشـتیمانی کوردسـتانداکاریدەکردو دەسـتگیرکرا,لەژوورێکدابووە لەگەڵ پێشمەرگەی دێرینی یەکێتی (سابیرکۆکەیی) و لەوبارەیەوە کاك سابیر لەکتێبی بیرەوەرییەکانیدا دەڵێت : ڕۆژێکیان کـوڕێکی پاکوخـاوێنی (قـژ بـە شـامپۆ) یـان هێنـا, ئێمـە گومانمـان لێـدەکرد, بۆسـبەینێ بردیـان و ئـیتر نەهاتەوە.ئەمە لەلایەك , ئەوەشم بیستووە بەرهەم ساڵح بەهۆی گۆڕینـەوەی دیلـەکانی میریـی لەگـەڵ ئەنـدامانی(ینـك) ئـازادکراوە و هـەر ئـەویش بـــوو١٩٧٦لـــەرادیۆی دەنگـــی ئەمـــەریکاوە یەکـــەمین جـــار هـــەواڵی هەڵگیرساندنەوەی شۆڕشی نوێی ڕاگەیاند.

**کۆمپانیای نالیاو تەلەفیزیۆنەکەو(چاڤی لاند)ش بەناوی بەڕێز شاسواری وەسـتا واحیـدی کەبابچـی گـوزەری ئاسـنگەرەکانەوەیە و سەرچـاوەی داراییەکەشی پارەی دکتۆر بەرهەم و(پشکی هاوولاتییانـە)و سـەتەلایتەکەو دواتـر چـاڤی لانـدیش کەوتـە بازنـەی ململانێکـانی نێـو سـەرانی یـەکێتی نیشتمانی کوردستانەوە وشاسوار بەر پەلاماری چـەند چـەکدارێکیش کـەوت وبەسەختیش زامداربوو.شاسوار پشتی بەهێز بوو,ئـەگینا ئـەوێکی تـەنیاباڵ بـە خـۆی وقەڵەمێکـەوە ناتوانێـت خـۆی بگرێـت. خالیـدی خولەسـوور

بــه١٦كــوڕی چــەك بەدەســـت و جگەرگۆشـــەی خــۆی و٣٠٠چــەكداری كەسوكارییەوە بەرۆژی نێوەڕۆ لەبەردەم ماڵەكەی خۆیدا كوژرا.

لا.٨٦: " قوڕبەسەریی كاژێك ئەوەبوو كەئەو جـۆرە كەسـانەی وەك ئەبـە ئـاگرین لـە رێی(پارتی گەلی كورد)ەوە كەوتنە نێو كاژێكەوە, گابەردیان خستە بەر رەوڕەوەی كاژێك و ئێستەش لەرێی درۆ و دەلەسەوە نان و كەبابی پێوە دەخۆن... ئـەز كـەوڵاتم بەجێهێشـت لە١٩٦٢/٥/١٩دابووە, واتە ٣ساڵ دوای دامەزراندنی كاژێك, لەو سێ ساڵەدا ئەبە ئاگرین و محەمەد ئەزیز(حەمەی ئەزەدۆم) و شێخ محەمەدی هەرسین هیچیان پەیوەندییان بەكاژێكەوە نەبوو, ئەمانە لەساڵی ١٩٦٤ەوە پاش توانەوەی ئەوەی نێویاننابوو(پارتی گەلی كورد) كە ئەز هەر بەنێو بیستوومە, هاتنە نێو سەركردەیەتیی كاژێكەوە. ئەمەش بەبێ پرسوڕای من و بێ ئاگاداریی من. ئەز یەكە مجار لە١٩٧٠دا, لەكاك كامیل ژیر, نێوی ئەوانەم بیست."

** ئەوەو چەندین شتی دیكەی گرنگیش كە دكتۆر نەبەز نە خـۆی ئاگـادار بووە و نە ئاگـاداریش كراوەتـەوە بـەڵكو زۆر درەنـگ و ئـەویش بەرێكـەوت گوێبیستیان بووە زۆر جیگەی پرسیارن و هـاوبیران وخوێنـەرانیش دەپرسـن : دكتۆر جـەمال نەبـەز بەهـەموو حسـابێك یەكێكـە لـە ئەنـدامانی دەسـتەی دامەزرێنـــەری كاژێـــك و سەركردایەتییەكەشـــی, كـــە لـــەو ڕووداوانـــە ئاگادارنەكراوەتەوە, نهێنییەكی تێدایـە چـونكە هـیچ رێگرێكـی تـەكنیكیی لەئارادا نەبوو, پۆست و تەلەگراف و پەیوەندی تەلەفۆنیش لە نێوان عێراق و دەرەوەدا كراوە بوو, تاك و تەراش كوردانی هەندەران سەردانی كوردستانیان دەكـرد, ئـەی دكتـۆر نەبـەز بـۆ وەهـا درەنـگ و بەرێكـەوتیش ئـەو روداوە گرنگانەی دیرۆكـی كـاژیكی بیسـتووە؟! ئـەوەش بۆخـۆی نهێنییەكـەو هـەتا زووتر ئاشكرابكرێت درەنگە و مـن دەسـتم ناگاتـە كلیلـی ئـەو نهێنییانـە

بەڵکو تەنهاو تەنها چەند کەسێك کە تەمەن درێژبن هێشتا لەژیاندان دەتوانن گرێکوێرەی ئەو نهێنیانە بکەنەوە, بەتایبەتیش مامۆستایان کامیل ژیر و فایەق عارف و کاك محەمەد عەزیز و دوورنییە دکتۆر عەبدوڵڵا ئاگرینیش شتێك لەو رووەوە بزانێت .لە دانیشتنێکی تایبەتیی سێقۆڵێدا لە ئوتیل سلێمانی پالاس (کاك حەمەی عەزیز,دکتۆر ئەبوبەکرعومەر, بەندە نوری کەریم) رۆژی٢٠١٦/١١/٢٣ دوای چەندین باسوخواس لێرەو لەوێ لە نۆرە قسەی خۆمدا وتم بەرێز من لە بەرگی یەکەمی کتێبی (چەند سەرنجێك لە دوابەرهەمەکەی دکتۆر جەمال نەبەز, کاژیك ١٩٥٩/٤/١٤پێشخان و پاشخانەکانی)ئەوەندەی پەیوەندی بە ئێوەوە و هەر کەسێکی دیکەوە هەیە بێلایەن و راستیی پارێزبووم , بە رەش وتومە رەش و بە سپیم وتووە سپیی ,رەخنەشم لێتان هەبووە...ئەوەی دەمویست لە کاك حەمەی ببیستم لەچەند پرسیارێکدا چڕمکردنەوە ولە بەردەمیدا هەڵمڕشت .پێویستە ئەوەش بڵێم پرسیارەکانی٥ ـ ٨ لە ناوەرۆکی کتێبەکەی دکتۆر جەمال نەبەزەوە سەرچاوەیان گرتووە:

١ـ پارتی گەلی کورد کەی دامەزراندنی خۆی راگەیاندو کەی تێکەڵ بە کاژیك بوو؟

(دامەزراندنی پارتی گەلی کورد بەبلاوکراوە رانەگەیەنراوە,بەلام بەیانێك لە١٩٦٤دا بەبۆنەی یەکگرتنی پارتی گەلی کورد و کاژیك بلاوکرایەوە.)

٢ـ بە چ هۆیەکەوە ماوەیەك لە ماوەت دەستبەسەرو لە ژێرچاودێریدا

بوویت؟

(هەر لەسەرەتای شۆڕشەوە پەیوەندیم کرد و چوومە شاخ ,سـاڵی **١٩٦٣** بـۆ کڕینی سووتەمەنی بۆ فڕنێکی شۆڕش گەڕامـەوە سـلێمانی, ڕۆژە ڕەشـەکەی مــەنعی تەجەولەکــەی **١٩٦٣/٦/٩** ی بەســەرداهات ... لەگــەڵ ســەعید گەوهەر و عومەری حاجی قادردا خۆمان دەربـازکردو چـوینە بەرزنجە,ئـەوان گەڕانەوە و من چووم بۆ ماوەت, دەمویست بچم بۆ بارەگای بارزانی .جـەلال قەرەداخی پسووڵەی هاتوچۆی بۆکردم, بەڵام بـۆ سـبەینێ کـەمال مـەولوود کە بەرپرسی لیژنەی ناوچەی ماوەت بوو هات و پسـوڵەکەی لێوەرگرتمـەوەو وتی نابێـت لـەماوەتیش بچـیتە دەرەوە! ئـەوەش مانـای دەستبەسـەرکردنە! هەتا سەرەتای ١٩٦٤ بە دەستبەسەری مامەوە.ئەو دەمە دەڤەری سـلێمانی لە ژێر کۆنترۆڵی مەکتەبی سیاسیدابوو.)

٣ـ تۆو شەهید شێخ محەمەدی هەرسین چۆن وا زوو گەیشتنە پـەنا بـارزانی و پۆستی زۆر گرنگتان وەرگرت؟

(ئێمــە پێکــەوە نەچــووینەتە دەرەوە, مــن هــەر لەدەســتپێکەوە پەیوەنــدیم بەشۆڕشــەوەکرد, شــێخ محەمــەد لەسـلێمانی دوکـانێکی هــەبوو, سـەروەختی کۆنگرەی شەشەمی پارتی کە١٩٦٤لە قەڵادزێ بەسترا هاتە دەرەوە ...هـەر کەسـێکیش لەهــەر بوارێکـدا هەوڵبــدات ,مانــدو نـەبێت و دڵســۆز بیـت پێشدەکەوێت)

٤ ـ هەردوکتان کادیری پارتی گەلی کورد بوون ,کە دەبوو یەکێکی ئێوەو یەکێکی کاژیك بێت .

(وەك وتم من هەر لە سەرەتاوە ساڵی١٩٦١ پەیوەندیم بەشۆڕشەوە کرد, بەر لە یەکگرتنی پارتی گەلی کورد و کاژیك و زۆر ئاسایی و وەك ئەو هەموو کوردەی پەیوەندییان دەکرد, نە بڕیار و نە پێشنیازی هیچ لایەنێکی تێدا نەبوو.)

٥ـ سەرانی کاژیك هەمیشە وتوویانە تۆ و شەهید شێخ محەمەدی هەرسین بە بڕیاری ئەوان نێردرانە نێو ریزەکانی شۆڕشی ئەیلوولەوە بە مەبەستی خزمەتکردنی بیری نەتەوەیی و کاژیك بەڵام خێرێکتان بۆ کاژیك نەبوو.

(من کە چوومە شاخ هێشتا ناوی کاژیکم نەبیستبوو,شێخ محەمەد هێشتا نەهاتبووە دەرەوە .مامۆستایان ئەحمەد هەردی,کامیل ژیر,فایەق عارف, فەرەیدوون عەلی ئەمین,عەبدوڵلا جەوهەر,جەمال نەبەز, تاقیانمان نەدەناسیی, بە ویست و ئارەزووی خۆمان چووینە شاخ بۆ خزمەتکردنی شۆڕش و کوردایەتی . عەبدوڵلای ئیسحاقی ناسراو بە ئەحمەد تۆفیق هاتبووە ناوچەی سلێمانی , راو بۆچوونی ئەوانەی وەردەگرت کە ناوێکیان هەیە, لە گوندی تەگەرانەوە ناردبووی بە دوای من و هەرسیندا, کە راو بۆچوونەکانی ئێمەی بیست لە مەڕ شۆڕش و رێباز ئامانجەکانی پێویستەچیبێت, وتی باشترە خۆتان بچنە لای بارزانی و پێشنیازەکانتانی بۆ

روونبکەنەوە. پێکەوە چووین بۆ لای بارزانی و شێخ محەمەد گەڕایەوە بۆ سلێمانی)

٦ـ نامەکەی١٣/٥/١٩٦٤ی کاژیك بۆ بارزانی تۆ گەیاندت یا دکتۆر عەبدوڵلائاگرین؟

(نە ئەو نامەیە و نەهیچ نامەیەکی کاژیکم نەبردۆتە خزمەت بارزانی نەمر)

٧ ـ لە ئەڵەمانیا مانگانەیەکت بۆ کوردو عەلی بڕیبووەوە, وەك خۆی بە دکتۆر نەبەزی وتووە.

(قسەیەکی نادروست و بێبنەمایە و هەڵبەستراوە, ئاخر چۆن لەلایەکەوە مانگی ٢٠٠مارك دەنێرم بۆ کوردۆ عەلی و لەولاشەوە لای دکتۆر جەمال نەبەز دەکروزێمەوە بۆ پارە؟!)

٨ ـ ئێران و بارەگای بارزانی بۆ رێگربوون لە گەڕانەوەی دکتۆر نەبەز بۆ کوردستان و بە مەترسییان دەبینی بۆ هەردوولا؟

(ئەوە پەیوەندی بە ئێرانەوە نییە, بارەگای بارزانیش کەمن بەرپرسی دوەمی دەسگای پاراستنی شۆڕش بووم و ئەو بڕیارانەش لە سنووری کاروفەرمانەکانی ئێمەدا بوو, رێگری لە گەڕانەوەی هیچ هاوولاتییەك ناکات بەتایبەتیش کەسێك تاوانێکی دژی کورد یا شۆرشەکەی نەکردبێت)

٩ ـ پیشـینەکانی نزیکبوونـەوەو یـەکگرتنی پارتەکـەی ئێـوە, پـارتی گـەلی کورد لەگەڵ کاژیکدا چۆن بوو؟

(رۆژێکیان شەهید تـۆفیقی نـوری بـەگ هـات,وتی چـەند کەسـێك دەناسـم نەتەوەیین و وەك ئێمـە بیردەکەنەوە,یـەکێکیان خزمیشمە,مامۆسـتا ئەحمـەد هـەردی شـاعیرە,ئەڵێن بـا یـەکتر بناسـین, گوێبیسـتی بـیر و بۆچـوونەکانی یەکتربین ولەیەکترتێبگەین .ئێمەش پێشنیازەکەیانمان پەسند کردو لـە مـاڵی ئەحمەد هەردی کۆبووینەوە, هـەر لـە سـەرەتاوە ئاشـکرا دیـاربوو هـەردولا هـەمان بیروبۆچـوون و ئامانجمـان هەیـەو لەسـەر هەرهـەموو رایەڵـەو هێڵـە درشتەکان کۆك وتەبابووین, تەنهاخاڵێك هەبوو ئایا لەو دو لایەنە رکەبـەرە, مەلامسـتەفاو باڵەکـەی مەکتـەبی سیاسـیی بـە رابـەریی ئیـبراهیم ئەحمـەد هاودەنگی کامیان بین, لەئەنجامدا ئەوەش لە بەرژەوەندی بارزانی یەکلایی کرایـەوە .هـەر لـەو کۆبونەوەیەشـدامن دیـاریکرام بەلێپرسـراوی سـلێمانی و شێرکۆ بێکەس هاوکارم بێت.

١٠ـ دووا پرسیار, رووداوەکانی کانی ماسیی و بەتایبەتیش کوشتنی کۆمونیستەکان,پێنج کوژراو ودووبرینداررۆژی١٩٦٤/٩/١٠و شەوەکەی, چۆن ئەنجامدرا وکێ بەرپرسیارە؟

وەك هەمووولایەك دەزانن , ئەو رۆژە من لە سلێمانی نەبووم, لە رانیە بووم, کە گەڕامـەوە عـەسرێکی درەنگ گەیشتمەوە شار, بەرپرسانی پێشمەرگەی سلێمانیم بانگکرد بزانین ئەم کوشتارە بۆکراوە و بە فەرمـانی

کێ کراوە؟ دکتۆر فوئاد و کەمالی ئەحمەد بەرقی وحەمە رەشید ئەحمەد شانە وتیان سەربەخۆ نەکراوە...بە پەلە چوون بۆلای عگێد سدیق کە نوێنەری بارزانی بو لە شار و نامەیەکی مۆرکراوی پێدابوون کە ئەو فەرمانی پێداون ! هەتا ئێرە وەلامەکانی کاك حەمەی عەزیزە,بەلام راستییەکیش هەیە کە کۆمەلێك ناو خراوەتە بەردەم بارزانی مستەفا کە دز و جەردەی ناوشارن و بەرۆژ سەرانە دەسێنن و شەوانەش دزی و راو و رووت دەکەن و دانیشتووانی شاریان هەراسان کردووە, عگێد بارزانیش بە رەزامەندیی بارەگای بارزانی فەرمانی لەناوبردنیانی مۆرکردووە, ژن و منداڵی قوربانییەکانیش کە جلە خوێناویەکانیان دەبەنە بەردەم بارزانی و دەڵێن بۆ پیاوەکانمان کوژران؟ بارزانی لەوسونگەیەوە کە ئەوانە (گوایە دزو جەردە و رێگر و پیاو خراپەکانی ناو شاری سلێمانی بوون) وتوویەتی من وتوومە بیانکوژن! پیاو کوژەکانیش بەو تاوانە پارێزێ خۆیان لای بارزانی لەو هەموو تاوانە پاککردەوە کە لەناو شاردا دەکران و خستیانە ملی کۆمۆنیستەکان ولایەنێکیش (دوور لە پارتیی وکاژیك) لەگەڵ عوسمانی ئامەدا کە ئەندامێکی لاوانی نەتەوەیی کورد وهەمان کات ئەندام وپێشمەرگەی پارتیش بوو,رێکدەکەوێت دەستێك لە چەند کادیرێکی کۆمۆنیست بوەشێنن بۆ چاوترساندن.

لا.٨٧: " شتێکی دیکە کە ئەبە ئاگرین هەوڵدەدات بۆی ئەوەیە دامەزراندنی کاژیك ببەستێ بەبنەماڵەی بارزانییەوە. ئەزهەمووڵایەك ئاگاداردەکەمەوە, نە ئیدریس بارزانی و نە هیچ کەسێکی دیکە لە بنەماڵەی بارزانی دەستیان نەبووە لە دامەزراندنی کاژیك دا.

پارتی و مەلا مستەفای بارزانیش زۆر دژی کاژیك بوون...لە ڕێی N. R. T و وتووێژەکەی لەگەڵ بەڕێز شێرزاد فاتیح دەرکەوت کە پارتی بەر لە ئاشبەتاڵی١٩٧٥ فەرمانی بە پاراستن دابوو, هەشتا کەسێك لە ئەندامان و لایەنگرانی کاژیك تیرۆر بکا, خۆ ئەگەر ئاشبەتاڵ ڕووینەدایە هەشتا کاژیکیی دەبوونە کۆچی قوربانیی . .... تەنانەت لەسەرەتای شۆڕشی ئەیلوولەوە, مەلا مستەفای بارزان بەفیتی سەرکردەکانی پارتی, بوو بوو بە دوژمنێکی سەرسەختی کاژیك. دوژمنایەتیی پارتی و بنەماڵەی بارزانی بەرامبەر بە کاژیك پاش جیابوونەوەی دەستەی برایم/جەلالیش هەر درێژەی کێشا.... پارتیی یەکێکیان ڕاگرتبوو نێوی ڕاستینەی گوینتەر سپۆر بوو بەڵام نێوی خۆی کردبوو بە ئەلەکساندەر فۆن شتێرنبێرگ .... دەیگوت لە کییێف (ئۆکرانیا) لەدایکبووە و کوڕی مەلامستەفای بارزانییە لە ژنە ڕووسەکەی... ... ئێستەش وا لە نوێنەرایەتیی هەرێمی کوردستان لە بەرلین کاربەدەستە و مووچەی باش وەردەگرێ و نوێنەرایەتی دڵشادی کوڕی مەلامستەفای بارزانی دەکا."

** کاژیك بە شێوەیەکی سروشتیی و لەنێوجەرگەی کۆمەڵگای کوردی باشورەوە هەڵقوڵاوە,نەك دەستێك لەپشت دامەزراندنییەوە بوبێت. تەماشایەکی بەیانەکەی لقی چواری پارتی دیموکراتی کوردستان ـ عێراق٢٥/٩/١٩٦٤بکەین, هەستدەکەین ساڵی١٩٦٤دوای جیابوونەوەی باڵەکەی پۆلیت بیرۆ- مەکتەبی سیاسیی لە پارتی , ئیتر پارتی دیموکراتی کوردستان هەڵوەشاوکەوت, کاژیك چووە ژێرباڵی و خستییەوە سەر پێ, ئەوە ڕاستییەکە نکوولی لێناکرێت . مامۆستا برایم ئەحمەد لەو ڕووەوە وتوویەتی : (نەمانئەزانی کاژیك هەوڵی ئەوەیان بوو بە جێگەکەی ئێمە شادبن) بەسەرهاتێکی کورت و پڕماناش دەگێڕنەوە: دوای جیابوونەوەی مەکتەبی سیاسیی پارتیی بەڕابەرایەتیی مامۆستا برایم ئەحمەد و جەلال تاڵەبانی, ئەندامێکی باڵای سەرکردایەتی نوێی پارتی (ئیسماعیل عارف)

دەچـێتە لای بـارزانی و دەڵێـت : جـەناب کۆمـەڵێك خۆیـان خزاندۆتـە نێـو پارتییەوە, لەهەموو شانەو شانە سەرەکیی ورێکخراو ولیژنەی ناوچەکانیشدا هەن, دژی پارتیشن ! ئـەمر بفـەرموون چارەسـەرێکی (سـەوریی وفـەوریی) بکەین . بـارزانی دەپرسێت ئەوانـە کـێن, چـجۆرە کەسـێکیان لەگەڵدایـە و قەبارەیان چەندە؟ کـابرا دەڵێـت قوربـان , هـەر شـەش حـەوتێکن و کەسـیی دیکـەیان لەتەکـدا نییـە! بـارزانی دەڵێـت : ناوەکانیـان دەزانیـت؟ کـابرا کاغـەزێك لەگیرفانی دەردەهێنێت و دەلێت قوربان ئەم حەوت ناوەن کەلێرەدا نووسیومن . بـارزانی دەڵێـت ئـادەی بـۆم بخوێنـەرەوە.بارزانی کـە حـەوت ناوەکان دەبیستێت , دەڵێت جا ئەم حەوت کەسە ئەمەنـدە کارامـەو چـالاك بن و سەریان لەم حیزبە زلە شێواندبێ هاواریان بێت بەدەستیانەوە,سا وەڵـڵا لایقن,دە ئێسـتە لـەخوار ئەوانـەوە بنووسـە هەشـتەم مسـتەفابارزانی ! ئـەم بەسەرهاتە زۆر کۆنەو دەگەڕێتەوە بـۆ سـاڵانی ١٩٦٤و١٩٦٥ و ئەگـەر وەك تۆ دەفەرمووی (پارتی و مەلامستەفای بارزان بەفیتی سەرکردەکانی پارتی, بـوو بـەدوژمنێکی سەرسـەختی کاژیـك) چـۆن سـاڵی ١٩٩٥ لـە سیمینارێکی تۆدا لەئەڵەمانیا, کـە بۆیەکـەمجار لەگـەڵ هـاوبیری هێـژا کـاك جەواد مەلا, یەکتریمان بینـی , زۆر بەشـانازییەوە و وەك شـتێکی نەبیسـتراو ئـەو بەسـەرهاتەی بـۆ مـن گێڕایـەوە کەبـەلای ئەوەوە(هێشـتا هـەڵمی لێهەڵدەستا) منیش بەپێکەنینەوە وتم براله ئەوە زۆر کۆنـە. مەبەسـتی مـن ئەوەیـە ئەگـەر لـە ١٩٦٢ بـەدواوە پەیوەنـدیتان لەگـەڵ هـاوبیرانی کاژیـك نەبووە, کاك جەواد ئەو بەسەرهاتەی لەکوێوە بیستووە؟ بێگومان لە ئێـوەی

بیستووه و ئێوەش هەر لە هاوبیرانتان بیستووەو ئەوانیش لە شێخ محەمەدی هەرسین یا محەمەد عەزیز بیستوویانە.لەبارەی بۆچوونەکەی کاک شێرزاد فاتیحیشەوە کە پارتیی فەرمانی بە دەسگای پاراستن دابوو هەشتا کەسێك لە ئەندامانی کاژێك ولایەنگرانیان بکوژێت,هیچ زانیارییەکم لەو رووەوە نییە, ئەگەر بڕیارێکیش هەبووە مەبەستی لە کام کاژیکانە بووە,دەستەی دامەزرێنەرو لایەنگرانیان یا لاوە هەڵچووەکان کە کۆدەتایەکی رامیارییان بەسەر ئەواندا کردو لەناوخۆیاندا سەرکردایەتییەکی نوێیان دیاریکرد؟ جگەلەوەش باوەڕناکەم هیچ کاتێك بارزانی مستەفا دوژمنی کاژیك بوبێت .

لا ۸۸:."‥ بنەماڵەی بارزانی نەتەوەیی نین,ئەگەر نەتەوەیی بوونایە دوژمنایەتیی کوردی نەتەوەییان نەدەکرد... ئەبە ئاگرین هیچ مافی ئەوەی نییە مرۆڤی نەتەوەیی دەستنیشان بکا,چونکە خۆی نەتەوەیی نییە, ئەگەر نەتەوەیی بووایە, خۆی و پاسۆکی نەدەفرۆشت بە پارتی. مرۆڤی نەتەوەیی خۆی بەهیچ بنەماڵەو حیزب و کەسایەتیی ودەوڵەتێك نافرۆشێ و حیزبحیزبێنە ناکا, بۆ ئازادی و ئاشتیی و یەکسانی هەوڵدەدا..."

** مامۆستا, ئەمڕۆ حیزبایەتی بەڕەوشت پارێزییەوە ناکرێت, ئێستا حیزبحیزبێنە وکەس پەرستیی و کورسیی پەرستیی وخێڵ وسەرخێڵ پەرستیی و ناوچەگەرێتی جێگەی حیزبایەتی راستەقینە و کوردایەتییەکەی جارانی گرتۆتەوە. قوربان ئەو سەردەمە بەسەرچوو , رۆشت و ناگەڕێتەوە ... بۆیە پرەنسیپەکانی کاژێك تەنها بۆ پەروەردەکردن وپەندو ئامۆژگاریی وەرگرتن بە زیندوویی دەمێننەوە. ئەو سەردەمە دەمێکە رابوردووە هاوبیرانی کاژێك

دەروێشی کوردایەتی بوون... بەو دیسپلینەی کاژیکیش هیچ بیرمەندێك وهیچ کادرێکی مەیدانییش چەند چالاك و کارامەش بێت ناتوانێت حەفتا هەشتا هاوبیر کۆبکاتەوە ! کێ و کام حیزب و بنەماڵەو کام کەسی یەکەمیان نەتەوەیین یا نەتەوەیی نین؟ئەوەتە ئەمڕۆ نەتەوەکە سەری بووە بەژێر لەشییەوە,حیزبیش بەپارە دەگەڕێ, پارەی مۆڵیش, ملیۆن و ملیار بەحەلالی دەستناکەوێت, ئەوەی بۆ ئازادی وئاشتیی و یەکسانیش خەبات بکات , یا دەیکڕن یا دەیفرۆشن یا مەمرەو مەژی لە پەراویزدا یا لە دەرەوەی مێژوودا دەیگوزەرێنێت ....لێرەدا شتێکم بیردەکەوێتەوە: ساڵی١٩٧٢هاوبیر محەمەدی ئەحمدیم راسپارد نامەیەکی رێکخستن ببات بۆ کەرکوك و وەڵامەکەشی بهێنێتەوە. ئەو هاوبیرە بە حەمە سوور ناسرابوو,ناوە نهێنییەکەیم لە یادنەماوە ,کرێکار بوو لەکارگەی جگەرەی سلێمانی, دوکانێکی دارتاشیی بچکۆلەشی بەرامبەر کارگەی جگەرەکە هەبوو.رێکخستن بۆ ئەو چوون و هاتنەوەیە بڕی ١٥٠ سەدو پەنجا فلسی تەرخان کردبوو, وتم هاوبیرگیان لەبەنزینخانەکەی عەقاری- شۆڕش بوەستە و بەیەکێك لەو پیکاب و لۆرییانەی بۆ کەرکوك یا چەمچەماڵ دەچن سواربە , جا بەپیاوەتی بێ یا ٥٠فلسی دەدەیتێ و لەوسەریش بەوجۆرە بگەڕێرەوە و هەرچیش مایەوە لە چایخانەیەکی رێگا بۆ نان و ماستێك و دووچا.خوێنەری هێژا سەیری لێنەیەت, ئەو بڕە پارەیە بەلای منیش و ئەویشەوە کەم نەبوو! کاك محەمەد لەو دواییانەدا چووە بەغداو لەشی ساغ بێت بە هێزی بازوو وئارەقەی نێوچاوان دەوڵەمەندبوو, جارجار لە سلێمانی

کەدەمبینی دوای من چۆن و تۆ چۆن بەشانازییەوە شتێکی ئەو سەفەرەی دەگێڕایەوەوهەردوکمان لە ناخی دڵەوە پێدەکەنین.

لا.٨٨: " جا ئێستە باوادابنێین , کاتێ ئەبە ئاگرین چووە نێو پاسۆکەوە و زانی پاسۆك لەبەر هەر هۆیەك دەبێ بابێ , کەڵکی بە پێوە وەستانی نەماوە و دەبێ لە حیزبێکی دیکەدا بتوێتەوە, تەنانەت ئەوەشی هەر بە بیروڕایەکی تایبەتی خۆی بۆدادەنرا, ئەگەر هیچ پلەو پایەو پارەیەکی لەو حیزبە(پارتی) وەرنەگرتایە, نەك بەرامبەر ئەو خۆفرۆشییە بیکەنە ئەندامی سەرکردایەتی پارتی وپلەی دکتۆرا وپرۆفیسۆری پێبدەن...ئەوجا چۆن بەڕێوەبەرانی شۆڕشی ئەیلول(بارەگای بارزانی)ئاشبەتاڵیان بە شۆڕش کرد بۆ رژێمی ئێران, هەرئاواش ئەبە ئاگرین ئاشبەتاڵی بە پاسۆك کرد بۆپارتی لە٢٧/٧/١٩٩٣دا."

** پاسۆك ماوەی ١٧ساڵ,١١/٩/ ١٩٧٦ ـــ ٢٧/٧/١٩٩٣لەشاخ بەژمارەیەکی کەم پێشمەرگەو کادیرەوە, بەو هەموو تەنگەژەو بارودۆخە نالەبارو بارگرانییەوە, هەتیو و بیکەس شانی دابووە بەر وهەرچۆنێك بوو بەپێوە وەستابوو, دوای راپەڕین پێشمەرگەو کادیرانی زۆر, جۆرەها چەك و تەقەمەنی و داراییەکی جێگیریش لەمشتا, هەموومانگیك٣٪ی داهاتی گومرگی بەرەی کوردستانی وەردەگرت ,هیچ پێویستییەکی بە یەکگرتن نەبوو کە لە پێناویدا سەربەخۆیی خۆی لەدەست بدات و ئیتر ناوی لەکولەکەی تەریشدا نەیەت.ئەوەی پێویستی بە یەکگرتن بوو , سەرکردایەتیی حیزبی سۆسیالیستی کوردستان ـ عێراق , بەتایبەتی کاك حەمەی حاجی مەحمود وئینجا پارتی گەل و شەهیددکتۆر سامی عەبدولرەحمان و لەوبەرێزانەش بەپەلەتر کاك عەبدوڵلا ئاگرین بوو.خوێنەری

هوشیاریش مەبەست و ئامانجی تایبەتی و گشتیی هەریەکە لەو بەڕێزانە دەزانێت . سەروەختێك شەهید سامی و عەبدوڵڵا ئاگرین ماوەیەك پێکەوە لە ژوورێکی بارەگایەکی پارتیدا بوون لە هەولێر, لە دانیشتنێکدا کە باس لە یەکگرتنی حیزبی سۆسیالیستی کوردستان ـحسك و پارتی سۆسیالیستی کورد ـ پاسۆك و پارتی گەل دەکرا, سامی (باڵۆنێك) ی بۆئاگرین هەڵدا بە ئاسماندا(کاك عەبدوڵلا ئەگەر قبوول بکەیت , من پێشنیازدەکەم تۆ هەڵبژێرین بۆ سکرتێری یەکگرتنەکە).

** بارزانی ئاشبەتاڵی بۆ ئێران نەکرد , نەخێر, بارزانی کە لەگەڵ عێراق رێککەوتنی١١مارت١٩٧٠ ی مۆرکرد, ئێران هەر ئاگاداریش نەبوو لەدیوەخانی بارزانی چباسە, شای ئێران وەك من و تۆ لەرادیۆوە بیستی... بارزانیش کە ئاگاداری رێککەوتنەکەی شای ئێران و صەددام حسێن نەبوو , نەیدەزانی لە دیوەخانەکەی جەزایر چباسە , وەك من وتۆ لە رادیۆوە هەواڵەکەی بیست . پێنج رۆژ دواتر , شای ئێران بەدەستی ئەنقەست لە رۆژی ١١/مارت١٩٧٥دا بارزانی بانگ دەکات بۆ تاران ولە رێککەوتنەکە ئاگاداری دەکات وەك (داش بە داش) , هەق بە هەق, بەڵام داشەکەی شای ئێران داشە هارە بوو, هەقەکەشی هەقی کوردی کرد بەژێرەوە.هەوڵەکانی عەبدوڵڵا ئاگرینیش بۆ یەکگرتنی پاسۆك و حسك, لەسەرەتادا دوور بوو لە چاوبڕینە دەسکەوت و پلەو پایە, هۆکاری تایبەتیی لەپشتەوە بوو پەیوەست بە ئەزموونی تفتوتاڵی خۆی لە گەڵ شێرکۆی هەژار و حەمە

مستەفا(شەهید ئازاد مستەفا) و عوسمان رەشید و شێرزاد فـاتیح و...بـەڵام دواتر ستراتیجەکەیی گۆڕی بـەوەی نـاوی پاسـۆك کوێربکاتـەوە و ئەوانـەش هەموو مایە پووچ بکات کە رکەبەرو ناحەزی بوون وخزمەتێکی گەورەش بە پارتی بکات , هەر بەوجۆرەشی کرد و بە بەردێك چەندین نیشانی شکاند.!

لا.٨٩: " ئەبە خۆڵەمێش لە لاپەڕە ٦٨ و٧١ی نامیلکەکەیدا دەڵێ کاژێك کۆبوونەوەیەکی کردووە بۆ تاووتوێکردنی گوایە پەیوەندییەکانی جەمال نەبەز لەگەڵ حیزبی پان ئێرانیست و سەرۆکەکەی موحسین پزیشکپور , لەکاتێکدا ئەو حیزبە سەر بە شای ئێران بووە, ئەم پەیوەندییەش لەرێی میر کامەران بەدرخانەوە بووە ."

** هاوینی ٢٠١٣لە دانیشـتنێکدا لـەماڵی دکتـۆر عەبـدوڵڵائاگرین لـە هەولێر وتم: تۆ کە چوویت بۆلای دکتۆر جەمال نەبەز لە ئەڵـەمانیا هـەر بـۆ ئـەوەبوو زیادەکـانی کاژیکنامـە لابـەرێت و باسـی حیزبـی پـان ئێرانیـزم و موحسینی پزیشکپور نەکات یا شـتی دیکەشـی بەدەمـەوە بـوو؟ ئەوەنـدەی لـەیادم مابێـت وەڵامەکـەی زۆرلاسـتیکیی و بـە پێچـوپەنا بـوو. نەبـەز لەتێڕوانینێکی مێژوویی و ئەتنیکی و ریشەیی زمانی هـەرە کـۆنی گـەلانی ئێرانەوە و ئینجا دەستنیشانکردنی قەوارەیەکی خـاوەن شارسـتانێتی دێـرین کـە کـورد جیگـەی خـۆیی تیدابکاتـەوە و لـەو تـەنیایی و بێکەسـیی و لـەو بێدۆست و پشتیوانییە مێژووییە نەپسـاوەیە خـۆی راپسـکێنێت و تـەکانێك بداتە خۆی جیـاواز لـە جـەنگ و شـەڕەتەقە و لـەو رێگەیـەوە کۆتوپێوەنـدە ژەنگ گرتووەکان بپسێنێت و بەکەمترین قوربانی بگاتە ئامانجـەکانی و وەك هـەر گـەلێکی عـەرەب کـە ئەندامـە لـە کۆمکـاری عەرەبـدا, تـورك لـە(

پشتێنەی گەلانی قەفقاس) وپەیمانی ناتۆداو گەلانی ئەورووپا لە یەکێتی ئەورووپادا, کوردیش لە یەکێتی گەلانی ئاری نەژاددا هەست بە جۆرێك ئارامیی ودڵنیایی بکات. ئەوهەوڵانەی دکتۆر جەمال نەبەز و هاوکارەکانی وهاوبیرەکانی دەبیت زۆر بەرز بنرخێنین... ئەوان کوردایەتییان دەکرد, نەك حیزب حیزبێنە و سیاسەتبازیی. چەند کەسێکی نەتەوەیی لەخۆبوردوو لەرووی ئەو هەموو شۆڤێنییانەی تورك و فارس و عەرەبدا, بەورەیەکی پۆلاییینەوە شانیان دابووە بەر وهەنگاویان دەناو بەدووی رێگەچارەیەکی گونجاویشدا وێلبوون دەروازەیەك بۆکورد بەرەو خۆر, بەرەو سەربەخۆیی بکاتەوە.

لاپەڕە ٨٩ و٩٠: "... **لەنێو ئەم خوێنکارانەدا, خوێنکارانی فارس (ئێرانی) کە هەندێکیان سەر بە دکتۆر موسەدیق بوون و هەندێکیان (توودە) یی بوون, ئەمانە بەهیچ جۆرێك پشتی کوردیان نەدەگرت, دەیانگوت مەلامستەفا پیاوی شای ئێران و ئەمریکایە بەڵام هەندێکیان سەر بە حیزبی پان ئێرانیست بوون کە توانیمان کاربکەینە سەریان پشتگیریی شۆڕشی کورد بکەن و بەرامبەر خوێندکارە ئارەب و ترکە شۆڤێنییەکان بەرگری بۆ کورد بکەن ... لەگەڵ ئەو خوێندکارانەدا کە سەربەحیزبی پان ئێرانیست بوون , وتووێژمان کرد و تێمانگەیاندن ئەگەر ئەوان بۆ ئازادی و بەختیاریی گەلانی ئێران کاردەکەن,(ئەوە)ئەو گەلانەی لەدەرەوەی سنووری ئێران دەژین و پێوەندییەکی مێژوویی و فەرهەنگیی کۆنیان بە ئێرانەوە هەیە, ژمارەیان دەهێندەی ئەو خەڵکەن کە لە نێو سنووری ئێراندا دەژین, بۆ وێنە کورد کە وڵاتەکەی بە پێی شەرەفنامەی شەرەفەدینی بتلیسیی لە تەنگەی هورمزەوە دەستپێدەکا تاچیاکانی قەفقاس و لەوێوە تا دەوروبەری زەریای سپیی ناڤین .گەلی بەلووج کەژمارەیان لە پاکستان و ئەفغانستان پترە لەوانەی لەئێرانن و گەلی داریزمانی ئەفغانستان و گەلی ئۆسیت کەلە سنووری یەکێتیی سۆڤێتدا(رووسیا.ن.ك.) دەژین**

و چەندین گەلانی دیی وەك تاجیكەكان . ئەمانە هەموو لەرووی ئێتنۆلۆژییەوە بە گەلانی ئێرانیی دێنە ژماردن . وشەی ئێران (نەك ئیران وەك فارسەكان بەهەڵە دەریدەبڕن) لە وشەی كۆنی(بوومی ئاریانـام) ەوە , واتــە(زەویــی ئارییــەكان)هاتووە, (كـە) بـووم بـەمانای زەوییە(سەرنجی وشەی بوومە لەرزە بدە), وشەی(ئاریا)ش پێوەندیی بە ئـاگرەوە هەیـە, واتە بە فەرهەنگی پەرستنی خوای رووناكی یەوە, نەك بە رەگەزێكی تایبەتییەوە .گەلی فارسیزمان لە چاو ئەم گەلانەدا٪١٠ ـ ٪١٥یـە. لەبـەر ئـەوە كاتێـك ئێسـتە(واتــە لــە شەستەكانی سەتەی رابوردوودا: ج.ن) ئەگەر ئـەو گەلانـەی ئارەبیزمـانن و لەبنەڕەتـدا ئارەبیش نەبوون و بەهۆی پسوڵمانەتییەوە بوون بە ئارەب, هەوڵی (یەكێتیی ئارەب) بدەن , بۆچی دەبێ هەوڵی جۆرە كۆنفیبدراسیۆنێك بـۆ گـەلانی ئێرانییـی نـەدرێ , ئـەو دەمـە دەوڵەتێكی كۆنفیدڕاڵی ئێرانیی لە كورد و فارس و بەلووج و پەشتوون و داریزمان و تاژیك و ئۆست و ...هتد دروست دەبێ بەرامبەر یەكێتیی ئارەب و تـۆرانیزم ویـەكێتیی ئـەوروپا... دیمان ئەم قسانەیان بە دڵ بوو, كەوتنە پشتگیریی شۆڕشی كـورد و رۆژنامەكـەیان(خاك وخون) خستە خزمەتی شۆڕشی ئەیلوولەوە."

** حیزبی پان ئێرانیزم سەر بە شای ئێران بـوو, ئـەو خوێندكارانـەش بەهـەوای ئـەو گەمەیە هەڵدەپەڕین كە حەمە رەزا شا لەگـەڵ كـورد و شۆڕشـەكەیدا دەیكرد ,هەرچـی ئەوانەی سەر بە رێبازی دكتۆر موسەددیق بوون , لە باوەڕی نەژاد پەرستـی كوێرانـەوە هەڵوێستیان وەردەگرت و لایەنگرانی پارتی كۆمۆنیسـتی ئێران(تـوودە) لـە كلكایـەتی مۆسكۆوە لەكورد وكێشەی كوردیان دەڕوانی ,تفەنگە بەكرێگیراوەكانی رەجەوی كە بە (موجاهیدینی خەلق) ناسرابوون بەهاری ١٩٩١بە دڕندانەترین شێوە بەخۆیان و تانك و زرێپۆشەكانی صەددام حسێنەوە نامەردانـە كـوردە راپـەڕیوەكانی گـەرمیانیان شـەهید دەكـرد. بـەڵام دكتۆرموحسـینی پزیشـكپوور, سـەرۆكی پـان ئێرانیسـت وەك نەبـەز لەلاپەڕە ٩٠دا دەڵێت **" كەشای ئێران و سەددام حسێن پەیمانی جەزائیریان گـرێ دا, سەركردەی پان ئێرانیست موحسینی پزیشكپوور دژی پەیماننامەی جەزائیر قسەی كرد و لەسەر كوردی كردەوە دژ بە سـەددام حسـێن و ئەمـەش ركـی شـای**

ئێرانی هەستان لێیان." هەروەها بە ئێرانییە نەیارەکانی نێو حیزبەکەیی دەوت کە دژی خواستەکانی کورد بوون:"دەوڵەتێکی کورد لەسەر سنووری ئێران بێ باشترە, یان دەوڵەتێکی ئارەب(یا) ترک؟ لەکۆبوونەوەی سالانەی خوێندکارانی پان ئێرانیستدا , مارشی کوردستان (سرووودی ئەی رەقیب) دەچرێندرا و چەپڵە لێدەدرا بۆی. نۆکسە بە پێچەوانەی پارتی و حیزبە کوردییەکانی دیکەوە, تاکە کۆمەڵەیەك بوو کە ئالای کوردستانی لە کۆبوونەوەکانیدا هەڵدەکرد. پارتی وەك ئارەب و ترك و فارسە شۆڤێنییەکان لە دژی هەڵکردنی ئالای کوردستان بوو, ئێمەی بە شۆڤێنی و جیا بوونەوەخواز و کۆنە پەرست دەدایە قەڵەم, دەیگوت لە سووریا کوردستان نییە."

** سەرەتای راپەرینە جەماوەرییەکەی باشووری کوردستان , هاوبیرانی پاسۆك لەبارەگاکەی شەقامی برایم پاشای سلێمانی, وەك هێنانەدیی ئاواتی دێرینی کورد , ئالای پیرۆزی کوردستانیان بەرزکردەوە. چەندین کەس لەژێریدا وەستابوون , بە چاوی پڕ لە فرمێسکەوە هەر تەماشایان دەکرد و فرمێسکی شادییان دەڕشت .ئەو رۆژە بەتایبەتی چووم بەدوای چەند هاوبیرێکی دێرینی کاژیکدا , وەك مامۆستایان فایق عارف و کامیل ژیر و غەفور ئەمین وئەحمەدی برای و کاك عومەر شەمەیی و ئەحمەدی برای وعەبدوڵڵای کاك ئەحمەدی چایچی .....بەڵام بۆ ئێوارە هەردو سەرۆکی کورد, جەلال تاڵەبانی ومەسعود بارزانی هەریەکەو بروسکەنامەیەکیان بۆ مەکتەبی سیاسیی پاسۆك نارد, کە پێویستە ئەو ئالایە بەزووترین کات دابگرن. پاسۆك وەڵامێکی گونجاوی بۆ ناردنەوە. بۆ سەینێ دوو بروسکەی

بەپەلەو هەڕەشە ئامێز هاتن : هەر ئەمڕۆ و بەگەیشتنی ئەم برووسکەیە دەستوبرد ئەو ئالآیە دابگرن .

ل ٨٩.: " ئێمەی هاوبیرانی نوکسە, لایەنگریی شۆڕشی کوردمان دەکرد دژ بە رژێمی ئێراق , سەرەڕای هەموو خراپەو تاوانێکی کاربەدەستانی شۆڕشی ئەیلوول و پارتی بەرامبەرمان, هەوڵمان دەدا دۆست و لایەنگر بۆ شۆڕش بدۆزینەوە, بەهیوای ئەوەی شۆڕشەکە بەسەر رژێمی ئێراقدا سەرکەوێ, کە مەخابن ئاشبەتاڵی لێدەرچوو. ئەم ئاشبەتاڵەش رێکەوت نەبوو, چونکە کەسانی زۆری وەك شێخ محەمەدی هەرسین و محەمەد ئەزیز و ئەبە ئاگرینی تێدابوو, کە هەر بیریان لە دەسکەوتی خۆیان دەکردەوە."

** بۆ رێکخراوێك کە کوردایەتی بکات ئەوە پرەنسیپە بنەڕەتییەکان و ئەلف و بێی کوردایەتییە , کوردایەتیی راستەقینە نەك حیزبایەتی و حیزبی بنەماڵە سەپاندن بەناوی کوردایەتییەوە. هاوبیرانی نەتەوەییش ,کاژیك و پاسۆك رێبازیی کوردایەتییان بەرنەداو چاوەروانی پاداشت و دەستخۆشانەشیان لە کەس نەکرد. شێخ محەمەدی هەرسین و محەمەد عەزیزیش لە چاو زۆربەی هەرەزۆری بەرپرسانی شۆڕشی ئەیلوولدا بەحەوت ئاو شۆرابوونەوە, عەبدوڵڵا ئاگرینیش تەنها ئەوماوەیەی نێوان سەرەتای مارتی ١٩٧٤ هاتا سەرەتای مارتی١٩٧٥وهەرەسی شۆڕش , بەشداریی شۆڕشی کردووە .

لا. ٩٣ : عەبدوڵڵا ئاگرین لەلاپەڕە (٣٥)دا دەنووسیّ (مەبەستی لە کتێبەکەی دکتۆر عەبدوڵڵایە : لاپەڕەیەکی گەش لە مێژووی کاژیك , بیرەوەری و دیکۆمێنت(دۆکۆمێنت)١٩٦١ ــ ١٩٧٥): " کاژیك نوخبەیەکی دانسقەی زۆر زۆر کەمیان لەگەڵدابوو.کاتێك لە نێوان هەردوو سەرکردایەتیی کاژیك و حیزبی گەلی کورد دا مداوەلات کرا , بەبیّ کۆنگرە بڕیاردرا , بووین بە یەك حیزب , ئەویش بەناوی کاژیکەوە ساڵی١٩٦٤" . دکتۆر نەبەز لە بەرامبەردا دەڵێت : " واتە لەساڵی ١٩٦٤ەوە باسی کاژیکی بیستووە و سەیرەکەش لەوەدایە حیزبە گەورەکەی ئەوان بێدەنگ و بیّ کۆنگرە خۆی لە نێو چوار پێنج کەسدا تواندبێتەوە و دوو دامەزرێنەرەکەش دەبنە ئەندامی سەرکردایەتی کاژیك و زۆرناباب کارەساتی کانی ماسیی روودەدات و هەر دوای ئەوەش ئەو دووانە روودەکەنە بارەگای بارزانی و ئیتر هەموو هەولێك دەدرێت کاژیك لەناوەوە و لەدەرەوەی ولاتیش بێدەنگ بکرێت.(محەمەدئەزیز و شێخ محەمەدی هەرسین هیچ جووڵەیەك ناکەن و (لە خەباتگێڕی مەزنیش)ئەبدوڵڵا ئاگرین پزیسکێك دەرناچیّ, نازانم ئەم قسانە بۆ منداڵ دەنووسیّ؟ یان دەیەویّ دەوری (پاراستن) ی سەر بە پارتی, لەم کەینوبەینەدا بەم شێوە گەوجانەیە بشارێتەوە؟؟؟"

** بەلای زۆربەی هەرە زۆری خوێنەرانی نامیلکەکەی دکتۆر عەبدوڵڵا و کتێبەکەی دکتۆر نەبەزیشەوە, باسوخواسی دروست و باوەڕپێکراو لەبارەی دامەزراندنی کاژیك و دوواتریش پارتی گەلی کورد, ناردنی شەهید شێخ محەمەدی هەرسین و کاك محەمەد عەزیز بۆ نێو شۆڕش ,کارەساتی کانیی ماسیی و ئینجا(بەناکامیی سەرنانەوە)ی کاژیك . ئەمانەوکێشەکانی نێوان پاسۆك ودکتۆر نەبەز لەهەموو باسەکانی دیکە گرنگترن .من بەشبەحاڵی خۆم زانیارییەکی ئەوتۆم لەبارەی سەرهەڵدان و دامەزراندنی پارتی گەلی کوردەوە نییە, ئەوەندە هەیە پورزاکانم شەهید تۆفیقی نووری بەگ و براکانی و ئامۆزاکانم سەر بە وان بوون و بەماڵە خزمەکاندا دەگەڕان و شەوانە کۆڕیان دەبەست بۆ بلاّوکردنەوەی بیری نەتەوەیی. ئەندامەکانیان بەگشتی کاسبکاران وپیشمەرگەوخوێندکارانی پلەی ناوەندی و دواناوەندی بوون , زۆر

چست وچالاك كاريان دەكرد و زۆر و بۆر هەمووكەسيشيان وەردەگرت و لە هەردوو ريكخستنى قوتابيانى نەتەوەيى كورد و لاوانى نەتەوەيى كورددا ريكدەخران, ژمارەى خۆيان و جەماوەرەكەشيان(هاودەنگەكانيان) لە ژمارەى هاوبيران و هەوادارانى كاژيك زۆر زۆرتر بوو بەلام ئاستى رووناكبيرييان زۆر لەخوارتر بوو, شيرازەى ديسپلينيشيان توندوتۆل نەبوو,دەيانويست كارى گەورە ئەنجام بدەن, چالاكيى پيشمەرگانەى خۆيان بكەن و جيگە دەستيان دياربيت, نەك وەكو كاژيك (سەربازى نەناسراو و گومناو)بن وهەموو چالاكييەكانيان بۆخزمەتى سەركردايەتيى شۆرش و بارەگاى بارزانى مستەفا بيت و خۆيان مايەپوچ و سفر هيچ بەدەستەوە! ئيمە لە ريكخستنى كاژيكدا رۆژانە خەستەخانەكان دەگەراين و دەرمان و دەرزى و لۆكە وسارغيمان كۆدەكردەوە , بە دراوسى و دۆستان و خزم و كەسوكاردا دەگەراين و پيتاكى جلوبەرگ وپيلاومان دەكرد بۆ پيشمەرگە,كاديرەكانيش بەرۆژ لە چايخانەو دووكانەكان و ناوبازاردا خەلكيان هوشيار دەكردەوەو بەبيرى نەتەوەيى گۆشيان دەكردن , ئيوارانيش دواى نانخواردن هەر يەكيكيان دەچووە مالە خزميك يا دۆستيك و ناسياو و دراوسيكانيان كۆدەكردەوەو بيرو باوەرى كاژيكيان بۆ روونەدەكردنەوەو رەخنەى توند و رووخينەريان لە ماركسيزم و رژيمەكەى رووسيا و كۆمۆنيستەكان و پارتى ديموكراتى كوردستانيش دەگرت و ئامادەبووانيان هاندەدا بەهەموو تواناوە هاوبەشيى شۆرش بكەن,بەلام پەلەيان نەبوو رايانكيشنە ناو ريكخستنى كاژيكەوە و كەسانى پەسەندكراويش وەك قۆناغى يەكەم لە يەكيتى قوتابيان يا لاوانى نەتەوەييدا ريكدەخران و درەنگ دەگەيشتنە پلەى ئەنداميتى كاژيك , بەلام هەردوبالەكە بيپەروا

دژایەتی رژێمەکانی عێراق وئێران وتورکیا و سووریایان دەکرد, جگە لە ململانێ و بەربەرەکانێی کۆمۆنیستەکان و هەردوو باڵەجیابووەوەکەی پارتی دیموکراتی کوردستان , باڵەکەی سەر بە مەکتەبی سیاسی (جەلالی) و باڵەکەی سەر بە بارزانی مستەفا (مەلایی) بەڵام بەچەکی بیرو باوەڕ و بەڵگەی بەهێز و سەرەتاکانی فەلسەفە هێشتا نەرسکاوەکەی کوردایەتی! بەتایبەتیش کە پارتەکان لەرووی فەلسەفییەوە هیچیان پێنەبوو,کۆمۆنیستەکانیش چەندکلێشەیەکیان لەبەرکردبوو, وەکو تووتی هەر دەیانوت ودەیانوتەوە بەڵام کە بیردۆزەکانی لینینی مەزنیان لەبارەی مافی نەتەوە ژێردەستەکانەوە دەخرایە بەردەست , دەمیان دەبوو بە تەڵەی تەقیو ... ئەوەی بارزانی مستەفا و پارتیی یەك دەنك منەتیان لە هاەبیرانی کاژیك نەدەزانی و تەنها جاریکیش بەو هاوبیرانەیان نەوت ماندونەبن , دەستتان خۆشبێت . هاوبیرانی کاژیك پاداشتیان نەدەویست بەڵام پێزانین پێویستە,کەچی ئەوان هەر زۆر سپڵەوپێنەزان بوون و پارتییەکانیش دژایەتی هاوبیرانی نەتەوەییان دەکرد. ئەوەتە ئێستەش هەر بەوجۆرەیە ,روو لەوانە دەکەن وباوەشیان بۆدەکەنەوە کە ساڵەها دژی شۆڕش بوون و پشت دەکەنە ئەوانەی بەردەوام رۆڵەی دڵسۆزی شۆڕش و کوردایەتی بوون . بەڵگەنەویستە هاوبیرانی کاژیك بووبوونە کراس سووری بەرلەشکر بۆ بارزانی و هەر ئەوانیش شانیان دایە بەر دیوارە داڕووخاوەکەی پارتی ,کە لەئەنجامی جیابوونەوەی باڵەکەی مەکتەبی سیاسی لە١٩٦٤دا,تەنها ناووناوبانگی شۆڕشگێڕانەی بارزانی مستەفاو تواناکانیی خودی خۆی لە بواری شەڕی پارتیزانیی وسەرکردایەتیکردن و بەڕیوەبردنی بەرەکانی جەنگدا لەپاڵ پشتگیریکردنی بێسنووری کاژیکدا بۆی, پارتیی هەستانەوە سەرپێی

خۆی . دەستگای پاراستنیش بۆ پاراستنی هەیبەت و دەسسەڵاتی بارزانی و دووبارە نەبوونەوەی دووبەرەکییەکی دیکە لە ریزەکانی پارتی وشۆڕشدا, دامەزرێنرا. یادی بەخێر ماموستا برایم ئەحمەد لەو بۆنەیەدا بەناسۆرەوە وتوویەتی : (نەمانئەزانی کاژیك هەوڵی ئەوەیان بوو بە جیگەکەی ئێمە شادبن) لە کادیرە پیشکەوتووەکانی ئەو سەرەتایەی کاژیك, شەهید لەتیف عەلی, شەهید مامۆستا حەمە صالح بێسەریی(ناسراو بە صالح هیتلەر), شەهید سەعید گەوهەر, شەهید مامۆستا عیزەت رەشید ,شەهید توفیق نووری بەگ,شێرکۆ بێکەس(خ.ل), مامۆستا حەمە عەلی فەرەج(خ.ل),محەمەد مەجید ئەصلان, غەفوور ئەمین ,ئەحمەد ئەمین ,عەبدولفەتاح عەبدولڕەززاق(ناسراو بە مەلا فەتاح),شێخ جەلال بەردەزەردیی,کەریمی شێخ حەسەنی چەخماخساز و هی دیکەش .

لەبارەی جەماوەری کاژیك و هاودەنگەکانییەوە هەروەها رووداوەکانی کانی ماسییەوە دوو نموونەی بچکۆلە دەخەمە بەرچاوی خوێنەری هێژا:

١ ـ فەتاحی نووری بەگی پوورزام پێشمەرگەیەکی شۆڕش و سەر بەلاوانی نەتەوەیی کورد, بەسەختی برینداربووبوو, لەخەستەخانە کەوتبوو, ژمارەیەکی لە رادەبەدەر لە سەرجەمی هاوبیرانی کاژیك ,خزم و دۆست وناسیاو و نەناسیاویش سەردانیان دەکرد. کەسێکی قسەقوتی سلێمانی وتبووی هەرکەس دەیەوێت بزانێت کاژیك چەند زۆرن , سەرێکی خەستەخانە بدات دەزانێت !

٢ ـ رووداوی کانی ماسیی : من شایەتییەك بۆ کاك حەمەی عەزیز دەدەم , ئێوارەی کارەساتەکە ١٩٦٤/٩/١٠ چەند هاوبیرێك: شەهید تۆفیقی نووری

بەگ,شەهید جەمالی عوسمان دایی(ناسراو بە جەماله قوش,خوشکەزای کاك حەمـــــەی عـــــەزیز), عەبـــــدوللای کـــــاك ئەحمـــــەدی چایچـــــی (عەبدوڵلاکۆرناڵ),کەمالی جەمالی موختار(خاڵۆزای کەمالی عوسمان دایی) و بەنـدە نـووری کـەریم , لـە مـالی خوالیێخۆشـبێت و یـادی بـەخێر,هاوبیر کەمالی عوسمان دایی (خوشکەزای کاك حەمەی عەزیز) میوان بووین, کـاك حەمەی عەزیز لە سلێمانی نـەبوو , لـە قـەلادزێ بـوو, کـە گەڕایـەوە هاتـە مالّی خوشکی, زۆر تۆڕەو شپرزە خـۆیکرد بـەژووردا, دەیـوت (ئەمـە چـۆن کرا, ئەو خەڵکە بۆکـوژران,بەئـەمری کـێ ؟) ئـیتر ئـەوان چـوونە ژوورێـك و وتیان کۆبوونەوەیان هەیە.

٣ ـ لـەبارەی رووداوەکـانی ١٠/٩/١٩٦٤ ی کـانیی ماسـی , کاژێـك بـۆ بەیانێکی دەرنەکرد ؟ بە بۆچوونی من دەستێك رێگریی لەوەکردووە بۆئەوەی بەسەر پارتی و شۆڕشدا نەسەپێت و دەستەچەورەکە بەسەر کاژێکدا بسـوون, ئەمەش سەریگرت چونکە خەڵك دەیوت ئەگـەر کاژێـك دەسـتی تێـدا نییـە ئەی بۆ بەیانیك بلاوناکەنەوە.؟ بەلام کە بەیانێك بلاونەکرایەوە بـە دۆسـت و دوژمن رایبگەیێنێت کاژێك لەو تاوانە بێبەرین , کەواتە کێ کردوویـەتی ؟ ئاخر پارتی و کۆمۆنیست لە ململانێیەکی سـەختدابوون لەسـەر پـاوانکردنی گۆڕەپانەکە, کە کامیان پێشـڕەوی خـەباتی جـەماوەرن .ئـەوان پارتییـان بـە حیزبێکی بورجـوازی دادەنـا کـە ناتوانێـت پێشـڕەوی گـەلی کوردبکـات کـە گەلێکە لەگەلانی عێراق بەلام بە نەتەوە نایەتە ژماردن چونکە بە فـەرمودە

ناماقوڵـەکانی سـتالین ,دیکتـاتۆرە ملهوڕەکـەی روسـیا کـورد مەرجـەکانی نەتەوەی تێدانییە!!لەو باوەڕەدام هەر کاك محەمـەدی عـەزیز و شـەهید شـێخ محەمەدی هەرسین رێگربوون سەرکردایەتیی کاژیك بەیانێك دەربکات دژ بـەو رووداوەی کانیی ماسی,چونکە ئەو کاتە گومانەکان روویان لە پێشـمەرگەی مــەلایی دەکــرد و ئــەوەش بــارزانی لێتــوورەدەکردن , چــونکە زیــانی بەپەیوەندییــــەکانی دەگەیانــــد لەگــــەڵ یــــەکێتی ســــۆڤێت و هاوپەیمانەکانیدا.ئەمەش ئەوە دەگەیەنێت سەرکردایەتی کاژیـك کەوتبوونـە ژێـر ئـەژمـوونی بارزانییـەوە لـە رێگـەی ئـەو دوانـەوە . باشـە خـۆ پـارتی کۆمۆنیستی عیراقیش هـیچ لایـەنێکی تاوانبـار نـەکرد, ئـەی ئـەوەیان بـۆ؟ چـونکە کۆمۆنیسـتەکان بەدەسـت کۆدەتاچـییەکانی بەعسـییەوە شـپرزەو بێدەرەتان بـوون و ئومێـدێکیان تـەنها بەمـەلا مسـتەفا بـوو داڵـدەیان بـداو رێگـەیان بـدا بارەگایـەك لـە ناوچـە رزگارکراوەکـانی کوردسـتاندا بکەنـەوە بۆگردکردنەوەی ئەندامەکانیان و رزگارکردنیان لە کوشتن , ئەگەرنا زۆر چاك دەیانزانی تاوانەکـە چـۆن و بەفـەرمانی راسـتەوخۆی کـێ کـراوەو سـەربەکام لایەنیشن . کاك محەمـەدی عـەزیزیش لـە گۆڤـاری (باسـکار)دا نووسـیوێتی کەمالی ئەحمەد بەرقی و حەمە رەشیدی ئەحمەد شانە لەوتاوانە بەرپرسن کـە هەردوکیان بەرپرسی باڵادەستی (مەلایی)بوون لە سلێمانی بەڵام ئەو ماوەیە (وەك کاك حەمەی عـەزیزبەئامادەبوونی دکتۆر بەکر عومـەر وتی)مۆرەکـەی لیژنەی پیشمەرگە بە دەست حەمەرەشیدەوەبوو,خۆ ئەگەر لەپارتیش بپرسـین , ئــەوە لقــی چوارــ ســلێمانی ,تــەنها پــازدە رۆژ دوای رووداوەکــە لــە

١٩٦٤/٩/٢٥دا, بلاوكراوەيـەكى لـە دژى كاژيـك بلاوكـردەوە, ئەگـەرلقى چوارتەنها سووكەگومانێكيشى لەكاژيك هەبايـە دەهـۆڵى بۆلێـدەدا.ئامانجى بلاوكراوەكەش هێرشكردنە سەر باڵەكەى (م.س) و مامۆستا برايم ئەحمـەد و لەپاڵيشـيدا سـووك تەماشـاكردنى كاژيكـە بەوشـێوە بـازاڕيى و داڕشـتن و دەربڕينە لاوازو بێ سەليقەيە, وەك دكتـۆر نەبـەز كۆپييـەكى بلاوكراوەكـەى لەلاپـەڕە ١٣٣و١٣٤ خسـتۆتە بەردەسـتمان (... ئـەم جـورە پروپاگندانـە دوژمنانى شۆرش وە نەتەوەى كورد دروستى ئەكـەن وە كومەلـە لاداوەكـەى ابراهيم أحمد ئەوە وەك قەوان لى ئەدەنەوە وەبە هـەموو توانايەكيانـەوە ئـەم جورە پڕوپاگندانە بلاوئەكەنەوە وە قەوانيكى تازەش لى ئـەدەن ئـەلين پـارتى كاژيك ئـەيبات بـەريوە.... ئەمانـەوى بوتـان روون بكەينـەوە كـەوا كاژيـك كۆمەليكى چەندكەسين كە سەريان لى شيواوە و خوشيان نازانن چـى ئەكـەن وە بە هيچ جۆريك لە ريزى پارتيمان جيگايان نابيتەوە و خويان بەوە دائـەنين كـە خزمـەتى شۆرشـو نەتـەوەى كـورد ئەكـەن بـەلام كـەوەكو بـۆ هـەموو كوردپـەروەريك دەركـەوتووە كـە پەيوەنـدى يـان لەگـەل شۆرشـدا نـەبووە وە يارمەتى شۆرشيان نەداوە وە گرى يەتى هەستيان (عقيد نفسى) {مەبەستى لە گرێى دەروونى ـ عقدە نفسى يە.ن.ك}يان هەيە دەربارەى ژيان و خويان

لقى ٤ سلێمانى

١٩٦٤/٩/٢٥

هیـوادارم خوێنـەری هێـژا, بەچـاوی سـەرنج و ڕەخنـەوە لـەو چـەند دێـڕەی بەیانەکـە بڕوانێـت کـە دەقـاو دەق گواسـتوومەتەوە بەهـەموو لایەنـە سەقەتەکانی زمانەوانی,ڕێزمان,ڕێنووس,داڕشتن و دەربڕین وئاسـتی لاوازیـی رووناکبیریی نووسەرەکەی کە زۆر زەق وئاشـکراپێوەی دیـارە و هاوردەکـات وئـەو کـادیرە هەڵبژاردانـەی پـارتی کەگەیشـتوونەتە پلـەی کـارگێڕی لقـی سلێمانی بەهەموو قەزاو ناحیەکانییەوە (گری یەتی) لەبری گـرێ , (هەست ـ شعور) لەبری دەروون , (عقیـد) لـەبری عقـدە , بـەکاردەهێنن! ئـەوەشمان لەیاد نەچێت ئەو هەموو درۆو بوختانە شاخدارانەی بلاۆکراوەکە بۆ کـاژێکی داتاشیوە, بەڵام زاتی ئەوەی نەکردووە بەتاوانی کانی ماسیی شانی ئـارداوی بکات,چونکە (ئەو لەو سـەری هاتۆتـەوە) بۆیـە گـوێی خـۆی لێتەپانـدووە و هەرباسیشـی ناکـات . ئەمـەش بەڵگەیـەکی حاشـاهەڵنەگرە کـە کاژێـك پەیوەندی بەو تاوانەوە نییە.لە روداوە دڵتەزێنـەکانی کـانی ماسـیداخاڵێکی سـەرنجکێش ئەوەیـە قوربانییـەکان لـە خانەیەکـدا پـۆلین ناکرێن,دەستنیشـانکردنیان زۆر هەڕەمـەکیی وماشـەڕایی بووە,یـەکێك لـە قوربانییـەکان نـوری وەسـتا عـەلی(نوری زەنگیانـە)دەمێك بـوو لـەپارتی کۆمونیسـتدا نـەمابوو! کـەریەمی عەبـەخڕە پیـاوێکی قسـەخۆش و لـەنێو خەڵکـدا بـەرێز و خۆشەویسـت بووە,تەنانـەت بـەمیزاجی کـێ و کـێ چـەند کەسایەتییەکی ناسـراوی شـار وەك حەمـەی بەکر,مامۆسـتایان حەمەئـەمین حەسـەن, مـەحموود محەمـەد سـەرۆکی(نەقابەی موعـەلیمین فـەرعی سلێمانی)دەسنیشان کرابوون, خۆشبەختانە بەرنەکەوتن.بۆچـوونێکیش هەیـە

کەناحەزانی پارتی و بارزانی مستەفا,بە ڕێککەوتن لەگەڵ عوسمانی ئامـەدا ئــەو تاوانانــەیان ڕێکدەخســت!! بەڵگەیــەکی دیکــەش لای مامۆســتا حەمەسەعید حەسەنەوەسەریهەڵدا, کە نووسـەرێکی بـە ئـەزموون وبـوێرە و خاوەن قەڵەمێکی بەبڕشت و راستیی بێژە و لەگـەڵ ئەوەشـدا هـەتا ١٩٧٥ ئەندامێکی چالاکی پـارتی کۆمۆنیسـتی عێـراق بـوو , کۆمـەڵێك رەخنـەی رووخێنەر و سەرنج و بۆچوونی ورد و سەلمێنەری لەسەر خاڵە نێگەتیڤـەکانی پارتەکەی و پارتی کۆمۆنستی سۆڤێت,سـتالینی دکتـاتۆر نووسـیوە....کاك حەمـە سـەعید بـۆ سـاغکردنەوەی ئـەو رووداوەو ئاشـکراکردنی بکوژەکـان پەیوەندی دەکات بە کـادرە پێشـکەوتوو وسـەرکردەکانی حیزبەکەیـەوە : (بابی تارا, باوکی سەرباز, جـەلال دەبباغ , فـاتیح رەسـووڵ, مـەلا عـەلی و نایب عەبدوڵلا, هیچیان زانیاری تەواو و دروستیان لەکن نـەبوو.)[1] لەسـەر کارەسـاتی کـانی ماسـیی وکوشـتنی کۆمۆنیسـتەکان , بـەڵام مامۆسـتا ئەحمەدحامید فریای دەکەوێت و لە وەڵامنامەکەیدا بۆ حەمەسەعید دەڵێت: (... رووداوەکـــــــــــەی کـــــــــــانیی ماســـــــــــی رۆژی١٠/٩/١٩٦٤وشـەوی١٠لەسـەر١١/٩/١٩٦٤ بـە ئـەنجام گەیـەنراوە. رۆژی١٠/٩ سـەرلەبەیانی تـا پـێش نیـوەڕۆ ئـەم شـەهیدە نەمرانـە: ١ــ مەلاعـەلی ٢ــ عومـەری مـام عـەلی ٣ــ مـەلا حەمەئـەمین ٤ــ نـوری حەمەعەلی ٥ـ ئەورەحمانی ساڵحی خلە لە مـاڵ و لـەناو بـازاڕ وبەبەرچـاوی خەڵك و خێزانەکانیانەوە گیران و فڕێندران و کوژران, لەهـەمان کاتـدا تەقـە لە ئیسماعیل پاڵەوان و کەریمی عەبـەخڕە کـرا و وایانـدەزانی مـردوون بۆیـە

بەجێیان هێشتبوون . چوارکەسی یەکەم هەر رۆژی ٩/١٠ بـەدەم رێگـاوە تـا کانیی ماسی هەموویان کوشتن. بـۆ شـەوێ بلاویـان کـردەوە گوایـە شـەهید ئـەورەحمان رایکـردووە بـەلام بـە کـوژراوی سـوتاندیان و تەرمەکـەیان لـەو چـەمەی خـوار کـانیی ماسـیەوە فـڕێ دا. براتـان : ئەحمەدحامیـد ٢٠٠١/٢/١٠)

چـوارقوربانیی دیکـە: عـارفی وەسـتا حەسـەن(کۆپاندروو), عوسمـان سەیوانی(بەرگدروو), سالح میرزاو عەبدوللا میرزا– برای یەکتری , نانـەواو کوردی ئێرانبوون , کە تیرۆرکـران دەسـتیان بەهەویرەکـەوەبوو.)[٢]سـەرنجێك لەسەر ئەو زانیاریانەی مامۆستا حەمەسـەعید حەسـەن هەیـە, یـەکێك لـە قوربانییەکان کە عومەری مـام عـەلی بوو,ئـەو پیـاوە نـەرفێنرابوو, بـەلکو لەدوکانەکەی خۆیدا کوژرا لەگەرەکی پیرمەسوور(پیرمەنسوور).

کاك عارف حەسـەن(ناسـراو بـە عـارفی حەسـەنی کۆپانـدروو) دانیشـتووی گەڕەکی پیرمەسوور(پیرمەنسوور), وەرزشەوانی لەشـجوانیی بـوو, شـەوێکی هاوینی ١٩٦٤لـەنزیك چایخانەکەی قالـەی شاسوار– مەلکەنـدی بـە پلانـی مستەفای بابەگەورە کوژرا, نـەك بەدەسـتی ئەو.سـالانێك دوواتـر خزمێکـی عارف کوڕێکی مستەفا دەکوژێت, بەلام بکوژی راستەقینەی کاك عارف کە بکوژی عوسمانی شێخ عـارفی بـەردەزەردیی خزمـی شـەهید مـولازم کـەریم شـێخ سـەلامیش بـوو, لـەم سـالانەی دواییـدا بـەدەردی خـوامرد. عوسمـان سـەیوانیش لـە تۆلەسـەندنەوەی خـوێنی کۆمۆنیستەکاندا,هەلدەسـتێت بـە

کوشتنی عارف قوربانیی پێشمەرگەی پارتی و پارتیش ئەوی کوشتەوە. لێرەوە سەرکردایەتیی پارتی کۆمۆنیست پلانی تۆڵەسەندنەوەی وەستاند, کە چەند ئەندامێکی دەستوەشێنیان دیاریکردبوو بۆ تۆڵەسەندنەوە و دەیانتوانی دەستی قورسیش بوەشێنن وەك:

١ـ یادی بەخێر کاك شێخ عەلی بەرزنجەیی (باوکی بەختیارعەلی نووسەر) کە هەرچەند باسی ئازایەتیی ئەو پیاوە بکرێت هێشتا زۆر کەمە.لەئازایەتیی ونەبەزییەکانی ئەوپیاوە,هەندێکیانم بینیوە, وەك ئابلۆقەدانی لەخانوویەکدا لە نزیك شەخسەکەی شێخ جافەری گەڕەکی شیچخان,شکاندن وپەڕەوازەکردنی مەفرەزەیەکی پۆلیس کەچووبوون دەستگیری بکەن وبریندارکردنی بەرپرسیی مەفرەزەکە(قۆمیسەر کامیل عەلی کاکی چوارتایی),فڕاندنی پارەی مووچەی مانگانەی بەڕێوەبەرایەتیی پەروەردەی سلێمانی لە گۆڕەپانی بەر مزگەوتی گەورەی سلێمانی بە هاوکاریی حەمە کوڵەباڵ.

٢ ـــ حەمە کوڵەباڵ دوای ئەو چالاکییە لەلایەن مەفرەزەیەکی جەلالییەکانەوە لەسەری شەقامی سابونکەران کوژرا.

٣ـ ئەکرەمی حەپسە ١٩٧٦لە مووسڵ لەسێدارەدرا.

٤ ـ کەمال(ناسراو بە کەمالە کوێر)

٥ـ جەمالی عەلی فـایزیش لـەڕێگای بەغـداو لـە ڕووداوێکـی تەمومژاویـدا لەناو لۆرییەکەیدا تیرۆرکرا . بەداخـەوە کـاك لـەتیف حەمـە مـراد نایەتـەوە یادم .سەرکردایەتی پارتی کۆمۆنیست کەوتبووە نێوان دو ڕێگاوە : ئەنـدام و لایــەنگرانی بــەرگریی و تۆلەســەندنەوەیان دەویســت بــەلاّم بــارزانی و ســەرکردایەتی شــۆڕش ئــەوەیان قبــوول نــەدەکرد و بنکــەو بارەگایــان هەڵدەوەشــاندن و لەناوچــە رزگارکراوەکــانیش دەریانــدەکردن , بۆیــە سەرکردایەتی پارتی کۆمۆنیست بارزانییان بـەلاوە گرنگتربـوو,کڕو خـامۆش سەری خۆیان کزکرد.

لەبەڵگەیەکی دیکەشدا لە زمان کەسوکارو هاوڕێیانی قوربانییەکان ولایـەنی پەیوەندیداریشەوە ,حەمەسەعیدحەسەن , ڕووداوە دڵتەزێنەکـە بەتـەنها دوو دێـڕ لـەگۆڤاری پەیامـدا چـڕدەکاتەوە و بۆشـایی بـۆ شـرۆڤەو چەندوچـوون ناهێڵێتەوە :(ڕۆژی قەلاچۆکردنی شیوعیەکانی سـلێمانی١٠/٩/٦٤ یەکێکـە لـە لاپـەرە هەرەڕەشـەکانی مێـژووی پـدك(پارتی دیمـوکراتی کوردسـتان) و پەڵەیەکی لەکاڵبوونەوە نەهاتووە بە تەوێڵی هـەموو ئـەو ترسـنۆکانەوەی لـە دوای ئەو قەسابخانەیەوە بوون) بەبیرو بۆچوونی خۆیشی پیاوکوژەکان بـەجۆرە ناودەبات(پیاو کوژانی کانی ماسی: عوسەی ئامە,مچەی بابەگەورە,سالەی قالـە حەلاو(سـالەپیر), حەمـەی دەروێـش نادر,حەمـەی عـەزیز, قوربـانیی, عــەلی ئیــبراهیم دەروێــش, عەبەلالــە, قالــە تەگــەرانی , کــەمال بــەرقی, حەمەرەشیدی ئەحە شانە, کەریم دانزێر,عەبدوڵلاّ قەرەتۆغـانی.)[٣]

له روانگەی حەمەی عەزیزەوە, ئۆبـاڵی کوشـتنی شـیوعییەکانی سـلێمانی لەلایەن پیاوکوژەکانی کانیی ماسییەوە (لە ئەستۆی حەمە رەشیدی ئەحمـەد شانەو کـەمالی ئەحمـەد بـەرقی دایـە و ئـەو تاوانـە سـەرئەنجامی بڕیـارێکی سەرپێیی ئەو دووکەسەبووە, نەك هەڵوێسـتی پـارتی و بـارزانی .)[٤] بـەڵام وەك (ئەحمـەد بـانیخێڵانی لـە لاپـەڕە٢٢ی بیرەوەرییەکانیـدا دەڵێـت : ئـەو بۆچوونەی حەمەی عـەزیز جێگەی متمانە نییەو تەقەلایـەکی بێسـوودە, لای کـەم بـۆ خاوێنکردنـەوەی پـەرێزی خـۆی, چـونکە بـارزانی نـاردی بـەدووای پیاوکوژەکـانی کـانیی ماسـیداو وەك دەستخۆشـانە سـەرو کلاشـینکۆفی خەڵاتکردن, بۆیە رێی تێدەچێت قەلاچۆکردنی شیوعییەکان لە٦٤/٩/١٠ بـە فەرمانی, یان لای کەم بە ئاگاداریی ئیسماعیل عارفی ئەنـدامی مەکتـەبی سیاسیی پدك.و عگێد سەدیقی بەرپرسی لقی چواری پارتی بووبێت, کە ئـەو سەروەختە هەردووکیان لە سلێمانی دەبن .)[٥]

** بەڵگەیـەکی کـە گرنگییـەکی تایبـەتیی هەیـە: سـەرەتای حـەفتاکانی سـەدەی رابـوردوو سـاڵی ١٩٧٣یـا١٩٧٤ئەحمـەد غـەفوور, ئەنـدامی سەرکردایەتی لقی کوردستان ـ پارتی کۆمۆنیستی عێراق لـەماڵی عەبـدوڵڵا ئاگرینی زاوای لەدانیشتنێکی خێزانیدا لەو بارەیەوە پرسیارێکم لێکرد, وتی (حیزبمان بەو قەناعەتە گەیشتووە کاژێك وەك تەنزیم, بێبەرییە لـە تـاوانی رووداوەکانی کانیی ماسی, لیژنەی ناوچەی سـلێمانی, لیژنـەی پێشـمەرگەی ناوشـار ولقـی سـلێمانی پـارتی مەسـئوولی موباشـیرن) وتم ئـەی بـۆ لـەو

بارەیەوە روونکردنەوەیەك بڵاوناکەنەوە؟ وتی(کـاك عەبـدوڵڵاش ئـەو باسـەی کردۆتەوە, بەڵام زۆر درەنگە.) وتم کاك ئەحمەد, بۆ مێـژوو درەنـگ نییـە . وتی (تەصریحم داوە , لەوەزیاتر چـی , ئەتـەوێ پـارتی ومەلامسسـتەفامان لێ بوروژێنیت ؟)

شایانی وتنە هەر هەموو هاوبیرانی کاژیك دەپرسن : هەقدار وخـاوەن خـوێن داکـۆکی لـەکاژیك دەکـەن , کەچـی کاژیـك خـۆی بێدەنگـەو پـارێزی خـۆی پاکناکاتەوە؟ مامۆستا نەبەزیش رەخنـە لـە رەخنەیـەکی عەبـدوڵڵا ئـاگرین دەگرێت کە لـە نامیلکەکەیـدا نووسـیویێتی:(ئەبوایـە سـەرکردایەتی کاژیـك بەیانێکی دەربکردایە, هەم نارەزایی و هەم بێ بەری(بێبەریبوونی) خۆی لەو کارەسـاتە ناخۆشـە بەجـەماوەرو خـەڵکی شـاری سـلێمانی خۆشەویسـت و هـەموو دنیـا رابگەیاندایـە, مـەخابن ئـەوەی نـەکرد هەڵەیـەکی زۆر گـەورە بوو,چونکە بەدڵنیاییەوە دەیڵێم: ئێمـەی کاژیـك نـەبووین .) دکتـۆر نەبـەز دەڵێت: **"باشە بۆچی ئەبدوڵڵا ئاگرین لەماوەی ئەو پێنج شەش ساڵەدا کە بەرپرسیاری لکی رێکخستنەکانی کاژیك بووە ئەم کێشەیەی روونەکردۆتەوە؟ بۆ لە وتوو وێژە تەلەفیزیۆنییەکاندا بەئاشکرا نەیگوت, کێ بووە؟"**

** خالێکی دیکـەش کـە پێویسـتە بوترێـت, کـاتی رووداوەکـە عەبـدوڵڵا ئاگرین لە قوتابیـان یـا لاوانـی نەتـەوەیی کـورددا بـووە وبەوهۆیەشـەوە کـە خوێندکار بووە لەبەغدا,دوور بووە لە رووداوەکەوە... ئینجا دوای پێنج ساڵ و دوای شێرکۆبێکەس لە ١٩٦٩ـ ١٩٧٥ئەو بووبە بەرپرسی لقـی سـلێمانی

کاژیك و لقیش ناتوانێت باز بەسەر سەرکردایەتیدا بدات و بەیان لەسەر شتێك دەربکات کە سەرکردایەتیی بێدەنگەی لێکردبێت, بەتایبەتیش لە رێکخراوێکی بچووکدا و لەلایەکی دیکەشەوە دوای ئەو هەموو ساڵە , بەیانی چی ؟!

** ئەو رووداوانە هەریەکەیان بەجۆرێك و دوور و نزیك لەسەرچاوەیەکەوە یا چەند سەرچاوەیەکەوە ئاگادارییەکم لێیان هەیە,حەمەی دەرویش نادر یەکێکە لەسەرکردەکانی چالاکییە گەورەکەی لێدانی بیرە نەوتەکانی زوممار(ناوی نهێنیی چالاکییەکە رووبار بوو) وعەلی برایم دەرویش ئەندام یا لێپرسراوی لیژنەی پێشمەرگەی نێوشاربوو, بەلاّم زانیاریم لەسەر شەهید قادر تەگەرانی نییە لەو سەردەمەدا,هەرچەند باوەڕناکەم پەیوەندی بەو کێسەوە هەبێت .جگە لەوانە تاوانباری راستەقینە لەو کێسەدا هەن و چەند کەسیکیشیان لە ژیاندا ماون و نەوەو کەسوکاری قوربانییەکانیش زۆرن و کیشەی لیپەیدادەبیت دەنا ناویانم دەنووسیی .

** لە١٩٦٤بەدوواوە کاژیك هیچ جۆرە چالاکییەکی نەمابێت, وەك نەبەز دەڵێت , دوورە لە راستییەوە, هەر بۆ نموونە دەڵێم ئەو وێنە پۆستکارتەی گۆڕەکەی شەهیدی جوانەمەرگ لەتیف عەلی کەلە ئەڵەمانیا گیانی سپارد, دکتۆر نەبەز ناردییەوە بۆ هاوبیران,ئەگەر چالاکی وەستاوە و رێکخستن نەماوە,کەواتە دکتۆر نەبەز بۆ کێی ناردووە . دکتۆر نەبەز کە ئەو قسەیەش دەکات ناهەقی نییە , ئەوکە ئاگاداری یەکگرتنی پارتی گەلی کورد و

کاژیك نەبووبێت , لە کوێوە ئەو چالاکییە سنووردارو زۆر زۆر نهێنییانە ئاگاداربێت, خۆ ئەگەر مامۆستایان فایەق عارف , کامیل ژیر وئەحمەد هەردی ئەو یەك دو جارە بە سەردان نەچونایەتە بەرلین , رووداوە گرنگەکانیشی نەدەبیست. راستە لە ١٩٦٨بەدواوە وەك دیاردەیەکی نامۆ, ژمارەیەك هاوبیر لە ئاستە جیاوازەکاندا (کشانەوەو چوونە دوواوە), هەر لە ئەندامانی قوتابیانی نەتەوەیی و لاوانی نەتەوەییەوە هەتا ئەندامانی کاژیکیش ئەوەندەی لە یادم مابێت وەك,شەهید حەمەصاڵح فەرەج(ناسراو بە صاڵح هیتلەر),جەمال شارباژێڕی شاعیر, کەمال عوسمان دایی, جەمال عوسمان دایی(خوشکەزای کاك حەمەی عەزیز وخاڵۆزای کاك کەمالی جەمالی موختار),کەمال عەلی نانەوا,نەوزاد سابیر قەرەداخی,عەزیز ئەحمەد,هیوای رادیۆساز لە شەقامی کاوە,ئەحمەدی ئەمین ئەفەنی,جەلال بێتەل(برای جەمال شارباژێڕی,عوسمان حاجی عەبدوڵلا(برای مولازم عومەر),جەلالی حاجی دەروێش (خوشکەزای مامۆستا عەبدوڵلا جەوهەر), حەمەعەلی تۆفیق(برازای کاك جەلال تۆفیقی کۆگای سرۆچك) ,کەمالی عەلی کونجرینیی , جەمالی عەلی کونجرینیی ,عارف شێخ کەریم(عارفە سوور),حەمە قادری ئەندازیار(ژنبرای شەهید ئەورەحمانی سەیدعەلی حافز),عەلی محەمەد مامە, مولازم سەروەت ,فازیلی حەمەی مەلا تۆفیق), فەرەیدوون رەوف عارف, جەمال عەزیز(خزمی مامۆستا هەردی), حسێن فەتحوڵلا , نیهاد مەحموود(ئامۆزای مامۆستا فەرەیدوون عەلی ئەمین,سمایل محەمەد سوور, رەحیم غەفوور,..و زۆری دیکەش کە ناویانم

لەیادنەماوە.دیاردەکەش سرووشتیی نەدەبینرا, بەڵکو بەرنامەڕێژ بوو, بەڵام لەکوێوە و سەرچاوەکەی لە چ لایەکەوە بوو, ئەوانە دەیزانن کە لە سەرکردایەتیدا مابوونەوە: مامۆستایان ئەحمەد هەردی,فەرەیدوون عەلی ئەمین,کامیل ژیر,فایەق عارف وئەندامانی لقی سلێمانی: شێرکۆ بێکەس, حەمەعەلی فەرەج , عەبدولفەتاح عەبدولرەززاق (مەلافەتاح),محەمەدمەجیدئەصلان,عەبدوڵلائاگرین. دوابەدوای رێککەوتنەکەی ١١مارتی١٩٧٠ی نێوان شۆڕشی کورد و رژێمی بەغدا, مامۆستا فەرەیدوونیش لە شاخەوە گەڕایەوە شار و دەستی لە کاژیك کێشایەوە,کاك شێرکۆش کە لێپرسراوی لقی سلێمانی بوو,من هەتا ١٩٦٩ش ,پەیوەندی ریکخستنم بەوەوە بوو,ئەویش ١٩٧٠ کشایەوەو چووە دواوە .

لا.٩٤: "باشە خاڵە حەمەی ئەبدوڵلا ئاگرین و شێخ محەمەدی هەرسین دوو سەرکردەی کاژیك نەبوون, بۆچی دەنگیان لێوە نەهات؟ لە(خەباتکاری مەزنیش) ئەبدوڵلا ئاگرین پزیسکێك دەرناچێ.... ئەی کە دەبێژێ رەنگە هەندێ عەناسری ناو کانیی ماسیی هەبووبێ سەربە تەنزیمی کاژیك بوون, باشە ئەمانە کێ بوون, بۆچی نێویان ناهێنێ؟ "

❊❊ ئەو دو(هاوبیرە) لەوە دەرچووبوون خۆیان لەقەرەی ئەو باسانە بدەن, گەیشتبوونە پەنا حەجەکە,کاك عەبدوڵلاش دەمێکە دەروێشی کاك حەمەی عەزیزە. ساڵی١٩٧٥ لەچۆمان باسی یەکەمین کۆمەڵە چیرۆکی خۆیی بۆکردم,وتی پێشکەشم کردووە بە کەسایەتییەك, من وامدەزانی مەبەستی کاك ئیدریس بارزانی یە, کەچی مەبەستی کاك حەمەی عەزیز بوو, بەڵام

ئـەو جـارە رێکنەکـەوت , هـەتا سـاڵی ٢٠١٠ کـاك حەمـەی عـەزیز لـە ئەڵەمانیاوە گەڕایەوە کوردستان و زەوی و خانو وئوتومبیلی وەرگرت و کاك عەبـدوڵڵاش دڵنیـابوو مـاڵی بـارزانی لـێیڕازین, ئینجـا نامیلکەکـەیی پێشکەشکردکە (نەیهێشتووە لە ژیانی سیاسیدا بگلێت). ئـەوە راسـتە کـە چـەند ئەنـدامێکی لاوانـی نەتـەوەیی کـورد لەگرووپـە ناوزڕاوەکـەی کـانیی ماسیدابوون ونـاتوانین نکـوولی لێبکـەین و شـارراوەش نـین, هـەر بۆنموونـە: عوسمـانی ئامـە, حسـەینی فـارس, مسـتەفای بابـە گـەورە, زاهـیرە سمێـڵ, سالەپیر, کەریم دانزێڕ....

** رووداوەکانی کانیی ماسیی و تاوانی کوشتنی کۆمۆنیستەکان لەرۆژی ١٠/٩/١٩٦٤دا لە شاری سلێمانی تاوانێکی نارەوای گەورەو پڕاوپڕ تیرۆری سیاسیی بوو, بەڵام ئەو بێتاوانانەی کە کوژران و حیزبەکەشیان (حشـع) دژی کێبوون و لەگەڵ کام لایـەنی سیاسـیی ئـەو سـەردەمەدا ململانێـی فیکریـی دەکردو شۆڕشی ئەیلوولی بە دەستنیێژی کۆمپانیاکانی نەوت لە قەڵـەم دەداو بارزانی و سەرکردەکانی پارتی و شۆڕشیشی بە بەکرێگیراوی بلۆکی خـۆراواو ئێـران دەناسـاند و قاویانـدەدان و قـەوانی لـەو بابەتـەیان لێـدەدا ... ئـەم هەڵوێستانە بۆ کۆمۆنیستە کوردەکان هەڵەو کەمتەرخەمییەکی نیشتمانی و نەتەوەیی بوو , دەکەوێتە ژێرپاسای لێپرسینەوەو وریاکردنەوەوەو سزاکەشـی هەرچییەك بێت , نابێت کوشتن بێت .خوا لێیان خۆشبێت بەنارەوا کـوژران . سلێمانیش ئەو رۆژگارە لەژێر سێبەری دەسەڵاتی ئەو (پێششمەرگانەدا) بـوو

کــە دووای جیابوونەوەکــەی ١٩٦٤ی باڵەکــەی مەکتــەبی سیاســی پــارتی دیموکراتی کوردسان لــە مەلامســتەفا,ئەوانــەی لەگــەڵ بارزانیــدا مابوونــەوە کەزۆرینە بوون, بە (مەلایی) نــاودەبران و (عگێــد بــارزانیی) وەك نوێنــەری بارزانی هــاتبوو ســەر لــەنوێ رێکیانبخاتــەوە, ژمارەیــەك لــەو پیشــمەرگە مەلاییانە , ئەندامی یەکێتی لاوانی نەتــەوەیی کــورد بــوون ... بێڕەوشــتیی هەندێکیان گەیشتبووە ئاستێك,کرداری یــەکجار قێزەونیــان دەنوانــد, بــەرۆژ بە مەکینەی سەرتاشــینەوە بەشــاردا دەگــەڕان وئــەو کوڕەگەنجانــەیان (ئــەتك دەکرد) کە وەك مۆدەی جیهــانیی ئــەو کاتــە قــژیان درێــژدەکردەوە, چــەندین جاریش ئەتککردنی ئەو گەنجــە بــێ پشــتوپەنایانەم بەچــاوی خــۆم بینیــوە .! شەوانیش لــە گەڕەکەکانــدا راوو رووتیــان دەکــردو دەچــوونە ســەرماڵانیش و ئەگەر ماڵێك پاسەوانێکی چەکداری نەبووایە حاڵی شڕ بوو, پشــتی لۆرییــان دەنا بە درگای حەوشەکەیەوە و ماڵیان باردەکرد هەروەك ماڵی خۆیــان بێــت و بگوێزنەوە. بەیانییــەك,تاریك وروون مەلایــەکی مزگــەوت رووتدەکەنــەوە, پێیدەڵێن (مامۆستا کاتژمێرەکەت مەزبووتــە, پــێش و پــاش ناکــات؟) ئــەو بێچــارەیەش لەوەڵامــدا دەڵێــت (عــەزیزم مــاڵی قــەڵب ســەر ســاحێبی, بیهێنەرەوە!)

لا.٩٤: " بەر لەوەی ئەبدوڵلا ئاگرین لەسەرویەندی تازەبوونەوەی شەڕی نێوان بەئس و سەرکردایەتی بارزانی لە مارت١٩٧٤ بێ بۆلای من لەبەرلین, چووبووە شام بۆلای کاك جەواد, کاك جەواد برایانە ....لەدیمەشقەوە بۆ بێروت بردبووی و لەوێشەوە بەفڕۆکە هاتبوو بۆ

ئەورووپا.کە لە بەرلین چاومان بەیەککەوت هیچ باسی کاروباری کاژیك و هاوبیران و ئـەو شتانەی کە لە ئێن ئارتی وناميلكەکەیدا گوتویەتی و نووسیویەتی هیچ باسێکیان نەبوو."

** ئەو سین و جیمەی دکتۆر نەبەز لەگەڵ کوردۆ, حەمـە مسـتەفا,حەمەی عەزیز, شێخ محەمەدی هەرسین وجەلال تاڵەبانی کردوویەتی, چـۆن هاتـوویـت و بـەچ پاسـپۆرتێك و ڤیـزەی کـویَ و... پێویسـت بـوو خەسـتوخۆڵتر ئـەو پرسیارانەی لـە عـەبـدوڵڵاش بکردایـە, خـۆ ئەویشـی نەدەناسـی و ناویشـیی نەبیستبوو , برا خۆشهاتی, خێرە ئەو رێگە دوورەت بڕیوە وهاتوویت منێـك ببەیتەوە کوردستان لەکاتێکدا تەنانەت بەناسینی ئاساییش من تـۆ ناناسـم؟ جا, یان ئەوەیە نامەی کاژیکی بەدەستەوەبوو, یا نامـەیەکی دیکەی هێنـاوە ؟ ئەگەر نامـەی بەدەستەوەبوو, چۆن هیچت لەبارەی کاژیکەوە لـەو نەبیسـت و پرسیاریشت نـەکرد چـۆن دەزانێـت ژیـانی مـن لەئـەوروپا لەمەترسـیدایە, سەرچاوەی زانیارییەکەت چییە و بەپشتیوانیی کـیَ وکـام لایـەن ژیـانی مـن دەپارێزیت؟؟ مامۆستاگیان باوەڕناکەم تۆ کە قـاڵبووی ژیانیـت ئەوشـتانەت هەروائاسـان بەسـەردا تێپـەڕێت. وەڵامـی ئـەو پرسـیارانە گرێـی گـەلێك نهێنیمان بۆدەکەنەوە .ئەمجارەش دەیڵێمـەوە مامۆسـتا هەنـدێك جـار تـەنها سەرکۆزەری باسەکە بەبادەکات و بنکۆزەرەکەی دەهێڵێتەوە و جاریَ شتێکی بەسـەردادەدات ..... دەمێنێتـەوە ئـەوەی بڵـێم هاتنەکـەی کـاك عـەبـدوڵڵا هاوینی ۱۹۷۲یا ۱۹۷۳بوو نـەك مـارتی١٩٧٤وەك دکتـۆر دیـاریکردووە و لای حکوومـەتیش من کەفیلی بووم کەدەگەڕێتەوە عێراق و وەك خـۆی وتـی تەنها من ئاگـاداری ئـەو سـەفەرەم . چوونەکەشی بـۆ دیمەشـق بـۆلای کـاك

جەوادمەلا, من بۆ مێژوو دەیڵێم کاك عەبدوڵڵا کە گەڕایەوە باسیی دامەزراندنی یەکێتی قوتابیانی نەتەوەیی کورد,لقی سووریای دەکرد.

لا.٩٥: " گوناهی ئەمانە هەمووی دەکەویتە ئەستۆی ئەو هاوبیرانەی کە هیچ دەنگوباسێکیان نەدەنارد بۆمن. لەبەرئەوە هەرکەسێك بهاتایەو بیگوتایە کاژێکم ناچاربووم باوەڕبکەم پێی, چونکە بەدەگمەن کەسێك هەڵدەکەوت کەبە ئاشکرا بڵێ کاژێکم."

** برا من نازانم تۆ لە هاوبیرانی دامەزرێنەر پچڕابوویت یا ئەوان لەتۆ پچڕابوون؟ لایەنی رێکخستنیش بخەینە ئەولاوە , خۆ لەگەڵ هاوبیران مامۆستا فایەق عارف وکامیل ژیردا دۆستی دێرین بوون و هەردووکیشیان سەردانیان کردبوویت و هەرنەبێت جارجارەش لەگەڵ نامەی جەنابی دایکتاندا نامەت بۆ ئەوانیش نووسیوە. ئەمە جگە لەو نامەیەی کاك بەختیاری برای هاوبیر بروسکە لە ١٩٧٨یا١٩٧٩دا هێنابووی و مامۆستا فایەق عارف لەماڵی خۆیان لەگەڕەکی شۆڕش(عەقاری خواروو) لە کۆبوونەوەیەکی تایبەتدا بەئامادەبوونی هاوبیران کامیل ژیر, محەمەد مەجید ئەصلان, عومەرشەمەیی و مژدە تایەر وبەندە نوری کەریم نامەکەی خوێندەوە بۆ وەلامدانەوەی پرۆژەیەکی سەرکردایەتیی بەعسی سوریا, کە هاوکاریی و هەمئاهەنگییەك لەنێوانمادا هەبێت دژ بەرژێمەکەی صەددام حسەین... ئەوە جگە لەچەند نامەیەکیش لەگەڵ عەبدوڵڵا ئاگریندا. لەلایەکی تریشەوە ئەوەندەی شارەزای شێوەی کارکردنی مامۆستا بین, خانە گومانەو باوەڕ بەشتێك ناکات هەتا بەحەوت باردا هەڵگێڕوداگێڕی نەکات,

گەر وانەبایە خۆ دەوروپشتت پڕدەبوو لەناحەزان, گەر نەڵێم دوژمـن و هێڵـی لار وسیخوڕەکانی داگیرکارانی کوردستان .

لا. ٩٥: " ئەو ئەگەر کاژێکە(مەبەستی لە دکتـۆر عەبدوڵڵایـە) کاژێکـەکان خۆیـان پـێ نا پارێزدرێ و کەوتوونەتە بەر هەڕەشەی (پاراستن) و بەئس و رژێمی شـاو... خـۆ ئەگـەر کاژێك نەبێ, بۆچی دەبێ من بپارێزێ و بە چ هێزێك و لەبەرچی... بیرم بـۆهیچ پـیلان و نەخشەیەکی پشت پەردە نەچوو بۆ لەناوبردنم. پاش گەڕانەوەی, چەند نامەیەکی ناردبۆم و منیش چەند جارێك وەرامم دایەوە هەتـا ئاگادارکرام کە پێوەندی ژێر بەژێری بە پارتییەوە هەیە. "

* *هاوبیرانی کاژێك نەکەوتبوونە بەر هەڕەشە, بـەڵام دەزگـای پاراسـتن زۆر بـە وردی چـاودێری ئەنـدامانی کـاژێکی دەکـرد, تەنانـەت ئەوانـەی پلـەو پایەیەکیان لە نێـو پـارتی و شۆڕشـدا هـەبوو, لـە هـاوبیرێکی کاژێـك نزیـك نەدەبوونەوە ئەگەرچی دۆست و ناسـیاو و خـزمیش بوونایـە.١٩٧٤ چـەندین جـار هـاوبیرم دیوە,لـەنێو پارتیداکاریـدەکرد, وەك پەیوەنـدی رێکخسـتن دەمناسی و دەیناسیم بەڵام خۆی گێلدەکرد.هـەربۆ نموونـە رۆژێـك چـوومە بارەگاکـەی ئەفسـەری شـەهید حەمـەی سـەیدعەلی حـافز لـە پشـتی چـیای کوڕەکاژاو, یـەکێك لـەو هاوبیرانەکـە پەیوەنـدی رێکخسـتنی بەمنـەوە بـوو (کـاك حەمــەقادری ئەنـدازیار) بەوهۆیـەوە فەرمانـدەری هێزەکـە زاوای بوو,ئەویش کرابوو بەکاربەدەست , بـەڵام زۆر بەلامـەوە سـەیربوو, تەنانـەت سلاوێکیشی لێنەکردم, توومەز خـۆی دەپارێزێـت, لەناوچـەی بەرزنجـەش لـە بارەگـای رێکخراوێکـی پـارتی , لەگـەڵ هاوبیرێکی(پچـراولە رێکخسـتن)دا,

تۆشی هەمان هەڵویست بووم! تەنها لایەنێك كە گوێی بەوە نەدەداو هەموو هاوكارییەكی هاوبیرانیشی دەكرد هێزی خەبات و فەرماندەرەكەی شەهید فەتاح محەمەدئەمین بوو بەهەموو بەتالیۆنەكانیشییەوە بەتایبەتیش هاوبیری شەهید نوری حەمەعەلی. دوای هەرەسی شۆڕش چەند زانیارییەكی گرنگم لەبارەی ئەو راپۆرتانەوە وەرگرت كە لەسەرئێمەمانان نووسرابوون ...لەبارەی پەیوەندی كاك عەبدوڵلاشەوە بەپارتییەوە,پەیوەندیی نەبووە,من گومانم لێدەكرد پەیوەندی بە پاراستنەوە هەیە, ئەوەشم لەملاو ئەولا باسنەكردووە بەڵكو وەك دو هاوبیر كەسالانێك پێكەوە كارمان كردووە,ساڵی٢٠١٣ لەسەردانێكدا بۆ كوردستان شەو لەماڵی خۆیان لەهەولێر وتی هەموو ئەو خاڵانەی لەسەری ناكۆكین یا هاودەنگ نین , ئەمشەو یەكلاییان دەكەینەوە.یەكەم خاڵ گومانەكەم بوو كەپەیوەندیی بە پاراستنەوەهەیە, بەراستیی زۆر نیگەران بوو, وتی (زۆر بەداخەوە دوای پتر لە چل ساڵ هاوڕێیەتی و هاوبیرێتیی ئەوە بەمن ئەڵێیت...)هەندێك شتیشی لەو بارەیەوە بۆ روونكردمەوە كە گومانەكەمی رەواندەوە كە پەیوەندی بە دەسگای پاراستنی شۆڕشەوە هەبووبێت بەڵكو ناڕاستەوخۆ پەیوەندییەكی تایبەتی بە كاك حەمەی عەزیزەوە هەبووە.ئەم پەیوەندییەش چۆن و لەكەیەوە دامەزراوە و بەهۆی كێوە بووە و بۆ بەتایبەت لەگەڵ ئەودا بووە, ئەوە بەدوادا چوونێكی تایبەتی دەوێت چەندین هاوبیری پەیوەندیدار كاری بۆبكەن. ئەوەشم بە كاك عەبدوڵلا وت كە كاك محەمەد عەزیز و شەهید شێخ محەمەدی هەرسین لە١٩٦٤ بەدوواوە فڕیان بەكاژیكەوە نەماو

بەهاوبیریش نایەنە ژماردن وشەهید کاك فەتاح محەمەد ئەمین ئاغاش کەس نکوولی ئەوە ناکات دۆست و هاوکاری کاژیك بوو بەلاّم ناشتوانێت لەیەك کاتداخۆی بە دوولایەنی سیاسیی جیاوازەوە ببەستێت و سەرلەپێناوی هەردوولادابێت....ئاخر ئەو چۆن کاژیکەو لێپرسراوێکی بالاّی ئەولایەنەشە بڕیاریدابوو هەشتا کەسێك لە کاژیك ولایەنگرانیان تیرۆربکات؟ ئیتر لەو کاتەوە پەیوەندیم لەگەلّ کاك عەبدوللاّدا پچڕاوە. بەلاّم بۆ هاتووە تۆ بباتەوە کوردستان ودەتوانێت تۆ بپارێزێ! من ئەو پرسیارە دەکەم : لەکێ دەتپارێزێت؟ خۆمن وەك دوست و کەسێکی نزیك زۆرچاك ئاگادارم, ئەوکاتێك لەلایەن نەیارەکانییەوە هەڕەشەی کوشتنی لەسەربوو, ئەگەر سێبەری فەتاح ئاغای لەسەرنەبایە نەیدەتوانی ژیانی خۆی بپارێزێت , نەك هەر ئەوە بەلّکو زانیاریی تەواویشی پێدرابوو لەسەر ئەو کەسەی دانراوە بۆ کوشتنی ! ئەو زانیارییە ورد و دروستەشی لەکوێوە وەرگرتووە , لە دووکەس بەدەر نییە: فەرمانداری هێزی خەبات شەهید کاك فەتاح یا کاك حەمەی عەزیزکارگێڕی بارەگای بارزانی و بەرپرسی دوەمی پاراستن. ئەمەیە کاك عەبدوللاّ نامیلکەکەیی پێشکەش بە خالّە حەمەی کردووە کە (نەیهێشت لە ژیانی سیاسیمدا بگلێم) .من کە ئەمە دەلّێم , ئەوە لەو روانگەیەوەیە کە لەنێو هەموو هاوبیرانی کاژیکدا بە (سەرکردایەتی و بنکردایەتی) یەوە تەنهاو تەنها کاك عەبدوللاّ ئاگرین پەیوەندییەکی توندو تۆلّی بە کاك فەتاح و کاك حەمەی عەزیزەوە هەبوو , لە نێو هەموو فەرماندارەکانی هێزەکانی (لەشکری شرۆشگێڕی کوردستان)یشدا تەنها

شەهید کاك فـەتاح پەیوەندییـەکی دوو قـۆڵی نهێنـی لەگـەڵ کـاك حەمـەی عـەزیزدا هەبوو , لە هەموو رووداوەکان و (خشەی مار و مێرو) لـە تـەواوی دەڤـەری فراوانـی سـلێمانی زانیـاری پێـدەدا بەتایبـەتیش لـە سـەر گوتـار و رەفتاری بەرپرسانی پارتی و گەندەڵیەکانیان , ئەویش رێنمایی ئەمی دەکـرد کە دێتە بارەگای بـارزانی , چی بڵێـت و چی بکـات .... پلانـی کوشـتن و کوشتنبازییە لـە سـاڵی ١٩٧٠بـەدواوە لـەنێو نەتەوەییەکانـدا سـەریهەڵدا و داهێنـــان و هونەرکاریشـــیی تێـــدا دەکـــرا وەك پلانـــی ســـووتاندنی فوئادمحەمەدئەمین سەراج بە مەنجـەڵێك ئـاوی لـەکوڵ !! پلانـی تیرۆرکردنـی کاك عـەبدوڵا ئاگرین لەخەودا, تیرۆرکردنی کاك کـەمالی جـەمالی موختـار, مـامۆستا عوسمان رەشید. شەهید جەلالی حاجی حسـێنیش ئامـادەیی تێـدا بـوو سـەری یـەك دوویـەك لـە نـەیارەکانی بـێ کلاوبکات.لـەو رووەوە دکتۆرحوسێن موحەممەد عەزیز لە کتێبی شێرکۆ بێکـەس, یـاد و یـادەوەری نووسیویەتی(... تـەنیا هـەر چـوار ئەفسـەرەکە: مەنسـووری حەفید,کـەریمی شـێخ سـەلام, شـوان و حەمـە شـەوقی بـە قسـەو گفتـی شـێرکۆ هەڵخەڵەتان(مەبەستی شـێرکۆی کـوڕی هـەژار موکریانییە)ئـەوانیش کـاتێ رۆیشتن پاش ماوەیە پەشیمانبوونەوە, چونکە باری پاسۆك و درۆکانی شێرکۆ یان بە تەواوی بۆ دەرکەوت. ئەوەبو هەر دوای ماوەیەك شێرکۆ بەجێیهێشـتن و بۆ هۆڵەند گەڕایەوە, هەر باشـیش بـوو لـە دەس جـەلالی حـاجی حوسـێن رزگاریبوو و نەیکوشت!)

لا. ٩٥ " ئەبە ئاگرین لە لا.١٢٠ ی نامیلکەکەیدا دەڵێ: (...لەسەر پێشنیاری من بڕیاردرا کۆنفرانسێك ببەستین. ئەو کۆنفرانسـە لـە مـانگی دووی ١٩٧٥ دا لـەماڵی کـاك هـەردی لەنەغەدە سازکرا..."

** بەر لەهەموو شتێك ئەوکۆبوونەوەیە (کۆنفرانس)ە هەڵدەگرێت نەك هەر هەڵوێستەیەکی لەسەربکەین, بەڵکو بەکاوەخۆ شەنوکەوێکی بکەین وبەهەموبارەکانیشدا هەڵسەنگاندنی وردو بەسەلیقەی بۆبکەین. وەك دەزانین کۆنفرانس هەروا بەهەوانتەوهەرەمەکیی نابەسترێت, دەبێت هۆکاری گرنگ لەئارادابێت وەك کێشەی گەورەو ململانێ لەنێو ریزەکانی رێکخستندا, وەرچەرخانێکی کتوپڕی مێژوویی و هاتنە پێشەوەی قۆناغێکی نوێ کە پێویست بە گۆڕانکاریی بکات لە پلان و دروشمەکان و تاکتیکەکاندا. ئینجا کۆنفرانس واکتوپڕ نابەسترێت , ئامادەکاریی پێشوەختی دەوێت , سەیرانێکی قەراغ شار بەو دەستوبرد و بەلەپروزەیە رێکناخرێت !کەواتە هۆیەکەی چیبوو؟ بۆ وا کتوپڕ بوو, بانگکراوەکان چۆن دیاریکران, ئامادەبووەکان کێبوون و ئەوانەی ئامادەنەبوون بۆنەهاتن ,کۆبوونەوەکە چەندی خایاند و باسوخواسی سەرەکی چیبوو, بڕیارەکان و راسپاردەکان چیبوون و ئەنجامەکانیش چ کاریگەرییەکی پۆزەتیڤ یا نێگەتیڤی بەسەر ئامادەبووان و وهاوبیرانی کاژیکەوە هەبوو؟ ئەمانە هەمووی هێشتا بێ وەلام ماونەتەوە. ئینجا دکتۆر عەبدوڵلا ئاگرین کەدەڵێت(بڕیاردرا) کێ بڕیاریدا؟ سەرکردایەتی کاژیك بڕیاریدا؟ ئەگەر وابێت کەواتە کاژیك وەك رێکخستن هەتا ئەو کاتە مابوو! ئەگەر کاژیکیش نەمابوو, ئەو بڕیاردەرە لە

کوێوە هات؟ کۆبونەوەکەش یا هەرناوێکی زلی وە ك (کۆنفرانس) ی لێدەنێن زۆر گــرنگ نییــە بــەڵام گرنگــە بزانــرێ بانگکراوەکــان کێبــوون و ئامادەبووەکانیش کێبوون و ئەوانەش کە نەهاتن , بۆ نەهاتن؟ بەدڵنیاییـەوە و بـۆ مێـژوو دەڵـێم ئامادەبووەکـان ئـەم هاوبیرانـە بـوون: مامۆسـتایان ئەحمەدهەردی,کامیل ژیـر, عەبـدوڵڵائاگرین ,شـەهید نـووری حەمـە عـەلی (فەرماندەی بەتالیۆن و جێگری فەرماندەری هێزی خەبات), محەمەد مەجیـد ئەصلان ,جوانەمـەرگ عومـەر حەمـە شـەمەیی,عەلی تۆفیـق (لێپرسـراوی دارایـی هێـزی خـەبات), فەرهادعەبدولحەمیـد و نـوری کـەریم ,کاتەکـەش کۆتایی پایزی ١٩٧٥ بـوو,ئـەو ساڵە لەپڕێکـدا سـەرماهات, هێشـتا جلـی هاوینەمان لەبەردابوو , سەرما بەجۆرێك زۆری بۆهێنام ناچاربووم لە گوندی چۆمان قەمسەڵەیەکم کڕی..... هەرچەند کۆبوونەوەکە کۆنوسـی بۆنـەکراوە, کـە ئـەوەش خـۆی لـە خۆیـدا پرسـیارێکە , کۆنفرانسـێك دۆکـۆمێنتێکی لەدواجێنەمێنێت!! بەهەرحاڵ نە ئەوەنـدەی خایانـد و نەکێشـەو ململانێشـی تێـدابوو هـەر وەك ئـەوەی هەریەکـەمان لـە (نەسـت)ی خۆیـدا بـەر لـە (هەسـت) دەمـانزانی مـل کـەچ کردنـە لەبـەردەم بەرژەوەنـدیی بـاڵادا , یـا سـەرنەویکردنە لەبەرامبـەر گێژەڵووکـەدا...... پۆختـەی خاڵـە گرنگـەکانم لەیادە.ساڵی٢٠١٠ مامۆستاکامیل ژیرلەماڵی خۆیان پرسیاری لەمن کـرد(ئـەرێ تـۆ بەشـداربووەکانت لـەیادماوە؟) وتم جگـە لـە تـۆو مامۆسـتا ئەحمەدهـەردی و عومـەر شـەمەیی, ئەوانیدیکـە لەریگـەی گەڕانەوەمانـدا بەئێراندا بۆ پێنجوین لە ستۆدیۆیەکی شـاری سـابلاخ (مـەهاباد) وێنەیـەکی

بەکۆمەڵ وهەریەکەشمان بەتەنیا وێنەیەکی(پۆرترێت)مان گرتووەو دەبوو شەهید نوری و عەلی تۆفیق دوواتر وەریانبگرنەوە , دڵنیاشم ئەو وێنانە لە ئەلبوومی وێنەکانیاندا ماون . ئەمە بەو مانایەی کاك عەبدوڵلای تێدا نەبووە, رووبە رووش لە هەولێر و لەماڵی خۆیان بەخۆیم وتووە و لەکتێبەکەشیدا لەلاپەڕە١٢١دا لەو بارەیەوە نووسیویێتی{بڕواتان هەبێ مـن ئەمەم لە یاداشتەکانمدا نووسیوەو تۆمارکردووە, کەچی لەو ماوەیە هاوبیرێکی بەشداربووی کۆنفرانسەکە لێیپرسیم : ئەرێ کاك عەبدوڵلا تۆ بۆچی بۆکۆنفرانسەکەی نەغەدە نەهاتی و ئامادەنەبوویت ؟ .. بۆ ئەو قسەیە زۆر سەیرم پێهات و لە دڵی خۆمدا وتم : دیارە ئەمجۆرە رووداوە گرنگ و ناسکانە لەکاتی خۆیدا تۆمارنەکرێن ئەوە لەوەیە بەتێپەڕبوونی تەمەن لە مێشك و بیرەوەرییەکاندا بسڕێتەوە وا لەهەندێك مرۆڤ بکات بە ئیلحاحەوە نکوڵی لە راستیی واقیعی ئەو رووداوانەش بکات و دەست لەسەر(**نسيان الذاكرة**) ی خۆیدا بگرێت .}ئەمە قسەی دکتۆر ئاگرینە , دەقاودەق لەنێوان دووکەوانەکەدا وەك خۆی نووسیومەتەوە, بەڵام دەبێت بزانین دەستەواژەی (**نسيان ألذاكرة**) هەڵەیەو ئەو مەبەستی لە (**فقدان ألذاكرة**) یا(**داء آلنسيان**)ە و لەلایەنی پزیشکییەوە لەگەڵ وشەی عارەبیی(نسيان) دا زۆر لەیەکتر جیاوازن , ئەویان نەخۆشییە(نەخۆشیی بیرچوونەوە) بەڵام (نسيان) دیاردەیەکی کاتییە بۆ ماوەیەکی کورت یا درێژتر , وەك بیرچوونەوە و بیرنەهاتنەوەی ناوێك , رووداوێك یا هەرشتێك بۆماوەی چەند چرکەیەك , چەند خولەکێك , کاتژمێرێك , رۆژێك و کەمتر

یازیاترو ئینجا شتەکەمان بیردەکەوێتەوە وەك من کە لەیادم نەمابوو کـاك عەبدوڵلا ئاگرین یەکێك بووە لە ئامادەبووانی کۆنفرانسەکەی شاری نەعـەدە بـەلاَم دواتـر گومـانم لـەو بۆچـوونەی خـۆم پەیـداکردو لـە ئـەنجامی پێکـەوە بەستنەوەی چەندرووداو و یەکتربینینێکی ئەو رۆژانەدا گومانەکەم رەوییـەوە و دڵنیابووم یەکێك بوو لەبەشداربووان, ئەوەی ئەو بەشداریی تێدانـەکرد خـۆ کاندیدنەکردن بوو لەگەڵ ئێمەدا(مامۆستایان فایەق عـارف و کامیـل ژیـر و بەندە نوری کـەریم) بـوو هەڵبـژاردنی لیژنـەی ناوچـەی سـلێمانی پـارتی لـە هاوینی١٩٧٠دا. هەروەها بەشدارنەبوونی لە کۆبوونەوەکەی ماڵی ماموستا فایەق عارفدا, وەك پێشتر باسمکردووە ,جا من لەوێدا تووشی سەهو بووم و پەردەپۆشی ناکەم و لەپێناو پاراستنی راستیداو بۆ چەواشەنەکردنی هـاوبیران و خوێنەران و لنگەوقووچنەکردنی رووداوەکـان ومێـژووش , ئاوەژووبوونەکـە راستدەکەمەوە وئەو قسە تفتەی بەرامبەریشم کردوویەتیی بەهەند وەرنـاگرم و وەك لەگـەڵ منیشـی نـەبێت ودەڵـێم کـاك عەبـدوڵلاش یـەکێك بـوو لـە ئامادەبووانی کۆنفرانسەکەی نەغەدە و پشتگیریەکی بەهێزی منیشی دەکـرد کە ئەوانەی بەیانەکـەیان لەسـەر سـەرکردەکانی کاژێـك نووسـیوە کۆمـەڵێك لاوی خـوێن گـەرمن و لەبێـدەنگی کاژێـك بێزاربـوون و تەقینـەوە , بـەلاَم بەشـێوەیەکی نادروسـت ونەشـیاو و ئاشـکراکردنی ناوەکـانی ئەنـدامانی دامەزرێنەر یا بابڵێین سەرکردایەتی کە بەجۆرێك لە سـیخوڕی دەژمێردرێـت , ئەگەرچی مەبەستیشیان سیخوڕیکردن نەبووبێت. بەلاَم بـا دکتـۆر ئـاگرین سەیری بەمەش بێـت و نـە لـەدڵی خۆیـدا بـەڵکۆ ئاشـکرا بڵێـت کـە هـاوبیر

(عەلی تۆفیق) ی بە ئامادەبوو نەژماردووە و (عەبدولفەتاح)ی لەجێگەکەی داناوە, چ هۆیەك هەیە جگە لە(**نسيان الذاكرة**) وەك خۆی دەڵێت؟ هاوبیر شەهید نوری حەمەعەلی وهاوبیر عەلی تۆفیق وەك نوێنەری شەهید کاك فەتاح ـ هێزی خەبات هاتبوون... **هاوبیرعەبدولفەتتاح** رەززاق(مەلافەتاح) یەکێك بوو لەوهاوبیرانەی من لەسەر راسپاردەی مامۆستا ئەحمەد هەردی گەڕامەوە پێنجوین و دەوروبەرەکەی بۆ ئاگادارکردن و بانگکردنیان بۆ بەشداریکردن لە کۆبوونەوەکەی شاری نەغەدە ـ خۆرهەلاّتی کوردستان . بە هەرحالێك بوو هەندێکیانم دۆزییەوە, چونکە ئەو خەڵکە تاریك و روونی بەیانی بۆ خۆپاراستن لە بۆردومانی فڕۆکە جەنگییەکانی رژێمی بەغدا لەشار دەردەچوون ولەو شاخ و هەردانەو یا لە نێو ئەشکەوتەکاندا دەمانەوە هەتا خۆرئاوا , ئینجا دەگەڕانەوە .ئەوانەی دۆزیمنەوە وەك هاوبیران عەبدولفەتاح , کەمال عەلی نانەوا,عەتا سوڵتان بەکورتی و بەکوردی وبێباکانە وتیان نامانەوێت ئامادەبین ! هاوبیران جەلال دەرویش قادر و وئەوانی دیکەش لەو بار و دۆخە سەخت و دژوارەدا, بەو پەلە پەلە نەدەدۆزرانەوە .لە دامێنی ئەم وەلاّمەدا دەمەوێت خالێکیش رونبکەمەوە پەیوەست بە دکتۆر عەبدوللاّ ئاگرین ,بەرێزیان لە چاو پێکەوتنەکەی کەناڵیNRTداو لە نامیلکەکەو لەو کتێبە قەبەیەشدا کە بەم دواییانە لەسەر مێژووی کاژێك , هەرچییەکی وتووە و نووسیوە شەقڵی ئەوەی پێوە دیارە هەرکەسێك بیرو بۆچوونی خۆی بەراشکاوی بخاتە روو و بەدڵم نەبێت , رەخنەم لێبگرێت , ناحەز و رکەبەرە و لەخانەی دۆستەکاندا دەریدەهێنم . ئەمەش بەڵگە نەویستە دکتۆر بە

هـەوای ئـەو (میـزاج)ە دەپـەیڤێت و دەنووسـێت . لێـرەدا تـەنها نموونەیـەك دەخەمە بەر دیدی خوێنەران : منێك كە پتر لە ٤٠چل ساڵ هاوبیرو هـاوڕێیٚ نزیك و دڵسۆزی ئەو پیاوەبووم لە چاوپێكەوتنەكەیNRTدا, دەسـتە گـوڵ و هاوبیری نمونەیی كاژیـك (سێ هـاوبیر, هـەر ئـەو سیانە: عومەرشـەمەیی, فـــەرهاد عەبدولحەمیـــد و نـــوری كەریم),لـــە نامیلكەكەشـــیدا(لاپەڕەیەكی پرشنگدار لە مێژووی كاژیك ...) لە دۆكۆمێنتەكانـدا و لەچـەند شـوێنێكی جیاوازدا لاپەڕەیەكی(كلیلی رێكخستنەكانی كایك دەخاتـە روو كـە بریتییـە لە نـاوی راسـتەقینەو نـاوی نهێنـی وتەمـەنی هـاوبیرانی دەسـتەی دووەمـی كاژیـك كـە كـادیرە پێشـكەوتووەكانن و راسـتەوخۆ لـەدوای ناوەكـانی ئـەو هاوبیرانەوە كە هێشتا لە كۆمیتەی سەركردایەتیدا مابوونـەوە, بەنـدە نـوری كـەریم ٨هەشـتەمین نـاوەو بـە ٢٥سـاڵ تەمەنیشـەوە لـە هـەموویان گـەنجتر بەشێوەی بەڵگەی دۆكۆمێنتاریی بڵاوكردۆتەو.

بەڵام هەر ئەو نوری كەریمە لە كتێبە گەورە رەنگاورەنگەكەی ئەم دواییەیدا, نوری كەریم بـە ئەنقەسـت لـە چـەندین شـوێندا فـەرامۆش كـراوە!! چـەندین هـــاوبیر و دۆســـت و ناســـیاو ئـــەوەیان بـــەلاوە ســـەیربووە, هـــاورێی دێـــرینم مـامۆستا رەوفی حاجی فـەرەج كۆكـۆیی ئەنـدامی پێشـووی پەرلـەمان وتـی (ئەریٚ كاكە ئەوە بۆ ئەمجارە عەبدوڵلا ئاگرین تەنها یەكجا نـاوی هێناویـت؟) وتم كاكــە رەوف هەركــەس هــەردو كتێبەكــەی دكتۆرعەبـدوڵلا و چـاپی یەكـەمی كتێبەكـەی منیش(سـەرنجێك لـە دوابەرهەمەكـەی دكتـۆر جـەمال

نەبەز,کاژێک١٩٥٩پێشخان و پاشـخانەکانی) بـە وردی بخوێنێتـەوە وەڵامـی پرسیارەکەی دەستدەکەوێت

لا. ٩٥ ـ ٩٦: " لێرەدا دەمێنێتەوە چەند تێبینییەك لەبارەی وتووێژەکەی هاوبیر کامیل ژیرەوە لەگەڵ تەلەفیزیۆنی ئێن ئار تی لـە ١٨و٢٠١٤/٢/٢٤دا, ئـەوەی کـە گـوتی(مـەلا مستەفای بارزانی ئاگای لەوەنەبووە کە پارتی و پاراستن بەو جۆرە دژ بە کاژێـك بـوون و بارزانی لەسەرەتاوە گومانی هەبووە بەرامبەر کاژێك, بەڵام دوایی گومانەکەی رەواوەتەوە و فرۆشگەی شۆڕشی داوە بە شێخ محەمەدی هەرسین و زۆر رێزی محەمەد ئەزیزی گرتووە.) باشە بۆچی پاش ئەوە چالاکیی رۆشنبیری و رێکخراوەیی کاژێك لە کوردستاندا بەجارێك وەستاون وپارتی وپاراستن هەروەك جاران و لەجاران توندوتیژتر دەژمنایەتیی کاژێکیان کـردووە؟ بۆچی شێخ محەمەدی هەرسین و کاك محەمەدی ئەزیز کەبوونەتە باوەڕپێکراوی بارزانی , رێیان لەو دوژمنایەتییە نەگرتووە و هیچ چالاکییەکی کاژێکانەیان نەبووە . بۆچی ئەحمەد تۆفیق (ئەولای ئیسحاقیی) کە زۆر دڵسۆز وسەرلە پێناوی مەلا مستەفای بارزانی بوو, بـە (قسەی کاك کامیل ژیر) ئەو پێشنیازی ئەوەی کردووە کە کاژێك دوو ئەندامی خۆی بنێـرێ بۆلای بارزانی و نێو شۆڕش؟ بەڵگە چییە بۆئەوەی کە ئەو پێشنیازە پێشنیازی ئەحمەد تۆفیق خۆی بووە و رانەسپێردراوە بۆ ئەو کارە ؟ پاشان بۆچی ئـەو دووکەسـەی نێـردراون, کـاك محەمەدی ئەزیز وشێخ محەمەدی هەرسین بوون و دووکەسی دیکە نەبوون ؟ کێ ئەو دووانەی هەڵبژارد؟ و بە پێی چ پێوانەیەك ؟راستییەکەی مرۆڤ ناتوانێ هەروا بە سادەیی باوەڕ بەمە بکاو نەیەتە سەر ئەو بیرەی کە تەواویی چیرۆکی لە پڕ پەیدابوونی (پارتی گەلی کورد) و خۆ تواندنەوەی لەنێو کاژێکدا بێ کۆنگرە و بێ هیچ پرسکردن بەمن و بێ وەرگرتنی بیروڕای من و هەرپاش ئەوەش رووداني کارەساتی کانیی ماسی و چوونی محەمەد ئەزیز ومحەمەد هەرسین بۆلای بارزانی, نەخشەو پلانێك نەبووبێ بۆ نەهێشتنی کاژێك, هـەروەك پلانـی کـوردۆ(سەروەت) ئەلی بۆ نەهێشتنی سۆکسە."

** کاك حەمەی عەزیز لەبارەی پارتی گەلی کورد وکاژێك ,کامیان پێشتر دامـــەزران دەڵێـت پـارتی گـەلی کـورد زۆر پێشـتر دامـەزراوە,بارزانی

ساڵی١٩٦٤ئەحمەد تۆفیقی ناردبو بۆ سلێمانی بیروبۆچوونی دانیشتووانی شارەکە وەربگرێت, ئێمە وەك پارتی گەلی کورد پێشنیازمانکرد بارزانی شۆڕشەکە بکاتە شۆڕشی میللەتێك لە پێناو سەربەخۆییدا, ئەحمەد تۆفیق وتی خۆتان بچنە لای بارزانی باشترە.ئێمە ئەو دەمە ئەحمەد هەردی ,فایەق عارف,کامیل ژیر,فەرەیدون عەلی ئەمین,عەبدوڵڵاجەوهەرمان نەدەناسی, من و شێخ محەمەدی هەرسین چووینە گوندی تەگەران-شارباژێڕ ،بەلاّم ئەو بەو هۆیەوە کە دوکاندار بوو گەڕایەوە سلێمانی ،من بارزانیم لە گوندی وەرتێ بینی. بەناوی پارتی گەلی کورد و لاوان و قوتابیانی نەتەوەییەوە قسەم دەکرد. لەنێوان چوونەدەرەوەی ئەو دوانە و خاوبوونەوەی چالاکییەکانی کاژیکدا چەندین رایەڵ و سەرەداو هەن.من دەڵێم خاوبوونەوە نەك (بەجارێك وەستان), یەکەمجاریش ئەوانەی لە بنەڕەتدا سەر بە پارتی گەل بوون زۆر بەبێدەنگی کشانەوە...ئەوەندەی بێتەوە یادم هەر بۆنموونە یادی بەخێر کەمالی عوسمان دایی خوشکەزای کاك حەمەی عەزیز,ئەوەی پەیوەست بوو بەو هێڵەی رێکخستن کەئەو بەرپرسیی بوو, کۆمەڵێك بلاّوکراوە و وئابوونەی مانگانەو....رادەستی من کردو وتی ئیتر حیزبایەتی ناکەین ! سەیر لەوەدا بوو چەند هاوبیرێکی هێڵەکەی لای منیش کتوپڕ پەیوەندییان پچڕاند وبە هەمان بیانوی ئیتر حیزبایەتی ناکەین . ئەم جۆرە کشانەوە بەکۆمەڵەش ئاسایی نەبوو, ماستەکە موویەك پتری تێدابوو .

پرسـیار و گومانـەکانی مامۆسـتا نەبـەز هـەموویان بـەجێوڕێن و زۆر وردو هەستیاریشن,قسـەکەی کـاك کامیـل ژیـریش دەسـەلمێنم و پێشـنیازەکەی عەبدوڵڵای ئیسحاقی ناسراو بە ئەحمەد تۆفیق ,ئەویش هـەربۆ بەرژەوەنـدیی کاژیك بووەو لە هەمان کاتدا بەرژەوەندی خودی خۆیشی کە وەك کـوردێکی نەتەوەیی پشتیوان و هـاودەنگی هـەبێت لـەبارەگای بـارزانی .بەدڵنیاییـەوە دەڵێم ئەحمەد تۆفیق کوردێکی نەتـەوەیی هەڵبـژاردە بـوو , یـەکێك بـوو لـە دیارترین و چـالاکترین هەڵسـووڕاوانی شـۆڕش , دەتـوانم بڵـێم بـاڵی راسـتی بارزانی ئەوبوو,لەو باسەدا هەر نهێنییـەك هـەبێت لـەوێوە سەرچـاوەدەگرێت (وەك دکتۆر نەبەز دەڵێت) بۆ ئەو دوانـە دەسـت نیشـانکران و چـۆن بڕیـاری لەسەردرا؟ یا ئەوەتە وەك چۆن یەکگرتنەکەی کاژیك و پارتی گەلی کورد بێ کۆنگرە ئەنجامدرا , ئەمـەش کاك ئەحمەد تۆفیق زەمینـە سـازیی بـۆکردووەو ئەوانیش ناوی خوایان لێهێناوەو تف لە دەسـت و قـووەت لـە خـوا, سـەریان پێوەناوە بەرەو سەرەوە, بارەگای بـەرزانی . ئـەو بەیانـەش ئەگـەر هەڵەنـەبم لەژێر سەردێڕی (دیسانەوە بارزانی)دا بوو, نەك (دیسان بـارزانی). مـن ئـەو بڵاوکراوەیەم بەچاوی خۆم بینیوە , بەیانییەکیان بـە تەنیشـت دەرگـای ژووری بەڕێوەبەری خوێندنگەکەمان(ناوەندی وەتەن) برادەرانی کۆمۆنیست لەقەدی دیوارەکەیان چەسپ کردبوو, ئێمەی خوێندکار وامانـدەزانیی لە دژی بـارزانی نووسراوە, بـەو مانایـەی دیسـانەوە کێشـەی بارزانییـەکان و شـەڕو کوشـتار سەریهەڵدایەوە! من تەنها جارێك ئەحمەد تۆفیـق (عەبـدوڵڵای ئیسـحاقیی)م بینیوە لەگەڵ شەهید تۆفیقی نووری بەگی پورزامدابوو , نێوانی لەگـەڵ ئـەو

و شێخ محەمەدی هەرسیندا خۆشبوو , ئەوان دەیانوت کاژیکە و تۆفیـق دوای بارزانی مستەفا ئەوی بەنموونەی خەباتگێڕی نەتەوەیی دادەنا.شێخ محەمـەدی هەرسینیش فرۆشگەی شۆڕشی پێنـەدرابوو لەبەرئـەوەی کاژیکـە, ئـەو هـەر لەسەرەتاوە زانیی چۆن دەچێتە ناوئیشـەکەوە, یەکـەم مـانگ دووئەوەنـدەی بەرپرسـی پێشـووی فرۆشـگەکەی قـازانج خسـتبووە بەردەسـتی لێپرسـراوی دارایی.

** ئەو سەردەمانە کاروباری شۆڕش هێشتا هەر بەدەسـت خـودی بـارزانی مسـتەفاوە بـوو, ئاگـای لـە هـەموو شـتێکیش بـوو, هـیچ بەرپرسـێکیش نەیدەتوانی شتێکی لێبشارێتەوە,دەسگای پاراستنیش هێشتا دانەمـەزرابوو, باوەڕیش ناکەم بارزانی گومانی لە کاژیـك هـەبووبێ, کاژیکـەکان بـە نـان و ئاو وبەرگو کاڵـەوپێتاوی خۆیـان لـە شـاخ و لـە شـار, لـەدەرەوەو لـەناوەوە, سـەرومڕ و بێپـەروا وەك پێشـمەرگەو وەك سـڤیل سـەرلەپێناوی شـۆڕش ودژایەتی نەیارانی بارزانی مستەفایان دەکرد, ئەویش ئەوەندە پترییی لەکەس نەدەویست, ئیتر بۆگومانیان لێبکات؟

لا.٩٧: " تەلەفیزیۆنی (رووداو) یش کەوتە بـاسی کاژیك: لە ئێوارێی رۆژی دووشەممەی ٢٠١٤/٤/٢١دا بەرنامەیەکی لەبارەی(کاژیك)ەوە پیشاندا, بەرێزان کامیل ژیر, فایەق ئارف, شێرکۆ بێکەس,فوئاد حەمەمین,شێرزاد فاتیح, فـەرهاد عەبدولحەمید,مامۆسـتا خـەفوور ئەمین, ئەنوەر برزوو, ئەلیی ساماخا و ئاسۆس هەردی بەشداربوون. سەرنجڕاکیش ئەوەیە هەر یەکەیان جگە لە ئاسۆس هەردی , بەجۆرێك پێوەندیی بە رێکخراوی کاژێکەوە هەبووە , سا یا وەك دامەزرێنەر(فایەق ئارف و کامیل ژیر) یا وەك ئەندام(مامۆستا خـەفوور ئـەمین

,ئەلیی ساماخا, ئەبدوڵلا ئاگرین(پێشتر ناوی ئاگرینی تێدانییە.ن.ك),فوئادحەمەئەمین ,شێرزادفاتیح, ئەنوەر برزوو)"مامۆستاشێرکۆ بێکەس لەومێزگردەدا وتوویەتی(گەورەترین هەڵەی کاژێك ئەوەبو کە چووە لای مەلامستەفا).لەو بۆچوونەدا مامۆستا نەبەزیش هاوڕایەتی. ئینجا مامۆستا گلەیی ئەوەش دەکات کە بەڕێزان هاوبیر بروسکە ئیبراهیم و جەواد مەلا, لە هەردوو بەرنامەکەی ئێن ئار تی , هەروەها رووداویش بەشدارنەبوون .

** هاوبیران کاك بروسکە ئیبراهیم وکاك جەواد مەلا جێگە دەستیان بەخەباتی هاوبیرانی کاژێکەوە لەئەورووپا دیارو ئاشکرایە, بەڵام نەك شارەزایی , ئاگاداریشیان لەسەر کاژێك و رووداوەکانی کوردستان نییە. ئەنوەر برزو ساڵی١٩٧٠ پەیوەندی کردووە بە کاژێکەوە,کادیرێکی پارتی بوو لەشارباژێر, کوڕێکی رووناکبیر وچالاك وبەدەموپل و (زۆرزان)بوو, قسەیەکی دانسقەی هەیە کەدەیگوت (تۆ تەماشا, دوای ئەم هەموو ساڵە ئێستا تێگەیشتم پارتی چییە و کوردایەتی لەکوێوە دەکرێت!)کاك شێرکۆ بێکەس هەتا١٩٦٩/١٩٧٠ بەرپرسی لقی سلێمانی بووە,پێشتریش رەخنەی لەو شێوەی کارکردنەی کاژێك دەگرت و ئەو سستی و خۆماتکردنەی بەنادروست دەژمارد ,کە دەستنیشانی گەورەترین هەڵەی کاژێکیش دەکات , ئەوە بە پێوانەی ئەمڕۆ نەك بە پێوانەی بارودۆخی٥٠ساڵ پێشتر.مامۆستاغەفوور زۆر شارەزایە وئاگاداری گەلێك لەلایەنە دیارو نادیارەکانی ساڵانی سەرهەڵدانی کاژێك و پارتی گەلی کوردە وهەتا ساڵی١٩٦٨یەکێك بوو لە هەرە کادیرە چالاکەکانی کاژێك,کاك عەلی سام

ئاغــا یەکێکــە لــە پیاومــاقوولاٚنی ســلێمانی و کەســایەتییە ناســراو و پەسەندەکان و لەبواری رامیاریشدا خـاوەن ئـەزموون و بەهەڵوێسـتە . کـاك شێرزاد فاتیح لە دامەزراندنی پاسـۆکەوە لـە نزیکـەوە ئاگـادارە و پیـاوێکی بەهیمەت و قسە لە رووە .

لا.١٠١: " جارێکیان رەحمــەتیی بــرایم ئەحمــەد بــە خــۆمی گوت(کــە نووســینەکانت دەخوێنمەوە, هەست بەوە دەکەم بە شارەزاییەکی زۆرەوە کوردایەتیت کردووە بە زانستێك کە بەسەر پێی خۆیەوە وەستاوە... باوەڕبکە, ئەگەر کاژێك نەدەچووە لای مەلا مستەفا, خـۆم یەکەم کەس دەبووم کە دەهاتمە ناو کاژێکەوە)"

** مامۆستا برایم ئەحمەد هەوڵ و کۆششی بەردەوامی پـەنجا سـاڵێکی تـا ئەو کاتەی مامۆستا نەبەزی لەچەند وشەیەکدا چڕکردۆتەوە , بـەڵام هێشـتا مافی خۆی بەکەمەوە پێداوە .لەگەڵ رێزم بۆ ئەو دووکەڵە نووسەر ورامیـار و بیرمەند و مەزنـەی کـورد, بـەڵام باوەڕناکـەم (بلـە) ئـەو قسـەیەی لەدڵـەوە کردبێ کە دەهاتە ناو کاژێکەوە. کاژێك ١٩٦٢بەدوواوە ناوی بیستراو بـەنێو شاری سلێمانیدا بڵاوبووەوە کە شوێنی لەدایکبوونی (بلە) وکاژێك و بنکـەی سـەرەکیی پـارتی و شۆڕشـیش بوو,ئـەویش هـەر لـە١٩٦٢ەوە سـەرەتای ناکۆکییــــــەکانی خــــــۆیی و هــــــەڤالاٚنی لەگــــــەڵ بارزانیــــــدا سـەریانهەڵدابوو,گۆڕەپانەکەش بریتیبوولـە پـارتی وکۆمۆنیسـت وکاژێـك , دەبووایە هەر زوو هەنگاوبنێت بۆ نزیکبوونـەوە و دامـەزرانـدنی پەیوەنـدی و لەیەکترتێگەیشـتن, بـەڵام لـەو رووەوە تروسـکاییش بەدیناکرێت.ئـەوان وەك ناتۆرەیەك بە کاژێکیان دەوت (کوردکوژە) .

ل.١٠٣ : "پاش ئاشبەتاڵی دووەم (١٩٧٥) کەدیم هاوبیرانی کاژیك هیچ چالاکیی و هەڵوێستێکیان نەبوو لەسەروبەندی ئاشبەتاڵدا, ئیدی خۆم بەدەروێست نەدیی بەبڕیارەکانی هاوبیرانی کوردستانەوە, وەك مرۆڤێکی سەربەخۆ کەوتمەکار. ئەوی نامیلکەی کاژیك ونكسةآلثورة آلكردية **(مەبەستی لە نووچدانی شۆڕشی کورد کە ١٩٧٠ چاپکراوە) بخوێنێتەوە, بەجوانیی جیاوازی هەڵوێستی من و هاوبیرانی ئەورووپا لە هەڵوێستی هاوبیرانی کوردستان دەبینێ. پاش ئەوەش هیچ شتێك بەنێوی ڕێکخراوی کاژیکەوە لە ئەورووپا دەرنەچوو."**

** ئەوەی راستیی بێ نازانم مەبەست لە ئاشبەتاڵی دووەم چییە, چونکە لەمێژووی کورددا , وشەی ئاشبەتاڵ وەك زاراوەیەکی رامیاریی ـــ سەربازیی , هەرەسەکەی شۆڕشی ئەیلوول هێنایە ئاراوە .جانازانم ئەگەر رووداوەکانی١٩٦٤ کە دکتۆر نەبەز ئاگادارنییە لێیان بەئاشبەتاڵ و ئاشبەتاڵی یەکەم ناوبنێت ، ئەمە یەك, دووەمیش لەنێوان مامۆستا نەبەز و سەرکردایەتیی کاژیکدا گەلێك تێڕوانین و هەڵوێستی جیاواز هەبووە, سێیەمیش مانای ئەوەیە هاوبیرانی کوردستان هەرنەبێت هەتا١٩٧٥چالاکیی و هەڵویستیان هەبووە, چوارەمیش دەبوو مامۆستا زۆر زووتر ئاگاداری بکردنایەو ئەو هەڵوێستەی بخستایەتە بەرچاویان . لەبارەی کەمتەرخەمی و بێباکیی (سەرکردایەتی) کوردستانەوە خاڵی لاواز زۆرن, هەر بۆنموونە دوای ئاشبەتاڵ ئەوەندە خۆیان ماندوو نەکرد هاوبیران بەسەربکەنەوە و رێنماییمان بکەن , چیبکەین . تواناکانمان لەگەڵ ئەو دەنگانەدا یەکبخەین کە چەك دانانێن و درێژە بە شۆڕش دەدەن یا رووبکەنە ئێران یا بگەڕێنەوە عێراق ! هەرەسی شۆڕش یا ئاشبەتاڵ لە رۆژی

١٩٧٥/٣/٣ ەوە بڵاو بووەوە , بەشبەحاڵی خۆم هەتا ٤/٢٦ یش بەماڵ و منداڵەوە لە ئێران لە چاوەڕوانیدا مامەوە هەتا بینیم ئەندامانی لقی چواری سلێمانی پارتیش بەرەو عێراق کەوتنە رێ, یەکێکیان شەهید صدیق ئەمین(صدیق ئەفەندی) وتی "کوڕی خۆم ئەوانەی چاوەروانییان دەکەیت دەمێکە لەسلێمانین" بەگوێم نەکرد هەتا لە شارە دێی کامیاران , (یەدوڵڵا)ی دووکاندارم بینی , سەر بە (ئیتیلاعات) یش بوو, وتی ئەوە نەگەڕاویتەوە؟ ئەم قسەیە لەمن وەرگرە: (ئەگەر بیستووتە زۆر کەسلەوانەی گەڕاونەتەوە لە سێدارە دراون و سێدارەیەکیش بۆتۆ دانراوە , ئینجا هەر ئەمڕۆ, نەك سبەینێ بڕۆرەوە ئەو دیو!) ئێوارەی ئەو رۆژە گەیشتینە پێنجوین .

لا.٩٩ : " باسی ئەوەکرا(مەبەستی لە مێژگردەکەی ئێن ئار تی ٢٠١٤/٤/٢١ەیە.ن.ك.)کە کاژیك بۆ نووسینی کاژیکنامە سووتی لە نووسینەکانی ساتیعولحوسەریی(ساطع آلحصری) وەرگرتووە یان لاسایی کردۆتەوە. "

** هەر لە یەکەمین چارەکی سەدەی بیستەمەوە, رووناکبیریی کوردی باشوور لە کانیاوی قووڵ و روونی رووناکبیریی عەرەبەوە سەرچاوەی گرتووە و هەتا ئێستاش بەردەوامە . ئەوە تازە بەتازە رووناکبیرانمان بەکاوەخۆ دەست بۆ سەرچاوەکانی ئێرانیی و فارسی و ئەورووپایی درێژدەکەن . بۆ کوردو بارودۆخی ئەو سەردەمە , ئاستیی رووناکبیریی نووسەرەکانمان , قەڵەمی دامەزرێنەرەکانی کاژیك لەقەڵەمەکەی ساتیع ئەلحوسەری

بەبڕشتتر بووە و پەکیان لەسەر ئەوە نەکەوتبوو لاسایی بکەنەوە. کاژیکنامە لەمێژووی ئـەدەبی سیاسـیی کـورددا, رابـەر و ڕێچکەشـکێن وداهێنـەرە , خوێنـەر هـەر زوو هەسـتدەکات ریـتم ومیتـۆدێکی تایبـەتیی تێدایـە, زۆر جیـاوازە لـە ئـەدەبییاتی پـارتی و کۆمۆنیسـت کـە لەسـەر کلێشـەی نووسینەکانی حیزبەکانی وڵاتانی عەرەب و ئێران کـۆپی دەکـران , نـەك وەك کاژێـك خۆمـاڵیی وبۆکـورد و بـۆ هێنانـەدیی ئـاوات و ئامانجـەدوور و نزیکەکانی کورد تۆمـاریکرد و خوێنـەر هەسـتیدەکرد بـەزمانێکی کـوردیی پوخت و بۆکورد نوسراوەو ئەوەی تێدایە کە تۆ دەتەوێت بیکەیتـە بەرنامـەی خەبات لەپێناو رزگارکردن و یەکگرتنەوەی کوردستان و بنیاتنانی سیسـتمی یەکسانیی و دادیی کۆمەڵایەتیدا, دواتریش کاژیکنامە بە هەوڵ و کۆششـی دکتـۆر جـەمال نەبـەز کرایـە پـرۆژەی دارشـتنی فەلسـەفەی کوردایـەتیی وبناغەی(قوتابخانەی بیری نەتەوەیی کوردیی) لەسـەر دامەزراند.کاژیکنامـە لـەو سـەردەمەدا دیاردەیـەکیی رامیـاریی , مێـژوویی, فیکریـی نـاوازەبوو, زادەی بیریـی کۆمـەڵێك روونـاکبیری دانسـقەو هەڵکـەوتووی کـوردە و بـۆ کۆمەڵگای کورد نووسراو کاڵا بەقـەد بـاڵای کـورد بڕدرا.ئینجـا فەلسـەفەی ناسـیۆنال(نەتەوایەتیی), هـیچ یـەکێك لەگـەلانی عـەرەب, فارس,ئەڵەمان,فەرەنگ, ئینگلیز, رووس وهتد.... خاوەنی نین و بیرمەنـدی ئەوانیش داینەڕشتووە.ساتیع ئەلحوسەریی,عەبباس مەحمود ئەلعەققاد, تەها حسـەین , کـەمال یوسف ئـەلحاج, میشـێل عـەفلـەق, شـبل ئەلعەیسـەمی ...وزۆری دیکـەش بنـەماکانی فەلسـەفەی ناسـییۆنالیزمی عـەرەبی لـە

بیرمەندانی هاونەتەوە و بێگانەی پێش خۆیان وەرگرتووە, چونکە سەرچاوەی سەرەکی زمان و وێژەو هزری عەرەب هەر قورئانی پیرۆزە و ئەویش نەك شتێکی لەو بارەیەوە تێدانییە,بەڵکو پێداگریی و جەخت لەوە دەکات گەلان هەموو بران و خاکی ولاتان گشتی زەوی یەزدانە ویەزدان بۆیە بە شێوەی گەل و هۆزی جیاواز دروستی کردوون هەتا یەکتر بناسن و هاوکاری یەکدی بکەن وموسوڵمانانیش هەموویان بران , عەرەب بن یا عەرەب نەبن لەوی دیی پەسەندتر نییە, مەگەر بە خواپەرستیی و کرداری چاك.

لەمیزگردەکەدا ئەوەش وترا, کە دامەزرێنەرانی کاژیك خوێندەوار بوون بەلام پیاوی سیاسەت نەبوون.مامۆستا لەوەلامی ئەوانەدا دەڵێت" ...
ئەوانەی سالانێك شەڕی کورد کوژییان کرد و نێویان نا براکوژی لەرامیاریدا قالبوون؟ ئەوانەی پە نجاسالّ تە پلوزوڕنایان بۆ رژێمی تیرۆریستی سۆڤێت و ستالینی کوردکوژ لێدا,رامیارییان باش دەزانی؟ ئەوانەی پاش ١٤سالّ قوربانیدان ئاشبەتالّیان بە شۆڕشی کوردکرد وەستای رامیاریی بوون؟ ئەوانەی هەر لەشکری ئەمەریکا هاتە کوردستان و ئێراقەوە پێش مارینزەکان کەوتن, بیّ هیچ پە یمان و گەرەنتییەك, ئەوانە رامیاریزان بوون؟ کاژیك فەلسەفەیەکی نویّ و رێبازێکی نوێی هێنایە پێشەوە...."

*** بەر لەهەمووی, جیاوازییەکی زۆر لەنێوان خوێندەوار ورووناکبیردا هەیە, هەموو روناکبیرێك خوێندەوارە ,وەلیّ هەموو خوێندەوارێك روونـاکبیر نییە.دامەزرێنەرانی کاژیکیش دەستەی هەرە بالا و هەڵبژاردەی روونـاکبیرانی کوردبوون . من وای بۆدەچم کە شۆڕشی ئەیلوولی١٩٦١ هەڵگیرساو جەماوەری کوردی باشوور بەهەموو چین و توێژەکانەوە باوەشیان بۆکردەوەو سەروماڵیان لەپێناودا بەخت دەکرد,سەرانی کاژیك هەستییان کرد کاژیك ناتوانێت ببێتە

ڕێکخراوێکی جەماوەریی بنکە فراوان , گشت چین وتوێژە کۆمەڵایەتییەکان لەهەموو ناوچەکانی کوردستان کۆبکاتەوە نەك تەنها دەستەیەك رووناکبیران و تەنها شاری سلێمانیش پانتایی جموجووڵ و چالاکییەکانی بێت, بۆیە هەتا هەلێکی لەبار و گونجاو دێتەپێش, شێوەی کارو خەباتی گوڕی وجۆرێك خەباتی ڕێکخراوەیی پیادە دەکرد(زۆر نهێنی ودیسپلینێکی سەخت) کە تەواو جیاواز بوو لە نهێنکاریی و دیسپلینی هەرهەموو لایەنە رامیارییەکانی کوردستان و وڵاتانی دەوروپشتیش , بەڵام هەرگیز ئەوهەڵەی بۆ نەرەخسا,تەوژمێکی ئایدیۆلۆژی ورامیاریی نەتەوەییانە بکات بەنێو بزوتنەوە چەکدارییەکەدا و لەئەنجامیشدا کۆنترۆلی بکات و شۆڕش لەنێو شۆڕشدا هەڵگیرسێنێت , بەڵام بزوتنەوە چەکدارەکە توانی حکوومەتێك لەنێو حکوومەتی عێراقدا دابمەزرێنێت , بارزانی شایەك بوو تەنها تەختوتاج و ئاڵاو دراوی تایبەتیی نەبوو. مەرج نییە دامەزرێنەرانی ڕێکخراوێکی رامیاریی یا رامیاریی - سەربازیی, هەردەبێت رامیارکاربن, نەخێر دەشێت بیرمەند و هزرەوان بن و بنەماکانی باوەڕێك یا فەلسەفەیەك دابڕێژن وهێڵە درشتەکانی بەشێوەی مانیفیست بخەنە بەردەم گەل و بەردەوامیش کار لەسەر دەوڵەمەندکردن و گەشەپێدانی بکەن وەك چۆن مارکس و ئینگلس دەیانکرد و خۆیان لەقەرەی کاری ڕێکخراوەیی و حیزبایەتی نەدەدا, ئەوەبوو دواتر لینینی مەزن و ترۆتسکی جەماوەریان بۆجۆشداو لەدامەزراوێکی رامیاریی زۆر فراواندا ڕێکیانخستن .بەڵام ئایا لینینی مەزن هەموو ساڵێك و لەنێو هەموو گەلێکدا هەڵدەکەوێت ؟ بە پێویستی دەبینم ئەوەش بڵێین گەلی کوردیش وەنەبێ بیرمەندو هزرەوانی تێدا هەڵنەکەوتبێت , هەربۆنموونە لەسەدەی بیستەمدا و تەنها لە باشووری کوردستان مامۆستایان: حاجی تۆفیقی

(پیرەمێـردی نـەمر) , بـرایم ئەحمـەد, ئـەورەحمانی زەبیحی,عەبـدوڵڵا جەوهـەر, مەسعوود محەمەد, پرۆفیسۆرجەمال نەبەز, ئەحمەد هەردی لەو مەیدانەدا بوون .

لا.١٠٦: " ئەبدوڵڵا ئاگرین هەواڵ و زانیاری ناڕاست بڵاودەکاتەوە, وەك لەلاپەڕە ٣٨ تی نامیلکەی نێوبراودا دەبێژێ کە ئەو نامەیەکی کاژێك کە رۆژی ١٩٦٤/٥/١٣ نووسراوە{وێنەی نامەیەکی دەستنووسیشی بڵاوکردۆتەوە لە لاپەڕە ٤٦ ـ٤٩دا} , گوایە ئەو نامەیە بووە کـە ئەوهـەر ئـەو رۆژە بردوویـەتی بـۆ بـارزانی} بـە دڵنیاییـەوە دەبێـژم کـە ئـەو قسـەیە ناڕاستە.هاوبیر بروسکە ئیبراهیم ئەو نامەیەو دوونامەی دیکـەی لەگـەڵ خـۆی هێنـا بـۆ موینشـن.نامەی چـوارەمیش ئەحمـەد نـەقیب کـە لەکوردسـتان گەڕایـەوە هێنـابووی بەرواری١٩٦٥/٢/٢١ی لەسەر بوو. نامەکان هەموو بە ئارەبیی نوسرابوون و تایپ کرابوون. ئەز لەلەندەن لە مامۆستا هەردیم پرسی بۆچی نامەکانتان بۆ بارزانی بە ئـارەبیی بـوو, گوتی :(چونکە پێمان وایە بارزانی ئارەبیی لە کوردیی ئاسانتر دەخوێنێتەوە.)" هـەروەها مامۆستا نەبەز دەڵێت: " مامۆستا هەردی ١٩٧٨ لەلەندەن پێمیڕاگەیاند کە ئەو نامەیەیان بە حەمەی ئەزیزدا ناردووە بۆ بارزانی. بێجگە لەمـەش مامۆسـتا هـەردیی گـوتی : چـوار نامەمان نارد بۆ بارزانی بەڵام وەرامی هیچ نامەیەکی ئێمەی نەدایەوە."

** کاژیك لە ماوەی کەمتر لە ساڵێکدا چوار نامە بۆ بـارزانی دەنێرێـت , نامەکان ئامۆژگاری و رێنیشـاندان و پێشـبینیکردن بـوون , چـۆن وەڵامیـان بداتەوە و بیسەلمێنێت کە کـەڵکی لێوەرگرتـوون و ئێـوە لـەو دووربیـنترن... یەکێك لەونامانە داوا لەبارزانی دەکات کێشەی کورد لەنیوخۆییەوە بکەینـە نێو دەوڵەتی . باسێکی ئەو نامانەم لە مامۆسـتای کۆچـکردوو حەمەعـەلی فـەرەج بیسـتووە. ئـەوپیاوە ئەنـدامی لقـی کوردسـتانی کاژیـك بـووە, بارگەلەیـەك دۆکـۆمێنتی گرنگـی زۆرچـاك پاراسـتبوو, هەرهـەموو نـاوی ئەنـدامان و کلیلـی ریکخستنەکانیشـی بـەپوختی هـەڵگرتبوو, زۆرێـك

بەلگەنامەی لایەنەکانیی دیکەشی پاراستبوو.لەم سالأنەی دواییدا مامۆستا کامیل ژیر داوای لیستی ناوەکانی کردبوو, نەیدابوویە , وتبووی دەفەوتێت . هەرچۆنیك بووە بەگفت و پەیمان دەیداتی. ئەنجامیش هەروادەبێت و مامۆستا کامیل ژیر بزریان دەکات و هەتا چەند مانگێگ نایاندۆزێتەوە, مامۆستا حەمەعەلی دەلێت ئاخر کە نەمدەدا دەمزانی دەفەوتێت, ئەوەتە فەوتان .(بەراستی زۆر نیگەرانم , هەستدەکەم پارچەیەك لەجەستەم نەماوە.) بارزانی وەلامی چوار نامەکەی کاژیکی نەدایەوە , دوای راپەرینیش مەسعود بارزانی وەلامی دوونامەی پرۆفیسۆر جەمال نەبەزی نەدایەوە. جابەوەدا کەمنیش بۆ کاك مەسعوود نامەیەکم بەهۆی لقی شەشی ئەورووپای پارتییەوە ناردوو نامەیەکیشم لەگەل کتێبێکی دەسنووسدا بردە بیرۆی تایبەتیی سەرۆك لە پیرمام ـ سەری رەش و دوای ئەوانەش ئیمێلێکم بۆ ناردو هیچ وەلامێکیان نەبوو, وادیارە گوێ بە دەنگ و هاوار و نامەی دلسۆزان نادەن ئەگەر سەربە خۆیان نەبن .

ل.١٠٧ : "... **ئەبدوللا دەلێ ئەو لە سالی١٩٦٤دا, زانیوێتی کە کاژیك هەیە.**"

** ئەوە گرنگ نییە کەی ناوی کاژیکی بیستووە یا زانیوێتی رێکخراوێکە و هەیە .ئەوەی ئاسایی نییە, لە رێکخراوێکی وەها توندوتۆلدا, کەسێك لەماوەی پێنج سال کەمتردا , بەسەر چەندین کادیری پێشکەوتوو, ئەندامی لقدا بازبدات و ببێتە بەرپرسی لقی کوردستان . دەلێم لقی کوردستان

چـونکه کاژیـك تـەنها لقـی کوردسـتان و لقـی ئـەورووپای هـەبوو , لقـی کوردستانەکەش هەر لقی سلێمانی بوو!

لا.١٠٧ : " لێرەدا هێندەك پرسیار هەن کە دەبێ هاوبیران کامیـل ژیـر و فایـەق ئـارف وەڵامی بدەنەوە{لە دامەزرێنەران و سەرکردایەتیی تەنها ئەو دووانە لە ژیاندا ماون.ن. ك} : بۆچی کاژیك کە هێندە بە نهێنی کاریدەکرد, دەرگەی خۆی هەروا بە ئاسانی بۆ(پارتی گەلی کورد) خستە سەرپشت؟ پارتی کە ئەو هەموو کین و دوژمنایەتییەی هەبوو بەرامبەر کاژیك, کاتێك محەمەد ئەزیز و محەمەد هەرسین چوونە نێو پارتییەوە . بۆچی پارتی هیچ وشەیەکی دژ بە(پارتی گەلی کورد) و ئەم دووکەسە پێ نەبوو؟ "

** سەرانی پارتی و شـۆڕش نەیانـدەزانی ئـەو دوو کەسـە دامـەزرێنـەری (پارتی گەلی کورد) بوون و لەگـەڵ کاژیـك دا یـەکیانگرتووە. ئایـا نـاردنی ئەو دووانە بڕیارێکی سـەرپێیی بـوو, یـا (سـەرکردایەتییەکە) بـۆ ئامانجیـك بڕیاری لەسەردا ؟ کاك حەمەی عەزیز لە وەڵامی وەها پرسـیارێکدا وتـی : (من هەر لە سەرەتای شۆڕشەوە پێشمەرگە بووم و ئەوەش بڕیـاری خـود خـۆم بوو ، ئەو کاتە نە کاژیك و نە هیچ کەسـێکی کـاژیکم دەناسـی)بەهـەرحاڵ ئەوانـە هـەر کەگەیشـتنە پـەنا بـارزانی , بـەرگوکالآی کاژیـك لەبـەرخۆیان دادەمـــاڵن و دەبـــن بـــە مـــەلایی عـــەیار٢٤. ناحـــەزانی کـــاژیکیش لەهەرپلەوپایەیەکدا بووبن هەرگیز نەیاندەتوانی لەبـەردەمی ئـەوان و فـەتاح ئاغادا بلێین لەل. ساڵی ١٩٧١ ئەندامانی لقی چواری پـارتی, فـەتاح ئاغـا بانگدەکەن بۆ نانخواردنی ئێوارە لە ئوتیل ئاشتی ـ سلێمانی, بەڵام نـەك بـۆ رێزلێنان وبەسەربردنی ئێوارەیەك پێکەوە, بەڵکو بـەوناوەوە و لەسـەر مێـزی

مەیخواردنەوە دابەزنە سەری و داخی دڵیانی پێبڕێژن , بەڵام ئـەو پێشدەسـتی دەکـات و وەك لێزمـەی بـاران دەبارێتـە سـەریان ، شـەهید نـووری شـەریف لەگەڵێدابوو,گێڕایەوە وتی (سووك و سەلیم وترۆی کردن !)

ل.١٠٨ : "...ئەزوێنەیەکیی گۆڕەکەی هاوبیر لەتیف ئەلیم نارد بۆ ئەبدوڵلا ئاگرین..."

** ئەوە ١٩٦٨ بوو, من ئەوکاتە پەیوەنـدیم بـە کـاك عـەبـدوڵڵاوە بـوو, وێنەکـەی لـە زەرفێکـدا دەرهێنـا دیـاربوو لـە ئـەورووپاوە هـاتووە, ئەگـەر هەڵەنەبم بەناونیشانی بەرێز دایکی مامۆستا نەبەز نێردرابـوو, پێشـانیدام و وتی ئەوە یەکـەمین شـەهیدی کاژیکـە .لـە وێنەکـەدا ئافرەتێـك ومامۆسـتا نەبەز لەسەر گۆڕەکەی شەهیدی جوانەمەرگ هاوبیر لەتیف عەلی وەستاون . هـەردوکمان وامانـدەزانی ئافرەتەکـە هـاوڕێی مامۆسـتایە. ئێمـە کەوتینـە وڵاتی ئەڵەمانیاو هاوبیر بروسکە ئیبراهیم و (ئیرمگارد) ی هاوسەری بوونـە میوانمان لـە شـاری ئـاخن ـ ئەڵـەمانیاو شـەو قسـەو باسـەکانمان هاتـە سـەر شەهید لەتیف و ئەو وێنەیەو هەڵبەسـتە بـە سـۆزەکەی شـێرکۆ بێکـەس لـە دیوانی کەژاوەی گریاندا بۆ شەهید لەتیف . خۆشبەختانە دیوانەکەش لەبەر دەسـتدابوو,... وتم ئـەی ئـەو ئافرەتـەی لەوێنەکـەدا لەتـەك مامۆسـتادا وەستاوە کێیە؟ وتی ئەم (ئیرمگاردە)ی هاوسەرمە ! دواتر لـە گفتوگۆیەکـدا لەگەڵ مامۆستادا هەمان ئەوباسەی شەهیدی جوانەمـەرگ لـەتیف عـەلی و وێنـەی سـەرگۆڕەکە هاتـە پێشـەوە, مامۆسـتا وتـی نـەخێر ئـەو ئافرەتـە(

ئێرمگارد) ی هاوسەری کاکە بروسکە نییە , کچێکە ئەو ماوەیە هاورێ بووین .

لا.١٠٩ : " شێرکۆی هەژار لەچاوپێکەوتنی هەفتەنامەی رووداو,ژمارە٢٤٨ رۆژی٢٠١٤/٥/٨ وتوویەتی: (بارزانی کاژیکی بەهیچ نەدەزانی, چونکە هیچ نەبوون.)"

** ئێمەی کورد رۆژانە وشەی(هیچ) زۆرجار لەجێگەی خۆیدا بەکارناهێنین کە پێچەوانەکەی(شت)ە, بۆیە کاك شێرکۆ دەبوو بڵێت (بارزانی کاژیکی بەهیچ دەزانیی) , بەومانایەی هیچەو لەجێگەی نەبووانە . لێرەدا من هەرئەوەندە دەڵێم , ئەگەر بارزانی کاژیکی بە نەبوو زانیوەو هیچ حسابێکی بۆ نەکردووە, ئەی چۆن ١٩٦٤کە کاك ئیسماعیل عارفی ئەندامی (م .س) پارتیی ناوی حەوت سەرکردەکەی کاژیکی دەخاتە بەردەست, بارزانی دەڵێت (دە ئێستا لەژێریاندا بنووسە : هەشتەم بارزانی مستەفا) ئاخر بارزانی خۆی لە سەرکۆمار و سەرکردەکانی عێراق بەکەمتر نەدەبینی , چۆن لەخوار کەسانێکەوە ریزدەگرێت کە هیچ بن ! دوای ئەوەش کاژیك با هێزی چەکدارو بنکەو بارەگای نەبووبێت و راستەوخۆو بەناوی خۆیەوە(شەرەتەقەی) نەکردبێت, بەڵام بەردی بناغەی قوتابخانەی بیریی نەتەوەیی جێگیرکردو بەردەوامیش تەلارەکەی هەڵچنرا ئەگەر بەشێنەیی و هەنگاوی کورتیلەش بووبێت و بزوتنەوەکەش خۆرسك و سروشتیی و ساناو خۆشگەر بەنێو تاکەکانی کۆمەڵی کوردەواریی و رێکخراوەکانیدا بڵاودەبێتەوە و ئامانجەکانی کاژیك بوونەتە بەرنامەی کاری گشت رێکخراوە

سیاسیی و پیشەییەکانی کوردستان و جارجار لەملاو ئەولاش باس لەدامەزراندنی دەوڵەتی کورد دەکرێت ,دەمێك گەرموگوڕ و دەمێکیش سست وخاودەبێتەوە...ئێمەی هاوبیرانی کاژیك زمانی کوردایەتیمان بەسەربەخۆیی کوردستانی گەورەو دامەزراندنی دەوڵەتی یەکگرتوو پڕاو خەباتمان بۆ دەکرد, بەلاّم ئێستاو لەم ساتە وەختەدا ناوچەکە هەر ئاگری لێدەبێتەوە و نە ماڵی کورد ئەوەندە رێك ودامەزراوە , نە هەلومەرجی نێوخۆی عێراق و نەهەلوێستی ولاّتانی دراوسیێ هاندەرە و زلهێزەکانیش بەتایبەت ئەمەریکاو بەریتانیا هەرچەند هاتنە سەر ئەو باوەڕەی کوردیش وەك گەلانی دیکە , تەواوی ئەو مافەی هەیە بڕیار لەسەر چارەنووسی خۆی بدات, بەلاّم دلّنیاشن کاتەکەی نەگونجاوە و وەك زەمین لەرزێنێکی بەهێز هەموو ناوچەی خۆرهەلاّتی نێوەڕاست دەهەژێنێ , هەژاندنێکی هێند بەتین و تاو کەس پێشبینیی ئەنجامەکانی بۆناکرێت. هەربۆیە سەرانی کورد نابێت مامەلەیەك بکەن قانزاج سەری مایە بخوات .قسەم لەوەنییە دامەزراندنی دەولّەتێك بۆ کورد لە یەکگرتنی کوردستانی باشوروخورهەلاّت کە پتر لە ئێران وکوێت نەوتی تێدایە,لەبەرنامە نهێنییەکانی ئەمەریکاو رێککەوتنە نهێنییەکانی لەگەلّ ئەوروپادا جێگیرکرابێت یا رێککەوتنێکی نهێنی دیکە لەگەلّ رووسیای (پۆتین)داکرابێت بەپێی یاسای قانزاج بەنیوەیی و تورکیاش بە(کاسەلستنەوە)دەمکوت و دەست بەستراوبکەن .

ل.١١٢: " ئەز, نە كاك فەرهاد ئەبدولقادرم دەناسی و نەكاك شێرزاد فـاتیح, ئـەوان هاتنە لای من و بە منیان گوت حیزبێكیان دروستكردووە بـە نێـوی (حیزبـی سۆسـیالیزمی نەتەوەیی كورد)ەوە...."

** ئەمە مانای ئەوان حیزبێكی نوێیـان دامەزرانـدووە و ناویـان لێنـاوە و سـەركردایەتییان بـۆ دانـاوە , نـەك لـە كاژیـك نـارازین و دەیانـەوێت بـە مەبەسـتی چاكسـازیی یـا بووژاندنـەوەی رێكخسـتن و چـالاكییەكان كـۆنگرە ببەسـتن وهـەر رەخنـەو كەمتەرخەمییـەك هەیـە لـە سـەركردایەتی ,لیژنـەی پەیوەنـدی, لیژنـەی لـق, هـەمووی بخرێتـە روو, هـەموانیش ملكەچـی بڕیارەكانی كۆنگرە بن , نەخێر ئەوان حیزبێكی نوێیان هەیە, بەناوێكی نـوێ و سەركردایەتی و بنكردایەتی نوێ و شـێوازی كـاركردنی نوێـوە وكـەهاتوون بۆلای دكتۆر نەبەز, مەبەسـتێكیان هـەبووە, ئەگـەرنا, ئـەم پرسـەگورگانەیە چییە؟

لەكۆتاییشدا هەر لە خوێندنەوەی ئەم دوا بەرهەمـەی دكتـۆر نەبـەزدا چـەند سـەرنج و تێبینییـەكی لـەجۆرێكی دیكـەم گەڵاڵـەكرد و هـەوڵ دەدەم بەوشێوەیەی خزمەت بەبەرهەمەكەبكات بەرچاویان بخەم :

ئێمـە زۆرێكـی زۆر لەمامۆسـتای گەورەمانـەوە دكتـۆر نەبـەز فێربـووین و فێـریش دەبـین, ئازایـەتی ئێمـەش نییـە, ئـەو لـە دوور ولـە نزیكـەوە لـە فێركردنـان بەردەوامـە و هـەتا مـاوین قـەرزداری ئـەوین ...بـەڵام بـەداوای لێبوردنەوە چـەند سـەرنجێك لەخزمەتیـدا دیاریدەكـەم و بەرلـە هەمووشـیان

دەڵێم نەدەبوو ئەندامێکی دەستەی دامەزرێنەری کاژیك، تەنها سێ ساڵ دوای دامەزراندن ئیتر ئاگاداری بارودۆخی ناوەکیی و دەرەکیی کاژیك نەبێت و بەتایبەتیش وێستگە گرنگەکانی وەك یەکگرتنی دوو رێکخراوە نەتەوەییەکەی باشوور، کاژیك و پارتی گەلی کورد لەژێر ناوی کاژیکدا, چوونە دەرەوەی دوو ئەندامی سەرکردایەتی و گیرسانەوەیان لە بارەگای بارزانی , رووداوەکانی کانی ماسی ,خاوبوونەوەی رایەڵەکانی رێکخستن و پاشەکشەو دانیشتنی چەند ئەندامێکی دەستەی دامەزرێنەر ـ سەرکردایەتی وژمارەیەکی بەرچاویش لە دەستەی دووەم و کادیرە پێشکەوتووەکان و ریزەکانی خوارەوەش , یاخیبوون و جیابوونەوەی گرووپێك لە هاوبیران و پەرکردنی ئەندامانی سەرکردایەتی و دامەزراندنی کۆمیتەیەکی سەرکردایەتی نوێ , کۆنفرانسە مێژوویی و چارەنووسسازەکەی شاری نەغەدە ـ خۆرهەلاتی کوردستان و دواتریش بوونی کاك عەبدوڵلا ئاگرین بە لێپرساوی (هەرچەندە هیچ کەس لێی نەپرسییەوە) رێکخستنەکان و هەڵگری هەرسێ مۆر و تامغەکەی سەرکردایەتی , لیژنەی پەیوەندی , لقی سلێمانی کاژیك !

ئەمە لەلایەك , لەولاتریشەوە هەر کوردیك و ناکوردێکیش مامۆستا بناسێت ئەو پرسیارەی بەبیردا هاتووە ئەگەر راستەوخۆش لەمامۆستای پرسیارنەکردبێت ئاخۆ بۆ ئەو رۆشتنەی رۆشت و کوردستانی جێهێشت ئەوساو ئێستاش نەگەڕایەوە و هەر پاساوێکیش بهێنێتەوە کەسێك لێی

ناسەلمێنێت , مەگەر هۆکارهەبێت هەر خواو خۆی بیزانن.ئاخۆ لایەنێك هەبێت دەستی بچێتە خوێنی ئەو پیاوە بەخزمەت و ماندونەناسە ؟ بۆیە دەتوانین بلێین لەو بێسەر و بەرییەدا و لەو پاشا گەردانییەدا کە (خوم دەشێوێت) و کەس بەکەس نییە , دکتۆر عەبدوڵلا ئاگرین خۆی دەکاتە خاوەن و بەو جۆرەی کە دەیزانین ئەوەندەی لە توانایدا بووە کردوویەتی و ئەویش هەولێداوە بۆشاییەکە پڕبکاتەوە و تین و تەوژمێك بە رێکخستنەکە بداتەوە و هەوڵەکەشی بەهاوکاریی و تێهەڵچوونی کەسانێکی بێزار لە باڵەکەی مەکتەبی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان (جەلالییەکان) وەك کاك شێرکۆی هەژار و مامۆستا عوسمان رەشید وجوانەمەرگ حەمە مستەفا (ئازاد مستەفا)بەلام کورد وتەنی (ئاش لە خەیاڵێك و ئاشەوان لە خەیاڵێك) , ئەوان دەیانویست لیستی ناوی هاوبیران و کلیلی رێکخستنەکان(ناوە نهێنییەکان) ودۆکۆمێنت و چاپەمەنییەکانی کاژێکیان بکەوێتە دەست وکە ئەو کارانەیان ئەنجامدا ئینجا ئەویش و (سەرکردایەتی یا سەیرکردایەتی) یەکەش (پەڕبکەن) وەك خۆیان دەیانوت .لەراستیشدا هەروابوو , هەربەو جۆرەش کەوتەوە و کاك عەبدوڵلا دەستی بە زاخدا چوو , هەستی دەکرد خەڵەتاندوویانە و کارلەکار ترازاوە .... ئیتر لێرەوە پۆخڵەواتی پلانەکانی یەکتر کوشتن هاتە گۆڕێ بەلام خۆشبەختانە خوێنی تێدا نەرژا .

دکتۆر نەبەز لە زمان هونەرمەندی گەورەی کورد, کۆچکردوو رەفیق چالاکەوە بەسەرهاتێکی سەردەمی ئاوارەیی و دەربەدەریی هەژاری موکریانی دەگێڕێتەوە لە بەغدا, بەڵام ئەوەندەی گوتی و گوتم تێدایە خەریکە تاموبۆی نووسینەکانی مامۆستام لێ تێکدەدات. ئاخر شێوە نووسینی مامۆستا نەبەز بەلای زۆربەی هەرە زۆری نەتەوەییەکانی کوردەوە, بەوە ناسراوە وەك دۆشاو و رۆنی زستان و بەفرو دۆی هاوینان سادەو بووژێنەرەوەن بەڵام ئەم دواییانە هەندێك (پووشوپەڵاش)یان تێکەوتووە.! بە خۆمی رەوانابینم و بەخۆشمدا راناپەرمووم رووی رەخنەیان تێبکەم بەڵام... هەر بۆ نموونە :

١ - دەرهاویشتنی پیتەکانی ع غ لە ئەلف و بێی کوردی وگۆڕینی دەنگەکانی ع,غ بۆ ئ,خ وەك: عەبدوڵلا, بەغدا, سەعید بۆ ئەبدوڵلا, بەخدا, سەئید. هەروەها , نەوت/ نەفت , ئەندازە/ هەندازە , ورد/ هورد, سوود/سووت , سەدە/سەتە, رەوشت / رێوشت , بەئابڕو/ ئابرودار, بینەر- تەماشاوان/سەیرکەر(پاشگری کەر بەکارنەهێنانی جوانترە, وەك لەبریی یاریکەر دەڵێین یاریزان, چێشت کەر- چێشتکار) . ئەو تێکستانەش کە مامۆستا وەریگرتوون و لە نێو دوو کەوانەی داناون , دەبوو نەیانگۆڕێتە سەر شێوە نووسینی خۆی. بۆ نموونە قسەکانی مامۆستا ئەحمەدهەردی, ئەو ناڵێت : نێو , لە نێوبردن , ئێراق بەلکو دەڵێت ناو, لەناوبردن , عێراق.

٢ ـناميلكەی کوردایـەتی بـیر و باوەڕمانـە , ئامـانجی نزیـك و دوورمانـە, بریتییە لەکۆمەلێك هۆنراوەی زۆر بەهێز و پیێزی نەتەوەیی مامۆستا کامیـل ژیر, کە مامۆستا حەمـەی مەلاکـەریم خسـتنیە ژێـر نەشـتەرێکی کولـەوە, مامۆستا جـەمال نەبـەز بـەناوی خواسـتراوی (زەردەشـت) ەوە لـە ناميلكـە تەنزئامێزە بە نێوبانگەکـەی (کوردایـەتی لـەژێر نەشـتەرەکولەکەی حەمـەی مەلاکەریمدا) وەلاٚمێکی دایەوە, نووسەرەکەی کرد بە پۆڕی خوراو.

٣ ـ مامۆستا بێبەلاٚبێت لە نووسـینی عـەرەبیـدا زۆر جـار وشـەی (ألکـرد , **الأکراد**) ی بەکارهیناوە لەبریی(ألکورد) کە یەکەمیان وەك رێنووس هەڵەیە و دوەمیان وەك واتا هێندە بەرتەسکە کە هەرکۆمەلێك مرۆڤـــ دەگرێتـەوە ژمارەیان دەوروبەری ملیۆنێك کەمتر یا چکێ پـتر بێـت , نـەك نەتەوەیـەکی ٤٥ ملیۆنی . ئەمە بەجۆرێك لە هەست و نەستی بێگانەدا رەگـی داکوتـاوە وەك سەردەمی کۆتایی یەکەمین جەنگی جیهان بێت , نەك ئێستا کە کـورد خاوەنی حکومـەت و پەرلەمانـە و یەکێکـە لـە (ولاٚتـانی بەرهەمهێنـەر) ی نەوت .

٤ ـ لاپـەڕە١٢٥ ـ ١٢٦: بلاڤۆکی(چەندوشـەیەك لـەبارەی ئـەم بزوتنـەوە چەکدارەوە) بەلێ خوێنەر دەزانێت کاژیك نووسیوێتی , بـەلاٚم نازانێـت ئایـا لیژنـەی لـق, لیژنـەی پەیوەنـدیی یـا سـەرکردایەتیی یـا چ کۆمیتەیـەك دەریکردووە؟ چونکە تـەنها بـەرواری لەسـەرە , کەلەکوتاییەکەیـدا نوسـراوە ٣١ ی ئابی ١٩٦١!

٥ ـ لاپـەڕە١٢٧ : بلاڤـۆکی کاژیـك (ئـەم بزوتنـەوە چـەکدارەو تـاکتیکی سوپایی) نەك نازانرێ چ کۆمیتەیەکی کاژیك دەریکردووە بەڵکو بەرواریشـی لەسەرنییە .

لــە لاپـــەڕە ١٢٨یشـــدا بلاڤۆکەکـــەی بەنێونیشـــانی(ســـەرنجێکی تـــر لەکارەساتەکەی ئەم دوایی یە) ئەویش هەر بەو جۆرەیە .

٦ ـ ئەمە جگە لەم دۆکومینتانە کە کۆپییان لە پاشکۆی کتێبەکەدایە:

لاپەڕە١٢٩: دۆکومێنتی: (رۆژنامەی) بانگی کاژیك لەلای سەرووی لاپەڕەی یەکەمدا ئامانجی سەرەکی کاژیك دانراوە:کوردستان بۆکـورد, یەکسـانی بـۆ گەل. لەژێریدا دروشمی کاژیـك {دوو پیتـی لاتینیـی k بەرامبـەر یـەکتر} و لەناویانـدا نوسـراوە بـانگی کاژیـك. لـە ژێریشـیدا نوسـراوە: رۆژنامەیـەکی کـوردی یـە فەلسـەفەو بیروبـاوەڕی حیزبـی (کاژیـك) بڵاودەکاتەوە.لـەژێر ئەویشـدا: دامودەزگـای کاژیـك لـە ئـەورووپا نـاو بـەناو دەری ئـەکات بەسەرپەرشـتی هـاوبیر رەسـووڵ و لەسـەر بڕیـاری کۆنفرانسـی دامودەزگـای کاژیك لە نیسانی ١٩٦٨دا. لەژێر هەموو ئەوانەشدا نوسـراوە: ژمـارە(١) ـ ١٤ی نیسـانی١٩٦٨. لـەم چـەند دێـڕەی سـەرەوەدا چـەند خاڵێـك سـەرنج رادەکێشن.

اـــ بـــانگی کاژیـــك رۆژنامـــە نییـــە, چـــونکە رۆژانـــە دەرنەچـــووە, ناوبەناوبڵاوکراوەتەوە, دەتوانین بڵێین بڵاوکراوەیەکی وەرزی یە

ب ـ کاژیك وەك کۆمەڵە دامەزرا, نەك حیزب .

ت ـ ئاشکرایە هاوبیر رەسوڵ , مامۆستا نەبەزی خۆمانە بەڵام بڕیارەکەو کۆنفرانسەکەو دامودەزگاکە, بەخوێنەر نامۆن .

٧ ـ بانگەوازەکەی مامۆستانەبەز نووسیبووی و لەلاپەڕە١٤١ و١٤٢ دا کۆپیەکەیی بڵاوکردۆتەوە,هەروەها " بەیانە ناو زڕاوو ناڕاستگۆ وپڕ لەبوختانەکەی ١٩٧٥/١/٢٥ی شێرکۆی هەژار" لە لاپەڕە١٨١ دا, و نامەکەی ئازاد مستەفا بۆ دکتۆر نەبەز لەلاپەڕە١٨٩دا, خوێندنەوەیان دژوارە و مامۆستا تایپی بکردنایەو لەپاڵ یەکتردا بڵاوی بکردنایەتەوە, چاکتر بوو چونکە ئەو دۆکۆمێنتانە هەرهەموویان بەلگەنامەی مێژوویی گرنگ و دەگمەنن و خوێنەر بەهۆیانەوە لە ناوەڕۆکی کتێبەکە تێدەگات و ئێستاو لەداهاتووشدا لێکۆڵەران و مێژوونووسان ئەو بەڵگەنامانە بەرچاویان ڕووندەکاتەوە بتوانن شەنوکەوی مێژوویی و تاووتوێی زانستیی و ئەکادیمی کاژیك و وێستگەو ڕووداوەکانی تەمەن وسەردەمە کورتەکەی کاژیك بکەن . لەو دێڕۆکە کورتەی تەمەنی کاژیکدا دیاردەیەکی یەکجار نامۆو سەرنجراکێش دەبینرێت بە دێرۆکی هیچ ڕێکخراوێکی رامیاریی خۆرهەڵاتی ناوەند و ئەملاو ئەولاتریشەوە نابینرێت و دیاردەیەکی نامۆ و تاقانە وبێهاوتایە :

١- ئەندامێکی دەستەی دامەزرێنەر کۆمیتەی سەرکردایەتیش (مامۆستا عەبدوڵڵا) جەوهەر ساڵی١٩٦١دوای تەنها دووساڵ لە دامەزراندنی

کاژێـك لـە ١٤/٤/١٩٥دا,دەسـتبەرداری هـەردوو پۆسـتەکە دەبێـت و دەکشێتەوە.

٢- ئەندامێکی دەستەی دامەزرێنەر وکۆمیتەی سەرکردایەتیش دوای٣سێ ساڵ لە دامەزراندن وڵات جێدەهێڵێت بـەرەو ئـەورووپاو جـارێکی دیکـە ناگەڕێتەوە کە هەتا ئەمڕۆ دەکاتە ٥٥پەنجاوپێنج ساڵی ڕەبەق!

٣- ئەندامێکی دەستەی دامەزرێنـەر و کۆمیتـەی سـەرکردایەتیش (دکتـۆر ئیحسـان فوئـاد) دوای٣سـێ سـاڵ لەدامەزرانـدن دەچـێتە رووسـیا بـۆ خوێندن و ئیتر ببڕای ببڕ خوانـەکا کارێـك بـۆ کۆمەڵەکـە بکـات بـەڵکو پەیوەندی بە ڕێکخراوێکی دیکەوە دەکات و خواحافیز و ماڵئاوا.

٤- ئەندامێکی دەستەی دامەزرێنەر و کۆمیتەی سەرکردایەتیش(مامۆسـتا فەرەیدوون عەلی ئەمین) دوای١١یازدە ساڵ دەکشێتەوە.

٥- دوای١٦شـازدە سـاڵ بـاڵێکی کۆمەڵەکـە لـە دەسـتەی دامەزرێنـەر و کۆمیتــەی ســەرکردایەتی یاخیــدەبن و بــە بلاڤۆکێــك هەرهــەموویان لەسەرکار لادەبەن و خۆیان دەکەنە (سەرانی کردە) .

٦- دوای١٦شازدە ساڵ و مانگێگ و ١١یازدە رۆژ گوایە سەرکردایەتییەکی نوێتر دامەزراوە

٧- ئەنـــــدامێکی دەســــــتەی دامەزرێنــــــەر و کۆمیتــــــەی سەرکردایەتیش(عەبدلکەریم عارف) دوای ٢٠ بیست ساڵێك,شەوێك لـە ڕووداوێکی تەمومژاویدا لەنێودەچێت!

٨- ئەندامێکی دەستەی دامەزرێنەر و کۆمیتەی سەرکردایەتیش(مامۆستا ئەحمەدهەردی)دوای هەڵپەساردنی چالاکییەکانی کۆمەڵەکە(هەڵوەشاندنەوە) و دوای٢٣بیست و سێ ساڵ دەبێتە سکرتێری پارتێکی هاوبیری کۆمەڵە هەڵپەسێردراوەکە.

٩- ئەندامانی دیکەی دەستەی دامەزرێنەر و کۆمیتەی سەرکردایەتیش کە مابوونەوە(دکتۆرجەمال نەبەز,مامۆستا کامیل ژیر,مامۆستا فایەق عارف)یەکەمیان لە ئەورووپا(هەرخەریك بوو) بەڵام ئەوانیدیکە نەدەنگ و نەرەنگ.

١٠- پێکهاتەی کۆمەڵایەتیی وئاستی زانستیی و رووناکبیری دەستەی دامەزرێنەر و کۆمیتەی سەرکردایەتیی بەجۆرەبوو:

٥پێنج مامۆستای خوێندگای دواناوەندیی و سەرەتایی.

٢دوو فەرمانبەری میریی.

٢دوو کاسبکار.

١١-ئەندامێکی دەستەی دامەزرێنەر وکۆمیتەی سەرکردایەتیش دوای٥٦پەنجاوشەش ساڵ دەڵێت ئامادەی کۆبوونەوە(کۆنگرە) دامەزراندنی کۆمەڵەکە نەبووە.!

١٢-ئەنـدامێكی دەسـتەی دامەزرێنـەر وكۆمیتـەی سـەركردایەتیش دوای دابڕانی٨هەشـت سـاڵ لـە١٩٦٤وە(كـاك حەمـەی عەزیز)لـە١٩٧٢دا بـەبێ ئامادەبوونی خۆی(دیاریدەكرێتەوە) بە ئەندامی سەركردایەتی.!

كشانەوە,دابڕان و جیابوونەوە,لادان و كەرت بوونی رێكخراوێكـی رامیـاریی بۆ دووكەرت یا پتریش و تەنانەت خۆڕانەگرتن و رووخان و .... وەك بەسـەر عـەزیز حـاجی سـەركردەی باڵەكـەی (ناوەنـدی سـەركردایەتیی) پـارتی كۆمۆنیسـتی عێراقـدا هـات كـە لـە (كۆمیتـەی سـەركردایەتی حیزبەكـە جیابوەوە لەكۆتایی شەستەكانی سەدەی رابوردوودا,تەنانـەت ناپـاكیكردنیش لە نێو سەركردەكانی لابەنەكاندا روویانداوە و روودەدەن بەڵام بە قورسـایی و كاریگەریی جیاواز بەسەر رێكخـراوە رامیارییەكەوە,هەرێمەكەوە,وڵاتەكـەوە یانەتەوەكەوە.بۆ نموونە كاریگەرییەكانی جیابوونەوەی مامۆستا برایم ئەحمەد و هەڤالانی لە بارزانی مستەفا قورس بـوو, كاریگەرییەكانیشـی قوڵبـوون و بەردەوامیشیان هەیە,هەروەها جیابوونەوەی كاك نەوشیروان مستەفا لە مـام جەلال. لادانی صەدام حسەین لە رێبازە میانڕەوەكەی ئەحمەد حسـەن بـەكر قورس بوو,هەشت ساڵ جەنگێكی خوێناوی لەگەڵ ئێران و داگیركردنی كوێت و دواتـر داگیركردنـی عیراقیشـی بـەدوای خۆیداهێنا....بـەڵام كشـانەوەی هونەرمەندی فرەبەهرەی گەورەی كـورد رەفیـق چـالاك و نووسـەر و هۆنـەری ناسراوی كورد محەمـەد حەمـە ئـەمین (كاكـەی فەلاح)كـە هـەتا نێوەڕاسـتی ساڵانی پەنجاكانی سـەدەی رابـوردوو دووكۆمۆنیسـتێكی ناسـراو و بەرپرسـی

باڵای پارتی کۆمۆنیستی عێراق بوون, لەوە بەدواوە پشتیانکردە ئەو حیزبەو جۆرە هاوکارییەکی رووکەش و هەڵخەڵەتێنەری میریی عێراقیشیان دەکرد, بەڵام نەك وەکو سیخوڕو بەکرێگیراو, نەخێر, کەچی سەرکردایەتیی پارتی کۆمۆنیستی عێراق دەستیان لێشتبوون, رەفیق چالاك بەناپاك و خۆفرۆش ئەژمار دەکەن وبڕیاری لەنێوبردنی مۆرکرا . ئەوەبو ساڵی١٩٦٢ تەقەیان لێکرد و رێکەوت وەهابوو هاوکات پارتیش تەقەی لەخوالێخۆشبوو عەلی حاجی مەلاشەریفی سەعاتچی کرد, هەردووکیان برینداربوون و پێکەوە لەنەخۆشخانەی سلێمانی کەوتبوون.رەفیق چالاك بە عەلی مەلا شەریف دەڵێت :(عەلی من گوللەی شیوعیم بەرکەوتووە,چاکدەبمەوە, بەلاّم تۆ گوللەی شۆڕشی کوردت بەرکەوتووە دەتکوژێت .) هەر بەو جۆرەش بوو ئەو پیاوە دووای دوو رۆژ کۆچیدوایی کرد و چالاکیش پەیوەندیکرد بە شۆڕشەوە . هەر ئەو ساڵانەش بوو محەمەد حەمە ئەمین شاربازێڕی, ناسراو بە کاکەی فەلاح , بەرپرسی رێکخستنەکانی سلێمانی و کەرکووك لە پارتی کۆمۆنیستی عێراقدا, دەستی لەو حیزبە کێشایەوە و بۆ یادی ماڵئاواییش لەو حیزبە و بیرو باوەڕیشی هەڵبەستە بەنێوبانگەکەی (گوڵی ژاڵە)دەنووسێت , ئێستا هەر ئەم دوونیوە دێڕەم لەیادە , تەنها دوونیوە دێڕ بەڵام زۆر پڕماناو چڕوپڕ و جادوگەرانەش پێشبینی داهاتووی کردووە :

گوڵی ژاڵە بڕۆ بمرە هەتا جاو مفت و هەرزانە
ئەوی دەستی بەزاخا چوو لەسەر تۆ ماڵی وێرانە

بەڵام کشانەوەی هونەرمەندی گەورەی کورد رەفیق چالاك و هۆنەری ناسراو کاکەی فەلاح کاریگەرییەکی ئەوتۆی بەسەر پارتی کۆمۆنیستی عێراقەوە نەبوو.

لێرەدا بێ مەبەست شتێکم بە بیرهاتەوە, برایانی کۆمۆنیست و مارکسییەکانیش ساڵانێکی دوور و درێژ دروشمە زۆر سەرەکییەکەی خۆیان (ئەی کرێکارانی جیهان یەکگرن) یان بەرزکردبووەوە و نە ئێمە دەمانزانی لینینی مەزن له کۆنگرەی پارتە کۆمۆنیستەکانی خۆرهەڵاتدا کە ساڵی ۱۹۲۰لە شاری باکۆ بەسترا, لینین مەردانە ئەو دروشمەی گۆڕیوە و لەبەرژەوەندیی دەیەها گەلی چەوساوەو پلیشاوەی بێ بەش لە هەموو مافەکانی مرۆڤی سەردەم کە کورد لەپێش گشتیانەوەیە, دروشمەکەی کرد بە (ئەی کرێکاران و گەلانی چەوساوەی جیهان یەکگرن) بەڵام مەخابن نەك هەرگەلانی چەوساوە, بەڵکو کۆمۆنیستەکانی ئەو گەلانەش لەو بڕیارە مێژوویە گرنگە و لەو وەرچەرخانە ئایدیۆلۆژییە ناوازەیە بێ خەبەربوون یا بەردێکیان خستبووە سەرو گوێی خۆیان لێخەپاندبو نەکەوێتە دەمی گەلانی چەوساوە!

دووا وتەش دڵنیام مامۆستای بیریی کوردایەتیی بە مەزنیی ودڵفراوانیی خۆی دەمبەخشێت ئەگەر خوانەکردە سنووری نێوان مامۆستا و قوتابیم بەزاندبێت , ئامانجیشم خزمەتێکی بچووکە بە دیرۆکی بزاڤی نەتەوەیی

کــورد(کوردایەتی).خوێنــەرانی هێــژاو بەتایبــەتیش هــاوبیران هــەر هەڵــەو پەڵەیەکم بۆ هەڵگرنەوە دڵ فراوانم ودوعا گۆیانم .

پیرەمێردی مەزن فەرمویەتی:

(ئەو کاتە زانیم وڵات فەوتاوە   زانا لە دەرگای نەزان وەستاوە)

لەکۆتاییشدا چەند وردە تێبینییەك دەخەمە بەردەم خوێنەران و کەسانی پەیوەندیدارەوە:

١-دکتــۆر عەبــدوڵڵا ئــاگرین پەکینەکــەوتووە لــە ســەر مامۆســتا کامیــل ژیر,هــاوبیران عەبدولفــەتاح عەبدولرەززاق(مەلافەتاح)ومحەمــەد مەجیــد ئەصــڵان تەمــەن درێــژبن لەژیانــدان بــۆ ئــەوان ناکاتــە شــایەت بــۆ پشتڕاستکردنەوەی کۆنگرەکەی کەمامۆستا کامیل نکوولیی لێدەکات و دەڵێت کۆبوونەوەی وا لەماڵی مندا نەکراوە.

٢-کاژیــك لــە١١/٣/١٩٧٤دا بڕیاریــداوە چــالاکییەکانی هەڵپەســێرێت, هۆکارەکــان چییبوون؟ئەی کۆنگرەی نەغەدە چۆن بەسترا,بەستنی کۆنگرە چالاکیی نییە؟
٣-ئــەو هــەموو کۆبوونــەوە وکــۆنگرە مێژووییانــە بلاڤۆکێکیــان بــەدوادا دەرنەچووە:
کۆبوونەوەی(شەشــەوانەکە)لە١٤/٤/١٩٥٩دا, بێئــوەی مامســتا جــەمال نەبــەز ئامادەبێت و نیصابی یاسایی(حەوتەوانەکە)پڕبکەنەوە.
کۆنفرانســەکەی شــاری نەغــەدە,کۆتایی پــایزی١٩٧٥. بڕیــاری هەڵپەســاردنی چالاکییەکانی کاژیك.
٤- هــاوبیر عەبدلفەتاح(مەلافــەتاح) خــودی خــوم لــە پێنجــوین ئاگــادارمکرد بانگکراوە بۆ نەغەدە,زۆر راشکاوانە وتی دەمێکە بڕیارمــداوە بەشداریی هــیچ

چالاکییەك نەکەم,بەڵام لە لیستی ئامادەبوواندا خراوەتە جێگەی عەلی تۆفیق کە شەهید کاك فەتاح ئاغا ناردبووی.

٥- کاك عەبدوڵڵا نامەیەکی کاژێك دەبات بۆ بارزانی مستەفا لە رانیە, ناوی هاوبیر شێرکۆ بیکەس دەبات کە رێکخەری بووە و ئاگاداریکردووە کە چاوەڕوانی ئەندامێکی لیژنەی پەیوەندی بکات بەڵام ناوی ئەو هاوبیرەی چاوەڕوانی وەڵامی نامەکەی بارزانی دەکرد ئاشکراناکات!

گەر ویستت خۆزگە ت بکەیتە گوڵ   خزمەتی دەویٚ بە گیان و بەد

بە هەوڵ و رەنج ولێبڕان بە دڵ   دووربێ یا نزیك دەگەیتە مەنزڵ

گرنگ ئەوەیە رێبواری رێگا   ئامانجی دیاربێ و رێگا وننەکا

دڵت خۆشمەکە بە خۆزگەی بەتاڵ   ناگەیتە ئامانج بەهەوای خەیاڵ

تاکو خۆزگەکان بکەین بە بەرات   نابێ ماندووبیی لە هەوڵ و خەبات

(وەستا صاڵح)

ەرەکان

١ ـ حەمەسەعیدحەسەن, کانی ماسی هەواری شاری بکوژان ,گۆڤاری پەیام ژمارە/٣٢ رەشەمێ ونەورۆزی٢٧٠١ی کوردی/٢٠٠١ زایین .بڕوانە دکتۆر جەمال نەبەز, کاژێك١٤-٤-١٩٥٩ پێشخان و پاشخانەکانی,کۆبەرهەم ژمارە١٣ , سلێمانی ٢٠١٥لاپەڕە ١٤٧.

٢ ـ حەمەسەعید حەسەن , کانی ماسی ..... هەمان دوو سەرچاوەی پێشوو.

٣ـ حەمەسەعید حەسەن ,کانی ماسی هەواری شاری بکوژان , پەیام ژمارە/ ٣٢ رەشەمێ و نەورۆزی٢٧٠١ی کوردی/ ٢٠٠١ زایین , دکتۆر جەمال نەبەز, کاژیك١٤/٤/١٩٥٩ پێشخان و پاشخانەکانی , کۆبەرهەم ژمارە١٣. سلێمانی ٢٠١٥لاپەڕە ١٤٧ و ١٤٨.

٤ ـ حەمەی عەزیز, ئاوڕێك لەرابردوویەکی نزیك, گۆڤاری باسکار.ژمارە٣ لاپەڕە٨٨لەندەن ١٩٩٩ .

٥ـ ئەحمەد بانیخێلانی, بیرەوەرییەکانم , لاپەڕە ٢٢.ستۆکهۆڵم ١٩٩٧.

٦- ساسان محەمەد دەروێش نادر ، نامەیەکی کراوە ،گۆڤاری هەلاڵە ژمارە /٦ لاپەڕە ٣٣، ٣٤ .

ئەلبوومی وێنەکان

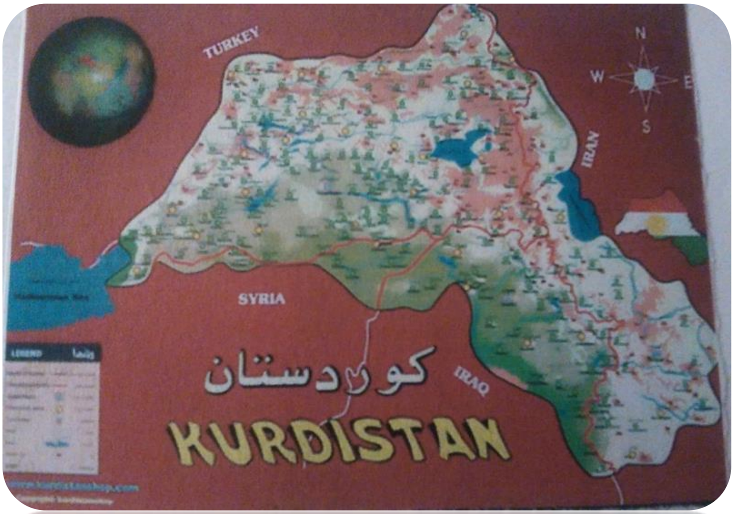
TURKEY
N
W
E
S
IRAN
SYRIA
IRAQ
کوردستان
KURDISTAN

مامۆستا ئەحمەد هەردی
دکتۆر جەمال نەبەز
مامۆستا کامیل ژیر
مامۆستا فەرەیدون عەلی ئەمین
مامۆستا عەبدوڵڵا جەوهەر
دکتۆر ئیحسان فوئاد
مامۆستا فایەق عارف
دەستەی دامەزرێنەری (کاژیك)
١٩٥٩/٤/١٤

ئەحمەد هەردی
کامیل ژیر
شەهید نوری حەمە عەلی
عەبدوڵلا ئاگرین
مژدە تاهیر
فایەق عارف
فەرهاد عەبدولحەمید
فەتاح عەبدولرەزاق
محەمەد مەجید ئەسلان
عومەر حەمە شەمەیی
نوری کەریم
هاوبیرانی ئامادەبووی کۆنفرانسی (کاژیک) لە مانگی دووی ١٩٧٥ لە شاری ئەغەدە

شێرکۆ بێکەس
عەبدوڵلا ئاگرین
محەمەد مەجید ئەسلان
فەتاح عەبدولرەزاق
حەمە عەلی فەرەج
لقی سلێمانی (کاژیک) ١٩٦٤/٣/٢١

لەڕاستەوە : شەهید لەتیف عەلی , خاتوو ئێرمگارد هاوسەری هاوبیر بروسکە ئیبراهیم ئەحمەدی قازی ، دکتۆر جەمال نەبەز کۆتایی ١٩٦٥ میونشن.

لەڕاستەوە : دکتۆر جەمال نەبەز ، شەهید لەتیف عەلی لەبەردەم
زانکۆی تەکنەلۆژیای میونشن ، ساڵی ١٩٦٥ .

لەڕاستەوە : شەهید عەبدالکریم عارف – ئەندامی سەرکردایەتی ، کەمال کوردە ، شەهید حەمەصاڵح بێسەری (٢٨-٧-١٩٦٦) کتێبخانەی گشتی سلێمانی .

کۆمەڵێك لە هاوبیرە دێرینەکانی (کاژیك)

لەڕاستەوە : مامۆستا عەبدوڵڵای کاك ئەحمەدی چایچی ، شەهید تۆفیق نوری بەگ ، شەهید شێخ محەمەدی هەرسین، مامۆستا محەمەد مەجید ئەصلاَن، کۆچکردوو مامۆستا حەمە علی فەرەج ، شەهید مامۆستا حەمە صاڵح بێسەری (صاڵح هیتلەر) سلێمانی ١٩٦٢/٣/٢١.

وێنەیەکی مێژوویی سەرۆکی پێشووی لیبیا(موعەممەر قەززافی) کە بەڕێز و نەوازشێکی قوڵەوە ، ئاڵای کوردستان لە هاوبیر جەواد مەلا وەردەگرێت.ڕۆژی (٢٥ –١- ١٩٩٧).

لەڕاستەوە : شەهید حەمە صاڵح بێسەریی ، کۆچکردوو عەبدوڵلا جەوهەر – ئەندامی هەردوو کۆمیتەی دامەزرێنەران و سەرکردایەتی. ك . ا . ژ . ی . ك (کاژیك) ، لەتیف فاتیح هەمەوەندی (١٣ – ١ – ١٩٧٣) .

سێ هاوبیر لە دەستەی دووەمی هاوبیرانی کاژیك : کۆچکردوو حەمە عەلی فەرەج، مامۆستا محەمەد مەجید ئەصلاٚن ، شەهید مۆستا حەمە صالٚح بێسەریی (٢١ — ٣ — ١٩٦١) سلێمانی .

لەڕاستەوە : شەهید نوری شەریف ، کەمال مەحمود ، نوری کەریم ، فازیل محەمەد تۆفیق نەقشبەندی لە یاریگاکەی سلێمانی ١٩٧٠ .

شەهید عەبدوڵڵای ئیسحاقی ناسراو بە ئەحمەد تۆفیق لە نیوەڕاستی دوو پێشمەرگەی شۆڕشی ئەیلولدا .

دکتۆر جەمال نەبەز و کۆچکردوو شیخ ئەحمەد نەقیب ، کۆتایی ١٩٨٢ لەماڵی شێخ ئەحمەد .

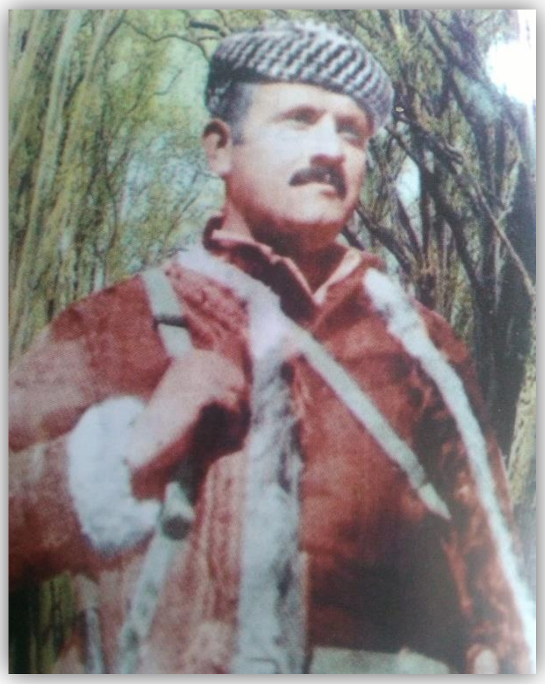

فەرماندەی هێزی خەبات (شۆڕشی ئەیلوول) هاوبیر فەتاح محمد ئەمین ئاغا – بەرزنجە (١٩٧٠) .

هاوبیر شەهید مامۆستا عیزەت ڕەشید و شەهید مامۆستا حەمەصاڵح بێسەری ١٩٧٤/٨/١٧ پێکەوە لەئەبوغرێب لە سێدارە دران .

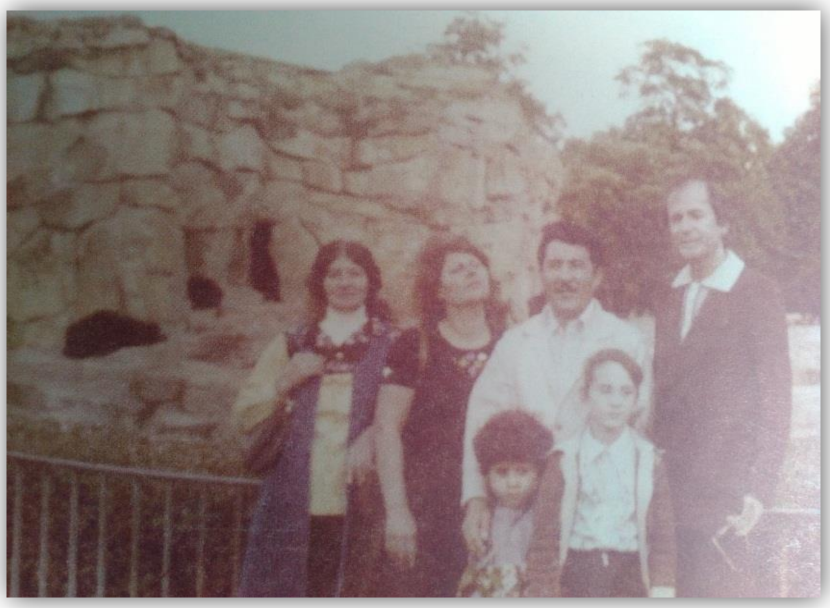

سەردانێکی مامۆستا فایەق عارف – ئەندامی هەردوو کۆمیتەی دامەزرێنەران و سەرکردایەتی کاژیك بۆ بەرلین لە هاوینی ١٩٧٦ دا لەگەڵ خێزانەکەی بۆ دیدەنی کردنی دکتۆر جەمال نەبەز.

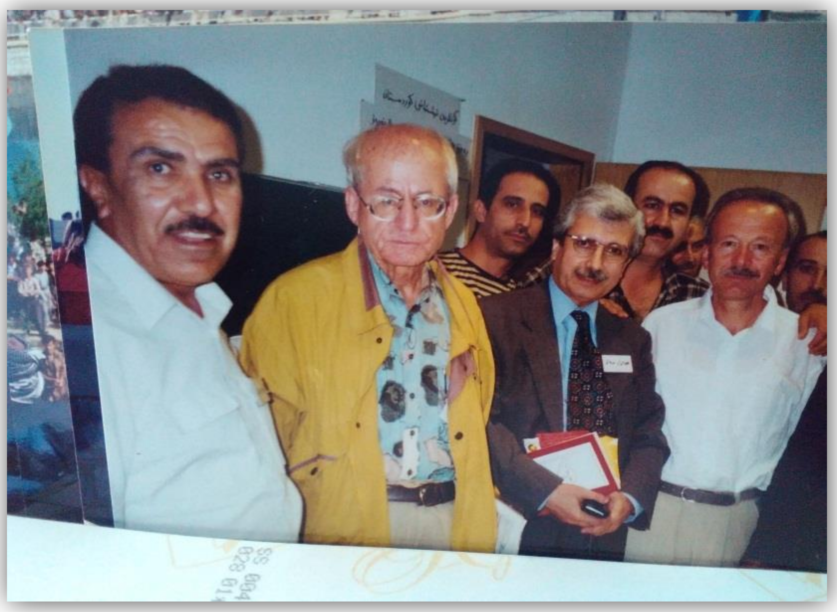

کۆبونەوەیـەکی کـۆنگرەی نیشـتیمانی کوردسـتان لەشـاری گـویتنگن – ئـەڵمانیا ١٩٩٨ ، لـە ڕاسـتەوە : بروسـکە ابـراهیم ، دکتـور نەبـەز ، نـوری کەریم .

کۆبونەوەیەکی ئەندامانی کۆنگرەی نیشتیمانی کوردستان لەشاری گویتنگن – ئەڵمانیا ١٩٩٨ بەرێزان شەوکەتی مەلا سمایل ,دکتۆر کوردستان موکریانی و دکتۆر جەمال رەشیدی هاوسەریی دەبینرێن.

له ڕاستەوە : ؟؟؟ ، هاوبیر جەواد مەلا ، ؟؟؟ ، نوری کەریم ، ۱۹۹

گرافیك ..... سەرەتا و کۆتایی کاژیك و پاسۆك ! .

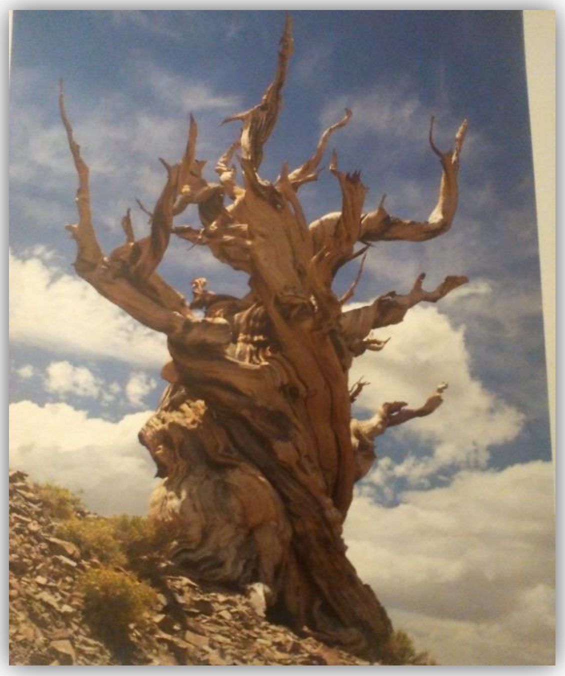

داری بێبەر و سێبەر !

هەردوو ڕێکخراوە داخراوەکەی

نێوان ساڵانی ١٩٥٩ — ١٩٧٥ ، ١٩٧٦ — ١٩٩٢.

وێنەکـــەی ســـەرەوە،لە ڕاســـتەوە : دکتـــۆر جـــەمال نەبـــەز، هـــاوبیری کۆچـکردوو شـێخ ئەحمـەد نـەقیب (حەفیـد) ٢٥-٩-١٩٨٣ گـاوتینگ – ئەڵمانیا .

وێنەکەی خـوارەوە کۆمـەڵێك لـە هـاوبیرانی هەنـدەران لەسـەر گۆڕەکـەی شـەهید لـەتیف علـی لـە کۆڕسـتانی گـاوتینگ نزیـك شـاری میونشـن (میونیخ) .

سەرچاوەکانی وێنەکان :

وێنەکانی ژمارە ٥ , ٦ , ٧ , ١٠ , ١٥ ,١٦, ٢٦ دکتۆر جەمال نەبەز:

ـ ألمستضعفون آلكورد وأخوانهم آلمسلمون , لندن ١٩٩٧.

ـ كاژيك١٩٥٩ پێشخان وپاشخانەکانی ,سلێمانی ـ كوردستان ٢٠١٥.

ـ وێنەکانی ژمارە ٢ , ٣ , ٤ , ١٤ : دکتۆر عەبدوڵڵا ئاگرین.

ـ لاپەڕەیەکی گەش لە مێژووی کاژیك , بیرەوەری و دیکۆمێنـت ١٩٦١ ـ١٩٧٥ , چ١ هەولێر٢٠١٣.

وێنـەکانی ژمـارە ١ , ٨ , ٩ , ١١ ,١٢ , ١٣ , ١٧ , ١٨ , ١٩ , ٢٠ , ٢١ , ٢٢ , ٢٣ , ٢٥ ئارشیفی نوری کەریم و هاوبیر فەرەج صالّح بێسەریی .

٢٤ , ٢٦ : گرافیك و سازاندنی : نوری کەریم

پـــــاشكۆ

چەند نموونە یەك لە دۆكۆمێنتەكانی كتێبەكەی د.عەبدوڵلا ئاگرین

(چەند لاپەڕەیەكی گەش لە مێژووی كاژیك)

لیستی هەندێک لەناو و ناوی حەرکی هاوبیرانی بازنەی
لقی سلێمانی کاژێک

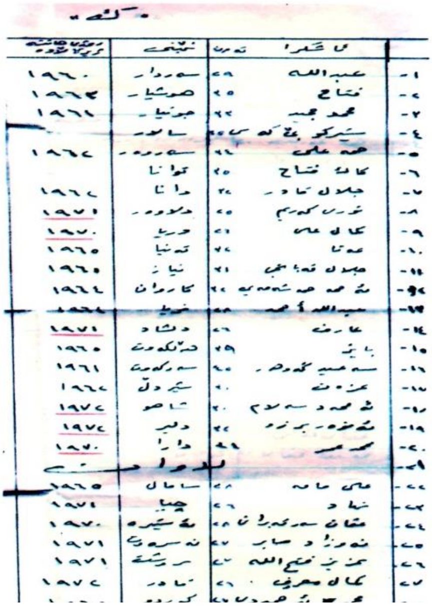

نەخشەیەکی تری لیستی هاوبیرانی ڕێکخستنەکانی کاژێک
ساڵی ١٩٧٤

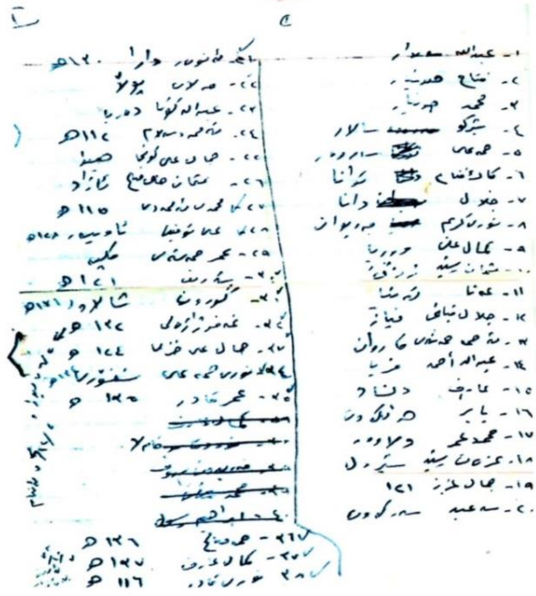

نموویەک لە ڕێکخستنەکانی یەکێتی قوتابیانی نەتەوەیی کورد

١٩٦٢ - ١٩٦٤

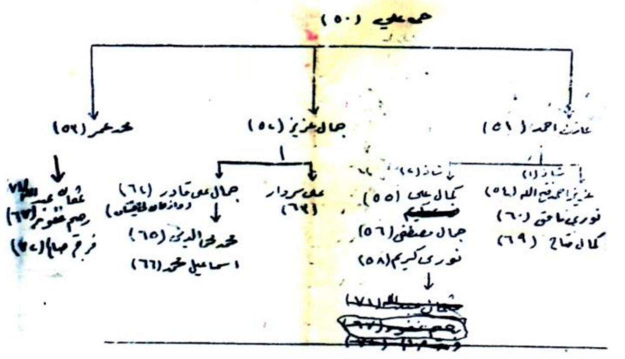

ئەمەش دیکۆمێنتێکی دیکەی ڕێکخستنەکانی کاژیکە

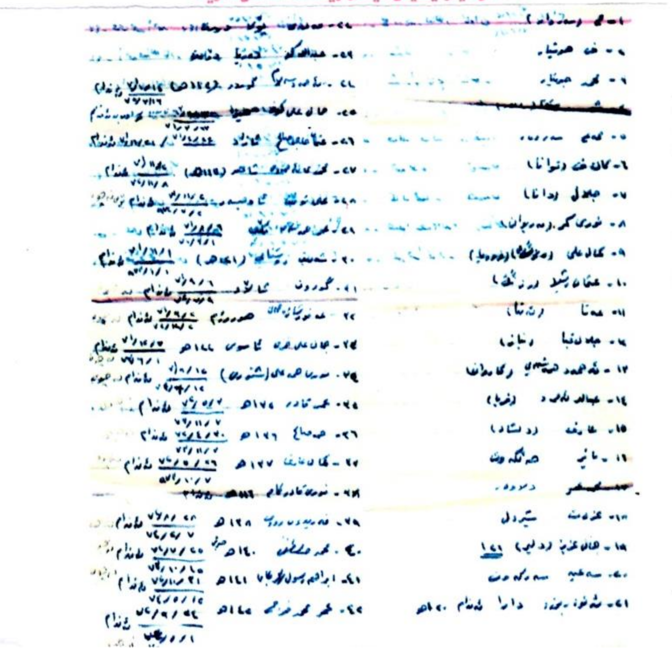

ناسینەوەی هاوبیرانی کاژیك کە ناویان لەو لیستانەی سەرەوەدا لە لاپەڕەکانی ١٣٩, ١٤١, ١٤٣ دا نوسراوە:

١- عبدالله / دکتۆرعەبدوڵڵا ئاگرین .

٢- فتاح / عەبدولفەتاح عەبدولرەزاق(مەلا فەتاح)فەرمانبەر لە بەڕێوەبەرایەتی پەروەردەی سلێمانی .

٣- محمد مجید / مامۆستا محەمەد مەجید ئەصڵان .

٤- شێرکۆ بێکەس / هۆنەری گەورەی کورد مامۆستا شێرکۆ بێکەس .

٥- حمە علی / مامۆستا حەمە عەلی فەرەج ٢٠١٢/٨/١٧کۆچیدواییکرد .

٦-کاك فتاح / شەهید فەتاح حەمەمین ئاغا, فەرمانداری هێزی خەبات .

٧-جلال قادر/ خوالێیخۆشبێت جەلال دەروێش قادر برای شەهید عوسمان دەروێش قادر.

٨- نوری کەریم/ بەندە مامۆستا نوری کەریم لە ١٩٩٤وە لە ئەڵەمانیا نیشتەجێیە .

٩-کمال علی/مامۆستا کەمال عەلی نانەوا(صۆفی کەمال)٢٠١٣ کۆچیدواییکرد.

١١- عەتا /هونەرمەندی شانۆکار عەتا سوڵتان,زاوای کاك جەلال حاجی عەبدوڵڵا.

١٢- جلال قبانچی / جەلالی حەمەی قەپانچیی .

١٣- ئەحمەد حمە شەمەیی / ئەحمەد شەمەیی بازرگان برای هاوبیری جوانەمەرگ عومەر شەمەیی .

١٣- عبدالله احمد / مامۆستا عەبدوڵڵا ئەحمەد چایچی ناسراو بە عەبدوڵڵا کۆرناڵ .

١٤- عارف /عارف شێخ کەریم ناسراو بە عارفە سوور.

١٥- بایز / وەستا بایزی شێخ محەمەدی بەنا, لە١٩٩٨وە لە وڵاتی ئەڵەمانیا نیشتەجێیە.

١٦- سەعید گەوهەر / شەهید خاڵە سەعید.

١٧- عزەت / شەهید مامۆستا عیزەت رەشید , رۆژی١٩٧٤/٨/١٧لەگەڵ شەهید مامۆستا حەمە صالڵح بێسەریی ناسراو بە صالڵح هێتلەرلە ئەبوغرێب لە سێدارەدران.

١٨- ئەحمەد سەلام / خوالێیخۆشبێت مامۆستا ئەحمەد سەلام ١٩٤١-٢٠١٥ .

١٩- ئەنوەر برزو / فرۆشیاری چاپەمەنیی .

٢٠- عەلی مامە: پاڵەوانی زینداکانی بەعس و ژووری لە سێدارەدان و زیندانی هەتاهەتایی- ئەبوغرێب.

٢١- نهاد/ نیهاد مەحموود ئامۆزای مامۆستا فەرەیدوون عەلی ئەمین .

٢٢- عوسمان سەرقەبران/ عوسمانی مام عەلی / کارگەی بلۆکی گردی جۆگە .

٢٣- نەوزاد صابر/ نەوزاد سابیر قەراخی,رێکخستنە سەرەتاییەکانی یەکێتی قوتابیانی نەتەوەیی کورد .

٢٤- عزیز فتح الله / هاوبیری جوانەمەرگ عەزیز ئەحمەد فەتحوڵلا, ناسراو بە عەزیزە کونج .